

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گلستان

گزارش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

استان گلستان سال ۱۳۹۲

معاونت هماهنگی برنامه و بودجه

تیرماه ۱۳۹۴

پیشگفتار:

یکی از اساسی ترین الزامات در حیطه برنامه ریزی، آگاهی از وضعیت موجود می باشد. در واقع هر نوع تصمیم گیری برای بهبود و اصلاح امور، مستلزم وجود سیمایی بهنگام از عملکرد بخش های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است.

بر این اساس با مهیا نمودن فضای پویا و شفاف و ارائه آینه ای تمام نما از اطلاعات و داده ها، تغییرات و تحولات بخش ها، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گلستان همگام با سایر استان ها، همه ساله اقدام به انتشار گزارش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می نماید.

در این گزارش سعی بر این شده است تا تصویری روشن از مهمترین عملکرد فعالیت های انجام شده در استان گلستان طی سال ۱۳۹۲، ارائه و در اختیار مجموعه مدیران استان قرار داده شود، تا از این طریق مسئولین نسبت به آنچه که طی سال ۱۳۹۲ در استان گلستان از نظر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی گذشته است اشراف لازم حاصل نموده و از این رهگذر با عنایت به آگاهی های بدست آمده، بتوانند بر مشکلات و معضلات موجود فائق آیند.

امید است این مجموعه به عنوان ابزاری برای برنامه ریزان، بویژه مدیریت توسعه استان به عنوان یک منبع اطلاعاتی موثق مورد استفاده قرار گیرد. در خاتمه از جناب آقای مهندس مرگدري معاون محترم برنامه ریزی و اشتغال وقت استانداری و همکاران محترم معاونت هماهنگی برنامه و بودجه به ویژه کارشناسان گروه برنامه ریزی، آمایش و بهره وری این سازمان که در تهیه و تدوین این گزارش تلاش بی وقفه ای نمودند و همچنین از کلیه عزیزانی که به نوعی با ما همکاری داشته اند تقدیر و تشکر بعمل می آید.

حسین پیش قدم

سرپرست سازمان مدیریت و برنامه ریزی

استان گلستان

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گلستان
گزارش اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی استان گلستان سال ۱۳۹۲.
گرگان : معاونت هماهنگی برنامه و بودجه، تیرماه ۱۳۹۴.
۱. گلستان - اوضاع اقتصادی . ۲. گلستان - اوضاع اجتماعی.
۳ - گلستان - اوضاع فرهنگی. ۴- زیربنای اقتصادی - گلستان.

نام نشریه : گزارش اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی استان گلستان سال ۱۳۹۲
تهیه شده در : سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گلستان
نظارت و ویرایش: حسین پیش قدم - علی مرگدری - قدرت اله عابدی - محمدرضا ناهیدی - تاج محمد حسن قاسمی
هماهنگی در تهیه و تدوین گزارش: ثمانه سادات ضیاءحسینی
تهیه کنندگان: قدرت اله عابدی، محمدرضا ناهیدی، تاج محمد حسن قاسمی، ثمانه سادات ضیاءحسینی، فاطمه زهد قدس، زهرا شرف پور، علی حاتمی، مریم فروزنده، آنوسا رادکانی، فرهاد آهنگری.
کارشناسانی که در تهیه این گزارش همکاری داشته اند: خدیجه امینی، حسین حسن نتاج، داود چکا، علیرضا نورانی، سیدوحید رضا میرا، محمد حسین صفریان، سید مرتضی میر اکبری، معصومه جهادی، حاجی محمد نشاط، علی احمدی، هانیه امیری، آزاده فیضی و کاظم شاهرخی.

شماره نشریه: ۵۵۶

تاریخ انتشار: تیرماه ۱۳۹۴

اسامی همکارانی که در تهیه و تدوین گزارش اقتصادی و اجتماعی استان گلستان

سال ۱۳۹۲ مشارکت دارند:

عنوان بخش	زیر بخش	عنوان فصل	کارشناس تهیه کننده	
وضعیت کلان اقتصادی	آشنایی مقدماتی با استان	محمد رضا ناهیدی - علی حاتمی		
		فرابخشی	جمعیت و نیروی انسانی و اشتغال	محمد رضا ناهیدی - علی حاتمی
			پول و بانکداری	علی حاتمی
	تعامل فعال با اقتصاد	بودجه و درآمد های عمومی	علی حاتمی - فرهاد آهنگری - آنوسا رادکانی - هانیه امیری	
		تحلیل ساختار اقتصادی	محمد رضا ناهیدی - زهرا شرف پور	
	وضعیت آموزشی، اجتماعی و فرهنگی	توسعه مبتنی بر دانایی	بازرگانی	ثمانه ضیاء حسینی
آموزش عمومی			فاطمه زهد قدس	
توسعه سلامت، امنیت انسانی و عدالت اجتماعی		آموزش عالی	علی حاتمی	
		بهداشت و درمان	فاطمه زهد قدس - تاج محمد حسن قاسمی	
		تامین اجتماعی و بهزیستی	فاطمه زهد قدس	
صیانت از هویت و فرهنگ اسلامی		رفاه و توزیع منابع و امکانات	محمد رضا ناهیدی - علی حاتمی	
		فرهنگ و هنر	علی حاتمی	
		صدای و سیما	فاطمه زهد قدس	
		ورزش و جوانان	فاطمه زهد قدس	
		ایرانگردی و جهانگردی	تاج محمد حسن قاسمی	
تامین مطمئن امنیت ملی		امور قضایی و امنیتی	علی حاتمی	
وضعیت امور زیر بنایی و تولیدی		زیر بنایی	عمران شهری	زهرا شرف پور
	عمران روستایی و عشایری		زهرا شرف پور	
	انرژی و سوخت		زهرا شرف پور - تاج محمد حسن قاسمی	
	حمل و نقل		زهرا شرف پور	
	ارتباطات و فناوری اطلاعات		زهرا شرف پور	
	مسکن و ساختمان		مرضی میراکبری	
	تولیدی	کشاورزی (زراعت، باغبانی، دامپروری، شیلات و دامپزشکی)	ثمانه ضیاء حسینی	
		منابع طبیعی	ثمانه ضیاء حسینی	
		منابع آب	مریم فروزنده	
		صنعت و معدن	ثمانه ضیاء حسینی - تاج محمد حسن قاسمی	
		حفاظت محیط زیست	ثمانه ضیاء حسینی	

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

مقدمه

فصل اول: وضعیت کلان اقتصادی استان

الف - فرابخشی

- ۱- آشنایی مقدماتی با استان..... ۳
- ۲- جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال..... ۱۷
- ۳- پول و بانکداری..... ۲۷
- ۴- بودجه و درآمدهای عمومی..... ۴۳

ب: تعامل فعال با اقتصاد جهانی

- ۵- تحلیل ساختارهای اقتصادی..... ۵۵
- ۶- بازرگانی..... ۶۳

فصل دوم: وضعیت آموزشی، اجتماعی و فرهنگی استان

الف: توسعه مبتنی بر دانایی

- ۷- آموزش عمومی..... ۷۹
- ۸- آموزش عالی..... ۸۵

ب: توسعه سلامت، امنیت انسانی و عدالت اجتماعی

- ۹- بهداشت و درمان..... ۹۳
- ۱۰- تامین اجتماعی و بهزیستی..... ۱۰۴
- ۱۱- رفاه و توزیع منابع و امکانات..... ۱۱۴

ج: صیانت از هویت و فرهنگ اسلامی

- ۱۲- فرهنگ و هنر..... ۱۲۰
- ۱۳- صدا و سیما..... ۱۳۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۳۹	۱۴- ورزش و جوانان.....
۱۴۸	۱۵- ایرانگردی و جهانگردی
	د: تامین مطمئن امنیت ملی
۱۵۶	۱۶- امور قضایی و امنیتی.....
	فصل سوم: وضعیت امور زیر بنایی و تولیدی استان
	الف- زیر بنایی
۱۶۲	۱۷- عمران شهری.....
۱۷۹	۱۸- عمران روستایی و عشایری.....
۱۹۱	۱۹- انرژی و سوخت.....
۲۰۵	۲۰- حمل و نقل.....
۲۱۴	۲۱- ارتباطات و فناوری اطلاعات.....
۲۲۵	۲۲- مسکن
	ب: تولیدی
۲۲۸	۲۳- کشاورزی.....
۲۶۲	۲۴- منابع طبیعی.....
۲۷۱	۲۵- منابع آب.....
۲۸۵	۲۶- صنعت و معدن.....
۳۱۶	۲۷- حفاظت محیط زیست.....

مقدمه:

هدف از انتشار سالانه گزارش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان به عنوان یکی از وظایف معاونت هماهنگی برنامه و بودجه سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان، آگاهی یافتن از دستاوردهای فعالیت های انجام گرفته در سطح استان می باشد تا به عنوان گزارشی بهنگام و مستند، مبنای برنامه ریزی فعالیتهای آتی مجموعه مدیریت توسعه استان قرار گیرد.

در این راستا و به منظور تامین اطلاعات ضروری برای محققین و صاحب نظران حوزه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، معاونت برنامه و بودجه اقدام به تهیه و تدوین هفدهمین گزارش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان گلستان نموده است.

گزارش اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان در سال ۱۳۹۲ در سه فصل عمده شامل «وضعیت کلان اقتصادی»، «وضعیت اجتماعی و فرهنگی» و «وضعیت امور زیربنایی و تولیدی» تنظیم شده است. همچنین به منظور فراهم آوردن امکان مقایسه عملکرد دستگاههای اجرایی و بررسی وضعیت شاخصها در بخشهای مختلف، آمارهای مربوط به سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ در این گزارش آورده شده است.

امید است مجموعه حاضر بتواند موجب تقویت نقاط قوت و برطرف ساختن نقاط ضعف توسعه استان را فراهم آورد و با استفاده از نظرات کارشناسان و صاحب نظران محترم، ارتقا و بهبود کیفی این گزارش در سالهای آتی میسر گردد.

قدرت اله عابدی

سرپرست معاونت هماهنگی برنامه و بودجه

فصل اول

وضعیت کلان اقتصادی استان گلستان در سال ۱۳۹۲

الف - آشنایی مقدماتی با استان

جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال

پول و بانکداری

بودجه و درآمد های عمومی

ب - فرابخشی

تحلیل ساختار اقتصادی

بازرگانی (صادرات و واردات)

ج - تعامل فعال با اقتصاد

۱ - آشنایی مقدماتی با استان

موقعیت جغرافیایی استان

استان گلستان بین ۵۳ درجه و ۵۱ دقیقه تا ۵۶ درجه و ۲۲ دقیقه طول شرقی و ۳۶ درجه و ۳۰ دقیقه تا ۳۸ درجه و ۸ دقیقه عرض شمالی در بخش شمالی کشور واقع گردیده است. این استان از شمال به کشور ترکمنستان، از جنوب به استان سمنان، از شرق به استان خراسان شمالی و از غرب به دریای خزر و استان مازندران محدود می‌شود.

تعداد شهرستان‌ها، دهستان‌ها و آبادی‌ها

استان گلستان متشکل از ۱۴ شهرستان، ۲۷ بخش، ۲۹ شهر، ۶۰ دهستان، ۱۰۰۴ آبادی مسکونی و ۴۶ آبادی غیر مسکونی می‌باشد (جدول ۱-۱).

مساحت

مساحت استان گلستان بالغ بر ۲۰۴۳۸/۳۱ کیلومترمربع (۱/۳ درصد از کل مساحت کشور و رتبه ۲۱ در بین استان‌ها) است. شهرستان گنبد کاووس با ۵۰۷۱/۳ کیلومترمربع (۲۴/۸۱ درصد از مساحت استان) بزرگترین و شهرستان بندرگز با ۲۳۹/۳۱ کیلومترمربع (۱/۱۷ درصد از مساحت استان) کوچکترین شهرستان استان می‌باشند. تراکم نسبی جمعیت استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۹۰ نفر در کیلومترمربع بوده که شهرستان گرگان با ۳۰۳ نفر و شهرستان مراوه تپه با ۱۸ نفر بالاترین و پایین‌ترین تراکم نسبی جمعیت را داشته‌اند (جدول ۱-۱).

آب و هوا

تعداد ایستگاه‌های هواشناسی استان گلستان در سال ۱۳۹۲ شامل ۱۰ ایستگاه سینوپتیک و سینوپتیک تکمیلی، ۸۸ ایستگاه کليما تولوژی و ۱۴ ایستگاه باران سنجی بوده است. عوامل محلی (عرض جغرافیایی، ناهمواری‌ها، منابع آب، و...) و بیرونی (فرابار سیبری، کم فشار مدیترانه‌ای، بادهای موسمی و...) سبب تنوع اقلیمی استان شده‌اند، که به اختصار اشاره می‌گردد (جدول ۵-۱).

عرض جغرافیایی

استان گلستان در محدوده منطقه معتدله شمالی قرار گرفته که این عامل نقش مؤثری را در اقلیم استان بر عهده دارد.

ناهمواری‌ها

این استان بین رشته کوه‌های البرز، دشت‌های جنوبی کشور ترکمنستان، کوه‌های استان خراسان شمالی و دریای خزر واقع شده است. کوه شاهوار با ارتفاع ۳۹۴۵ متر بلندترین و نقاط ساحلی با ارتفاع ۲۶- متر پست‌ترین نقاط استان می‌باشند.

فرا بار سیبری

این سیستم در دوره سرد سال فعال می‌باشد. ورود چنین سیستمی سبب کاهش دما، سرمای شدید و پدیده یخبندان در استان می‌گردد. چنانچه سیستم مزبور قوی باشد به همان نسبت دمای هوا کاهش می‌یابد.

سیستم کم فشار مدیترانه‌ای

این سیستم به همراه توده‌های ناشی از مرکز کم فشار باران‌زا بیش از نیمی از ریزش‌های جوی استان را موجب می‌شوند. دوره فعالیت آن فصول سرد سال بوده و در نقاط پست و ارتفاعات به ترتیب به صورت باران و برف ظهور می‌نماید.

وضعیت اقلیمی استان

تنوع اقلیمی استان گلستان به دلیل شرایط جغرافیایی و طبیعی قابل توجه می‌باشد، به طوری که نواحی جنوب از آب و هوای کوهستانی، نواحی مرکزی و جنوب غربی از آب و هوای معتدل مدیترانه‌ای و نواحی شمالی از آب و هوای نیمه خشک و خشک برخوردار است. بررسی وضعیت عناصر اقلیمی ایستگاه‌ها به شرح زیر می‌باشد:

دما: متوسط روزانه دمای هوای ایستگاه‌های گرگان (دوره ۹۲-۱۳۶۳)، گنبد کاووس (۹۲-۱۳۷۱)، کلالة (۹۲-۱۳۸۰) و مراوه‌تپه (۹۲-۱۳۷۲) به ترتیب ۱۷/۸، ۱۸/۵، ۱۸/۳ و ۱۸/۱ درجه سانتیگراد بوده است. مقایسه این شاخص با سال گذشته نشان می‌دهد تغییری در متوسط دمای سالانه ایجاد

نشده است. کمترین متوسط حداقل دمای سالانه مربوط به ایستگاه هواشناسی کلاله با $۱۲/۳$ و بیشترین حداکثر دمای سالانه مربوط به ایستگاه هواشناسی گنبد کاووس با $۲۴/۵$ درجه سانتیگراد گزارش شده است. کمترین حداقل مطلق دمای سالانه مربوط به ایستگاه هواشناسی گرگان با $۱۲/۴$ - و بیشترین حداکثر مطلق دمای سالانه مربوط به ایستگاه های هواشناسی گنبد کاووس و کلاله $۴۵/۴$ درجه سانتیگراد بوده است (جدول ۶-۱).

بارندگی: میزان بارندگی سالانه استان بین ۳۶۰ تا ۶۰۰ میلی متر می باشد. بارندگی سالانه ایستگاه های گرگان، گنبد کاووس، کلاله و مراوه تپه به ترتیب $۵۲۹/۴$ ، $۴۶۶/۷$ ، $۵۹۲/۸$ و $۳۶۳/۵$ میلیمتر می باشد (جدول ۶-۱).

رطوبت نسبی: متوسط رطوبت نسبی سالانه ایستگاه های مزبور به ترتیب ۷۱ ، ۶۷ ، ۶۸ ، ۶۰ درصد بوده که حداکثر و حداقل آن مربوط به ایستگاه های گرگان و مراوه تپه است (جدول ۶-۱).

تبخیر و تعرق: میزان تبخیر و تعرق سالانه ایستگاه های سینوپتیک گرگان، گنبد کاووس، کلاله و مراوه تپه به ترتیب $۱۳۲۳/۴$ ، $۱۳۲۲/۴$ ، $۱۶۱۷/۵$ و $۲۲۲۲/۳$ میلی متر بوده است (جدول ۶-۱).

باد: حداکثر سرعت باد ایستگاه های مزبور به ترتیب ۳۰ ، ۴۰ ، ۲۱ و ۳۰ متر در ثانیه و باد غالب غربی و جنوب غربی و جنوب است (جدول ۶-۱).

عوارض طبیعی

استان گلستان از نظر ناهمواری به سه ناحیه زیر تقسیم می شود:

ناحیه کوهستانی

رشته کوه البرز بصورت دیوار استان گلستان را از استان سمنان جدا می کند. این ناحیه در اثر حرکات کوهزایی دوران سوم زمین شناسی بوجود آمده است. فرسایش اواخر دوران سوم و دوران چهارم زمین شناسی تغییرات زیادی در آن بوجود آورده است. ناحیه مزبور از ارتفاع ۵۰۰ متری تا بیش از ۳۵۰۰ متر را در بر گرفته و پوشیده از گونه های جنگلی و مرتعی می باشد. قله ها، چشمه سارها، آبشارها، رودخانه ها و اراضی جنگلی و مرتعی از مهم ترین چشم اندازهای طبیعی این

ناحیه محسوب می گردد. وسعت ناحیه کوهستانی ۳۹۷۰/۴ کیلومتر مربع (۱۹/۵ درصد) می باشد. مهم ترین ارتفاعات آن عبارتند از:

- خط الراس رشته کوه البرز در شهرستان گرگان حد طبیعی بین این شهرستان و شهرستان شاهرود است. مرتفع ترین قله این رشته عبارتند از: قله شاه کوه با ارتفاع ۳۹۱۰، قله پیرگرده کوه با ارتفاع ۳۲۰۴، قله چل چلی با ارتفاع ۳۱۱۱، قله کوه ابر با ارتفاع ۲۸۷۵ و قله خوش بیلاق با ارتفاع ۲۸۰۲ متر از سطح دریا می باشد.

- در شمال شرقی گنبد کاووس کوه سنگ داغ از شرق به غرب کشیده شده که خط الراس آن مرز طبیعی بین ایران و ترکمنستان بوده و ارتفاع آن به ۷۳۵ تا ۸۱۲ متر می رسد.

- بین دو دره رودخانه گرگانرود و اترک، کوههای کم ارتفاع گلیداغ و نازلی کشیده شده است.

- ارتفاعات شرقی گنبد کاووس نیز دنباله رشته کوه های البرز می باشد که به کوههای شهرستان بجنورد متصل می گردد و معروف ترین قله آن بنام زاوه کوه به ارتفاع ۱۴۳۴ متر می باشد.

- ارتفاعات غرب استان شامل باری کوه با ارتفاع ۲۸۸۸، سنگ تراش با ارتفاع ۲۴۰۰، قله دوکولی با ارتفاع ۲۶۰۰، کوه میلانه با ارتفاع ۲۷۵۰، کوه گلدین با ارتفاع ۲۴۰۰ متر می باشد.

ناحیه کوهپایه ای

این ناحیه از ارتفاع ۱۰۰ تا ۵۰۰ متر را در بر گرفته و شامل تپه های کوچک لس، تپه ماهور و بدلندهای پوشیده از اراضی جنگلی می باشد. رودهای مهمی با شاخه های متعددی سطح کوهپایه و دشت را شیار داده و به دریای مازندران و خلیج گرگان می ریزد. اکثر پارک های طبیعی و زیستگاه ها در این ناحیه وجود دارد و وسعت آن حدود ۲۴۵۸/۳ کیلومتر مربع (۱۲ درصد) می باشد.

ناحیه جلگه ای و اراضی پست

این ناحیه در حاشیه دریای خزر و خلیج گرگان (پایین تر از سطح دریای آزاد) به تدریج به سمت شرق به ارتفاع آن افزوده می شود. بقایای چین خوردگی دوران سوم در کوهپایه های استان

گلستان و تپه هایی از رسوبات آبرفت های قدیمی، کوهستان را به دشت ارتباط می دهد. و از نظر سرسبزی و تنوع کشت در فصول مختلف سال، مناظر زیبایی را نمایان می سازد. این منطقه محل استقرار شهرها و اکثر روستاهای استان می باشد. به لحاظ تراکم جمعیت، اراضی کشاورزی، صنایع، دامپروری از اهمیت بسزایی برخوردار است. وسعت آن حدود ۱۴۰۰۸/۳ کیلومتر مربع (۶۸/۵ درصد) می باشد.

زمین شناسی

در این استان رسوبات مختلف زمین شناسی دیده می شود. ارتفاعات منطقه در نتیجه حرکات کوهزایی دوران سوم زمین شناسی بوجود آمده اند. اواخر دوران سوم و دوران چهارم رسوبات آبرفتی دشتی را تشکیل داده اند. قدیمی ترین رسوبات این منطقه شیست های گرگان مربوط به دوران پرکامبرین که در دره فاضل آباد به طرف محمد آباد می باشد. رسوبات ژوراسیک بالایی و کرتاسه بالایی در ناحیه گرگان منفصل می باشد. در جنوب گنبد کاووس رسوبات کرتاسه به صورت سه سازند جداگانه دیده می شود. همچنین سطح وسیعی از استان بوسیله رسوبات عهد حاضر (رودخانه ای، دلتایی و ساحلی) دیده می شود. مرز شرقی آن بوسیله لایه های ضخیم از لس پوشیده شده است.^۱

رودخانه ها

با توجه به ویژگی های طبیعی، رودخانه های فراوانی در استان جریان دارند که غالباً به دریای خزر می ریزد. این استان از چهار حوضه آبریز اصلی به شرح زیر تشکیل شده است:

رودخانه اترک

از کوه های استان خراسان شمالی (ارتفاعات جنوب شهرستان قوچان) سرچشمه می گیرد. طول آن ۵۴۵ کیلومتر در قسمت شمالی استان با جهت شرقی - غربی جریان دارد. مهمترین شاخه های آن شامل سومبار، آجی سو، آق سو، خرتوت و... می باشد.

۱ - فرهنگ جغرافیایی کوه های کشور، جلد چهارم، سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.

گرگانرود

از ارتفاعات جنگل گلستان، کوه‌های آلاداغ و گلیداغ سرچشمه می‌گیرد. طول آن ۳۵۰ کیلومتر و در قسمت مرکزی استان با جهت شرقی - غربی جریان دارد. مهمترین شاخه‌های آن شامل دوغ، زاو، اوغان، چهل‌چای، زرین‌گل، رامیان، نوده، رودبار محمدآباد و... می‌باشد.

رودخانه قره‌سو

از دامنه‌های شمالی ارتفاعات جنوب شهرستان‌های گرگان و کردکوی سرچشمه می‌گیرد. طول رودخانه ۶۰ کیلومتر و در جنوب استان با جهت شرقی - غربی جریان دارد. مهمترین شاخه‌های آن شامل گرمابدشت، چهل و چهار آب، شصت کلا، فسن رود، النگ‌دره، توشن و زیارت و... می‌باشد.

رودخانه‌های حوضه خلیج گرگان

این رودخانه‌ها به صورت شاخه‌های مستقل از دامنه‌های شمالی ارتفاعات جنوب شهرستان‌های بندرگز و کردکوی سرچشمه گرفته و در قسمت جنوب غربی استان با جهت جنوبی - شمالی جریان دارد. مهم ترین شاخه‌های آن شامل کارکنده، باغو، گز، وطن، جفاکنده، مزنگ، نوکنده و... می‌باشد.

پیشینه تاریخی و وجه تسمیه

آثار و اسناد تاریخی به دست آمده در استان نشانگر آن است که استان گلستان از دیرباز جامعه‌ای اسکان یافته بوده و قدمت سکونت آن به شش هزار سال قبل بر می‌گردد. در حقیقت یکی از قدیمی‌ترین ایالت‌های ایران و مرکز عمده تمدن آریایی‌ها در شمال ایران بوده است. این استان بزرگترین و آبادترین سرزمین در شمال ایران در سده‌های اولیه اسلامی و قبل از آن بوده است. این سرزمین تا قرن هفتم موسوم به ایالت گرگان بوده و از قرن هفتم تا چهاردهم به نام ایالت استرآباد نامیده شد.

استان گلستان در زمان هخامنشیان به بعد به صورت یک ایالت با تشکیلات منظم در آمد، در آن دوران با نام هیرکانی یا هیرکانیا از معروفترین ایالت ایران بوده است. زمان ساسانیان به همراه

چند ایالت دیگر در مجموعه سرزمین خراسان ایران قرار داشت. با ورود اسلام در سده‌های اولیه آن به خصوص دوران طلایی اسلام و بعد از آن گرگان نقش مهمی در شکوفایی فرهنگی و تمدن اسلامی و ایرانی داشته است.

این ایالت در قرن هفتم با تهاجم مغولان ویران گشت. پس از آن بر اثر لشکرکشی‌های امیر تیمور در پایان قرن هفتم تا چهاردهم به نام ایالت استرآباد معروف بود.

استان گلستان در سال ۱۳۷۶ از استان مازندران جدا گردید. نام گلستان از چشم‌اندازهای طبیعی و بکر استان و همچنین از پارک ملی گلستان گرفته شده است. تا سال ۱۳۵۸ این استان شامل دو شهرستان گرگان و گنبد کاووس بوده و شهرستان‌های علی‌آباد و ترکمن در همین سال از شهرستان گرگان جدا شده‌اند. در سال ۱۳۵۹ شهرستان کردکوی از شهرستان گرگان، در سال ۱۳۶۸، شهرستان مینودشت از شهرستان گنبد کاووس، در سال ۱۳۷۶ شهرستان بندرگز از شهرستان کردکوی، در سال ۱۳۷۹ شهرستان آق‌قلا از شهرستان گرگان، شهرستان کلالة از شهرستان مینودشت و در سال ۱۳۸۰ شهرستان‌های آزادشهر و رامیان از شهرستان گنبد کاووس در سال ۱۳۸۷ بخش مراوه تپه از شهرستان کلالة در سال ۱۳۸۸ بخش گمیشان از شهرستان ترکمن و در سال ۱۳۸۹ بخش گالیکش از شهرستان مینودشت جدا شدند و به شهرستان‌های مراوه تپه، گمیشان و گالیکش ارتقاء یافتند. لازم به ذکر است در سال ۱۳۹۱ روستاهای پیشکمر در شهرستان کلالة و روستای تاتار علیا در شهرستان رامیان به شهرهای فراغی و تاتار علیا و در سال ۱۳۹۲ روستاهای مزرعه و سنگدوین از دهستان کتول بخش مرکزی شهرستان علی‌آباد به شهر تبدیل شدند (جدول ۳-۱).

جدول شماره ۱-۱- تعداد بخش‌ها، شهرها، دهستان‌ها و آبادی‌های استان گلستان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

تراکم نسبی جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	جمعیت (نفر)	وسعت (کیلومتر مربع)	تعداد						شهرستان
			آبادی			دهستان	بخش	شهر	
			خالی از سکنه	مسکونی	کل				
۱۰۶	۹۲۶۹۹	۸۷۲/۷۴	۷	۵۴	۶۱	۴	۳	۲	آزادشهر
۷۴	۱۳۰۴۱۰	۱۷۶۳/۵۲	۲	۸۴	۸۶	۵	۲	۲	آق‌قلا
۱۹۴	۴۶۳۵۲	۲۳۹/۳۱	۲	۲۴	۲۶	۴	۲	۲	بندرگز
۲۵۸	۷۵۰۶۴	۲۹۱/۴۱	۰	۲۷	۲۷	۴	۱	۲	ترکمن
۱۱۱	۸۶۵۴۳	۷۸۰/۷۳	۳	۶۴	۶۷	۴	۴	۲	رامیان
۱۱۷	۱۳۵۹۶۴	۱۱۶۰/۱۹	۵	۷۳	۷۸	۴	۴	۲	علی‌آباد
۸۷	۷۱۳۲۰	۸۱۸/۹۴	۳	۳۳	۳۶	۳	۱	۱	کردکوی
۶۵	۱۱۳۸۹۹	۱۷۵۲/۴۳	۳	۱۱۳	۱۱۶	۵	۲	۲	کلاله
۶۶	۶۰۷۶۸	۹۱۴/۶۳	۳	۶۱	۶۴	۴	۱	۲	گالیکش
۳۰۳	۴۸۹۸۷۵	۱۶۱۵/۸۱	۱۲	۹۷	۱۰۹	۵	۳	۲	گرگان
۵۲	۶۶۸۲۷	۱۲۸۵	۲	۳۱	۳۳	۴	۲	۲	گمیشان
۶۷	۳۴۱۴۸۰	۵۰۷۱/۳۲	۰	۱۷۱	۱۷۱	۶	۲	۲	گنبد کاووس
۱۸	۵۷۹۹۷	۳۲۱۰/۳۴	۵	۱۰۰	۱۰۵	۴	۱	۲	مراوه تپه
۱۱۷	۷۷۷۳۹	۶۶۱/۹۴	۱	۷۲	۷۳	۴	۱	۲	مینودشت
۹۰	۱۸۴۶۹۳۹	۲۰۴۳۸/۳۱	۴۶	۱۰۰۴	۱۰۵۰	۶۰	۲۹	۲۷	استان

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۲-۱- تعداد شهرستان های استان گلستان طی دوره ۹۲-۱۳۵۵

اسامی شهرستان	شهرستان	سال
گرگان - گنبد کاووس	۲	۱۳۵۵
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد	۴	۱۳۵۸
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد - کردکوی	۵	۱۳۵۹
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد - کردکوی - مینودشت	۶	۱۳۶۸
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد - کردکوی - مینودشت - بندرگز	۷	۱۳۷۶
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد - کردکوی - مینودشت - بندرگز - آق قلا - کلاله - آزادشهر - رامیان	۱۱	۱۳۸۶
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد - کردکوی - مینودشت - بندرگز - آق قلا - کلاله - آزادشهر - رامیان - مراوه تپه	۱۲	۱۳۸۷
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد - کردکوی - مینودشت - بندرگز - آق قلا - کلاله - آزادشهر - رامیان - مراوه تپه - گمیشان	۱۳	۱۳۸۸
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد - کردکوی - مینودشت - بندرگز - آق قلا - کلاله - آزادشهر - رامیان - مراوه تپه - گمیشان - کالیکش	۱۴	۱۳۸۹
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد - کردکوی - مینودشت - بندرگز - آق قلا - کلاله - آزادشهر - رامیان - مراوه تپه - گمیشان - کالیکش	۱۴	۱۳۹۰
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد - کردکوی - مینودشت - بندرگز - آق قلا - کلاله - آزادشهر - رامیان - مراوه تپه - گمیشان - کالیکش	۱۴	۱۳۹۱
گرگان - گنبد کاووس - ترکمن - علی آباد - کردکوی - مینودشت - بندرگز - آق قلا - کلاله - آزادشهر - رامیان - مراوه تپه - گمیشان - کالیکش	۱۴	۱۳۹۲

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۳-۱- تعداد شهرستان، بخش، دهستان و آبادی استان گلستان از سال ۹۲-۱۳۷۶

شهر جدید	شهرستان جدید	آبادی خالی از سکنه	آبادی مسکونی	آبادی	دهستان	شهر	بخش	شهرستان	سال
دند	بندرگز	۷۵	۹۹۹	۱۰۷۴	۴۵	۱۶	۱۶	۷	۱۳۷۶
مراوه اینچه برون	آق قلا کلاله	۷۵	۹۹۷	۱۰۷۲	۴۵	۱۸	۱۹	۹	۱۳۷۹
فاضل آباد سرخکلاته انبارالوم	آزادشهر رامیان	۷۵	۹۹۴	۱۰۶۹	۵۰	۲۱	۲۱	۱۱	۱۳۸۰
سیمین شهر نوده خاندوز	-	۷۵	۹۸۹	۱۰۶۴	۵۰	۲۳	۲۱	۱۱	۱۳۸۱
نکین شهر	-	۷۵	۹۸۷	۱۰۶۱	۵۰	۲۴	۲۱	۱۱	۱۳۸۳
جلین	مراوه تپه	۴۴	۱۰۰۹	۱۰۵۳	۵۳	۲۵	۲۳	۱۲	۱۳۸۷
-	گمیشان	۴۴	۱۰۰۹	۱۰۵۳	۵۸	۲۵	۲۵	۱۳	۱۳۸۸
-	کالیکش	۴۴	۱۰۱۱	۱۰۵۵	۶۰	۲۵	۲۷	۱۴	۱۳۸۹
-	-	۴۶	۱۰۰۸	۱۰۵۴	۶۰	۲۵	۲۷	۱۴	۱۳۹۰
فراغی ناچار علیا	-	۴۶	۱۰۰۶	۱۰۵۲	۶۰	۲۷	۲۷	۱۴	۱۳۹۱
مزرعه سنگدوین	-	۴۶	۱۰۰۴	۱۰۵۰	۶۰	۲۹	۲۷	۱۴	۱۳۹۲

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۴-۱- شهرستان‌های استان گلستان به تفکیک بخش و دهستان‌های تابعه در سال ۱۳۹۲

شهرستان	بخش	مرکز بخش	دهستان	مرکز دهستان	شهر
آزادشهر	مرکزی	آزادشهر	نظام آباد	نگین شهر	نگین شهر
			خرمارود شمالی	آزادتپه	آزادشهر
	چشمه ساران	نوده خاندوز	خرمارود جنوبی	نوده خاندوز	نوده خاندوز
			چشمه ساران	فارسیان	
آق قلا	مرکزی	آق قلا	آق التین	عطاآباد	آق قلا
			شیخ موسی	گری دوجی	
			گرگان بوی	قانقرمه	
	وشمگیر	انبارالوم	مزرعه جنوبی	چین سیولی	انبارالوم
			مزرعه شمالی	انبارالوم	
بندرگز	مرکزی	بندرگز	انزان غربی	گز غربی	بندرگز
			انزان شرقی	گلفرا	
	نوکنده	نوکنده	بنفشه تپه	جفاکنده	نوکنده
			لیوان	لیوان شرقی	
ترکمن	مرکزی	بندر ترکمن	قره سوی شرقی	قره قاشلی	بندر ترکمن
			قره سوی غربی	نیاز آباد	
	سیجوال	سیجوال	جعفر بای جنوبی	پنج بیگر	سیجوال
			فراغی	خواجه لر	
رامیان	مرکزی	رامیان	دلند	دلند	رامیان، دلند
			قلعه میران	باقرآباد	نانارعلیا
	فندر سگ	خان ببین	فندر سگ شمالی	سعدآباد فندر سگ	خان ببین
			فندر سگ جنوبی	دار کلاته	

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۴-۱- شهرستان‌های استان گلستان به تفکیک بخش و دهستان‌های تابعه در سال ۱۳۹۲

شهرستان	بخش	مرکز بخش	دهستان	مرکز دهستان	شهر
علی‌آباد	مرکزی	علی‌آباد	کتول	مزرعه	علی‌آباد
			زرین‌گل	گردآباد	مزرعه، سنگدوین
	کمالان	فاضل‌آباد	شیرنگ‌علیا	شیرنگ‌علیا	فاضل‌آباد
			استرآباد	فاضل‌آباد	
کردکوی	مرکزی	کردکوی	سدن‌رستاق شرقی	یساقی	کردکوی
			سدن‌رستاق غربی	چهارده	
			چهارکوه	سرکلاته‌خرا‌بشهر	
کلاله	مرکزی	کلاله	آق‌سو	آجن‌سنگرلی	کلاله
			نمران	تمرفره قوزی	
			کنگور	کنگور	
پیشگمر	فراغی	فراغی	زاوه کوه	گوکجه	فراغی
			عرب داغ	عزیز‌آباد	
گالیکش	مرکزی	گالیکش	ینقاق	ینقاق	گالیکش
			نیلکوه	فارسیان	
	لوه	صادق‌آباد	قراولان	آق‌قمیش	
			گلستان	تنگراه	
گرگان	مرکزی	گرگان	استرآباد جنوبی	جلین‌علیا	گرگان جلین
			روشن‌آباد	لمسک	
			انجیرآب	زنگیان	
بهاران	سرخنکلاته	سرخنکلاته	استرآباد شمالی	سرخنکلاته	سرخنکلاته
			قرق	نوده‌ملک	

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۴-۱- شهرستان‌های استان گلستان به تفکیک بخش و دهستان‌های تابعه در سال ۱۳۹۲

شهرستان	بخش	مرکز بخش	دهستان	مرکز دهستان	شهر
گمیشان	مرکزی	گمیش تپه	نفتلیجه	قلعه جیق بزرگ	گمیش تپه
			جعفربای غربی	خواجه نفس	
	گل دشت	سیمین شهر	قزل آلان	آرخ بزرگ	سیمین شهر
			جعفر بای شرقی	بصیر آباد	
گنبد کاووس	مرکزی	گنبد	آق آباد	آق آباد	گنبد
			باغلی ماراما	باغلی ماراما	
			فجر	فجر	
			سلطانعلی	سلطانعلی	
داشلی برون	اینچه برون	اینچه برون	اترک	داشلی برون	اینچه برون
			کزند	کزند	
مراوه تپه	مرکزی	مراوه تپه	مراوه تپه	سوزش	مراوه تپه
			پالیزان	قازان قایه	
	گلی داغ	گلی داغ	گلی داغ	گلی داغ	
			شلمی	عرب قره حاجی	
مینودشت	مرکزی	مینودشت	چهل جای	القجر	مینودشت
			قلعه قافه	قلعه قافه	
	کوهسارات	دوزین	سرگل	درجن	
			گرو	صفی آباد	

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول ۵-۱- تعداد ایستگاه‌های هواشناسی استان گلستان بر حسب نوع ایستگاه در سال ۱۳۹۲

نوع ایستگاه	سینوپتیک	کلیماتولوژی	باران سنجی	سینوپتیک تکمیلی
تعداد	۲	۸۸	۱۴	۸

مأخذ: اداره کل هواشناسی استان گلستان.

جدول ۶-۱- وضعیت اقلیمی ایستگاه‌های هواشناسی سینوپتیک استان گلستان

عناصر اقلیمی آماري	نام ایستگاه			
	دوره	گرگان	گنبد کاووس	کلاله
	۱۳۷۲-۹۲	۱۳۶۳-۹۲	۱۳۷۱-۹۲	۱۳۸۰-۹۲
متوسط درجه حرارت سالانه (سانتیگراد)	۱۷/۸	۱۸/۵	۱۸/۳	۱۸/۱
متوسط حداقل دمای سالانه (سانتیگراد)	۱۲/۷	۱۲/۵	۱۲/۳	۱۳/۲
متوسط حداکثر دمای سالانه (سانتیگراد)	۲۲/۹	۲۴/۵	۲۴/۲	۲۳
حداقل مطلق دمای سالانه (سانتیگراد)	-۱۲/۶	-۱۲/۴	۱۲-	۱۲-
حداکثر مطلق دمای سالانه (سانتیگراد)	۴۵	۴۵/۴	۴۵/۴	۴۵
متوسط بارندگی سالانه (میلیمتر)	۵۲۹/۴	۴۶۶/۷	۵۹۲/۸	۳۶۳/۵
تعداد روزهای بارندگی (روز)	۹۶	۸۸	۹۷	۷۹
متوسط ساعت آفتابی سالانه (ساعت)	۲۲۲۲/۲	۲۴۲۰/۸	۲۴۹۵/۹	۲۷۱۰
متوسط رطوبت نسبی سالانه (درصد)	۷۱	۶۷	۶۸	۶۰
متوسط حداقل رطوبت نسبی سالانه (درصد)	۵۳	۴۹	۴۹	۴۳
متوسط حداکثر رطوبت نسبی سالانه (درصد)	۸۸	۸۶	۸۸	۷۷
متوسط تعداد روزهای یخبندان (روز)	۱۵	۱۷	۱۸	۱۵
میزان تبخیر و تعرق سالانه (میلیمتر)	۱۳۲۳/۴	۱۳۲۲/۴	۱۶۱۷/۵	۲۲۲۲/۳
متوسط سرعت باد (متر در ثانیه)	۴/۴	۳/۹	۴/۸	۷/۲
حداکثر سرعت باد (متر در ثانیه)	۳۰	۴۰	۲۱	۳۰
جهت باد غالب	غربی	جنوب غربی	جنوب غربی	جنوب
متوسط فشار هوا (QFE)	۱۰۱۴/۲	۱۰۱۰/۳	۱۰۰۰/۷	۹۶۳

مأخذ: اداره کل هواشناسی استان گلستان

۲ - جمعیت، نیروی انسانی و اشتغال

- جمعیت

برآورد جمعیت استان، در سال ۱۳۹۲ معادل ۱۸۴۶۹۳۹ نفر بوده (۵۲/۴ درصد در نقاط شهری و ۴۷/۶ درصد در نقاط روستایی ساکن بوده اند) که نسبت به سال قبل حدود ۲ درصد افزایش جمعیت مشاهده شده است (جدول ۷-۲).

همچنین جمعیت کشور در سال ۱۳۹۲ معادل ۷۶۹۴۲۰۰۰ نفر بوده که ۵۵۵۰۲۰۰ نفر (۷۲/۱۳ درصد) در نقاط شهری و ۲۱۴۴۱۰۰۰ نفر (۲۷/۸۷ درصد) در نقاط روستایی کشور ساکن بوده اند و سهم استان گلستان از کل جمعیت کشور ۲/۴ درصد و در نقاط شهری و روستایی به ترتیب ۱/۷۴ و ۴/۱۰ درصد بوده است (جدول ۱-۲).

از کل جمعیت استان در سال ۱۳۹۲ بیشترین جمعیت در شهرستان گرگان با جمعیتی بالغ بر ۴۸۹۸۷۵ نفر (۲۶/۵ درصد استان) و کمترین جمعیت در شهرستان بندرگز با جمعیتی بالغ بر ۴۶۳۵۲ نفر (۲/۵ درصد استان) ساکن می باشند. همچنین در بین شهرهای استان (۲۹ شهر)، شهر گرگان با ۳۵۴۴۹۳ نفر بیشترین جمعیت و اینکه برون با ۲۴۳۳ نفر کمترین جمعیت را به خود اختصاص داده اند (جدول ۴-۲ و ۵-۲).

نسبت جنسی جمعیت استان از ۹۹/۶ نفر در سال ۱۳۹۰ به ۹۹/۸ نفر در سال ۱۳۹۲ رسیده است. این شاخص تعداد مردان در مقابل تعداد ۱۰۰ زن را نشان می دهد. همچنین تراکم جمعیت در نقاط مختلف استان از ۸۷ نفر در هر کیلومتر مربع در سال ۱۳۹۰ به حدود ۹۰/۴ نفر در هر کیلومتر مربع در سال ۱۳۹۲ افزایش یافته است (جدول ۲-۲).

نکته قابل توجه این که در بین شهرهای استان فقط شهرهای گرگان و گنبد بیش از صد هزار نفر جمعیت دارند و بقیه شهرها حدود پنجاه هزار نفر (علی آباد و بندر ترکمن) و زیر پنجاه هزار نفر (سایر شهرها) جمعیت دارند.

ضریب جوانی جمعیت، نسبت جمعیت کمتر از ۱۵ سال به کل جمعیت می باشد، اگر این شاخص از عدد ۴۰ بیشتر باشد آن جامعه دارای ساختار سنی جوان محسوب می شود ضریب جوانی

جمعیت استان در سال ۱۳۷۵ برابر ۴۲/۴ درصد بوده که با گذشت ۱۵ سال در سال ۱۳۹۰ به ۲۵/۳ و در سال ۱۳۹۲ به ۲۷/۱ درصد رسیده است (جدول ۲-۲).

در سال ۱۳۹۲، از کل جمعیت استان حدود ۲/۲ درصد در گروه سنی کمتر از یک سال، ۱۰/۳ درصد در گروه سنی ۱ تا ۵ ساله، ۷/۷ درصد بین ۶ تا ۱۰ ساله، ۵/۶ درصد بین ۱۱ تا ۱۴ ساله (نوجوانان)، ۱۹/۷ درصد بین ۱۵ تا ۲۴ ساله (جوانان)، ۵۰/۳ درصد بین ۲۵ تا ۶۴ ساله (میانسال) و ۴/۲ درصد در رده سنی بزرگسال قرار داشته‌اند. در سال ۱۳۹۲ در گروه‌های سنی کمتر از ۲۵ سال برتری با مردان و در گروه‌های سنی ۲۵ ساله و بالاتر برتری با زنان بوده است (جدول ۳-۲).

- نیروی انسانی و اشتغال

نرخ فعالیت نیروی انسانی در سال ۱۳۹۱ حدود ۳۶/۵ درصد، در نقاط شهری و روستایی به ترتیب ۳۳/۴ و ۳۹/۸ درصد بوده است. این شاخص در سال ۱۳۹۲، ۳۸/۶ درصد بوده که در نقاط شهری و روستایی به ترتیب ۳۶/۷ و ۴۰/۷ درصد رسیده است. همچنین شاخص مزبور برای مردان و زنان به ترتیب در سال ۱۳۹۲ حدود ۶۳/۵ و ۱۵/۳ درصد می باشد (جداول ۹-۲ و ۱۰-۲).

نرخ اشتغال در بین زنان و مردان در سال ۱۳۹۱ به ترتیب ۷۷/۸ و ۹۴/۳ درصد بوده، این شاخص در سال ۱۳۹۲ به ۸۷/۲ و ۹۶ درصد رسیده است. همچنین در مجموع نرخ اشتغال استان از ۹۱/۱ درصد در سال ۱۳۹۱ به ۹۴/۲ درصد در سال ۱۳۹۲ افزایش یافته است. شاخص مزبور در نقاط شهری و روستایی به ترتیب در سال ۱۳۹۱ برابر ۹۲/۹ و ۸۹/۴ درصد بوده است که به ترتیب به ۹۳/۷ و ۹۴/۷ درصد در سال ۱۳۹۲ رسیده است (جداول ۹-۲ و ۱۰-۲).

بررسی درصد شاغلین در بخش‌های عمده فعالیت نشان می دهد که در سال ۱۳۹۲ بیشترین درصد شاغلین مربوط به بخش خدمات با ۳۸/۲ درصد و کمترین آن مربوط به بخش کشاورزی با ۳۰/۵ درصد بوده است.

سهم شاغلین بخش کشاورزی از ۲۸/۸ درصد سال ۱۳۹۱ به ۳۰/۵ درصد در سال ۱۳۹۲ افزایش، بخش خدمات از ۳۸/۶ درصد به ۳۸/۲ درصد و بخش صنعت از ۳۲/۶ درصد به ۳۱/۳ درصد در سال ۱۳۹۲ کاهش داشته است (جدول ۱۱-۲).

مقایسه آمار وقایع چهارگانه ثبت احوال استان گلستان حاکی از آن است که در سال ۱۳۹۱ تعداد متولدین از ۴۱۰۲۲ نفر با ۱/۷۶ درصد رشد به ۴۱۷۴۷ نفر، تعداد فوت شدگان از ۸۱۸۳ نفر با ۲/۲۷ درصد افزایش به ۸۳۶۹ نفر، میزان ازدواج از ۲۲۹۸۶ مورد با ۹/۳- درصد کاهش به ۲۰۸۴۹ مورد و میزان طلاق از ۲۹۲۲ مورد با ۱۰ درصد رشد به ۳۲۱۶ مورد در سال ۱۳۹۲ رسیده است (جدول ۸-۲).

با توجه به آمارهای ثبت شده طی سالهای گذشته، هرساله شاهد کاهش میزان ازدواج و افزایش طلاق در بین جوانان چه در سطح کشور و استان گلستان هستیم. عوامل متعددی در کاهش و افزایش آن دخیل هستند، یکی از مهمترین عوامل آن وضعیت اقتصادی افراد و خانواده ها می باشد. هزینه بالای ازدواج، اجاره مسکن، بیکاری جوانان، ناپایداری برخی از مشاغل، هزینه های بالای زندگی، توقع بالای برخی از زوجین و همچنین عدم شناخت کافی برخی از زوجین از یکدیگر، آشنایی و ازدواج اینترنتی و... باعث این آمار نگران کننده در سطح جامعه شده است.

در سال ۱۳۹۲ تعداد بیکاران ثبت نام شده در اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان ۱۲۹۵۶ نفر بوده است. بررسی مدرک تحصیلی بیکاران ثبت نام شده نشان می دهد که بالاترین درصد بیکاران مربوط به دارندگان مدرک لیسانس و بالاتر با ۵۴ درصد بوده است. همچنین ۱۷ درصد از ثبت نام شدگان دارای مدرک دیپلم (فنی و غیر فنی)، ۱۵ درصد دارای مدرک زیر دیپلم و ۱۴ درصد دارای مدرک فوق دیپلم (فنی و غیر فنی) بوده اند (جدول ۱۲-۲).

بررسی وضعیت سنی بیکاران ثبت نام شده نشان می دهد که ۵۷ درصد بیکاران دارای گروه سنی ۳۴-۲۵ ساله، ۳۰ درصد در گروه سنی ۲۴-۱۵ ساله، ۱۰ درصد در گروه سنی ۴۴-۳۵ ساله، ۲ درصد در گروه سنی ۵۴-۴۵ ساله و ۱ درصد در رده سنی ۵۵ ساله و بالاتر قرار دارند (جدول ۱۳-۲).

در سال ۱۳۹۲ حدود ۶۵ میلیارد ریال در بخش کشاورزی، ۱۲۵ میلیارد ریال در بخش صنعت و معدن، ۲۷ میلیارد ریال در بخش خدمات، ۱۰ میلیارد ریال در بخش گردشگری و ۸۴ میلیارد ریال به طرح های خود اشتغالی تسهیلات پرداخت شده که از این وجوه بالغ بر ۳۳۰۴ نفر شغل جدید ایجاد شده است (جدول ۱۴-۲).

جدول شماره ۱ - ۲ - جمعیت شهری و روستایی استان گلستان و مقایسه با کشور در سال ۱۳۹۲

(نفر / درصد)

شرح	جمعیت کشور	نسبت جمعیت شهری و روستایی به کل جمعیت	جمعیت استان گلستان	نسبت جمعیت شهری و روستایی به کل جمعیت
شهری	۵۵۵۰۲۰۰۰	۷۲/۱۳	۹۶۷۸۷۰	۵۲/۴
روستایی	۲۱۴۴۱۰۰۰	۲۷/۸۷	۸۷۹۰۶۹	۴۷/۶
جمع	۷۶۹۴۲۰۰۰	۱۰۰	۱۸۴۶۹۳۹	۱۰۰

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۲ - ۲ - ضریب جوانی، نسبت جنسی و تراکم نسبی جمعیت استان گلستان در سالهای

۱۳۷۵، ۱۳۸۵، ۱۳۹۰ و ۱۳۹۲

شرح	ضریب جوانی جمعیت* (درصد)	نسبت جنسی جمعیت (نفر)	تراکم نسبی جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)
۱۳۷۵	۴۲/۴	۱۰۰/۸	۷۰
۱۳۸۵	۲۷/۲	۱۰۱	۷۹
۱۳۹۰	۲۵/۳	۹۹/۶	۸۷
۱۳۹۲	۲۷/۱	۹۹/۸	۹۰/۴

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

* طبق این شاخص هرگاه جمعیت کمتر از ۱۵ ساله جامعه ای ۴۰ درصد و بیش از آن باشد آن جامعه دارای ساختار سنی جوان است.

جدول شماره ۳-۲- ترکیب گروه‌های عمده سنی جمعیت استان گلستان در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۰

(نفر)

۱۳۹۲			۱۳۹۰			شرح
جمع	زن	مرد	جمع	زن	مرد	
۳۹۵۱۳	۱۹۱۴۹	۲۰۳۶۳	۳۴۳۱۷	۱۶۸۶۳	۱۷۴۵۴	اطفال (کمتر از یک ساله)
۱۸۹۶۹۲	۹۱۹۲۲	۹۷۷۶۹	۱۶۶۳۶۷	۸۱۸۲۷	۸۴۵۴۰	نوباوگان (۱-۵ ساله)
۱۴۱۶۸۲	۶۹۰۵۵	۷۲۶۲۶	۱۳۷۳۴۴	۶۷۲۲۲	۷۰۱۲۲	کودکان (۶-۱۰ ساله)
۱۰۲۷۷۷	۵۰۲۱۳	۵۲۵۶۳	۱۱۱۵۰۳	۵۵۰۲۲	۵۶۴۸۱	نوجوانان (۱۱-۱۴ ساله)
۳۶۲۶۷۳	۱۷۷۴۰۹	۱۸۵۲۶۰	۳۷۰۴۶۸	۱۸۵۲۲۶	۱۸۵۲۴۲	جوانان (۱۵-۲۴ ساله)
۹۲۴۳۴۷	۴۷۰۵۴۲	۴۵۳۸۰۱	۸۷۴۶۴۳	۴۴۲۲۶۲	۴۳۲۳۸۱	میانسالان (۲۵-۶۴ ساله)
۷۶۳۱۰	۳۹۳۱۳	۳۶۹۹۵	۸۲۳۷۲	۴۱۷۶۲	۴۰۶۱۰	بزرگسالان ۶۵ ساله و بیشتر
۱۸۴۶۹۳۹	۹۲۲۵۴۷	۹۲۴۳۹۲	۱۷۷۷۰۱۴	۸۹۰۱۸۴	۸۸۶۸۳۰	جمع

مأخذ: سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ و دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۴ - ۲ - جمعیت شهرستان های استان گلستان به تفکیک شهری و روستایی در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ و سهم شهرستان از استان در سال ۱۳۹۲

نسبت جمعیت شهرستان به استان در سال ۱۳۹۲	جمعیت (نفر)						شهرستان
	۱۳۹۲			۱۳۹۱			
	جمع	روستایی	شهری	جمع	روستایی	شهری	
۵	۹۲۶۹۹	۴۱۸۲۲	۵۰۸۷۷	۹۲۲۳۲	۴۱۶۰۷	۵۰۶۲۵	آزادشهر
۷/۱	۱۳۰۴۱۰	۹۰۶۱۳	۳۹۷۹۷	۱۲۷۲۵۹	۸۸۲۸۶	۳۸۹۷۳	آق قلا
۲/۵	۴۶۳۵۲	۲۰۳۳۳	۲۶۰۱۹	۴۶۳۳۴	۲۰۳۸۰	۲۵۹۵۴	بندرگز
۴/۱	۷۵۰۶۴	۲۴۸۵۹	۵۰۲۰۵	۷۳۹۲۵	۲۴۴۶۰	۴۹۴۶۵	ترکمن
۴/۷	۸۶۵۴۳	۵۰۰۹۰	۳۶۴۵۳	۸۵۹۳۱	۴۹۶۸۲	۳۶۲۴۹	رامیان
۷/۴	۱۳۵۹۶۴	۶۱۱۳۲	۷۴۸۳۲	۱۳۴۳۵۱	۶۹۰۶۵	۶۵۲۸۵	علی آباد
۳/۹	۷۱۳۲۰	۳۱۵۶۹	۳۹۷۵۱	۷۰۷۷۴	۳۱۷۸۳	۳۸۹۹۱	کردکوی
۶/۲	۱۱۳۸۹۹	۸۰۵۴۰	۳۳۳۵۹	۱۱۲۱۶۸	۷۸۹۶۴	۳۳۲۰۴	کلاله
۳/۳	۶۰۷۶۸	۳۹۶۱۹	۲۱۱۴۸	۶۰۳۷۰	۳۹۳۸۱	۲۰۹۸۹	کالیکنی
۲۶/۵	۴۸۹۸۷۵	۱۲۰۵۸۱	۳۶۹۲۹۴	۴۷۵۹۳۶	۱۱۹۵۲۵	۳۵۶۴۱۱	گرگان
۳/۶	۶۶۸۲۷	۳۲۱۰۲	۳۴۷۲۶	۶۵۱۱۵	۳۱۱۶۷	۳۳۹۴۸	کمیسان
۱۸/۵	۳۴۱۴۸۰	۱۸۷۸۵۰	۱۵۳۶۳۰	۳۳۳۵۴۲	۱۸۳۳۵۲	۱۵۰۱۹۰	گنبدکاووس
۳/۱	۵۷۹۹۷	۴۹۵۶۸	۸۴۲۹	۵۶۸۹۸	۴۸۷۳۵	۸۱۶۳	مراوه تپه
۴/۲	۷۷۷۳۹	۴۸۳۸۹	۲۹۳۵۰	۷۶۶۹۲	۴۷۷۸۱	۲۸۹۱۱	مینودشت
۱۰۰	۱۸۴۶۹۳۹	۸۷۹۰۶۹	۹۶۷۸۷۰	۱۸۱۱۵۲۶	۸۷۴۱۶۸	۹۳۷۳۵۸	استان

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۵ - ۲ - جمعیت شهرهای استان گلستان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(نفر)

شهرستان	نام شهر	۱۳۹۱	۱۳۹۲
آزادشهر	آزادشهر	۳۹۶۶۷	۳۹۸۵۱
	نگین شهر	۷۹۰۳	۷۹۴۷
	نوده خاندوز	۳۰۵۶	۳۰۷۹
آق قلا	آق قلا	۳۲۲۹۱	۳۲۹۶۹
	انبار آلوم	۶۶۸۲	۶۸۲۷
بندرگز	بندرگز	۱۸۸۸۸	۱۹۰۴۲
	نوکنده	۷۰۶۶	۶۹۷۸
ترکمن	بندر ترکمن	۴۹۴۶۵	۵۰۲۰۵
رامیان	رامیان	۱۲۳۱۵	۱۲۳۶۶
	دلند	۸۰۴۱	۸۰۹۰
	خان ببین	۱۱۰۹۴	۱۱۱۸۱
	ناتار علیا	۴۸۰۰	۴۸۱۶
علی آباد	علی آباد	۵۰۴۲۱	۵۱۰۴۴
	فاضل آباد	۱۴۸۶۵	۱۵۱۸۸
	مزرعه کتول	*	۴۲۸۶
	سنگدوین	*	۴۳۱۳
کردکوی	کردکوی	۳۸۹۹۱	۳۹۷۵۱
کلاله	کلاله	۲۷۹۳۴	۲۷۹۱۷
	فراغی	۵۲۷۰	۵۴۴۱
کالیکش	کالیکش	۲۰۹۸۹	۲۱۱۴۸
گرگان	گرگان	۳۴۱۷۹۱	۳۵۴۴۹۳
	سرخنکلاته	۶۷۲۳	۶۷۵۹
	جلین	۷۸۹۶	۸۰۴۲
گمیشان	گمیش تپه	۱۸۰۰۸	۱۸۳۷۵
	سیمین شهر	۱۵۹۴۰	۱۶۳۵۱
گنبد کاووس	گنبد کاووس	۱۴۷۸۳۴	۱۵۱۱۹۷
	اینچه برون	۲۳۵۶	۲۴۲۳
مراوه تپه	مراوه تپه	۸۱۶۳	۸۴۲۹
مینودشت	مینودشت	۲۸۹۱۱	۲۹۳۵۰
استان		۹۳۷۳۵۸	۹۶۷۸۷۰

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

- در سال ۱۳۹۱ شهرهای مزرعه و سنگدوین هنوز به شهر تبدیل نشده بودند.

جدول شماره ۶-۲ - سهم جمعیت استان گلستان به تفکیک شهری و روستایی در مقایسه با کشور از سال ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۲ (درصد)

سال	جمعیت استان به کل کشور	جمعیت شهری استان به شهری کل کشور	جمعیت روستایی استان به روستایی کل کشور
۱۳۶۵	۲/۳۲	۱/۵۷	۳/۲۳
۱۳۷۵	۲/۳۷	۱/۶	۳/۶۰
۱۳۸۵	۲/۲۹	۱/۶۴	۳/۶۹
۱۳۹۰	۲/۳۶	۱/۶۸	۴/۰۵
۱۳۹۱	۲/۳۸	۱/۷۱	۴/۰۹
۱۳۹۲	۲/۴	۱/۷۴	۴/۱۰

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۷-۲ - درصد جمعیت شهری و روستایی کشور و استان گلستان طی سال‌های ۱۳۸۵، ۱۳۹۰، ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شرح	درصد شهرنشینی				درصد روستائینشی			
	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
استان	۴۹/۱۷	۵۱/۰۰	۵۱/۷	۵۲/۴	۵۰/۸۳	۴۹/۰۰	۴۸/۳	۴۷/۶
کشور	۶۸/۴۶	۷۱/۳۹	۷۱/۹	۷۲/۱۳	۳۱/۵۴	۲۸/۶۱	۲۹/۱	۲۷/۸۷

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۸-۲ - آمار وقایع چهارگانه ثبت احوال استان گلستان در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

واقعه	سال	۱۳۹۱	۱۳۹۲	نرخ رشد
ولادت		۴۱۰۲۲	۴۱۷۴۷	۱/۷۶
فوت		۸۱۸۳	۸۳۶۹	۲/۲۷
ازدواج		۲۲۹۸۶	۲۰۸۴۹	-۹/۳
طلاق		۲۹۲۲	۳۲۱۶	۱۰

مأخذ: اداره کل ثبت احوال استان گلستان.

جدول شماره ۹ - ۲ - نرخ بیکاری و اشتغال، نرخ فعالیت و درصد جمعیت فعال و غیر فعال اقتصادی استان گلستان به تفکیک جنسیت در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

۱۳۹۲			۱۳۹۱			عنوان
جمع	زن	مرد	جمع	زن	مرد	
۵/۸	۱۲/۸	۴	۸/۹	۲۲/۲	۵/۷	نرخ بیکاری (درصد)
۹۴/۲	۸۷/۲	۹۶	۹۱/۱	۷۷/۸	۹۴/۳	نرخ اشتغال (درصد)
۳۸/۶	۱۵/۳	۶۳/۵	۳۶/۵	۱۴/۲	۵۹/۳	درصد جمعیت فعال از نظر اقتصادی
۶۱/۴	۸۴/۷	۳۶/۵	۶۳/۵	۸۵/۸	۴۰/۷	درصد جمعیت غیر فعال از نظر اقتصادی

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۱۰ - ۲ - نرخ بیکاری و اشتغال، نرخ فعالیت و درصد جمعیت فعال و غیر فعال اقتصادی استان گلستان به تفکیک شهری و روستایی در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

۱۳۹۲			۱۳۹۱			عنوان
استان	روستایی	شهری	استان	روستایی	شهری	
۵/۸	۵/۳	۶/۳	۸/۹	۱۰/۶	۷/۱	نرخ بیکاری (درصد)
۹۴/۲	۹۴/۷	۹۳/۷	۹۱/۱	۸۹/۴	۹۲/۹	نرخ اشتغال (درصد)
۳۸/۶	۴۰/۷	۳۶/۷	۳۶/۵	۳۹/۸	۳۳/۴	درصد جمعیت فعال از نظر اقتصادی
۶۱/۴	۵۹/۳	۶۳/۳	۶۳/۵	۶۰/۲	۶۶/۶	درصد جمعیت غیر فعال از نظر اقتصادی

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۱۱ - ۲ - نرخ فعالیت، میزان اشتغال و بیکاری و درصد شاغلان در بخش های عمده فعالیت استان گلستان در سال های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵، ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۸۵	۱۳۷۵	۱۳۶۵	شرح	
۳۸/۶	۳۶/۵	۴۲/۳	۳۷	۴۰/۴	نرخ فعالیت جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر (درصد)	
۹۴/۲	۹۱/۱	۸۷/۶	۹۰/۱	۸۸/۵	میزان اشتغال جمعیت فعال (درصد)	
۵/۸	۸/۹	۱۲/۴	۹/۹	۱۱/۵	میزان بیکاری جمعیت فعال (درصد)	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع	درصد شاغلان در بخش های عمده فعالیت
۳۰/۵	۲۸/۸	۳۵/۲	۴۶/۲	۴۷/۴	کشاورزی	
۳۱/۳	۳۲/۶	۲۷	۲۰	۱۶/۷	صنعت	
۳۸/۲	۳۸/۶	۳۷/۸	۳۲/۸	۳۳/۴	خدمات	

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات و GIS.

جدول شماره ۱۲ - ۲ - بیکاران ثبت نام شده بر حسب مدرک تحصیلی در سال ۱۳۹۲ و سهم آن در استان گلستان

(نفر)

درصد	تعداد	مدرک تحصیلی
۱۵	۱۹۵۷	زیر دیپلم
۱۷	۲۱۵۱	مدرک دیپلم (فنی و غیرفنی)
۱۴	۱۸۷۹	مدرک فوق دیپلم (فنی و غیرفنی)
۵۴	۶۹۶۹	مدرک لیسانس و بالاتر
۱۰۰	۱۲۹۵۶	جمع

مأخذ: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان گلستان.

جدول شماره ۱۳ - ۲ - وضعیت سنی بیکاران ثبت نام شده در اداره کل کار و امور اجتماعی در سال ۱۳۹۲

(نفر)

درصد	تعداد	گروه سنی
۳۰	۳۹۲۶	۱۵-۲۴
۵۷	۷۳۹۸	۲۵-۳۴
۱۰	۱۲۸۳	۳۵-۴۴
۲	۲۵۹	۴۵-۵۴
۱	۹۰	۵۵ ساله و بالاتر
۱۰۰	۱۲۹۵۶	جمع

مأخذ: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان گلستان.

جدول شماره ۱۴ - ۲ - عملکرد تسهیلات اشتغال زایی استان گلستان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(میلیارد ریال / نفر)

میزان اشتغال ایجاد شده						میزان تسهیلات پرداخت شده به تفکیک بخش						سال
جمع	گردشگری	خود اشتغالی	خدمات	صنعت و معدن	کشاورزی	جمع	گردشگری	خود اشتغالی	خدمات	صنعت و معدن	کشاورزی	
۲۸۸۶	۴۷	۱۳۴۶	۸۷	۱۰۵۶	۳۵۰	۶۴۴	۸	۳۴	۱۷۳	۳۲۵	۱۰۴	۱۳۹۱
۳۳۰۴	۲۵	۲۸۰۸	۸۷	۲۹۲	۹۲	۳۱۱	۱۰	۸۴	۲۷	۱۲۵	۶۵	۱۳۹۲

مأخذ: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان گلستان.

۳- پول و بانکداری

با نگاهی کلی به فعالیت های سیستم بانکی و گسترش روز افزون تجارت الکترونیکی و فعالیت های الکترونیکی سیستم بانکی، باید انتظار داشته باشیم که در کشور نیز سیستم بانکی و تجهیز امکانات و پرسنل آن به سمتی باشد که پاسخگوی نیاز فعلی جامعه باشد.

همچنین اگر نگاهی اجمالی به وظایف سیستم بانکی داشته باشیم از جمله تأمین نقدینگی، کنترل حجم پول، کنترل تورم، حمایت از سرمایه گذاری و تولید، چاپ و انتشار اسکناس، اعطای تسهیلات بانکی و اعتبار، کنترل نرخ ارز و...، توجه به این بخش بیش از پیش روشن می شود.

هر چند عمده وظایف سیستم بانکی استان ها بصورت برنامه ریزی از بالا به پایین از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا مدیریت مرکزی بانک ها به استان ها ابلاغ می شود، اما بررسی وضعیت سیستم بانکی استان و ارائه اطلاعات کلی آن می تواند جایگاه و نقش بانک های استان در اقتصاد استان را به ما نشان دهد که به همین دلیل در این گزارش بطور اختصار به این بخش پرداخته می شود.

۳-۱- تعداد شعب و تعداد کارکنان بانک های استان

در سال ۱۳۹۲ تعداد شعبات بانک های استان، ۳۳۶ شعبه بوده که از این تعداد، ۳۱۵ شعبه در نقاط شهری و ۲۱ شعبه در نقاط روستایی در حال ارائه خدمات می باشند. با مقایسه تعداد شعبات به تفکیک بانک، ملاحظه می شود که بانک های ملی، صادرات و کشاورزی بیشترین تعداد شعبات را به خود اختصاص داده و بانک های صنعت و معدن و توسعه صادرات کمترین تعداد شعبات را در استان دارا هستند (جدول ۱-۳).

تعداد کارکنان بانک های استان نیز در سال ۱۳۹۲ برابر ۳۴۹۷ نفر بوده که از کل کارکنان سیستم بانکی استان، ۳/۹ درصد دارای مدرک تحصیلی کمتر از دیپلم، ۳۸ درصد دیپلم، ۱۴/۷ درصد دارای مدرک کاردانی و ۴۳/۴ درصد دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر می باشند، در مقایسه با سنوات قبل، سهم کارکنان تحصیل کرده افزایش یافته و انتظار می رود با توجه به

فعالیت های جدید سیستم بانکی و الکترونیکی شدن بسیاری از فعالیت ها، سهم نیروهای تحصیل کرده افزایش بیشتری داشته باشد.

لازم به ذکر است در سال ۱۳۹۲ با توجه به تعداد شعبات و نیروی انسانی، به ازای هر شعبه در استان ۱۰/۴ نفر پرسنل مشغول به کار بوده اند که بالاترین نسبت کارکنان به ازای هر شعبه در بانک های توسعه صادرات، ملت، ملی و پایین ترین نسبت در بانک های پست بانک و قرض الحسنه مهر ایران وجود داشته است (جدول ۱-۳).

۲-۳- میزان جذب منابع و سپرده گذاری

تا سال ۱۳۹۲، جمع کل مانده بدهی سیستم بانکی استان بالغ بر ۴۸۶۰۲ میلیارد ریال بوده که در مقایسه با سال ۱۳۹۱ (۳۹۱۴۹ میلیارد ریال) حدود ۲۴ درصد رشد داشته است. رشد نسبتاً مناسب سپرده احتمالاً بدلیل رشد تولیدات کشاورزی، اقدامات موثر سیستم بانکی در جذب سپرده ها، واریز یارانه های نقدی به حساب مردم، افزایش نقدینگی و... بوده است. از کل سپرده ها و منابع جذب شده استان تا سال ۱۳۹۲ حدود ۱۰/۳ درصد سپرده قرض الحسنه پس انداز، ۱۵/۷ درصد سپرده قرض الحسنه جاری، ۲۸ درصد سپرده کوتاه مدت، ۴۱ درصد سپرده بلندمدت و ۵ درصد سایر سپرده ها بوده است (جدول ۲-۳).

در بین بانک های استان، بانک های ملی و ملت بالاترین سهم جذب منابع بانکی و بانک های صنعت و معدن و توسعه صادرات پایین ترین سهم را در جذب منابع بانکی بر عهده داشته اند (جدول ۲-۳).

همچنین بیشترین میزان سپرده گذاری در شهرستان های گرگان و گنبد کاووس و کمترین میزان در شهرستان های رامیان و آق قلا بوده است (جدول ۳-۳).

۳-۳- مصارف و تسهیلات اعطایی، نسبت مصارف به منابع و نسبت کار آیی سیستم بانکی استان

مجموع تسهیلات پرداختی بانک های استان تا سال ۱۳۹۲ یا به عبارت صحیح تر مانده بدهی سیستم بانکی حدود ۸۳۱۰۷ میلیارد ریال بوده که در مقایسه تا پایان سال ۱۳۹۱ (۶۷۰۳۱ میلیارد ریال) از رشدی حدود ۲۴ درصدی برخوردار بوده است. (جدول ۵-۳).

با بررسی تسهیلات اعطایی سیستم بانکی به تفکیک بخش های اقتصادی ملاحظه می شود که ۲۰/۹ درصد مانده بدهی به بخش کشاورزی و دامداری، ۲۰ درصد به بخش صنعت و معدن، ۳۳/۷ درصد به بخش مسکن و ساختمان و ۲۴/۵ درصد به بخش بازرگانی و خدمات و ۰/۸ درصد به بخش صادرات و واردات اختصاص یافته است (جدول ۵-۳).

رشد بالای تسهیلات تخصیصی به بخش های مختلف اقتصادی به لحاظ سیاست های دولت در اجرای طرح های مسکن مهر و حمایت از احداث مسکن روستایی، حمایت از تأمین نقدینگی طرح های تولیدی و صنعتی بویژه در بخش کشاورزی، افزایش نیاز جامعه به تأمین نقدینگی و... بوده است. همچنین با مقایسه عملکرد بانک های استان، بانک های مسکن و ملی بالاترین سهم را در پرداخت تسهیلات و بانکهای قرض الحسنه مهر ایران و توسعه صادرات پایین ترین سهم را در پرداخت تسهیلات داشته اند. همچنین بیشترین میزان تسهیلات پرداختی در شهرستان های گرگان و گنبد کاووس و کمترین میزان در شهرستان های رامیان و آق قلا بوده است (جدول ۶-۳).

نسبت مصارف به منابع در کل استان در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۷۱ درصد بوده که در مقایسه با سال قبل کاهش اندکی داشته و این نسبت در بانک های صنعت و معدن و مسکن بالاتر از سایر بانک ها بوده است.

با توجه به اینکه میزان سپرده جذب شده سیستم بانکی به ازای هر فرد شاغل در بانک به عنوان نسبت کارایی تعریف می شود، این نسبت تا پایان سال ۱۳۹۲ حدود ۱۳۸۹۸ میلیون ریال بوده که در مقایسه با ۱۱۳۳۳ میلیون ریال تا پایان سال ۱۳۹۱ از رشد حدود ۲۳ درصدی برخوردار بوده است.

جدول شماره ۱-۳- تعداد شعب نقاط شهری و روستایی و تعداد کارکنان به تفکیک مدرک تحصیلی

بانک های استان گلستان در سال ۱۳۹۲

نسبت کارکنان به ازای هر شعبه	تعداد کارکنان					تعداد شعب			نام بانک
	جمع	لیسانس و بالتر	فوق دیپلم	دیپلم	کمتر از دیپلم	جمع	روستایی	شهری	
۱۳.۱	۶۸۰	۲۲۶	۱۱۵	۳۲۱	۱۸	۵۲	۳	۴۹	ملی
۱۰.۵	۴۹۳	۲۱۷	۶۴	۱۸۴	۲۸	۴۷	۶	۴۱	صادرات
۹.۷	۳۴۰	۱۴۵	۳۹	۱۲۳	۳۳	۳۵	۰	۳۵	سپه
۹.۸	۳۶۴	۱۲۶	۵۸	۱۵۷	۲۳	۳۷	۱	۳۶	تجارت
۱۴.۵	۵۳۷	۲۰۷	۵۷	۲۵۰	۲۳	۳۷	۰	۳۷	ملت*
۸.۸	۳۶۰	۲۱۸	۴۷	۹۱	۴	۴۱	۱۱	۳۰	کشاورزی
۸.۷	۲۵۱	۱۱۷	۳۶	۹۴	۴	۲۹	۰	۲۹	مسکن
۱۰.۱	۲۳۲	۱۲۱	۴۸	۶۲	۱	۲۳	۰	۲۳	رفاه کارگران
۱۵.۰	۱۵	۷	۰	۷	۱	۱	۰	۱	توسعه صادرات
۹.۰	۹	۷	۰	۲	۰	۱	۰	۱	صنعت و معدن
۶.۲	۶۸	۴۲	۹	۱۶	۱	۱۱	۰	۱۱	پست بانک
۸.۲	۱۰۷	۵۶	۳۹	۱۰	۲	۱۳	۰	۱۳	توسعه تعاون
۴.۶	۴۱	۲۸	۳	۱۰	۰	۹	۰	۹	قرض الحسنه مهر ایران
۱۰.۴	۳,۴۹۷	۱,۵۱۷	۵۱۵	۱,۳۲۷	۱۳۸	۳۳۶	۲۱	۳۱۵	جمع

مأخذ: سرپرستی بانک های استان

* لازم به ذکر می باشد بانک ملت جزء بانک های خصوصی می باشد.

جدول شماره ۲-۳- میزان سپرده در سیستم بانکی استان تا پایان سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

به تفکیک نوع سپرده و بانک

(میلیون ریال)

نام بانک	سپرده قرض الحسنه پس انداز			سپرده قرض الحسنه جاری		
	۱۳۹۱	۱۳۹۲	تفاوت	۱۳۹۱	۱۳۹۲	تفاوت
ملی	۱۰۷۵۱۲۹	۱۱۷۴۹۴۲	۹۹۸۱۳	۱۵۸۵۸۷۳	۱۵۹۸۸۳۵	۱۲۹۶۲
صادرات	۷۳۵۶۷۷	۶۲۵۶۵۹	-۱۱۰۰۱۸	۵۸۷۳۱۸	۱۲۲۸۶۸۰	۶۴۱۳۶۲
سپه	۳۲۱۵۲۶	۳۰۰۱۰۶	-۲۱۴۲۰	۵۰۱۶۷۲	۴۶۸۸۳۰	-۳۲۸۴۲
تجارت	۴۰۳۹۲۲	۳۹۲۹۰۷	-۱۱۰۱۵	۳۲۹۰۱۸	۴۸۴۱۵۰	۱۵۵۱۳۲
ملت	۹۰۶۷۹۵	۸۸۹۳۲۸	-۱۷۴۶۷	۱۲۱۸۹۱۳	۱۳۲۴۷۰۱	۱۰۵۷۸۸
کشاورزی	۷۳۹۰۸۵	۷۶۵۵۴۸	۲۶۴۶۳	۶۶۳۴۰۷	۷۱۱۶۸۲	۴۸۲۷۵
مسکن	۲۲۵۸۶۸	۲۱۳۳۷۶	-۱۲۴۹۲	۱۹۹۱۸۰	۱۴۵۵۱۲	-۵۳۶۶۹
رفاه کارگران	۱۴۲۸۲۰	۱۵۳۲۹۷	۱۰۴۷۷	۸۶۰۸۳۸	۱۰۵۶۴۲۳	۱۹۵۵۸۵
توسعه صادرات	۲۱۳۹	۶۶۴۱	۴۵۰۲	۱۲۵۹۰	۴۹۸۹۳	۳۷۳۰۳
صنعت و معدن	۲۴۴	۳۰۶	۶۲	۶۰۴۳	۲۲۶۹۷	۱۶۶۵۴
پست بانک	۷۷۱۹۹	۶۵۱۶۵	-۱۲۰۳۴	۲۳۵۱۶۲	۳۶۷۲۳۵	۱۳۲۰۷۳
توسعه تعاون	۱۳۵۰۷۸	۱۵۲۶۳۰	۱۷۵۵۲	۸۸۹۷۵	۱۲۱۷۰۲	۳۲۷۲۷
قرض الحسنه مهرایران	۱۳۱۷۴۳	۲۸۳۴۶۲	۱۵۱۷۱۹	۲۷۴۸۲	۳۹۳۴۹	۱۱۸۶۷
جمع	۴۸۹۷۲۲۵	۵۰۲۳۳۶۷	۱۲۶۱۴۲	۶۳۱۶۴۷۲	۷۶۱۹۶۸۹	۱۳۰۳۲۱۷

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۲-۳- میزان سپرده در سیستم بانکی استان تا پایان سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

به تفکیک نوع سپرده و بانک

(میلیون ریال)

نام بانک	سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت			سپرده سرمایه گذاری بلند مدت		
	۱۳۹۱	۱۳۹۲	تفاوت	۱۳۹۱	۱۳۹۲	تفاوت
ملی	۲۳۷۲۹۵۱	۲۷۰۳۶۸۳	۳۲۰۷۳۲	۵۲۸۶۸۷۹	۵۷۵۷۶۴۸	۴۷۰۷۶۹
صادرات	۱۵۱۵۸۹۴	۲۲۷۱۲۴۹	۷۵۵۳۵۵	۱۶۱۱۶۹۹	۲۷۱۶۷۲۳	۱۱۰۵۰۲۴
سپه	۱۲۹۹۰۱۷	۱۴۷۰۸۰۸	۱۷۱۷۹۰	۹۹۰۴۴۵	۱۲۴۵۳۱۷	۲۵۴۸۷۲
تجارت	۷۶۳۳۴۱	۱۰۲۷۷۱۳	۲۶۴۳۷۲	۱۱۸۱۱۱۲	۱۴۹۶۰۸۴	۳۱۴۹۷۲
ملت	۱۷۹۱۵۸۰	۳۶۸۶۹۶۵	۱۸۹۵۳۸۵	۳۶۱۲۷۶۳	۳۸۳۳۸۰۲	۲۲۱۰۳۹
کشاورزی	۷۹۷۱۸۲	۱۰۷۳۷۵۴	۲۷۶۵۷۲	۱۳۱۱۶۸۵	۱۶۴۱۲۰۲	۳۲۹۵۱۷
مسکن	۲۹۷۷۲۳	۶۱۶۷۲۳	۳۱۹۰۰۰	۳۹۷۳۷۳	۶۶۷۱۸۹	۲۶۹۸۱۷
رفاه کارگران	۴۵۱۶۳۲	۴۸۴۰۸۳	۳۲۴۵۱	۱۳۶۴۷۹۴	۲۳۹۵۰۹۶	۱۰۳۰۳۰۲
توسعه صادرات	۱۲۳۲۵	۱۰۱۸۶	-۲۱۳۹	۵۴۰۸	۴۹۰۸	-۵۰۰
صنعت و معادن	۲۴۰۷۲	۵۴۳۵۰	۳۰۲۷۸	۲۶۵۲۰	۳۲۷۵۰	۶۲۳۰
پست بانک	۷۶۴۷۳	۱۱۴۶۷۳	۳۸۲۰۰	۶۰۸۶۹	۱۰۴۵۷۱	۴۳۷۰۲
توسعه تعاون	۴۰۱۱۷	۹۸۴۳۲	۵۸۳۱۵	۳۱۴۱۰	۱۹۷۱۷	-۱۱۶۹۳
قرض الحسنه مهرایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمع	۹۴۴۲۳۰۷	۱۳۶۱۲۶۱۸	۴۱۷۰۳۱۱	۱۵۸۸۰۹۵۶	۱۹۹۱۵۰۰۸	۴۰۳۴۰۵۲

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۲-۳- میزان سپرده در سیستم بانکی استان تا پایان سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

به تفکیک نوع سپرده و بانک

(میلیون ریال)

نام بانک	موثر			سایر		
	۱۳۹۱	۱۳۹۲	تفاوت	۱۳۹۱	۱۳۹۲	تفاوت
ملی	۱۰۳۲۰۸۳۲	۱۱۲۳۵۱۰۸	۹۱۴۲۷۶	۴۷۸۰۸۱	۵۴۵۹۳۰	۶۷۸۴۹
صادرات	۴۴۵۰۵۸۸	۶۸۴۲۳۱۱	۲۳۹۱۷۲۳	۱۷۲۲۶۱	۱۸۱۱۰۷	۸۸۴۶
سپه	۳۱۱۲۶۶۱	۳۴۸۵۰۶۱	۳۷۲۴۰۰	۲۳۶۰۷۶	۴۱۸۹۱۱	۱۸۲۸۳۴
تجارت	۲۶۷۷۳۹۳	۳۴۰۰۸۵۵	۷۲۳۴۶۲	۲۳۹۶۹	۲۱۴۱۴	-۲۵۵۵
ملت	۷۵۳۰۰۵۱	۹۷۳۴۷۹۶	۲۲۰۴۷۴۵	۱۰۳۶۶۳	۱۶۰۶۵۱	۵۶۹۸۸
کشاورزی	۳۵۱۱۳۵۹	۴۱۹۲۱۸۶	۶۸۰۸۲۷	۲۷۵۶۹۹	۲۰۰۷۹۱	-۷۴۹۰۸
مسکن	۱۱۲۰۱۴۳	۱۶۴۲۷۹۹	۵۲۲۶۵۶	۹۵۲۵۶۸	۷۵۸۸۴۲	-۱۹۳۷۲۶
رفاه کارگران	۲۸۲۰۰۸۴	۴۰۸۸۸۹۹	۱۲۶۸۸۱۵	۳۲۸۳۶۱	۱۲۸۵۸۷	-۱۹۹۷۷۴
توسعه صادرات	۳۲۴۶۲	۷۱۶۲۸	۳۹۱۶۶	۰	۰	۰
صنعت و معادن	۵۶۸۷۹	۱۱۰۱۰۳	۵۳۲۲۴	۱۰۹۷	۶۰۵۷	۴۹۶۰
پست بانک	۴۴۹۷۰۳	۶۵۱۶۴۴	۲۰۱۹۴۱	۲۸	۲۸	۰
توسعه تعاون	۲۹۵۵۸۰	۳۹۲۴۸۱	۹۶۹۰۱	۴۰۶۳۳	۹۱۸۴	-۳۱۴۴۹
قرض الحسنه مهرایران	۱۵۹۲۲۵	۳۲۲۸۱۱	۱۶۳۵۸۶	۰	۰	۰
جمع	۳۶۵۳۶۹۶۰	۴۶۱۷۰۶۸۲	۹۶۳۳۷۲۳	۲۶۱۲۴۳۶	۲۴۳۱۵۰۱	-۱۸۰۹۳۴

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۲-۳- میزان سپرده در سیستم بانکی استان تا پایان سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲
به تفکیک نوع سپرده و بانک

(میلیون ریال)

درصد تغییرات	مجموع سپرده ها			نام بانک
	تفاوت	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۹	۹۸۲۱۲۵	۱۱۷۸۱۰۳۸	۱۰۷۹۸۹۱۳	ملی
۵۲	۲۴۰۰۵۶۹	۷۰۲۳۴۱۸	۴۶۲۲۸۴۹	صادرات
۱۷	۵۵۵۲۳۵	۳۹۰۳۹۷۲	۳۳۴۸۷۳۷	سپه
۲۷	۷۲۰۹۰۷	۳۴۲۲۲۶۹	۲۷۰۱۳۶۲	تجارت
۳۰	۲۲۶۱۷۳۳	۹۸۹۵۴۴۷	۷۶۳۳۷۱۴	ملت
۱۶	۶۰۵۹۱۹	۴۳۹۲۹۷۷	۳۷۸۷۰۵۸	کشاورزی
۱۶	۳۲۸۹۳۰	۲۴۰۱۶۴۱	۲۰۷۲۷۱۱	مسکن
۳۴	۱۰۶۹۰۴۲	۴۲۱۷۴۸۶	۳۱۴۸۴۴۴	رفاه کارگران
۱۲۱	۳۹۱۶۶	۷۱۶۲۸	۳۲۴۶۲	توسعه صادرات
۱۰۰	۵۸۱۸۴	۱۱۶۱۶۰	۵۷۹۷۶	صنعت و معدن
۴۵	۲۰۱۹۴۱	۶۵۱۶۷۲	۴۴۹۷۳۱	پست بانک
۱۹	۶۵۴۵۲	۴۰۱۶۶۵	۳۳۶۲۱۳	توسعه تعاون
۱۰۳	۱۶۳۵۸۶	۳۲۲۸۱۱	۱۵۹۲۲۵	قرض الحسنه مهرایران
۲۴	۹۴۵۲۷۸۸	۴۸۶۰۲۱۸۴	۳۹۱۴۹۳۹۶	جمع

مأخذ: سرپرستی بانک های استان

جدول شماره ۳-۳ - میزان سپرده های بانک های عامل استان گلستان به تفکیک شهرستان تا پایان سال ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

بانک	شهرستان	گرگان	گنبد کاووس	بندرگز	کردکوی	ترکمن
ملی	۵,۰۵۳,۲۱۰	۲,۰۹۷,۳۶۸	۵۷۱,۰۲۵	۶۱۸,۳۳۵	۵۹۲,۷۳۴	
صادرات	۳,۹۷۰,۸۴۲	۱,۳۴۱,۲۳۳	۲۰۶,۴۸۳	۱۱۲,۸۲۳	۱۰۸,۴۶۳	
سپه	۱,۷۰۷,۶۰۹	۸۰۵,۶۵۸	۱۰۷,۳۵۱	۹۴,۳۶۷	۸۱,۶۷۷	
تجارت	۱,۵۹۱,۰۷۰	۷۲۸,۳۵۰	۹۹,۷۳۶	۱۷۱,۴۹۱	۵۴,۳۶۴	
ملت	۵,۷۵۶,۰۶۶	۱,۲۳۸,۹۲۹	۲۸۶,۸۵۳	۱۶۱,۰۰۹	۱۹۷,۷۶۱	
کشاورزی	۱,۲۶۰,۳۵۹	۴۹۱,۵۴۳	۱۹۹,۸۷۳	۲۶۶,۳۸۷	۲۷۳,۵۹۰	
مسکن	۱,۲۰۵,۵۷۲	۴۴۱,۰۴۸	۶۵,۱۹۷	۱۳۹,۷۴۰	۸۹,۷۶۵	
رفاه کارگران	۲,۱۷۵,۸۶۶	۶۷۵,۷۹۶	۹۰,۳۶۹	۱۳۵,۲۱۸	۱۸۷,۳۰۳	
توسعه صادرات	۷۱,۶۲۸	۰	۰	۰	۰	
صنعت و معدن	۱۱۶,۱۶۰	۰	۰	۰	۰	
پست بانک	۱۶۰,۳۶۷	۳۳,۳۰۲	۱۷,۹۷۸	۴۸,۴۱۵	۲۴,۴۱۸	
توسعه تعاون	۱۴۰,۶۴۹	۳۳,۳۰۲	۱۳,۶۶۳	۲۲,۰۶۰	۵۴,۲۹۵	
قرض الحسنه مهر ایران	۱۳۸,۹۹۰	۷۰,۷۵۹	۰	۰	۱۵,۲۸۸	
جمع	۲۳,۳۴۸,۳۸۹	۷,۹۵۷,۲۸۸	۱,۶۵۸,۵۲۸	۱,۷۶۹,۸۴۵	۱,۶۷۹,۶۵۸	

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۳-۳- میزان سپرده های بانک های عامل استان گلستان به تفکیک شهرستان تا پایان سال ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

کلاسه	مینودشت	آزادشهر	رامیان	علی آباد	آق قلا	شهرستان بانک
۴۵۰,۹۱۶	۵۶۳,۰۰۲	۳۸۷,۹۳۶	۳۸۲,۷۴۹	۷۹۶,۷۲۱	۲۶۷,۰۴۲	ملی
۸۸,۶۵۰	۲۱۸,۳۱۲	۲۱۶,۳۲۷	۲۵۸,۹۵۵	۳۹۰,۰۹۶	۱۱۱,۲۳۴	صادرات
۲۰۵,۲۳۰	۲۰۴,۶۴۸	۲۱۳,۲۰۵	۵۱,۳۸۸	۲۸۰,۲۳۳	۱۵۲,۶۰۵	سپه
۵۴,۶۲۷	۱۲۶,۴۱۶	۱۷۱,۰۹۸	۱۳۶,۵۲۸	۲۲۳,۹۰۸	۶۴,۶۸۲	تجارت
۳۸۰,۶۴۵	۴۱۵,۸۰۷	۲۹۵,۲۷۹	۱۲۹,۸۵۶	۷۹۲,۹۳۱	۲۴۰,۳۱۰	ملت
۳۳۱,۸۵۵	۳۰۱,۱۸۷	۲۱۶,۹۶۷	۲۶۱,۲۹۱	۴۷۶,۶۳۹	۳۱۳,۲۸۶	کشاورزی
۴۵,۲۸۲	۷۸,۳۱۹	۱۰۵,۹۱۸	۵۹,۰۹۵	۱۲۳,۴۶۸	۴۸,۲۳۷	مسکن
۱۲۶,۵۲۲	۲۵۲,۰۵۷	۱۷۶,۷۱۱	۰	۲۶۳,۵۳۲	۱۳۴,۱۱۲	رفاه کارگران
۰	۰	۰	۰	۰	۰	توسعه صادرات
۰	۰	۰	۰	۰	۰	صنعت و معدن
۴۵,۲۰۴	۱۵۲,۰۹۳	۹,۷۴۰	۰	۳۳,۶۱۹	۴۸,۹۴۵	پست بانک
۲۶,۶۲۵	۱۷,۱۹۱	۳۰,۹۳۱	۸,۷۰۵	۱۹,۷۴۵	۳۴,۴۹۹	توسعه تعاون
۸,۴۳۴	۰	۷۸,۹۸۹	۰	۰	۱۰,۳۵۱	قرض الحسنه مهرایران
۱,۷۶۳,۹۹۰	۲,۳۲۹,۰۳۲	۱,۹۰۳,۱۰۱	۱,۲۸۸,۵۶۷	۳,۴۰۰,۸۹۲	۱,۴۲۵,۲۰۲	جمع

مأخذ: سرپرستی بانک های استان

جدول شماره ۴-۳- میزان سپرده های بانک های عامل استان گلستان تا پایان سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

سال	قرض الحسنه پس انداز	قرض الحسنه جاری	سپرده کوتاه مدت	سپرده بلند مدت	سایر	جمع کل سپرده ها	سپرده های موثر
۱۳۹۱	۴۸۱۷۲۲۵	۶۳۱۶۴۷۲	۹۴۴۲۳۰۷	۱۵۸۸۰۹۵۶	۲۶۱۲۴۳۶	۳۹۱۴۹۳۹۶	۳۶۵۳۶۹۶۰
۱۳۹۲	۵۰۲۳۳۶۷	۷۶۱۹۶۸۹	۱۳۶۱۲۶۱۸	۱۹۹۱۵۰۰۸	۲۴۳۱۵۰۱	۴۸۶۰۲۱۸۴	۴۶۱۷۰۶۸۲

مأخذ: سرپرستی بانک های استان

جدول ۵-۳- میزان تسهیلات اعطایی در سیستم بانکی استان تا سال ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

عنوان	کشاورزی و دامداری			صنعت و معدن		
	۱۳۹۱	۱۳۹۲	تفاوت	۱۳۹۱	۱۳۹۲	تفاوت
ملکی	۳,۲۵۸,۵۶۵	۳,۸۳۵,۷۲۵	۵۷۷,۱۶۰	۳,۳۶۵,۱۴۶	۳,۵۸۰,۶۱۶	۲۱۵,۴۷۰
صادرات	۱,۲۶۹,۵۹۸	۱,۵۸۵,۶۲۴	۳۱۶,۰۲۶	۹۶۷,۳۱۳	۱,۲۰۸,۰۹۵	۲۴۰,۷۸۲
سپه	۳۲۳,۱۲۰	۵۴۰,۹۵۴	۲۱۷,۸۳۴	۶۰۳,۳۱۴	۷۶۶,۴۴۳	۱۶۳,۱۲۹
تجارت	۳۶۱,۸۴۰	۳۷۷,۰۰۹	۱۵,۱۶۹	۳۳۵,۹۲۴	۳۸۷,۱۳۰	۵۱,۲۰۶
ملکت	۱,۸۱۳,۱۷۹	۲,۰۴۸,۶۱۲	۲۳۵,۴۳۳	۱,۴۳۱,۴۵۶	۱,۶۱۷,۳۲۵	۱۸۵,۸۶۹
کشاورزی	۶,۹۸۴,۰۸۵	۸,۲۹۷,۳۵۹	۱,۳۱۳,۲۷۴	۰	۰	۰
مسکن	۰	۰	۰	۰	۰	۰
رفاه کارگران	۴۰۰,۴۸۸	۴۰۵,۰۱۶	۴,۵۲۸	۳۱۳,۵۶۰	۳۶۱,۰۷۱	۴۷,۵۱۱
توسعه صادرات	۰	۰	۰	۵۰,۶۸۳	۲۰۹,۱۴۲	۱۵۸,۴۵۹
صنعت و معدن	۰	۰	۰	۵۴۰,۹۳۶	۸,۴۳۰,۵۸۲	۷,۸۸۹,۶۴۶
پست بانک	۲,۰۰۰	۱,۹۹۶	-۴	۰	۰	۰
توسعه تعاون	۲۸۴,۹۶۹	۲۹۵,۱۸۹	۱۰,۲۲۰	۸۳,۹۱۱	۹۲,۲۵۶	۸,۳۴۵
قرض الحسنه مهربان	۰	۰	۰	۰	۰	۰
جمع	۱۴,۶۹۷,۸۴۴	۱۷,۳۸۷,۴۸۵	۲,۶۸۹,۶۴۱	۷,۶۹۲,۲۴۳	۱۶,۶۵۲,۶۶۰	۸,۹۶۰,۴۱۷

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول ۵-۳ - میزان تسهیلات اعطایی در سیستم بانکی استان تا سال ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

نام بانک	مسکن و ساختمان			بازرگانی و خدمات		
	۱۳۹۱	۱۳۹۲	تفاوت	۱۳۹۱	۱۳۹۲	تفاوت
ملی	۲,۱۸۴,۴۶۸	۲,۴۳۷,۴۳۶	۲۵۲,۹۶۸	۵,۷۵۵,۸۱۴	۶,۱۶۳,۵۱۹	۴۰۷,۷۰۵
صادرات	۱,۱۴۸,۶۸۳	۱,۴۳۴,۶۱۲	۲۸۵,۹۲۹	۲,۶۶۰,۱۱۰	۳,۳۲۲,۲۶۰	۶۶۲,۱۵۰
سپه	۷۲۲,۴۰۳	۸۵۵,۹۴۸	۱۳۳,۵۴۵	۱,۱۴۲,۷۸۸	۱,۲۹۳,۷۴۴	۱۵۰,۹۵۶
تجارت	۷۳۶,۹۱۸	۸۶۴,۷۴۱	۱۲۷,۸۲۳	۷۷۲,۳۵۵	۷۸۵,۴۰۳	۱۳,۰۴۸
ملت	۱,۲۴۰,۵۹۹	۱,۴۰۱,۶۸۲	۱۶۱,۰۸۳	۴,۸۲۸,۷۲۱	۵,۴۵۲,۲۴۷	۶۲۳,۵۲۶
کشاورزی	۰	۰	۰	۱,۲۲۴,۳۴۷	۱,۲۱۲,۸۶۴	-۱۱,۴۸۳
مسکن	۱۸,۷۰۰,۸۸۱	۱۹,۹۷۰,۸۱۸	۱,۲۶۹,۹۳۷	۲۶,۱۶۴	۲۷,۹۴۰	۱,۷۷۶
رفاه کارگران	۷۵۱,۲۴۶	۷۹۷,۵۳۱	۴۶,۲۸۵	۱,۲۶۸,۰۴۱	۱,۳۲۴,۲۶۷	۵۶,۲۲۶
توسعه صادرات	۰	۰	۰	۷۳۷	۸۶۷	۱۳۰
صنعت و معدن	۰	۰	۰	۰	۰	۰
پست بانک	۴۵,۲۸۷	۸۶,۶۳۵	۴۱,۳۴۸	۲۴۶,۴۰۴	۴۰۰,۳۸۴	۱۵۳,۹۸۰
توسعه تعاون	۶۰,۷۵۴	۵۶,۰۸۴	-۴,۶۷۰	۱۷۹,۵۴۴	۲۶۶,۵۰۹	۸۶,۹۶۵
قرض الحسنه مهر ایران	۶۸,۲۳۶	۱۱۶,۸۷۹	۴۸,۶۴۳	۸۰,۶۴۷	۱۳۴,۲۰۷	۵۳,۵۶۰
جمع	۲۵,۶۵۹,۴۷۵	۲۸,۰۲۲,۳۶۷	۲,۳۶۲,۸۹۲	۱۸,۱۸۵,۶۷۲	۲۰,۳۸۴,۲۱۱	۲,۱۹۸,۵۳۹

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول ۵-۳ - میزان تسهیلات اعطایی در سیستم بانکی استان تا سال ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

درصد تغییرات	کل تسهیلات اعطایی			صادرات و واردات			نام بانک
	تفاوت	۱۳۹۲	۱۳۹۱	تفاوت	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۸.۹	۱,۳۲۱,۸۶۴	۱۶,۱۷۲,۲۲۶	۱۴,۸۵۰,۳۶۲	-۱۳۱,۴۳۹	۱۵۴,۹۳۰	۲۸۶,۳۶۹	ملی
۲۲.۴	۱,۳۸۲,۷۱۱	۷,۵۵۰,۵۹۲	۶,۱۶۷,۸۸۱	-۱۲۲,۱۷۷	۰	۱۲۲,۱۷۷	صادرات
۲۳.۱	۶۴۹,۷۶۲	۳,۴۶۱,۰۳۴	۲,۸۱۱,۲۷۲	-۱۵,۷۰۲	۳,۹۴۵	۱۹,۶۴۷	سپه
۹.۴	۲۰۷,۲۴۶	۲,۴۱۴,۲۸۳	۲,۲۰۷,۰۳۷	۰	۰	۰	تجارت
۱۳.۰	۱,۲۳۹,۱۱۶	۱۰,۷۸۲,۱۷۰	۹,۵۴۳,۰۵۴	۳۳,۲۰۵	۲۶۲,۳۰۴	۲۲۹,۰۹۹	ملت
۱۵.۹	۱,۳۰۱,۷۹۱	۹,۵۱۰,۲۲۳	۸,۲۰۸,۴۳۲	۰	۰	۰	کشاورزی
۶.۸	۱,۲۷۱,۷۱۳	۱۹,۹۹۸,۷۵۸	۱۸,۷۲۷,۰۴۵	۰	۰	۰	مسکن
۵.۷	۱۵۴,۵۵۰	۲,۸۸۷,۸۸۵	۲,۷۳۳,۳۳۵	۰	۰	۰	رفاه کارگران
۱۳۶.۴	۲۵۹,۰۲۸	۴۴۸,۹۷۲	۱۸۹,۹۴۴	۹۶,۶۷۲	۲۳۸,۹۶۳	۱۴۲,۲۹۱	توسعه صادرات
۱۴۵۸.۵	۷,۸۸۹,۶۴۶	۸,۴۳۰,۵۸۲	۵۴۰,۹۳۶	۰	۰	۰	صنعت و معدن
۶۶.۵	۱۹۵,۳۲۴	۴۸۹,۰۱۵	۲۹۳,۶۹۱	۰	۰	۰	پست بانک
۱۶.۶	۱۰۰,۸۶۰	۷۱۰,۰۳۸	۶۰۹,۱۷۸	۰	۰	۰	توسعه تعاون
۶۸.۶	۱۰۲,۲۰۳	۲۵۱,۰۸۶	۱۴۸,۸۸۳	۰	۰	۰	قرض الحسنه مهرایران
۲۴.۰	۱۶,۰۷۵,۸۱۴	۸۳,۱۰۶,۸۶۴	۶۷,۰۳۱,۰۵۰	-۱۳۹,۴۴۲	۶۶۰,۱۴۱	۷۹۹,۵۸۳	جمع

مأخذ: سرپرستی بانک‌های استان

جدول شماره ۶-۳- میزان تسهیلات بانک های عامل استان گلستان به تفکیک شهرستان تا پایان سال ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

بانک	شهرستان	گرگان	گنبد	بندرگز	کردکوی	ترکمن
	ملی	۷,۶۲۰,۵۷۱	۳,۱۱۶,۷۷۴	۷۷۲,۳۷۴	۸۷۰,۶۷۵	۴۱۳,۳۰۴
	صادرات	۵,۵۵۹,۶۰۹	۴۵۴,۱۱۲	۲۶۳,۸۴۵	۱۶۴,۳۰۲	۱۱۶,۰۸۶
	سپه	۱,۴۵۷,۱۷۵	۷۸۸,۸۹۳	۲۵۰,۶۵۴	۱۵۲,۸۹۰	۷۵,۵۶۲
	تجارت	۷۸۸,۲۶۸	۳۶۸,۳۰۲	۱۴۴,۳۹۱	۱۵۷,۸۷۶	۱۳۸,۳۰۶
	ملت	۶,۵۵۷,۵۸۸	۱,۰۶۱,۲۹۱	۴۲۶,۲۹۶	۲۴۵,۶۰۴	۲۳۴,۰۱۸
	کشاورزی	۲,۲۳۲,۶۶۵	۱,۱۰۷,۸۵۷	۶۴۷,۵۱۸	۷۲۴,۸۶۷	۷۳۲,۷۲۹
	مسکن	۹,۶۸۵,۰۱۵	۲,۹۳۱,۴۲۲	۷۶۵,۷۷۰	۱,۱۶۴,۵۹۵	۷۸۸,۶۰۴
	رفاه کارگران	۱,۳۵۹,۲۰۲	۴۷۸,۵۳۶	۷۳,۷۴۸	۱۲۸,۱۶۷	۱۱۲,۲۵۱
	توسعه صادرات	۴۴۸,۹۷۲	۰	۰	۰	۰
	صنعت و معدن	۸,۴۳۰,۵۸۲	۰	۰	۰	۰
	پست بانک	۲۵۰,۲۵۱	۵۲,۹۷۶	۶,۵۹۴	۵۳,۲۷۱	۱۴,۷۱۸
	توسعه تعاون	۲۴۷,۵۰۵	۹۳,۱۸۸	۲۳,۸۴۷	۵۱,۱۳۱	۸۰,۱۱۶
	قرض الحسنه مهرایران	۱۴۶,۱۲۸	۵۰,۶۴۴	۰	۰	۱۱,۴۹۷
	جمع	۴۴,۷۸۳,۵۳۲	۱۰,۵۰۳,۹۹۵	۳,۳۷۵,۰۳۷	۳,۷۱۳,۳۷۷	۲,۷۱۷,۱۹۱

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۶-۳- میزان تسهیلات بانک های عامل استان گلستان به تفکیک شهرستان تا پایان سال ۱۳۹۲ (میلیون ریال)

کلاسه	مینودشت	آزادشهر	رامیان	علی آباد	آق قلا	شهرستان بانک
۵۷۵,۰۶۷	۸۰۰,۸۴۹	۳۵۹,۶۶۳	۳۸۸,۸۲۰	۱,۱۱۱,۹۲۳	۱۴۲,۲۰۶	ملی
۱۲۲,۵۹۴	۱۵۱,۷۰۳	۱۶۱,۴۵۰	۱۷۰,۹۶۲	۳۱۲,۰۹۵	۷۳,۸۳۴	صادرات
۱۱۷,۱۱۱	۱۱۶,۸۴۱	۱۱۸,۳۶۹	۳۵,۵۴۱	۱۸۷,۶۷۴	۱۶۰,۳۲۴	سپه
۱۲۱,۷۶۵	۱۳۷,۱۸۴	۱۳۳,۸۱۰	۱۲۷,۹۵۱	۱۶۴,۳۹۸	۱۳۲,۰۳۲	تجارت
۲۶۹,۵۴۶	۳۹۶,۲۳۸	۳۱۹,۷۳۷	۹۸,۳۴۲	۱,۰۶۹,۱۵۲	۱۰۴,۳۶۰	ملیت
۹۳۰,۶۵۸	۷۴۱,۶۴۸	۲۸۱,۲۵۲	۵۹۴,۲۸۰	۸۰۴,۴۰۱	۷۱۲,۳۴۸	کشاورزی
۵۶۸,۷۰۲	۵۹۲,۱۶۵	۱,۲۸۲,۷۶۲	۳۳۰,۰۳۶	۱,۵۴۹,۱۲۸	۳۴۰,۵۵۸	مسکن
۸۲,۶۸۲	۱۵۶,۵۷۵	۱۵۶,۹۱۷	۰	۲۲۹,۸۵۵	۱۰۹,۹۵۲	رفاه کارگران
۰	۰	۰	۰	۰	۰	توسعه صادرات
۰	۰	۰	۰	۰	۰	صنعت و معدن
۱۵,۹۲۹	۲۷,۸۸۸	۱۵,۲۷۸	۰	۲۰,۳۲۸	۳۱,۷۸۲	یست بانک
۳۱,۴۲۳	۴۷,۴۲۹	۷۴,۶۶۱	۱۰,۴۲۲	۲۶,۷۹۰	۲۳,۵۲۶	توسعه تعاون
۶,۵۲۵	۰	۲۳,۰۶۸	۰	۰	۱۳,۲۲۴	قرض الحسنه مهرایران
۲,۸۴۲,۰۰۲	۳,۱۶۸,۵۲۰	۲,۹۲۶,۹۶۶	۱,۷۵۶,۳۵۴	۵,۴۷۵,۷۴۴	۱,۸۴۴,۱۴۵	جمع

مأخذ: سرپرستی بانک های استان

جدول شماره ۷-۳- میزان تسهیلات بانک های عامل استان گلستان تا پایان سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

سال	کشاورزی و دامداری	صنعت و معدن	ساختمان و مسکن	بازرگانی و خدمات	صادرات و واردات	کل تسهیلات
۱۳۹۱	۱۴۶۹۷۸۴۴	۷۶۹۲۲۴۳	۲۵۶۵۹۴۷۵	۱۸۱۸۵۶۷۲	۷۹۹۵۸۳	۶۷۰۳۱۰۵۰
۱۳۹۲	۱۷۳۸۷۴۸۵	۱۶۶۵۲۶۶۰	۲۸۰۲۲۳۶۷	۲۰۳۸۴۲۱۱	۶۶۰۱۴۱	۸۳۱۰۶۸۶۴

مأخذ: سرپرستی بانک های استان

جدول ۸-۳ - نسبت مصارف به منابع و نسبت کارآیی پرسنل سیستم بانکی تا پایان سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

نسبت کارآیی (میلیون ریال به کارمند)		نسبت تسهیلات به کل سپرده (درصد)		بانک
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۱۷۳۲۵	۱۴۴۵۹	۱۳۷	۱۵۰	ملی
۱۴۲۴۶	۱۲۰۹۱	۱۰۸	۱۳۷	صادرات
۱۱۴۸۲	۹۶۵۰	۸۹	۸۴	سپه
۹۴۰۲	۷۲۸۱	۷۱	۸۲	تجارت
۱۸۴۲۷	۱۴۱۵۰	۱۰۹	۱۲۶	ملت
۱۲۲۰۳	۱۰۳۱۹	۲۱۶	۲۱۷	کشاورزی
۹۵۶۸	۸۲۵۵	۸۳۳	۹۰۴	مسکن
۱۸۱۷۹	۱۳۵۷۱	۶۸	۸۷	رفاه کارگران
۴۷۷۵	۲۱۶۴	۶۲۷	۵۸۵	توسعه صادرات
۱۲۹۰۷	۵۷۹۸	۷۲۵۸	۹۳۳	صنعت و معدن
۹۵۸۳	۶۵۹۸	۷۵	۶۵	پست بانک
۳۷۵۴	۴۸۲۴	۱۷۷	۱۸۰	توسعه تعاون
۷۸۷۳	۴۴۱۹	۷۸	۹۴	قرض الحسنه مهر ایران
۱۳۸۹۸	۱۱۳۳۳	۱۷۱	۱۷۶	جمع

مأخذ: سرپرستی بانک‌های استان

۴- بودجه و درآمدهای عمومی

۴-۱- بودجه

همه ساله براساس قانون بودجه سنواتی و با توجه به درآمدهای عمومی و اختصاصی که از منابع مختلف درآمدی از جمله درآمد حاصل از فروش نفت و گاز، درآمدهای مالیاتی و سایر منابع درآمدی تأمین می شود، بودجه سالیانه کل کشور که شامل بودجه عمومی دولت، بودجه شرکت های دولتی، بانک ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت است، تعیین می گردد.

همچنین از محل بودجه سالیانه کشور بخشی از بودجه برای امور زیربنایی و سرمایه گذاری و انجام وظایف عمرانی دولت در قالب تملک دارایی های سرمایه ای و بخشی از بودجه برای انجام وظایف جاری دولت، پرداخت حقوق و مزایا و... در قالب اعتبارات هزینه ای تخصیص یافته و پس از توزیع دستگاهی و توزیع ملی و استانی اعتبارات در قالب قانون بودجه سنواتی به استان ها و وزارتخانه ها ابلاغ می شود.

در این گزارش به وضعیت بودجه استانی پرداخته شده و عملکرد استان در این خصوص تحلیل می شود، بودجه استانی از مجموع اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای تشکیل شده است. لازم به ذکر است در بررسی بودجه، نگاهی به اعتبارات ملی اختصاص یافته به استان نیز خواهد شد.

۴-۱-۱- اعتبارات هزینه ای

عملکرد اعتبارات هزینه ای استان گلستان در سال ۱۳۹۲ برابر با ۱۵۳۹۶۱۵ میلیون ریال بوده که در مقایسه با عملکرد اعتبارات هزینه ای در سال ۱۳۹۱ که معادل ۱۲۷۹۵۴۷ میلیون ریال می باشد از رشدی معادل ۲۰/۴ درصد برخوردار بوده است. با مقایسه دستگاهی اعتبارات هزینه ای استان، بیشترین اعتبارات جاری و هزینه ای به ترتیب به سازمان جهاد کشاورزی، استانداری و اداره کل منابع طبیعی اختصاص یافته و بالاترین درصد رشد اعتبارات سال ۱۳۹۲ در مقایسه با سال قبل نیز برای اداره کل بازرسی و اداره کل ثبت اسناد و املاک اعمال شده است. دلیل بالابودن اعتبارات جاری دستگاه های فوق الذکر، فراوان و متنوع بودن وظایف محوله به این دستگاه ها، تعداد زیاد پرسنل اداری و عملیاتی، جذب نیروهای جدید، هزینه های ناشی از پرداخت پاداش پایان خدمت و

ذخیره ایام مرخصی بازنشستگان، افزایش ضرایب احکام ریالی این دستگاه های اجرایی بوده است (جدول ۱-۴).

۲-۱-۴- اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای

مجموع اعتبارات مصوب تملک دارایی های سرمایه ای استان در سال ۱۳۹۲، ۳۱۷۵ میلیارد ریال بوده که در قالب ۱۸ فصل توزیع گردیده و در مقایسه با اعتبار سال قبل (۴۰۳۸ میلیارد ریال) ۲۷ درصد کاهش داشته است.

با مقایسه اعتبارات تخصیص یافته به فصول مختلف، بیشترین اعتبار مصوب به ترتیب به فصول مسکن و عمران شهری و روستایی، منابع آب و فرهنگ و هنر اختصاص یافته، بطوری که این ۳ فصل بیش از ۶۲ درصد کل اعتبارات مصوب استان را به خود اختصاص داده اند. از دلایل اهمیت این فصول توجه ویژه دولت به تأمین مسکن و تاسیسات شهری و روستایی و فاضلاب شهری و روستایی و تأمین آب استان با توجه به خشکسالی های اخیر و توجه به مسائل فرهنگی استان می باشد.

از کل اعتبارات مصوب استان در سال ۱۳۹۲، ۱۲۲۹ میلیارد ریال به استان تخصیص یافته که درصد تخصیص اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای استان در این سال حدود ۳۹ درصد بوده است. اعتبار تخصیصی در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱ از کاهش ۲۸ درصدی برخوردار بوده است (جدول ۳-۴). همچنین از کل اعتبار تخصیصی به استان، ۹۹ درصد توسط دستگاه های استانی هزینه شده که عملکرد دستگاههای استانی در سال ۱۳۹۲ (۱۲۱۴ میلیارد ریال) در مقایسه با سال ۱۳۹۱ از کاهش ۲۴/۵ درصدی برخوردار بوده است.

مقایسه عملکرد فصول مختلف حاکی از آن است که اکثر فصول دارای عملکرد ۱۰۰ درصدی بوده و بقیه فصول به جز یک فصل نیز بیش از ۹۰ درصد عملکرد داشته اند. در این خصوص پایین ترین درصد عملکرد مربوط به فصل بهداشت و سلامت (۸۵/۳ درصد) بوده است (جدول ۲-۴).

با مقایسه عملکرد استان در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱ برای جذب اعتبارات تخصیصی به استان ملاحظه می شود که عملکرد استان در سال ۱۳۹۲ مناسب تر از سال ۱۳۹۱ بوده، بطوری که

درصد عملکرد اعتبارات تخصیصی به استان از ۹۴ درصد در سال ۱۳۹۱ به ۹۹ درصد در سال ۱۳۹۲ افزایش یافته است.

لازم به ذکر است کل اعتبارات عمرانی استانی که به استان اختصاص یافته شامل اعتبارات تخصیصی از محل درآمدهای عمومی استانی (شامل اعتبارات استانی پیوست قانون، دو درصد درآمد نفت و گاز، مصوبات خاص، راه اندازی شهرستانهای جدید، ماده ۱۸۰ قانون برنامه پنجم توسعه، آسفالت راههای روستایی فاقد آسفالت، شهرکهای صنعتی، ماده ۱۲ قانون برنامه پنجم توسعه و کمک به ساخت مساجد) و اعتبارات مصوب ویژه استانی (ملی استانی شده) بوده است.

علاوه بر آن، اعتبارات دیگری نیز در قالب هزینه های متفرقه و سایر منابع (منابع داخلی شرکت ها و...) در قالب تبصره های مختلف به استان ابلاغ گردیده است و عمده این اعتبارات شامل اعتبارات حوادث غیر مترقبه، زمینه سازی جهت تحرک بخشیدن به اقتصاد مناطق کمتر توسعه یافته، اعتبارات موضوع ماده ۲۳ قانون نحوه رسیدگی به تخلفات جرائم، اعتبارات شرکت های استانی از جمله شرکت های آب منطقه ای، اعتبار کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی (جزء ۳ ردیف ۵۴۰۰۰۰)، کمک به هزینه های اجتناب ناپذیر و ضروری، ارتقاء درآمد های استانی، طرح های مطالعاتی و اجرایی و سایر اعتبارات از محل درآمد اختصاصی (پیوست قانون) و سایر منابع داخلی و خودیاری دستگاههای اجرایی بوده که این اعتبارات به سرجمع اعتبارات استانی افزوده می گردد.

شایان ذکر است از مجموع ردیف های ابلاغی به استان در سال ۱۳۹۲، ارتقاء درآمد های استانی (جزء ۴ ردیف ۵۳۰۰۰۰)، اجرای طرح های علاج بخشی سفره های آب زیرزمینی (جزء ۱۰ ردیف ۵۳۰۰۰۰) و موضوع ماده ۶۳ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (جزء ۲۴ ردیف ۵۳۰۰۰۰) فاقد تخصیص بوده و هیچ گونه عملکردی نیز نداشته است. همچنین از مهمترین مشکلات در بخش اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای تخصیص کم اعتبارات می باشد که منجر به طولانی شدن مدت زمان اجرای پروژه ها و نیمه تمام ماندن آنها و عدم بهره برداری به موقع از پروژه ها شده است (جدول ۳-۴).

۲-۴-درآمدهای عمومی

۱-۲-۴-بررسی درآمدهای عمومی به تفکیک بخش های درآمدی:

درآمدهای عمومی استانی با احتساب واگذاری دارایی های سرمایه ای مشتمل بر ۶ بخش درآمدی است که این بخش ها شامل درآمدهای مالیاتی، درآمد حاصل از مالکیت و انحصارات دولتی، درآمد حاصل از خدمات و فروش کالا، درآمد حاصل از جرایم و خسارات، واگذاری دارایی های سرمایه ای و درآمدهای متفرقه می باشد که توسط دستگاه های اجرایی در سطح استان وصول می شود.

براساس پیوست قانون بودجه، درآمدهای عمومی مصوب سال ۱۳۹۲ معادل ۲۱۱۶۸۹۷ میلیون ریال که نسبت به مصوب سال ۱۳۹۱ (۱۶۱۳۱۵۶ میلیون ریال)، ۳۱ درصد و نسبت به عملکرد سال ۱۳۹۱ (۱۶۴۰۵۲۳ میلیون ریال)، ۲۹ درصد رشد داشته است.

در سال ۱۳۹۲ عملکرد درآمدهای عمومی استان ۲۰۷۱۸۱۶ میلیون ریال بوده که در مقایسه با مصوب سال قبل ۲۸ درصد و نسبت به عملکرد سال قبل ۲۶ درصد رشد داشته است.

در سال ۱۳۹۲ حدود ۷۷/۶ درصد از عملکرد درآمدهای عمومی استان به درآمدهای مالیاتی اختصاص داشته و مابقی را سایر بخش های درآمدی تشکیل داده و سهم سایر بخش ها شامل درآمدهای حاصل از خدمات و فروش کالا ۹/۷ درصد، درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات ۱۱/۹ درصد، درآمدهای متفرقه ۰/۶ درصد، درآمدهای حاصل از مالکیت و انحصارات دولت ۰/۳ درصد بوده است.

با مقایسه عملکرد و مصوب درآمدهای عمومی سال ۱۳۹۲ ملاحظه می شود که درصد تحقق درآمدهای عمومی استان ۹۸ درصد بوده و بالاترین درصد تحقق به درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات با ۱۵۵ درصد اختصاص داشته است (جدول ۴-۴).

۲-۲-۴- درآمدهای مالیاتی به تفکیک مالیات های مستقیم و غیر مستقیم و بندهای مالیاتی:

عملکرد درآمدهای مالیاتی استان در سال ۱۳۹۲، حدود ۷۷/۶ درصد کل درآمدهای عمومی استان بوده است که شامل مالیات های مستقیم و غیر مستقیم می باشد (جدول ۴-۴).

بر اساس تقسیم بندی های انجام شده، مالیات های مستقیم به بندهای درآمدی مالیات بر شرکت ها، مالیات بر درآمد و مالیات بر ثروت و مالیات غیر مستقیم شامل مالیات بر کالاها و خدمات می باشد.

در سال ۱۳۹۲ عملکرد درآمدهای مالیاتی استان ۱۶۰۶۷۸۰ میلیون ریال بوده که در مقایسه با مصوب این سال (۱۷۶۷۶۳۱ میلیون ریال) از درصد تحقق معادل ۹۱ درصد برخوردار بوده است.

با مقایسه مصوب و عملکرد درآمدهای مالیاتی سال ۱۳۹۲ نسبت به سال قبل ملاحظه می شود درآمدهای مالیاتی مصوب سال مزبور نسبت به سال ۱۳۹۱ از رشدی معادل ۲۸ درصد و نسبت به عملکرد سال قبل از رشدی معادل ۳۵ درصد برخوردار بوده و همچنین عملکرد درآمدهای مالیاتی نیز نسبت به مصوب سال قبل ۱۷ درصد و نسبت به عملکرد سال قبل ۲۳ درصد رشد داشته که رشد نسبتاً مناسبی بوده است.

در سال ۱۳۹۲ سهم عملکرد مالیات مستقیم از کل درآمدهای مالیاتی ۶۹ درصد و سهم مالیات غیر مستقیم از کل درآمدهای مالیاتی ۳۱ درصد بوده که در مقایسه با عملکرد سال ۱۳۹۱ که سهم مالیات مستقیم و غیر مستقیم به ترتیب ۷۸/۱ و ۲۱/۹ درصد بوده است، سهم مالیات غیر مستقیم افزایش و سهم مالیات مستقیم کاهش یافته است.

بررسی عملکرد سهم بندهای درآمدی در سال ۱۳۹۲ نشان می‌دهد، مالیات بر درآمد و حقوق ۴۱ درصد کل درآمدهای مالیاتی را به خود اختصاص داده و پس از آن مالیات بر کالاها و خدمات ۳۱ درصد، مالیات بر شرکت ها ۱۸/۸ درصد و مالیات بر ارث ۹/۲ درصد از کل درآمدهای مالیاتی را تشکیل داده است (جدول ۵-۴).

۳-۲-۴- مسایل و مشکلات و قابلیت های بخش درآمد

مسائل و مشکلات

- عدم ارتباط مناسب بین درآمدها و هزینه های دستگاه های اجرایی.
- عدم تمایل اکثر مودیان مالیاتی در پرداخت مالیات و شفاف سازی درآمدها.
- معافیت بالای مالیاتی در برخی از بخش های اقتصادی.
- کمبود کادر کارشناسی و تجهیزات در دستگاه های اجرایی و اداره کل مالیاتی.
- فرار مالیاتی در بسیاری از مشاغل و فعالیت های اقتصادی.
- عدم تبدیل برخی از ردیف های درآمدی از ملی به استانی که ماهیت استانی دارند.
- پایین بودن سطح پس انداز عمومی استان و سطح درآمد سرانه در مقایسه با متوسط کشور.
- عدم وجود شرکت های بزرگ و با درآمد بالا در استان.
- عدم شفافیت در قوانین و مقررات وصول درآمدها.
- پایین بودن نرخ ارایه برخی از کالاها و خدمات توسط دولت و لزوم بازنگری در قوانین آن.

قابلیت ها و امکانات

- وجود منابع مالیاتی کشف نشده که امکان افزایش عملکرد درآمدها را فراهم می آورد.
- امکان تبدیل برخی از ردیف های ملی به استانی و پیشنهاد ردیف های درآمدی جدید.
- توسعه فعالیت های اقتصادی در بخش های مختلف که امکان افزایش درآمد و درآمد مالیاتی و رونق اقتصادی را به همراه دارد.
- اجرایی شدن مالیات بر ارزش افزوده که باعث شفاف سازی در فعالیت ها خواهد شد.
- مکانیزه شدن سیستم ارائه اظهارنامه و تسریع در بررسی پرونده های مالیاتی.
- وجود ستاد درآمدهای استان برای بررسی عملکرد دستگاه های اجرایی استان.
- وجود منابع تخصیصی ملی و از محل مازاد درآمدها و سایر منابع به استان.
- تغییر نگرش متولیان امر در کاهش وابستگی به درآمد نفتی و توجه بیشتر به درآمدهای مالیاتی.

جدول شماره ۴-۱ اعتبارات هزینه ای دستگاه های اجرایی استان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (میلیون ریال)

در صد رشد تخصیص	۱۳۹۲			۱۳۹۱			عنوان دستگاه اجرایی	کد دستگاه اجرایی
	درصد تخصیص	تخصیص	مصوب	درصد تخصیص	تخصیص	مصوب		
۲۹/۷	۱۰۰	۲۲۶۶۶۹	۲۲۶۶۶۹	۱۰۰	۱۷۴۶۶۱	۱۷۴۶۶۱	استانداری	۱۰۵۰۷۸
۲۳/۲	۱۰۰	۳۹۹۹۶	۳۹۹۹۶	۱۰۰	۳۲۴۶۷	۳۲۴۶۷	اداره کل ثبت احوال	۱۰۵۵۷۸
۱۱/۶	۱۰۰	۱۱۴۳۳۸	۱۱۴۳۳۸	۱۰۰	۱۰۲۴۳۵	۱۰۲۴۳۵	اداره کل زندان ها و اقدامات تأمینی	۱۰۸۲۷۸
۴۷/۲	۱۰۰	۱۳۹۳۱	۱۳۹۳۱	۱۰۰	۹۴۶۱	۹۴۶۱	اداره کل بازرسی	۱۰۸۵۷۸
۲۱/۴	۱۰۰	۱۴۳۷۲	۱۴۳۷۲	۱۰۰	۱۱۸۳۷	۱۱۸۳۷	اداره کل پزشکی قانونی	۱۰۸۵۷۸
۴۱/۳	۱۰۰	۶۵۶۸۳	۶۵۶۸۳	۱۰۰	۴۶۴۷۲	۴۶۴۷۲	اداره کل ثبت اسناد و املاک	۱۰۸۵۷۸
۲۳/۷	۱۰۰	۵۵۶۲	۵۵۶۲	۱۰۰	۴۴۹۸	۴۴۹۸	اداره کل اوقاف و امور خیریه	۱۰۹۵۷۸
۲۸/۳	۱۰۰	۲۹۰۶۳	۲۹۰۶۳	۱۰۰	۲۲۶۵۰	۲۲۶۵۰	سازمان امور اقتصادی و دارایی	۱۱۰۰۷۸
-	-	---	---	-	---	---	اداره کل امور مالیاتی	۱۱۰۱۷۸
-	-	---	---	-	---	---	اداره کل گمرک	۱۱۰۵۷۸
۲۲/۴	۱۰۰	۱۱۲۳۱	۱۱۲۳۱	۱۰۰	۹۱۷۷	۹۱۷۷	اداره کل هواشناسی	۱۱۳۰۷۸
۲۰/۳	۱۰۰	۳۰۱۶۷	۳۰۱۶۷	۹۹/۸۴	۲۵۱۱۰	۲۵۱۵۱	اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی	۱۱۳۷۷۸
۱۴/۱	۱۰۰	۳۰۸۳۰	۳۰۸۳۰	۱۰۰	۲۷۰۱۹	۲۷۰۱۹	اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۱۴۰۷۸
۹/۸	۱۰۰	۲۷۴۱۳	۲۷۴۱۳	۱۰۰	۲۴۹۷۰	۲۴۹۷۰	اداره کل تبلیغات اسلامی	۱۱۴۳۷۸
۱۷/۱	۱۰۰	۴۳۴۸	۴۳۴۸	۱۰۰	۳۷۱۳	۳۷۱۳	حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی	۱۱۵۶۷۸
۳۷/۱	۱۰۰	۱۳۹۸۲	۱۳۹۸۲	۱۰۰	۱۰۲۰۴	۱۰۲۰۴	اداره کل نوسازی مدارس	۱۲۷۶۷۸
۲۵/۵	۱۰۰	۴۰۹۷۴	۴۰۹۷۴	۱۰۰	۳۲۶۴۲	۳۲۶۴۲	اداره کل ورزش و جوانان	۱۲۸۵۷۸
۱۱/۳	۱۰۰	۲۲۳۵۱	۲۲۳۵۱	۱۰۰	۲۰۰۸۱	۲۰۰۸۱	اداره کل انتقال خون	۱۲۹۵۷۸
۷/۳	۱۰۰	۷۵۲۶۶	۷۵۲۶۶	۱۰۰	۷۰۱۳۰	۷۰۱۳۰	اداره کل بیهوشی	۱۳۱۵۷۸
۱۵/۳	۱۰۰	۴۵۹۸۵	۴۵۹۸۵	۱۰۰	۳۹۸۶۸	۳۹۸۶۸	اداره کل دامپزشکی	۱۳۵۵۷۸
۱۴/۴	۱۰۰	۱۲۳۹۸۲	۱۲۳۹۸۲	۱۰۰	۱۰۸۳۷۹	۱۰۸۳۷۹	اداره کل منابع طبیعی	۱۳۹۰۷۸
۱۵/۶	۱۰۰	۴۵۹۶۳	۴۵۹۶۳	۹۹/۲۴	۳۹۷۷۷	۴۰۰۸۰	اداره کل حفاظت محیط زیست	۱۴۰۰۷۸
۳۲/۵	۱۰۰	۷۵۱۹	۷۵۱۹	۱۰۰	۵۶۷۳	۵۶۷۳	اداره کل استاندارد	۱۴۴۸۷۸
۱۱/۶	۱۰۰	۵۳۰۳	۵۳۰۳	۱۰۰	۴۷۵۰	۴۷۵۰	اداره کل امور عشایر	۱۴۹۶۷۸
۱۱/۴	۱۰۰	۲۷۵۰۶۳	۲۷۵۰۶۳	۱۰۰	۲۴۶۸۷۳	۲۴۶۸۷۳	سازمان جهاد کشاورزی	۱۵۱۰۷۸
۲۲/۳	۱۰۰	۷۶۶۶۳	۷۶۶۶۳	۱۰۰	۶۲۶۹۵	۶۲۶۹۵	اداره کل شیلات	۱۵۱۲۷۸
۶/۲	۱۰۰	۸۶۹۹۳	۸۶۹۹۳	۱۰۰	۸۱۹۴۱	۸۱۹۴۱	اداره کل راه و شهرسازی	۱۵۳۰۷۸
۱۸/۸	۱۰۰	۳۲۸۸۳	۳۲۸۸۳	۱۰۰	۲۷۶۸۰	۲۷۶۸۰	اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۱۵۴۰۷۸
۱۸/۴	۱۰۰	۳۹۹۵۳	۳۹۹۵۳	۱۰۰	۳۳۷۵۴	۳۳۷۵۴	اداره کل صنعت، معدن و تجارت	۱۵۴۰۷۸
-	۸۱	۳۳۱۳۲	۴۱۰۴۲	-	---	---	شرکت آب و فاضلاب روستایی	۲۹۱۸۷۰۱
۲۰/۴	۹۹/۵	۱۵۳۹۶۱۵	۱۵۴۷۵۲۵	۹۹/۹۷	۱۲۷۹۵۴۷	۱۲۷۹۸۹۱	جمع	

ماخذ: دفتر برنامه ریزی و بودجه.

جدول شماره ۲-۴- اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای به تفکیک فصل در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ استان گلستان

(میلیون ریال)

ردیف	عنوان فصل	۱۳۹۲				۱۳۹۱			
		درصد عملکرد به تخصیص	عملکرد دستگاهی	آخرین تخصیص	اعتبار مصوب	درصد عملکرد به تخصیص	عملکرد دستگاهی	آخرین تخصیص	اعتبار مصوب
۱	اداره امور عمومی	۱۰۰	۱۵۵۹۷	۱۵۶۰۳	۴۷۶۶۱	۹۸	۴۲۰۷۲۰۷۳	۴۳۰۷۲۰۷۳	۷۸۸۸۶۰۷۳
۲	امور قضایی	۱۰۰	۶۱۴۹	۶۱۴۹	۱۹۰۲۳	۸۳	۳۴۱۲	۴۱۱۲	۲۰۰۰۰
۳	خدمات مالی، فنی، مدیریت و برنامه ریزی	۹۹.۹	۱۶۱۳۸	۱۶۱۴۸	۵۵۰۵۰	۹۲	۲۷۱۸۶	۲۹۵۸۶	۵۹۳۷۰
۴	فصل توسعه علوم و فناوری	۱۰۰	۳۰۰۰	۳۰۰۰	۴۳۸۰	۱۰۰	۴۵۰	۴۵۰	۱۵۰۰
۵	فصل آموزش	۱۰۰	۵۹۷۹۵.۲۴۱	۵۹۷۹۵.۲۴۱	۱۸۹۳۲۱	۶۱	۶۰۲۲۷.۶۲۵	۹۹۳۸۴	۲۱۹۰۳۶
۶	فرهنگ و هنر، رسانه های جمعی و گردشگری	۱۰۰	۱۳۰۷۷۹	۱۳۰۷۷۹	۳۴۸۳۷۵	۹۹	۱۳۷۲۷۳	۱۳۷۹۹۵	۳۵۲۶۸۶
۷	بهداشت و سلامت	۸۵.۳	۵۸۰۰	۶۸۰۰	۲۷۱۶۰	۱۰۰	۴۵۵۰	۴۵۵۰	۳۸۲۲۳
۸	رفاه و تامین اجتماعی	۹۹.۷	۸۰۸۹۰.۷۶۴	۸۱۱۴.۷۶۴	۲۱۵۲۲	۹۴	۱۲۸۳۰	۱۳۶۶۵	۲۹۰۳۸
۹	تربیت بدنی	۱۰۰	۲۸۳۱۵	۲۸۳۱۵	۸۶۰۰۰	۱۰۰	۲۴۶۹۴	۲۴۶۹۴	۹۶۳۳۶
۱۰	کشاورزی و منابع طبیعی	۹۸.۵	۸۱۷۲۳.۶۲۱	۸۲۹۸۴	۲۴۷۳۶۸.۶	۱۰۰	۹۹۵۹۵.۲۴	۱۰۰۰۴۴.۴	۲۵۳۱۰۲
۱۱	منابع آب	۹۹.۸	۳۴۴۴.۲۰۴	۳۴۴۹۴۴	۷۰۶۹۹۱	۹۸	۶۹۱۵۶۶.۴۹۹	۷۰۶۷۱۹.۷۶۲	۱۳۷۰۱۴۸.۶۴
۱۲	صنعت و معدن	۹۴.۲	۳۰۶۱۰.۷۵	۳۲۴۸۴	۱۲۶۵۵۰	۱۰۰	۲۳۸۳۴	۲۳۸۴۰	۹۰۸۰۰
۱۳	محیط زیست	۱۰۰	۴۵۰۰	۴۵۰۰	۱۲۵۰۰	۱۰۰	۴۱۲۰	۴۱۲۰	۸۴۰۰
۱۴	فصل بازرگانی و تعاون	۱۰۰	۱۲۲۰۹	۱۲۲۰۹	۳۹۲۰۰	۵۵	۱۴۸۳۰	۲۶۸۳۱	۴۶۳۱۱
۱۵	فصل انرژی	۱۰۰	۹۱۹۱	۹۱۹۱	۴۵۰۰۰	۱۰۰	۱۵۸۹۶	۱۴۸۹۶	۴۴۴۴۰
۱۶	حمل و نقل	۱۰۰	۱۰۵۸۳۴	۱۰۵۸۳۴	۲۶۳۱۹۰	۱۰۰	۱۵۱۸۱۱.۴	۱۵۱۸۱۱.۴	۳۷۱۶۰۷
۱۷	ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۰۰	۳۶۵۰	۳۶۵۰	۸۱۰۰	۷۹	۲۰۷۰	۲۶۲۰	۸۰۵۰
۱۸	مسکن و عمران شهری، روستایی،	۱۰۰	۳۴۸۵۰۷	۳۵۸۶۵۲	۹۲۸۲۱۷	۸۹	۲۹۳۵۴۷.۴۴	۳۲۹۲۲۵	۹۵۰۹۰۴
	جمع	۹۸.۷	۱۲۱۴۲۹۰.۷۷۶	۱۲۲۹۱۵۲.۰۰۵	۳۱۷۵۶۰۸.۶	۹۴	۱۶۰۸۹۶۵.۹۳۴	۱۷۱۷۶۱۶.۲۹۲	۴۰۳۸۸۳۸.۳۷

ماخذ: دفتر برنامه ریزی و بودجه.

جدول شماره ۳-۴- وضعیت منابع اعتباری استان گلستان در سال ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

کد	عنوان	اعتبار مصوب	تخصیص	عملکرد	درصد عملکرد به تخصیص
۰	جمع اعتبارات	۳۱۷۵۶۰۸۰۶	۱۲۲۹۱۵۲۰۰۵	۱۲۱۴۲۹۰۷۷۶	۹۸.۷
۱۰۰۰۰۰۰۰	درآمد عمومی	۳۰۳۷۳۰۲	۱۱۷۴۲۹۳	۱۱۵۹۴۳۱۰۷۷۱	۹۸.۷
۲۰۰۰۰۰۰۰	ملی (بیوست قانون)	۹۲۲۴۴۷	۴۳۱۷۰۹	۴۲۱۴۸۲۰۴	۹۷.۶
۳۰۱۰۰۱۰۰	استانی - بیوست قانون	۷۸۹۰۱۰	۲۱۴۹۱۷	۲۱۰۹۱۵۰۶۸۲	۹۸.۱
۳۰۱۰۰۲۰۰	درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی	۳۲۱۱۹۷	۲۴۸۰۰۰	۲۴۷۶۷۲۰۶۸۹	۹۹.۹
۳۰۱۰۰۳۰۱	مصوبات خاص	۳۱۰۰۰۰	۶۲۸۹۷	۶۲۸۶۸	۱۰۰
۳۰۱۰۰۳۰۲	راه اندازی شهرستانهای جدید	۲۰۰۰۰	۱۰۹۴	۱۰۹۴	۱۰۰
۳۰۱۰۰۳۰۷	آسفالت راههای روستایی فاقد آسفالت	۲۹۷۹۰	۸۰۰۹	۸۰۰۹	۱۰۰
۳۰۱۰۰۳۰۸	شهرکهای صنعتی	۴۷۴۰۰	۷۵۵۰	۷۴۳۳	۹۸.۵
۳۰۱۰۰۳۱۲	الزامات قانونی اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای - ماده ۱۸۰ قانون برنامه پنجم	۳۵۱۲۰۰	۶۲۳۳۳	۶۲۳۱۸	۱۰۰
۳۰۱۰۰۳۱۳	الزامات قانونی اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای - کمک به ساخت مساجد	۲۶۳۰۰	۵۵۰۰	۵۵۰۰	۱۰۰
۳۰۱۰۰۳۱۴	الزامات قانونی اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای - ماده ۱۲ قانون برنامه پنجم	۴۶۲۰۰	۳۳۰۰	۳۳۰۰	۱۰۰
۵۰۳۲۹۱۰۱	حوادث غیر مترقبه (ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - خشکسالی)	۲۰۰۰	۱۴۳۵	۱۴۳۵	۱۰۰
۵۰۳۲۹۱۰۲	حوادث غیر مترقبه (ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - سایر حوادث)	۳۴۰۰۰	۳۴۰۰۰	۳۴۰۰۰	۱۰۰

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۳-۴- وضعیت منابع اعتباری استان گلستان در سال ۱۳۹۲

(میلیون ریال)

کد	عنوان	اعتبار مصوب	تخصیص	عملکرد	درصد عملکرد به تخصیص
۵۰۳۲۹۲۰۰	حوادث غیر مترقبه (ماده ۱۲ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران)	۱۴۰۰۰	۱۴۰۰۰	۱۴۰۰۰	۱۰۰
۵۳۰۰۰۲۰۰	موضوع ارتقاء درآمدهای استانی (جزء ۴ ردیف ۵۳۰۰۰۰)	۱۲۵۰۰	۰	۰	۰
۵۳۰۰۰۳۰۰	اعتبار موضوع باز پرداخت فروش اموال منقول و غیر منقول دولتی (جزء ۶ ردیف ۵۳۰۰۰۰)	۴۷۷۸	۴۷۷۸	۴۷۷۸	۱۰۰
۵۳۰۰۰۴۰۰	شرکتهای سهامی آب منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان - اجرای طرحهای علاج بخشی سفره های زیرزمینی (جزء ۱۰ ردیف ۵۳۰۰۰۰)	۳۰۰	۰	۰	۰
۵۳۰۰۰۵۰۰	شرکتهای سهامی آب منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان - موضوع ماده ۶۳ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (جزء ۲۴ ردیف ۵۳۰۰۰۰)	۵۰۰	۰	۰	۰
۵۳۰۰۱۰۰۰	(اعتبارات موضوع ماده ۲۳ قانون نحوه رسیدگی به تخلفات جرائم رانندگی (جزء ۷۶ ردیف ۵۳۰۰۰۰)	۳۱۱۰۰	۳۱۱۰۰	۳۰۹۵۵	۹۹.۵
۵۳۰۰۱۳۰۰	قانون اصلاح معادن (جزء ۹۹ ردیف ۵۳۰۰۰۰)	۸۰	۳۴	۳۴	۱۰۰
۵۴۰۰۰۴۰۰	کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی (جزء ۳ ردیف ۵۴۰۰۰۰)	۳۰۰۰	۳۰۰۰	۳۰۰۰	۱۰۰
۵۵۰۰۰۶۰۰	زمینه سازی جهت تحرک بخشیدن به اقتصاد مناطق کمتر توسعه یافته (جزء ۳ ردیف ۵۵۰۰۰۰)	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۱۰۰
۵۵۰۰۱۸۰۰	کمک به هزینه های اجتناب ناپذیر ضروری	۳۰۰۰	۳۰۰۰	۳۰۰۰	۱۰۰
۵۵۰۰۲۲۰۰	طرح های مطالعاتی و اجرایی	۱۵۰۰۰	۶۵۸۷	۶۵۸۷	۱۰۰
۵۵۰۰۲۴۰۰	هزینه های ضروری استانداران	۳۵۰۰	۱۰۵۰	۱۰۵۰	۱۰۰
۹۰۱۰۰۰۰۰	درآمد اختصاصی	۷۸۳۲	۷۰۷۱۰۰۵	۷۰۷۱۰۰۵	۱۰۰
۹۰۲۰۰۰۰۰	خودیاری	۲۰۱۲۲.۶	۰	۰	۰
۹۰۳۰۰۰۰۰	منابع داخلی	۱۱۰۳۵۲	۴۷۷۸۸	۴۷۷۸۸	۱۰۰

ماخذ: دفتر برنامه ریزی و بودجه.

جدول شماره ۴-۴- ارقام مصوب و عملکرد درآمدهای عمومی استان گلستان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(میلیون ریال/درصد)

عنوان	درآمدهای مالیاتی	درآمدهای حاصل از مالکیت و انفصارات دولتی	درآمدهای حاصل از خدمات و فروش کالا	درآمدهای حاصل از خسارات	درآمدهای مشرفه	جمع کل درآمدهای عمومی	سرمايه اي	واكذارى دارايى هاى سرمايه اي	جمع كل درآمدهاى عمومى و واكذارى دارايى هاى سرمايه اي
۱۳۹۱	مصوب	۱۳۷۶۸۹۲	۹۲۱۰	۱۳۱۴۷۷	۷۸۲۷۷	۱۷۳۰۰	۱۶۱۳۱۵۶	۶۰۰۰	۱۶۱۹۱۵۶
	نسبت مصوب به كل مصوب	۸۵	۰/۶	۸/۱	۴/۸	۱/۱	۹۹/۶	۰/۴	۱۰۰
	عملکرد	۱۳۱۱۰۶۰	۵۵۴۲	۱۶۳۷۵۶	۱۵۰۳۵۰	۹۸۱۵	۱۶۴۰۵۲۳	۹۷۵۱	۱۶۵۰۲۷۴
	نسبت عملکرد به كل عملکرد	۷۹/۴	۰/۳	۹/۹	۹/۱	۰/۶	۹۹/۴	۰/۶	۱۰۰
۱۳۹۲	مصوب	۱۷۶۷۶۳۱	۱۱۴۴۵	۱۶۶۵۳۰	۱۵۸۳۵۳	۱۲۹۳۸	۲۱۱۶۸۹۷	۰	۲۱۱۶۸۹۷
	نسبت مصوب به كل مصوب	۸۳/۵	۰/۵	۷/۹	۷/۵	۰/۶	۱۰۰	۰	۱۰۰
	عملکرد	۱۶۰۶۷۸۰	۵۲۹۳	۲۰۱۳۹۸	۲۴۵۶۹۰	۱۲۶۵۵	۲۰۷۱۸۱۶	۰	۲۰۷۱۸۱۶
	نسبت عملکرد به كل عملکرد	۷۷/۶	۰/۳	۹/۷	۱۱/۹	۰/۶	۱۰۰	۰	۱۰۰
رشد مصوب ۹۲	به مصوب ۹۱	۲۸	۲۴	۲۷	۱۰۲	-۲۵	۳۱	۰	۳۱
	به عملکرد ۹۱	۳۵	۱۰۷	۱/۷	۵	۳۲	۲۹	۰	۲۸
رشد عملکرد ۹۲	به مصوب ۹۱	۱۷	-۴۳	۵۳	۲۱۴	-۲۷	۲۸	۰	۲۸
	به عملکرد ۹۱	۲۳	-۴	۲۳	۶۳	۲۹	۲۶	۰	۲۶
درصد تحقق (عملکرد ۹۲ به مصوب ۹۲)	۹۱	۴۶	۱۲۱	۱۵۵	۹۸	۹۸	۹۸	۰	۹۸

ماخذ: اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان گلستان.

جدول شماره ۵-۴- درآمدهای مالیاتی استان گلستان به تفکیک مستقیم و غیر مستقیم در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(میلیون ریال / درصد)

مالیات غیر مستقیم (مالیات بر کالاها و خدمات)	مالیات مستقیم				کل درآمدهای مالیاتی	عنوان	
	جمع مالیات مستقیم	مالیات بر ثروت	مالیات بر درآمد	مالیات بر شرکت ها			
۲۴۰۵۶۷	۱۱۳۶۳۲۵	۱۱۳۹۶۷	۶۴۴۲۱۷	۳۷۸۱۴۱	۱۳۷۶۸۹۲	مصوب	۱۳۹۱
۱۷/۵	۸۲/۵	۸/۳	۴۶/۸	۲۷/۵	۱۰۰	نسبت مصوب به کل مصوب	
۲۸۶۸۰۰	۱۰۲۴۲۶۰	۱۱۲۱۳۱	۶۰۰۹۹۳	۳۱۱۱۳۶	۱۳۱۱۰۶۰	عملکرد	
۲۱/۹	۷۸/۱	۸/۶	۴۵/۸	۲۳/۷	۱۰۰	نسبت عملکرد به کل عملکرد	
۴۳۹۳۴۸	۱۳۲۸۲۸۳	۱۳۴۴۴۱	۷۶۶۷۹۴	۴۲۷۰۴۸	۱۷۶۷۶۳۱	مصوب	۱۳۹۲
۲۴/۹	۷۵/۱	۷/۶	۴۳/۴	۲۴/۱	۱۰۰	نسبت مصوب به کل مصوب	
۴۹۸۸۷۶	۱۱۰۷۹۰۴	۱۴۶۷۹۹	۶۵۸۷۲۴	۳۰۲۳۸۱	۱۶۰۶۷۸۰	عملکرد	
۳۱	۶۹	۹/۲	۴۱	۱۸/۸	۱۰۰	نسبت عملکرد به کل عملکرد	
۸۲/۶	۱۶/۹	۱۸	۱۹	۱۲/۹	۲۸	به مصوب ۹۱	رشد مصوب ۹۲
۵۳/۲	۲۹/۷	۱۹/۹	۲۷/۶	۳۷/۳	۳۵	به عملکرد ۹۱	
۱۰۷/۴	-۲/۵	۲۸/۸	۲/۳	-۲۰	۱۷	به مصوب ۹۱	رشد عملکرد ۹۲
۷۳/۹	۸/۲	۳۰/۹	۹/۶	-۲/۸	۲۳	به عملکرد ۹۱	
۱۱۳/۵	۸۳/۴	۱۰۹/۲	۸۵/۹	۷۰/۸	۹۱	درصد تحقق (عملکرد ۹۲ به مصوب ۹۱)	

ماخذ: اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان گلستان.

۵- تحلیل ساختار اقتصادی و ثبات آن

یکی از شاخص‌های اصلی عملکرد اقتصاد کلان، تولید ناخالص داخلی است. این شاخص از برآیند تولید در بخش‌های مختلف اقتصادی به دست می‌آید، بدین منظور سهم و مشارکت بخش‌های اقتصادی تحت عنوان ساختار اقتصادی قابل محاسبه و بررسی می‌باشد، از طرفی به منظور تعیین جایگاه اقتصادی استان‌ها می‌توان از سرانه تولید ناخالص داخلی که حاصل تقسیم تولید ناخالص داخلی بر جمعیت است بهره برد.

– جایگاه اقتصادی استان در کشور

در سال ۱۳۹۱، محصول ناخالص داخلی استان (GDPR) به قیمت بازار برابر با ۹۰۰۴۵/۷ میلیارد ریال و رشد آن نسبت به سال ۱۳۹۰، معادل ۲۴/۶۱ درصد بوده که بالاتر از رشد این شاخص در کشور (۱۶/۳۱ درصد) بوده است (جدول ۱-۵).

در شاخص محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار، در سال ۱۳۹۱ سهم استان به کشور برابر با ۱/۲۲ درصد و جایگاه استان در کشور بیست و دوم بوده است و از طرفی به لحاظ جمعیتی سهم استان از کشور ۲/۳ درصد می‌باشد که با توجه به پتانسیل‌های موجود از حیث سطح زیر کشت بالای زمین‌های کشاورزی، دسترسی به راه‌های آبی شمال کشور، برخورداری از منابع طبیعی و پتانسیل‌های گردشگری در استان، این عدد بیانگر پایین بودن سهم استان از تولید ناخالص داخلی در مقایسه با شاخص سهم جمعیتی است. این موضوع، تهیه و تدوین برنامه‌های توسعه استان و سیاستگذاری را که علاوه بر ایجاد زیرساخت‌های متناسب جهت بفعلیت رساندن قابلیت‌ها و امکانات، افزایش تولید ناخالص داخلی را بدنبال داشته باشد، ضروری می‌سازد.

– جایگاه بخش‌های مختلف اقتصادی استان

در بررسی چهار بخش عمده اقتصادی در سال ۱۳۹۱ سهم ۴ فعالیت عمده کشاورزی و ماهیگیری، صنعت و معدن، ساختمان و خدمات در GDPR استان به ترتیب ۲۵/۹۰، ۸/۳۴، ۸/۷۹ و ۵۵/۸۲ بوده و بر این اساس بخش خدمات با بیشترین سهم ارزش افزوده از تولید محصول ناخالص داخلی در

جایگاه اول استان و بخش کشاورزی و ماهیگیری، ساختمان و صنعت و معدن به ترتیب در رتبه های بعدی قرار دارند (جدول ۲-۵).

همچنین ارقام حاصل از محاسبه حساب های منطقه ای استان در مقایسه با کشور بیانگر آن است که در سال ۱۳۹۱ بخش کشاورزی و ماهیگیری ۲/۹۸ درصد از کشاورزی و ماهیگیری کشور، بخش صنعت و معدن ۰/۴۰ درصد از صنعت و معدن کشور، بخش ساختمان ۰/۸۹ درصد از ساختمان کشور و بخش خدمات ۱/۳۴ درصد از خدمات کشور را به خود اختصاص داده است. رتبه بخش های مذکور از نظر ارزش افزوده در کشور به ترتیب سیزدهم، بیست و چهارم، بیست و چهارم و نوزدهم می باشد (جدول ۳-۵). مقایسه رتبه ارزش افزوده بخش های عمده اقتصادی در کشور در دو سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ حاکی از حفظ جایگاه دو بخش کشاورزی و ماهیگیری و خدمات در رتبه سیزدهم و نوزدهم کشور در هر دو سال و کاهش رتبه بخش ساختمان از جایگاه بیستم در سال ۱۳۹۰ به بیست و چهارم در سال ۱۳۹۱ و ارتقاء رتبه بخش صنعت و معدن از جایگاه بیست و ششم در سال ۱۳۹۰ به بیست و چهارم در سال ۱۳۹۱ می باشد.

– محصول ناخالص داخلی سرانه

سرانه تولید ناخالص داخلی یکی از مهمترین شاخص های اقتصاد کلان بوده که از حاصل تقسیم محصول ناخالص داخلی به کل جمعیت محاسبه میگردد.

در شاخص سرانه GDP، سرانه هر گلستانی در سال ۱۳۹۱ برابر با ۵۰ میلیون ریال و در کشور معادل ۹۷ میلیون ریال است. به عبارت دیگر هر گلستانی تنها نیمی از سرانه ناخالص داخلی (GDP) هر ایرانی یا به عبارتی نیمی از درآمد متوسط هر ایرانی را دارا بوده و همچنین رتبه استان در این سال در بین ۳۱ استان در جایگاه ۳۰ بوده است (جدول ۱-۵).

استان های بوشهر، خوزستان و کهکلوپه و بویراحمد با محصول ناخالص داخلی سرانه ۲۵۰، ۱۶۷، ۱۶۳ میلیون ریال به دلیل وجود نفت دارای بیشترین محصول ناخالص داخلی سرانه می باشند و به ترتیب در جایگاه اول تا سوم کشور قرار دارند. کمترین محصول ناخالص داخلی سرانه متعلق به استان سیستان و بلوچستان با ۳۹ میلیون ریال است. ۱۰ استان (بوشهر، خوزستان، کهکلوپه و

بویراحمد، یزد، تهران، مرکزی، هرمزگان، سمنان، اصفهان و ایلام) از ۳۱ استان کشور در سال ۱۳۹۱ دارای محصول ناخالص داخلی سرانه بیشتر از کل کشور و ۲۱ استان مابقی دارای سرانه کمتر از کل کشور می باشند.

با تقویت زیرساختهای بخش های مهم اقتصادی و با بهره مندی از مزیت نسبی بالا می توان نسبت به کاهش فاصله بین استان با کشور اقدام نمود.

– نسبت مصرف واسطه به ستانده (I/O)

نسبت مصرف واسطه به ستانده (I/O) نشان دهنده سهم ارزش کالاهای واسطه ای از ارزش ستانده فعالیت ها می باشد یا به عبارتی این شاخص نشانگر تولید با صرفه اقتصادی است و هر چه این درصد پایین تر باشد نشان از توان بالای بخش برای ایجاد ارزش افزوده و رقابت پذیری آن دارد. بر این اساس در سال ۱۳۹۱ نسبت مصرف واسطه به ستانده در کشور برابر با ۳۹/۱۷ درصد و این شاخص در استان معادل ۴۴/۵۶ درصد بوده است. در نتیجه مشاهده می گردد به ازاء هر واحد ارزش تولید در استان، نسبت به سطح کشور از مصارف واسطه یا داده بیشتری استفاده می گردد (جدول ۵-۵).

جدول شماره ۱-۵- میزان محصول ناخالص داخلی و درآمد سرانه تولید استان گلستان در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱

شرح	۱۳۹۱				۱۳۹۰					
	مصرف ناخالص داخلی بدون نسبت ۹۰ به	درآمد سرانه (هزار ریال)	محصول ناخالص داخلی بدون نسبت (میلیارد ریال)	محصول ناخالص داخلی با نسبت (میلیارد ریال)	مصرف ناخالص داخلی بدون نسبت ۹۰ به	درآمد سرانه (هزار ریال)	محصول ناخالص داخلی بدون نسبت (میلیارد ریال)	محصول ناخالص داخلی با نسبت (میلیارد ریال)		
کشور	۲۶/۲۲	۱۶/۳۱	۹۶۹۵۴	۶۴۶۵۲۱۴	۷۳۷۲۱۸۲/۳	۸۴۳۴۵	۵۱۲۲۲۳۴/۲	۶۳۳۸۴۹۴/۹		
استان	۲۴/۶۲	۲۴/۶۱	۳۰	۴۹۸۰۴	۸۹۹۴۶/۴	۹۰۰۴۵/۷	۳۰	۴۰۶۶۳	۷۲۱۷۳/۷	۷۲۲۵۹/۴

مأخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۲-۵- ارزش افزوده، سهم در تولید ناخالص داخلی استان و رتبه ۴ بخش عمده اقتصادی در استان به قیمت جاری در سال ۱۳۹۱

(میلیارد ریال/درصد)

رتبه در استان	سهم ارزش افزوده در تولید ناخالص داخلی با نفت (به قیمت بازار)	ارزش افزوده استان	شرح فعالیت	ردیف
۲	۲۵/۹۰	۲۳۳۲۴/۳	کشاورزی و ماهیگیری	۱
۴	۸/۳۴	۷۵۰۷/۸	صنعت و معدن	۲
۳	۸/۷۹	۷۹۱۲/۵	ساختمان و تامین آب و برق و گاز طبیعی	۳
۱	۵۵/۸۲	۵۰۲۶۳/۴	خدمات	۴
-	۹۸/۸۵	۸۹۰۰۸/۰	جمع ارزش افزوده	
-	۱۰۰	۹۰۰۴۵/۷	محصول ناخالص داخلی با نفت (به قیمت بازار)	

مأخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۳-۵- ارزش افزوده، سهم و رتبه ۴ بخش عمده اقتصادی کشور و گلستان
به قیمت جاری در سال ۱۳۹۱

(میلیارد ریال/درصد)

رتبه در کشور	سهم	ارزش افزوده		شرح فعالیت	ردیف
		استان	کشور		
۱۳	۲/۹۸	۲۳۳۲۴/۳	۷۸۳۵۶۱/۲	کشاورزی و ماهیگیری	۱
۲۴	۰/۴۰	۷۵۰۷/۸	۱۸۶۸۲۵۱/۵	صنعت و معدن	۲
۲۴	۰/۸۹	۷۹۱۲/۵	۸۸۷۴۳۹/۵	ساختمان و تامین آب و برق و گاز طبیعی	۳
۱۹	۱/۳۴	۵۰۲۶۳/۴	۳۷۶۴۷۱۰/۵	خدمات	۴
۲۲	۱/۲۲	۸۹۰۰۸/۰	۷۳۰۳۹۶۲/۷	جمع ارزش افزوده	
۲۲	۱/۲۲	۹۰۰۴۵/۷	۷۳۷۲۱۸۲/۳	محصول ناخالص داخلی با نفت (به قیمت بازار)	
۲۱	۱/۳۹	۸۹۹۴۶/۴	۶۴۶۵۲۱۴	محصول ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت بازار)	

مأخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۴-۵- ارزش افزوده، سهم و رتبه ۱۵ رشته فعالیت اقتصادی کشور و گلستان به قیمت جاری در سال ۱۳۹۱ (میلیارد ریال / درصد)

رتبه در کشور	سهم	ارزش افزوده		شرح	ردیف
		استان	کشور		
۱۳	۲/۹۹	۲۲۵۶۴/۷	۷۵۳۶۳۱/۴	کشاورزی، شکار و جنگلداری	۱
۹	۲/۵۴	۷۵۹/۶	۲۹۹۲۹/۸	ماهیگیری	۲
۲۰	۰/۰۷	۵۱۴/۷	۷۳۷۹۰۶/۲	معادن	۳
۲۳	۰/۶۲	۶۹۹۳/۱	۱۱۳۰۳۴۵/۳	صنعت	۴
۲۲	۰/۶۴	۳۱۷۳/۸	۴۹۷۳۸۰/۲	تأمین آب، برق و گاز طبیعی	۵
۲۲	۱/۲۱	۴۷۳۸/۷	۳۹۰۰۵۹/۳	ساختمان	۶
۲۱	۱/۳۷	۱۴۴۵۸/۰	۱۰۵۷۴۷۷/۶	عمده فروشی و خرده فروشی و تعمیر وسایل نقلیه و کالاها	۷
۱۴	۱/۶۶	۱۱۸۰/۴	۷۱۲۹۵/۸	هتل و رستوران	۸
۲۲	۱/۰۰	۵۸۵۳/۱	۵۸۶۴۸۰/۳	حمل و نقل و انبارداری و ارتباطات	۹
۱۶	۰/۹۰	۱۸۵۶/۱	۲۰۵۲۴۳/۵	واسطه گری های مالی	۱۰
۱۷	۱/۱۲	۱۰۳۹۵/۹	۹۲۵۳۴۷/۲	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۱۱
۱۷	۱/۸۵	۵۹۴۸/۰	۳۲۱۹۸۸/۸	اداره امور عمومی و خدمات شهری	۱۲
۱۷	۱/۸۵	۴۵۶۶/۶	۲۴۶۶۱۵/۶	آموزش	۱۳
۱۷	۱/۹۶	۴۴۶۶/۷	۲۲۸۳۹۱/۵	بهداشت و مددکاری اجتماعی	۱۴
۱۹	۱/۲۶	۱۵۳۸/۷	۱۲۱۸۷۰/۱	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی	۱۵
۲۲	۱/۲۲	۸۹۰۰۸/۰	۷۳۰۳۹۶۲/۷	جمع	

مأخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۵-۵- مصرف واسطه، ستانده و نسبت مصرف واسطه/ستانده (I/O) ۱۵ رشته فعالیت اقتصادی استان گلستان و کشور در سال ۱۳۹۱

(میلیارد ریال / درصد)

ردیف	شرح	کشور			استان	
		مصرف واسطه	ستانده	نسبت مصرف واسطه به ستانده	مصرف واسطه	ستانده
۱	کشاورزی، شکار و جنگلداری	۵۰۲۵۳۷/۶	۱۲۵۶۱۶۹/۰	۴۰/۰۱	۱۹۸۶۷/۷	۴۲۴۳۲/۴
۲	ماهیگیری	۲۰۵۴۰/۵	۵۰۴۷۰/۲	۴۰/۷۰	۵۲۲/۹	۱۲۸۲/۵
۳	معادن	۶۵۸۴۲/۹	۸۰۳۷۴۹/۱	۸/۱۹	۲۹۰/۸	۸۰۵/۵
۴	صنعت	۲۳۹۳۸۰۶/۵	۳۵۲۴۱۵/۸	۶۷/۹۳	۲۹۴۷۱/۳	۳۶۴۶۴/۴
۵	تأمین آب، برق و گاز طبیعی	۶۹۰۰۴/۲	۵۶۶۳۸۴/۴	۱۲/۱۸	۵۵۸/۵	۳۷۳۲/۳
۶	ساختمان	۵۴۰۳۵۸/۵	۹۳۰۴۱۷/۸	۵۸/۰۸	۶۵۴۸/۶	۱۱۲۸۷/۳
۷	عمده فروشی و خرده فروشی و تعمیر وسایل نقلیه و کالاها	۳۰۶۰۱۶/۸	۱۳۶۳۴۹۴/۴	۲۲/۴۴	۴۵۶۲/۷	۱۹۰۲۰/۷
۸	هتل و رستوران	۵۷۳۶۹/۰	۱۲۸۶۶۴/۸	۴۴/۵۹	۸۹۱/۶	۲۰۷۱/۹
۹	حمل و نقل و انبارداری و ارتباطات	۲۹۲۷۰/۱/۸	۸۷۹۱۸۲/۱	۳۳/۲۹	۲۵۵۷/۷	۸۴۱۰/۸
۱۰	واسطه گری های مالی	۷۶۵۱۱/۸	۲۸۱۷۵۵/۳	۲۷/۱۶	۷۷۵/۸	۲۶۳۱/۹
۱۱	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار	۱۵۳۱۱۳/۱	۱۰۷۸۴۶۰/۳	۱۴/۲۰	۱۳۲۵/۹	۱۱۷۲۱/۷
۱۲	اداره امور عمومی و خدمات شهری	۸۴۴۵۰/۲	۴۰۶۴۳۹/۰	۲۰/۷۸	۱۵۲۰/۴	۷۴۶۸/۳
۱۳	آموزش	۴۴۷۶۴/۴	۲۹۱۳۸۰/۱	۱۵/۳۶	۶۸۶/۳	۵۲۵۲/۹
۱۴	بهداشت و مددکاری اجتماعی	۴۹۵۸۹/۵	۲۷۷۹۸۱/۰	۱۷/۸۴	۱۳۳۰/۲	۵۷۹۶/۹
۱۵	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی	۴۶۰۷۴/۴	۱۶۷۹۴۴/۴	۲۷/۴۳	۶۲۳/۹	۲۱۶۲/۷
	جمع	۴۷۰۲۶۸/۱	۱۲۰۰۶۶۴/۸	۳۹/۱۷	۷۱۵۳۴/۳	۱۶۰۵۴۲/۲

مأخذ: مرکز آمار ایران.

جدول ۵-۶- خلاصه حساب تولید استان گلستان و کشور در سال ۱۳۹۱

ردیف	شرح	۱۳۹۱
۱	ستانده (میلیارد ریال)	کشور ۱۲۰۰۶۶۴۳/۸
		استان ۱۶۰۵۴۲/۲
۲	مصرف واسطه (میلیارد ریال)	کشور ۴۷۰۲۶۸۱/۱
		استان ۷۱۵۳۴/۳
۳	ارزش افزوده (میلیارد ریال)	کشور ۷۳۰۳۹۶۲/۷
		استان ۸۹۰۰۸/۰
۴	خالص مالیات بر واردات (میلیارد ریال)	کشور ۶۸۲۱۹/۶
		استان ۱۰۳۷/۷
۵	محصول ناخالص داخلی با نفت به قیمت بازار (میلیارد ریال)	کشور ۷۳۷۲۱۸۲/۳
		استان ۹۰۰۴۵/۷
۶	محصول ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت بازار (میلیارد ریال)	کشور ۶۴۶۵۲۱۴/۰
		استان ۸۹۹۴۶/۴
۷	رشد محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	کشور ۱۶/۳۱
		استان ۲۴/۶۱
۸	سرانه محصول ناخالص داخلی برای هر فرد (هزار ریال)	کشور ۹۶۹۵۴
		استان ۴۹۸۰۴
۹	نسبت مصرف واسطه به ستانده (۱/۰)	کشور ۳۹/۱۷
		استان ۴۴/۵۶
۱۰	سهم استان گلستان در محصول ناخالص داخلی کشور	۱/۲۲
۱۱	سهم استان گلستان در جمعیت کشور	۲/۳
۱۲	رتبه استان گلستان در محصول ناخالص داخلی	۲۲
۱۳	رتبه سرانه محصول ناخالص داخلی استان گلستان در کشور	۳۰

مأخذ: مرکز آمار ایران.

۶- بازرگانی

هر جامعه‌ای به منظور تأمین نیازهای مادی و غیرمادی خود در چارچوب مناسبات اقتصادی که از ویژگی‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی و سیاسی تأثیر می‌پذیرد، قرار می‌گیرد. این مناسبات زمانی که با ویژگی‌های ذکر شده، هماهنگ گردند نظام اقتصادی یک جامعه را تشکیل می‌دهند. مبادله کالا و بازرگانی به عنوان یکی از زیربخش‌های خدمات در کنار بخش‌های کشاورزی و صنعت، چارچوب اقتصادی یک کشور یا منطقه را تعیین می‌نماید.

موقعیت جغرافیایی منطقه و ساختار اقتصادی - اجتماعی گذشته آن، بسته بودن مرزهای استان با کشور شوروی وقت فرصت چندانی برای پیدایش و رشد کارکردهای ویژه اقتصادی - بازرگانی را در منطقه فراهم نیاورده است. از گذشته کارکردهای خاص منطقه‌ای برای هر یک از مناطق کشور بر دو محور اساسی تولید کشاورزی نسبتاً انبوه و فراگیری یک حوزه نفوذ نسبتاً گسترده متکی بوده است. بازتاب فیزیکی و کالبدی این گونه کارکردهای خاص، پیدایش شهرهایی بوده که مشخصاً بر پایه مبادله کالا و مرکزیت خدمات شکل گرفته و گسترش یافته‌اند.

در ایران این سیر تحولی از گذشته‌های دور عامل اصلی پدید آمدن کانون‌های شهری و رشد و توسعه آنها بوده است. نگاهی به تاریخ شکل‌گیری مراکز شهری عمده کشور که امروزه به عنوان کانون‌های اصلی توزیع، تولید و مبادله محسوب می‌شوند، روشن می‌سازد که هسته‌های اولیه این مراکز، حول مبادله و داد و ستد ایجاد شده و در طول زمان گسترش یافته‌اند.

نظام بازرگانی در استان گلستان در دو سطح درون منطقه‌ای و برون منطقه‌ای سازمان یافته است. در سطح درون منطقه‌ای شامل آن بخش از تولیدات و نیازهای مردم است که در درون منطقه تولید و مبادله می‌شود. مراکز اصلی مبادلات در این سطح، مراکز شهرستان‌ها و برای مناطق روستایی علاوه بر شهرهای همجوار، مراکز دهستان‌ها می‌باشد. عوامل مؤثر بر نظام مبادله درون منطقه‌ای به امکانات زیربنایی، حمل و نقل جاده‌ای، انبار و سردخانه، میزان تولیدات، نوع تولیدات و... بستگی دارد. نظام

مبادله برون منطقه‌ای شامل صدور مازاد محصولات تولید به استان‌های همجوار و سایر کشورها به ویژه کشورهای آسیای میانه است.

«بازرگانی» مجموعه فعالیت‌هایی را در بر می‌گیرد که کالاها و مواد اولیه مورد نیاز تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان را از مبادی عرضه به مراکز تقاضا و مصرف و یا مراکز نگهداری و ذخیره‌سازی منتقل می‌نماید. از جمله مهمترین وظایف این بخش در اقتصاد ملی رفع کمبودهای داخلی، کاهش فشارهای تورم از طریق تهیه، توزیع عادلانه آن، تنظیم بازار کالاهای اساسی، نگهداری کالاها در وضعیت مناسب، توسعه و بهبود صادرات، افزایش سطح تولید، ایجاد اطمینان برای تولیدکننده از نظر دارا بودن بازاری با ثبات و ارایه خدمات بانکی و بیمه و اعمال نظارت دولت بر این فعالیت‌ها است.

برخی از مواد قانونی برنامه پنجم توسعه کشور مرتبط با بخش تجارت، بازرگانی و تعاون:

در ماده ۱۰۲، وزارت صنعت، معدن و تجارت مجاز است در راستای اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی امور اجرایی تنظیم بازار اعم از تأمین، ذخیره‌سازی، توزیع، بازرسی و قیمت‌گذاری کالاها و خدمات را به تشکلهای صنفی تولیدی، توزیعی و خدماتی، اتحادیه‌ها و تعاونی‌ها و همچنین تشکلهای مردم نهاد حمایت از مصرف‌کننده واگذار نماید. در تبصره ۳ همین ماده، اشاره شده که قانون ممنوعیت ورود کالاهای غیرضروری در طی برنامه پنجم برای سیگار لازم‌الاجراء نیست.

در ماده ۱۰۶ دولت مکلف است تا پایان سال سوم برنامه ضمن کاهش زمان ترخیص کالا، حداقل سی درصد (۳۰٪) از مبادی ورودی و خروجی گمرکی کم‌فعالیت خود را کاهش دهد. در ماده ۱۰۸ اشاره شده که خرید کالا یا خدمات از طریق بورس بدون رعایت احکام و تشریفات قانون برگزاری مناقصات، توسط دستگاه‌های اجرایی، بلامانع می‌باشد.

در ماده ۱۰۹ واردات هر نوع کالا به کشور موکول به رعایت ضوابط فنی، ایمنی و بهداشتی قرنطینه‌ای است که پس از تصویب مرجع ذیصلاح مربوط، توسط وزارت بازرگانی به گمرک

ابلاغ می‌شود. رعایت این ضوابط برای ترخیص کالاهای وارداتی از جمله کالاهای متروکه، ضبطی قطعیت یافته، کالاهای بلاصاحب، صاحب متواری و مکشوفات قاچاق الزامی است.

در ماده ۱۱۰ در راستای بند (۹) سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف به منظور اصلاح الگوی مصرف نان شامل اصلاح ساختار تولید، بهبود فرآیند، توسعه تولید انواع نان‌های با کیفیت، بهداشتی و متناسب با ذائقه و فرهنگ مردم، حفظ ذخیره استراتژیک گندم، تنظیم مبادلات تجاری گندم و آرد با هدف تنظیم بازار داخلی و استفاده از نیروی انسانی آموزش دیده در فرآیند تولید نان و در فضای رقابتی و انجام امور از طریق بخش غیردولتی اعم از خصوصی و تعاونی، سیاستگذاری اهداف و نظارت برعهده شورای اقتصاد است و سازمان صنعت، معدن و تجارت کشور به عنوان دستگاه متولی تنظیم بازار نان تعیین می‌شود که براساس مصوبات شورای مذکور انجام وظیفه می‌نماید.

در ماده ۱۱۴ به دولت اجازه داده می‌شود ضمن اصلاح نظام نظارت تعرفه‌ای و کاهش تدریجی حق بیمه انکایی اجباری در صنعت بیمه بازرگانی، نسبت به تدوین و استقرار نظام یکپارچه نظارتی جایگزین مشتمل بر مقررات نظارت مالی، منع انحصار و تسهیل رقابت، توانگری و رتبه بندی مؤسسات بیمه حداکثر تا پایان سال سوم برنامه اقدام نماید.

اهداف، قابلیت ها، تنگناها و راهبردهای توسعه بخش در اسناد بالادستی توسعه استان:

بر اساس سند چشم انداز بیست ساله استان «موقعیت مناسب جغرافیایی در زمینه دسترسی به کریدورهای بین المللی و بازارهای آسیای میانه و ارتباط با استان های خراسان شمالی، مازندران، سمنان و هم مرز با کشور ترکمنستان» به عنوان یکی از قابلیت های برجسته استان در بخش تجارت و بازرگانی برشمرده شده است.

از جمله اهداف بلند مدت توسعه استان که در سند ملی توسعه استان به آن اشاره شده است «ارتقاء سطح ارتباطات و مبادلات بازرگانی با کشور های آسیای میانه» و «توانمندسازی بخش تعاونی برای ایفای فعالیت های گسترده و اداره بنگاه های اقتصادی بزرگ» می باشد.

از جمله تنگناها و نارسائیهای این بخش می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- واردات غیرهوشمندانه و بی رویه و نبود فرصتهای صادراتی و نابسامانی بازار هدف داخل و خارج.
- عدم وجود بازارچه مرزی در استان.
- ناکارایی نظام بازرگانی محصولات کشاورزی و نبود شرکتهای بازرگانی بزرگ مقیاس در استان.
- عدم وجود باراندازها و ایستگاههای بین المللی جهت ذخیره کالا.
- عدم وجود زیرساختهای مکانیزه در گمرک جهت ساده سازی و روانسازی و عدم استفاده از امکانات به روز.
- رویکرد سنتی به صادرات و توجه کم به بسته بندی و برندسازی.
- پایین بودن میزان جذب سرمایه گذاران خارجی.

راهبردهای اجرایی بخش تجارت و بازرگانی عبارتند از:

- در نظریه پایه توسعه استان راهبرد ذیل به عنوان یکی از اصلی ترین راهبردهای توسعه استان منظور شده است:
- توسعه خدمات بازرگانی نوین و تقویت زیر ساخت ها و فعالیت های بازرگانی با توجه به قابلیت های توسعه مبادلات فراملی.
 - در برنامه ریزی راهبردی سند آمایش استان گلستان موارد ذیل بعنوان راهبردهای اصلی بخش مورد توجه قرار گرفته است:
 - بهره گیری از موقعیت جغرافیایی استان برای تولید و صدور کالا و خدمات به آسیای میانه.
 - توسعه بخش بازرگانی و صادرات غیر نفتی
 - ساماندهی و اصلاح شبکه های توزیع کالاها و خدمات و ایجاد نمایشگاه های بزرگ با کارکرد محلی و فراملی
 - ایجاد و ساماندهی مناطق ویژه اقتصادی

- تقویت سامانه های عملیاتی، اداری و اجرایی نظام صادرات استانی همراه با تقویت تشکلهای پایانه های مجهز صادراتی با تأکید بر نمایشگاه ها، بندر، بازارچه های مرزی، گمرکات و موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی استان
- ایفای نقش فرامنطقه ای در ایجاد قطب های ترانزیت کالا
- تجهیز و توسعه امکانات و فضاهای ذخیره سازی نظیر سیلو، سردخانه، انبارهای مکانیزه در سطح استان
- ساماندهی صنوف آلاینده در شهر و ایجاد شهرک های صنفی
- ایجاد و ساماندهی سامانه های بازرگانی بخصوص در شهرهای بزرگ استان
- ایجاد زیرساخت ها و توسعه تجارت الکترونیکی بخش بازرگانی استان

اهم سیاستهای اجرایی در بخش بازرگانی:

- توسعه و تقویت نقش بنادر استان با رویکرد ارتقاء مبادلات بازرگانی با استانهای شمالی و کشورهای آسیای میانه.
- تقویت گمرکات و رفع مشکلات ترانزیتی منطقه با اولویت تقویت گمرکات مرزی و دریایی استان.
- تقویت و توسعه نقش فرامنطقه ای بازار مرزی اینچه برون و نیز ارتقاء نقش فراملی بندر ترکمن و بندر گز و پیوند این بازارها به بازارهای منطقه ای و جهانی از طریق بهبود دسترسی ها در سطح ملی و منطقه ای به این بنادر و ضرورت استقرار موسسات خدمات بازرگانی، گمرکی و باراندازی و موسسات بیمه ای و مالی.

راهکارها

- توسعه فعالیت های بازرگانی با توجه به موقعیت ممتاز جغرافیایی استان از طریق گسترش خدمات بازرگانی نوین و تقویت و تجهیز زیرساخت های بازرگانی استان.
- توسعه شبکه های ارتباطی درون و بین منطقه ای، تقویت تجهیزات حمل و نقل کالا و مسافر و تجهیز مبادی ورود و خروج کالا و مسافر به منظور تسهیل ارتباط با کشورهای همجوار.

– مراکز نگهداری و ذخیره‌سازی کالا

یکی از عوامل مؤثر در نظام بازرگانی و اقتصادی هر منطقه شبکه نگهداری و ذخیره سازی کالا است تا بتوان با توجه به تولید فصلی بسیاری از محصولات کشاورزی، اقدامات لازم را در خصوص تنظیم بازار و تعادل بین عرضه و تقاضا انجام داد.

گسترش کارخانجات و واحدهای تولیدی بزرگ، عدم تطابق زمانی و مکانی مصرف و تولید داخلی کالاها، عدم انطباق زمان ورود کالاها و وارداتی و زمان مصرف آنها، تأمین ذخیره استراتژیک کشور، لزوم نگهداری بخشی از مواد و کالاها مورد نیاز برای فرآیند خط تولید واحدهای اقتصادی برای مدتی مشخص به منظور کاهش آسیب پذیری واحدهای تولیدی از تغییرات عرضه و قیمت آنها در بازار و ... عواملی هستند که لزوم فعالیت‌های مربوط به نگهداری و ذخیره سازی کالا و اهمیت نسبی آن را در نظام عملکرد اقتصادی کشور نشان می‌دهد. بی‌تردید همه اجزای نظام اقتصادی کشور دارای ارتباط مستقیم با این فعالیت‌ها هستند.

عدم وجود انبارها، سیلوه‌ها و سردخانه‌های مناسب، علاوه بر افزایش ضایعات، موجب می‌شود که تولیدکنندگان نتوانند محصول خود را در زمان تولید به دلیل وجود مازاد عرضه به قیمت مناسب به فروش برسانند. فروش به قیمت نازل از یک سو باعث کاهش درآمد تولیدکننده و از سوی دیگر موجب افزایش درآمد واسطه‌ها می‌گردد. این مسأله ضرر و زیان تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان را به دنبال خواهد داشت. وجود این مراکز در استان گلستان با توجه به ساختار کشاورزی استان بسیار با اهمیت است و می‌تواند بخش‌های تولیدی منطقه را از بازده اقتصادی بهره‌مند سازد.

بر اساس آمار و اطلاعات اداره کل غله استان گلستان در سال ۱۳۹۲، ظرفیت انبارهای مکانیزه و ساده استان ۵۹ هزار تن و ظرفیت سیلوه‌های بتنی و فلزی استان ۶۷۶ هزار تن بوده است. (جدول ۱-۶)

بیشترین ظرفیت ذخیره سازی گندم استان مربوط به شهرستان گنبد کاووس با ۷ انبار و ۱۷۹ هزار تن ظرفیت نگهداری بوده است. بیشترین ظرفیت سیلوی گندم در استان نیز متعلق به شهرستان گنبد کاووس (با ۶ سیلو) معادل ۱۰۷ هزار تن بوده است (جدول ۱-۶).

در همین سال تعداد ۱۳ سردخانه با ظرفیتی بالغ بر ۳۶ هزار تن در استان وجود داشته که از بین شهرستانهای استان، شهرستان گرگان با ۴ سردخانه دارای بالاترین ظرفیت نگهداری بالغ بر ۱۳ هزار تن بوده است (جدول ۲-۶).

جدول شماره ۱-۶- تعداد و ظرفیت سیلوها و انبارهای گندم استان گلستان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲ (هزار تن)

ردیف	شهرستان	۱۳۹۲			
		سیلو*		انبار**	
		تعداد	ظرفیت	تعداد	ظرفیت
۱	آزادشهر	۱	۲۵	۱	۴۵
۲	آق قلا	۵	۷۷	۳	۵۴
۳	بندرگز	۱	۴۰	۲	۳۲/۵
۴	تورکمن	۳	۷۰	۴	۵۱/۵
۵	رامیان	۱	۲۰	۱	۸
۶	علی آباد	۱	۳۰	۵	۶۴
۷	کردکوی	۱	۲	۵	۷۵
۸	کلاله	۳	۵۰	۲	۲۸
۹	کالیکش	۱	۵۰	۲	۷۵
۱۰	گرگان	۳	۲۳	۳	۵۰
۱۱	کمیشان	۰	۰	۰	۰
۱۲	گنبد کاووس	۷	۱۷۹	۶	۱۰۷
۱۳	مراوه تپه	۲	۷۵	۰	۰
۱۴	مینودشت	۲	۳۵	۰	۰
	استان	۲۹	۶۷۶	۳۴	۵۹

مأخذ: اداره کل غله و خدمات بازرگانی استان گلستان.

توضیح: اطلاعات بر مبنای ظرفیت ذخیره سازی دولتی (ملکی غله) و کارخانجات آرد و سیلوهایی بخش خصوصی محاسبه شده است.

*سیلوهایی شامل بتنی و فلزی می باشد.

**انبارها شامل مکانیزه و ساده می باشد.

جدول شماره ۲-۶- تعداد و ظرفیت سردخانه های استان گلستان به تفکیک شهرستان
در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(تن)

ردیف	شهرستان	۱۳۹۱		۱۳۹۲	
		تعداد	ظرفیت	تعداد	ظرفیت
۱	آزادشهر	۱	۱۰۰۰۰	۰	۰
۲	آق قلا	۳	۱۸۰۰۰	۱	۱۰۰۰
۳	بندرگز	۸	۱۰۰۵۵	۱	۶۰۰
۴	ترکمن	۳	۲۱۷۰	۱	۱۲۰
۵	رامیان	۱	۷۰۰	۰	۰
۶	علی آباد	۲	۷۰۰۰	۲	۷۰۰۰
۷	کردکوی	۲	۴۰۰۰	۳	۸۰۰۰
۸	کاله	۰	۰	۰	۰
۹	کالیکش	۰	۰	۰	۰
۱۰	گرگان	۴	۱۱۷۰۰	۴	۱۳۵۰۰
۱۱	گمیشان	۰	۰	۰	۰
۱۲	گنبد کاووس	۱	۶۰۰۰	۱	۶۰۰۰
۱۳	مراوه تپه	۰	۰	۰	۰
۱۴	مینودشت	۰	۰	۰	۰
استان		۲۵	۶۹۶۲۵	۱۳	۳۶۲۲۰

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

توضیح: تغییرات در تعداد و ظرفیت سردخانه های برخی شهرستان ها در سال ۹۲ به دلیل منظور شدن سردخانه های دارای پروانه بهره برداری از سازمان و حذف اطلاعات مربوط به سردخانه های بدون مجوز می باشد.

- مراکز توزیع کالا

نقش با اهمیت مراکز توزیع کالا در عملکرد مطلوب نظام توزیع کالا بر هیچ کس پوشیده نیست. اگر این مراکز بتوانند کالا و مواد اولیه مورد نیاز تولید کنندگان را با کمترین واسطه و کوتاهترین زمان ممکن در اختیار آنها قرار دهند، قادر خواهند بود نقش مؤثری در اقتصاد ملی و منطقه‌ای کشور ایفانمایند. در کشور ما مشکلات ساختاری ناشی از کمبود تولید و افزایش شدید تقاضا و وجود سیستم نامطلوب توزیع کالا، افزایش قیمت‌ها را به دنبال داشته است. با توجه به این مسایل ضرورت توسعه تعاونی‌ها در کشور کاملاً محسوس بوده و تعاونی‌ها می‌توانند ابزار بسیار مؤثری برای بهبود عملکرد نظام توزیع کالا باشند. تعداد کل تعاونی‌های تولیدی و توزیعی استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۲ معادل ۱۰۷۴۸ تعاونی با ۱۳۹۱ هزار نفر عضو و ۲۶۲۸۲۵۸/۹ میلیون ریال سرمایه بوده که بیشترین تعداد مربوط به تعاونی بخش‌های کشاورزی، خدمات و صنعت به ترتیب با ۵۲۹۴، ۲۰۱۶ و ۱۵۳۶ شرکت بوده است (جدول ۳-۶).

جدول شماره ۳-۶ - مشخصات شرکتهای تعاونی تولید و توزیع استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۲

ردیف	نام بخش	تعداد	اعضاء (نفر)	سرمایه (هزارریال)
۱	کشاورزی	۵۲۹۴	۴۸۲۹۰	۲۲۶۳۶۳۷۳۲
۲	صنعتی	۱۵۳۶	۱۲۶۹۱	۱۵۶۴۷۹۵۹۵
۳	عمرانی	۱۱۵	۱۱۶۱	۱۹۳۷۰۹۱۰
۴	معدنی	۱۹	۱۳۱۸	۸۳۳۲۰۰
۵	خدماتی	۲۰۱۶	۲۵۰۷۸	۵۳۰۷۲۳۴۲۰
۶	مسکن	۵۰۶	۴۲۱۰۹	۷۵۳۷۷۱۴۸
۷	فروش دست یاف	۳۷۹	۴۵۳۶	۱۳۵۶۹۶۶
۸	تأمین نیاز تولید کننده	۱۳۶	۶۹۵۵	۲۵۴۷۳۹۹۰
۹	تأمین نیاز مصرف کننده	۲۴۱	۱۱۵۸۰۷	۴۴۵۲۲۴۵۲
۱۰	اعتبار	۶۰	۲۷	۵۸۰۰۰۸۱۸
۱۱	حمل و نقل	۲۳۰	۴۴۴۷	۲۶۷۷۴۷۳۲
۱۲	چند منظوره	۱۵۰	۳۸۱۹۵	۲۲۶۰۹۰۰۱
۱۳	تأمین نیاز صنوف خدمات	۵۵	۱۷۹۲	۱۵۳۴۹۸۳۵
۱۴	تعاونی های نوع جدید	۱۱	۱۰۸۹۰۱۵	۱۴۲۵۰۲۳۱۱۶
	جمع	۱۰۷۴۸	۱۳۹۱۴۲۱	۲۶۲۸۲۵۸۹۱۵

مأخذ: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان گلستان.

- صادرات

استان گلستان به دلیل همجواری با کشور ترکمنستان و موقعیت مناسب برای صدور و ترانزیت کالا به ترکمنستان و سایر کشورها به جهت دسترسی مستقیم به کشورهای آسیای میانه از طریق دریا و زمین، داشتن راه آهن سراسری، که علاوه بر مرکز استان با ورود به اسکله اصلی تجاری بندر ترکمن، دریای خزر را به خلیج فارس و اروپا متصل می‌سازد و همچنین وجود تأسیسات گمرکی می‌تواند نقش بسیار مهمی در صدور کالا (اعم از تولیدات استان و سایر استان‌ها) داشته باشد. بهره‌گیری از این موقعیت مناسب برای بازرگانی خارجی استان یکی از محورهای اصلی توسعه استان به شمار می‌رود.

مبادی صادرات گمرکات استان گلستان شامل گمرک اینچه برون، بندر ترکمن، پایانه صادراتی گرگان و پایانه صادراتی گنبد کاووس می‌باشد.

میزان صادرات غیر نفتی گمرکات استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۲۶۸ هزار تن به ارزش ۲۲۵۳۰۴ هزار دلار بوده است. همچنین معادل ۱۲۶۷ تن کالا به ارزش ۶۰۹۷ هزار دلار تحت رویه صادرات چمدانی از گمرک مرزی اینچه برون به خارج از کشور صادر شده که با احتساب ارزش‌آوری بخش جهانگردی، کل ارزش صادرات از طریق استان به رقم ۲۳۱۵۳۴ هزار دلار رسیده و نسبت به سال قبل حدود ۳ درصد رشد داشته است (جدول ۴-۶).

گروه‌های کالایی گمرکات گلستان شامل محصولات صنعتی، صنایع غذایی، محصولات کشاورزی و دامی، پتروشیمی، فلزات، سیمان، سنگ و مواد معدنی می‌باشد. بیشترین میزان وزن صادرات گمرکات استان در سال ۱۳۹۲ مربوط به سنگ و مواد معدنی با ۸۵ هزار تن بوده که ۳۲ درصد از کل صادرات گمرکات استان را به این اقلام اختصاص یافته است. اقلام عمده صادر شده شامل پودر باریت، سیمان، سنگ گرانیت و گچ بنایی می‌باشد. بیشترین میزان رشد صادرات استان در مقایسه با سال قبل مربوط به تناژ صادرات محصولات صنعتی بوده با ۴۹ درصد افزایش مواجه بوده است. اقلام عمده محصولات صنعتی صادر شده از گمرک استان شامل لوله پلی اتیلن، پریفرم، تسمه پلاستیکی، اشیای بتنی، قطعات مخلوط کن بتن، پریفرم و ایزوگام می‌باشد (جدول ۵-۶).

میزان صادرات استان از سایر گمرکات کشور، ۴۵۲ هزار تن به ارزش ۵۷۴۶۶ هزار دلار بوده که نسبت به سال قبل به دلیل کاهش صادرات ماهیان گرم آبی، رب، میلگرد و روغن موتور با کاهش ۱/۳ درصد از لحاظ وزن و ۲۲ درصد از لحاظ ارزش مواجه بوده است (جدول ۶-۶).

در مجموع کل صادرات استان ۷۲۲ هزار تن و ارزش کل صادرات استان ۲۸۹ هزار دلار بوده است (جدول ۷-۶).

عمده مقاصد صادرات استان، کشورهای ترکمنستان، عراق، قزاقستان، افغانستان و پاکستان می باشد (جدول ۸-۶).

جدول شماره ۴-۶ صادرات از طریق استان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(تن / هزار دلار)

ردیف	شرح	۱۳۹۱		۱۳۹۲		درصد تغییر	
		وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش
۱	صادرات گمرک استان	۴۰۸۸۸۴	۲۱۱۳۲۳*	۲۶۸۱۷۲	۲۲۵۳۰۴	-۳۴	۶/۶
۲	صادرات چمدانی	۱۵۶۲	۱۰۷۲۴	۱۲۶۷	۶۰۹۷	-۱۹	-۴۳
۳	ارز آوری بخش جهانگردی	-	۳۲۰۸	-	۱۳۳	-	-۹۶
	جمع	-	۲۲۵۲۵۵	-	۲۳۱۵۳۴	-	۲/۸

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

*بدلیل تغییر ارزش برخی کالاها با همان ارزش وزنی عدد ۲۱۱ میلیون دلار گزارش شده است.

جدول شماره ۵-۶ صادرات کمرکات استان گلستان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(تن / هزار دلار)

ردیف	گروه کالایی	۱۳۹۱		۱۳۹۲		درصد تغییر	
		وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش
۱	محصولات صنعتی	۳۹۱۱۹	۴۶۸۴۲	۵۸۱۵۸	۸۲۰۷۱	۴۹	۷۵
۲	صنایع غذایی	۳۹۲۶۲	۶۷۷۴۷	۴۵۶۸۳	۶۳۱۲۲	۱۶	-۷
۳	محصولات کشاورزی و دامی	۳۳۹۴۵	۳۴۷۳۷	۲۸۸۴۴	۳۴۹۰۵	-۱۵	۰
۴	محصولات پتروشیمی	۹۶۴۰	۹۵۷۵	۱۰۵۷۸	۱۰۳۵۹	۱۰	۸
۵	فلزات	۳۷۹۸۳	۳۰۷۹۴	۳۹۰۹۹	۲۹۸۷۵	۳	-۳
۶	سیمان، سنگ و مواد معدنی	۲۴۸۹۳۱	۲۱۶۲۸	۸۵۸۱۰	۴۹۷۱	-۶۶	-۷۷
	جمع	۴۰۸۸۸۴	۲۱۱۳۲۳*	۲۶۸۱۷۲	۲۲۵۳۰۴	-۳۴	۷

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

*بدلیل تغییر ارزش برخی کالاها با همان ارزش وزنی عدد ۲۱۱ میلیون دلار گزارش شده است.

جدول شماره ۶-۶ صادرات استان از سایر کمرکات کشور طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(تن / هزار دلار)

ردیف	شرح	۱۳۹۱		۱۳۹۲		درصد تغییر	
		وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش
۱	صنایع	۴۰۰۷۸۸	۲۷۲۷۴	۳۹۲۴۹۴	۲۵۸۶۹	-۲	-۵
۲	فرش	۱۲۲	۲۵۱۴	۴۹۲	۴۴۳۴	۳۰۳	۷۶
۳	شیلات و خاویار	۳۱۲۰	۹۹۶۰	۱۲۵۰	۶۷۵۰	-۶۰	-۳۲
۴	سایر بازرگانان	۵۴۴۵۶	۳۴۴۱۹	۵۸۳۲۵	۲۰۴۱۳	۷	-۴۰
	جمع	۴۵۸۵۱۴	۷۳۹۲۸	۴۵۲۵۶۱	۵۷۴۶۶	-۱/۳	-۲۲

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۷-۶- صادرات گروههای کالایی استان گلستان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲
(تن / هزار دلار)

ردیف	گروه کالایی	۱۳۹۱		۱۳۹۲		درصد تغییر	
		وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش
۱	محصولات صنعتی	۵۴۸۴۹	۵۶۱۱۳	۷۴۶۱۳	۹۹۴۶۱	۳۶	۷۷
۲	صنایع غذایی	۴۴۵۰۸	۶۸۸۱۳	۴۷۸۴۷	۶۶۱۸۱	۷	-۴
۳	کشاورزی و دامی	۶۲۱۵۹	۵۰۲۹۸	۳۰۷۴۶	۳۶۱۰۹	-۵۱	-۲۸
۴	فروش دستیاف	۱۲۲	۲۵۱۴	۴۹۲	۴۴۳۴	۳۰۳	۷۶
۵	شیمیایی و پتروشیمی	۱۴۴۲۹	۱۲۵۰۴	۱۲۲۰۱	۱۱۲۱۸	-۱۵	-۱۰
۶	فلزات	۴۶۶۲۱	۳۷۳۹۵	۳۹۰۹۹	۲۹۸۷۵	-۱۶	-۲۰
۷	سیمان، سنگ و مواد معدنی	۶۴۳۶۳۰	۳۷۴۷۱	۵۱۴۴۸۵	۲۸۷۴۲	-۲۰	-۲۳
۸	محصولات شیلاتی	۳۱۲۰	۹۹۶۰	۱۲۶۷	۶۰۹۷	-۱۹	-۴۳
۹	صادرات چمدانی	۱۵۶۲	۱۰۷۲۴	۱۲۵۰	۶۷۵۰	-۶۰	-۳۲
۱۰	ارز آوری بخش جهانگردی	-	۳۲۰۸	-	۱۳۳	-	-
	جمع	۸۷۱۰۰۰	۲۸۹۰۰۰	۷۲۲۰۰۰	۲۸۹۰۰۰	-۱۷	۰

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۸-۶- مقاصد عمده صادرات از گمرکات استان گلستان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(هزار دلار)

نام کشور	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد رشد
ترکمنستان	۱۲۲۹۰۰	۱۳۹۲۰۴	۱۳/۳
عراق	۴۹۶۲۵	۵۸۰۷۱	۱۷
قزاقستان	۹۶۳۳	۵۱۴۶	-۴۶/۶
افغانستان	۱۵۱۷۶	۱۷۵۰۵	۱۵/۳
روسیه	۲۱۶۴	۰	-
پاکستان	۴۵۲	۲۱۸۸	۳۸۴
آذربایجان	۶۴	۰	-
چین	۳۷۵	۰	-
تاجیکستان	۲۵۴	۰	-
ازبکستان	۲۱۱	۰	-
ارمنستان	۳۹	۰	-
کویت	۱۰	۰	-

مأخذ: اداره کل گمرکات استان گلستان

- واردات

در سال ۱۳۹۲ واردات استان ۸ هزار تن به ارزش ۲۰/۸ میلیون دلار بوده است. (جدول ۹-۶).
 اقلام عمده وارداتی از طریق گمرکات استان گلستان طی ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۲ در جدول ۱۰-۶ به تفکیک لحاظ شده است.

جدول شماره ۹-۶- مقایسه کل میزان واردات استان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(هزار تن / میلیون دلار)

عنوان	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییرات
واردات	وزن	۱۰	۸
	ارزش	۱۹/۵	۲۰/۸
			۶/۷

مأخذ: اداره کل گمرکات استان گلستان.

جدول شماره ۱۰-۶- جدول مقایسه عمده کالاهای وارداتی استان گلستان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(تن / میلیون ریال)

ردیف	شرح	۱۳۹۱		۱۳۹۲	
		وزن	ارزش	وزن	ارزش
۱	آهن آلات	۰	۰	۰	۰
۲	انواع نخ از پنبه	۳۸۱	۷۱۷۴	۵۵	۲۷۸۸
۳	برنج	۶۸۰۱	۵۶۲۹۹	۲۱۳۴	۵۳۶۶۱
۴	سایر لوازم و ماشین آلات صنعتی و مکانیکی	۶۷۸	۲۴۳۵۴	۰	۰
۵	لوازم برقی و صنعتی	۳	۱۳۶۶	-	-
۶	ماشین آلات راه سازی جرقیل و ماشین آلات کشاورزی	۰	۰	۲۴۵	۵۶۷۶۹
۷	مواد اولیه پلاستیک	۰	۰	۱۶۱۴	۴۰۲۳۶
۸	ماشین آلات صنعت نساجی و چرم	۰	۰	۰	۰
۹	محصولات صنایع شیمیایی	۰	۰	۰	۰
۱۰	ماشین آلات صنعت کاغذ چاپ	۸۳	۶۰۹۹	۰	۰
۱۱	مواد شیمیایی	۰	۰	۰	۰
۱۲	کاغذ و مقوا	۰	۰	۶۰	۸۱۰۲

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

فصل دوم

وضعیت آموزشی، اجتماعی و فرهنگی استان گلستان در سال ۱۳۹۲

آموزش و پرورش

آموزش عالی

الف - توسعه مبتنی بر دانایی

بهداشت و درمان

تامین اجتماعی و بهداشتی

رفاه و توزیع منابع و امکانات

ب - توسعه سلامت، امنیت انسانی
و عدالت اجتماعی

فرهنگ و هنر

صدا و سیما

ورزش و جوانان

ایرانگردی و جهانگردی

ج - صیانت از هویت
و فرهنگ اسلامی

امور قضایی و امنیتی

د - تامین مطمئن امنیت ملی

۷- آموزش و پرورش

ارزیابی عملکرد شاخص های کلیدی بخش آموزش و پرورش ضمن نشان دادن میزان تحقق اهداف پیش بینی شده در برنامه می تواند نمایانگر درجه کفایت منابع تخصیص یافته باشد. همچنین به برنامه ریزان کمک می نماید تا در برنامه های آتی مسیر صحیح توسعه را ترسیم و از انحراف تخصیص منابع جلوگیری نمایند.

عملکرد شاخص های هدف کمی بخش براساس سند ملی توسعه استان

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ شاخص نسبت دختران به کل دانش آموزان در مقطع ابتدایی برابر با ۴۸/۷۴ درصد بوده است که نسبت به سال گذشته تحصیلی تغییر چندانی نداشته است. این شاخص در مقطع راهنمایی به ۴۶/۸ درصد رسیده است. در مقطع متوسطه نیز میزان شاخص نسبت دختران به کل دانش آموزان به ۴۸/۱۷ درصد رسیده که نسبت به سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ رشد اندکی داشته است (جدول ۱-۷).

تصویر عملکرد شاخص های کلیدی بخش

تعداد کل دانش آموزان استان در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برابر با ۲۹۱۳۶۷ نفر بوده که نسبت به سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ دو درصد رشد داشته است. این آمار شامل دوره های ابتدایی، راهنمایی، متوسطه و پیش دانشگاهی بدون احتساب بزرگسالان می باشد (جدول ۲-۷).

از این تعداد ۴۰/۷۴ درصد دانش آموزان استان در نقاط روستایی و ۵۹/۲۶ درصد در نقاط شهری مشغول به تحصیل بوده اند که این ترکیب نسبت به سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ تغییر چندانی نداشته است.

همچنین در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ از مجموع دانش آموزان استان، ۵۱/۷۹ درصد دانش آموزان را پسران و ۴۸/۲۱ درصد دانش آموزان را دختران تشکیل می دهند که نسبت به سال تحصیلی گذشته تغییر محسوسی مشاهده نگردید (جدول ۲-۷).

تعداد آموزشگاه های استان در این سال تحصیلی برابر با ۲۴۶۷ آموزشگاه بوده است. از این تعداد ۳۹/۳۲ درصد در نقاط شهری و ۶۰/۶۸ درصد در نقاط روستایی به فعالیت مشغول بوده اند. در مقایسه با سال تحصیلی گذشته تعداد آموزشگاه ها در مجموع ۱/۵ درصد افزایش داشته است. متناسب با افزایش جمعیت دانش آموزان در مناطق شهری، تعداد آموزشگاه های مستقر در مناطق شهری استان افزایش یافته است.

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد ۱۲۶۲۶ کلاس درس در استان وجود داشته که ۵۴/۳۲ درصد آن در نقاط شهری و ۴۵/۶۸ درصد آن در نقاط روستایی دایر بوده اند. در مجموع تعداد کلاس های درس استان ۱/۶۴ درصد افزایش داشته است.

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تعداد کادر آموزشی و دفتری آموزش و پرورش استان ۲۰۵۲۱ نفر بوده که نسبت به سال تحصیلی گذشته ۱/۳۷ درصد کاهش داشته است. از کل کادر آموزشی و دفتری استان ۵۳/۷۶ درصد در نقاط شهری و ۴۶/۲۴ درصد در مناطق روستایی مشغول به خدمت بوده اند.

همچنین شاخص نسبت دانش آموز به معلم در این سال تحصیلی در نقاط شهری ۲۱/۴۱ دانش آموز و در نقاط روستایی ۱۶/۷۲ دانش آموز بوده که در نقاط روستایی معادل ۳ درصد کاهش و در نقاط شهری حدود ۱۰ درصد کاهش یافته است.

با افزایش تعداد دانش آموز در نقاط شهری در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ تراکم دانش آموز در کلاس درس از ۲۴/۶۳ دانش آموز در کلاس در سال تحصیلی قبل به ۲۶/۶۳ دانش آموز در کلاس در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ رسیده است. همچنین میزان این شاخص در نقاط روستایی برابر با ۲۰/۵۸ دانش آموز در کلاس بوده و این رقم در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ برابر ۲۰/۸۱ دانش آموز بوده است (جدول ۲-۷).

تعداد روستاهای تحت پوشش نهضت سوادآموزی در سال ۱۳۹۲ برابر با ۴۴۹ روستا بوده است که در مجموع ۱۲۹۸ نفر کادر آموزشی در نقاط روستایی استان مشغول به کار بوده اند. دوره های آموزشی برگزار شده توسط نهضت سوادآموزی استان شامل دوره های سوادآموزی، تکمیلی، تحکیم و انتقال در قالب ۷۱۷ کلاس بوده است (جدول ۳-۷).

در سال ۱۳۹۲ اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان با اعتباری بالغ بر ۳۰۰۱۰۰ میلیون ریال در مجموع ۴۱ مدرسه با ۳۸۶ کلاس درس و با ظرفیت ۱۱۵۸۰ نفر را به بهره برداری رسانیده است. همچنین با اعتبار تخصیص یافته ۳۶۰۵۰۰ میلیون ریال، تعداد ۴۹ مدرسه با ۴۱۰ کلاس درس و با ظرفیت ۱۲۳۰۰ نفر را در دست احداث داشته که در نتیجه این فعالیتها، شاخص تعداد مدرسه به بهره برداری رسیده نسبت به سال ۱۳۹۱ حدود ۴۷/۵ درصد و شاخص های تعداد کلاس درس و ظرفیت کلاس بهره برداری شده در حدود ۳۰/۶ درصد کاهش داشته است (جدول ۴-۷). تعداد آموزشگاه های فنی و حرفه ای ثابت استان در سال ۱۳۹۲، ۲۶ آموزشگاه بوده که نسبت به سال قبل ۴۴/۵ درصد رشد داشته است (جدول ۵-۷).

از تعداد ۵۸۲ آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد استان ۷۶ آموزشگاه به مردان و ۳۸۷ آموزشگاه به زنان اختصاص داشته و تعداد ۱۱۹ آموزشگاه نیز دوماظوره بوده است. آموزش های ارائه شده در این آموزشگاه ها شامل رشته های صنایع غذایی، طراحی دوخت، فناوری، کشاورزی، مالی و بازرگانی، صنایع دستی، فناوری، عمران، الکترونیک، برق، هنرهای نمایشی، هنرهای تجسمی، هنرهای تزئینی، خدمات آموزشی و.... می باشد (جدول ۶-۷).

در میان شهرستانهای استان، شهرستان گرگان با ۲۷۴ آموزشگاه (۴۱ آموزشگاه مردان، ۱۸۳ آموزشگاه زنان و ۵۰ آموزشگاه دوماظوره) بیشترین تعداد و شهرستان مراوه تپه با ۲ آموزشگاه (یک آموزشگاه زنان و یک آموزشگاه مردان) کمترین تعداد را به خود اختصاص داده اند (جدول ۶-۷).

جدول ۱- ۷- عملکرد شاخص های هدف کمی بخش آموزش و پرورش عمومی براساس سند ملی توسعه استان گلستان در سال های تحصیلی ۹۲- ۱۳۹۱ و ۹۳- ۱۳۹۲

۱۳۹۲-۹۳	۱۳۹۱-۹۲	واحد	عنوان شاخص هدف کمی
۴۸/۷۴	۴۸/۶۸	درصد	نسبت دختران به کل دانش آموزان (ابتدایی)
۴۶/۸	۴۶/۹۹	درصد	نسبت دختران به کل دانش آموزان (راهنمایی)
۴۸/۱۷	۴۸/۰۷	درصد	نسبت دختران به کل دانش آموزان (متوسطه)

مأخذ: اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان.

جدول ۲- ۷- شاخص های آموزش و پرورش در سال های تحصیلی ۹۲- ۱۳۹۱ و ۹۳- ۱۳۹۲

۱۳۹۲-۹۳	۱۳۹۱-۹۲	واحد	شرح	
۲۹۱۳۶۷	۲۸۴۵۹۷	دانش آموز	تعداد کل	دانش آموزان (بدون بزرگسالان)
۵۹/۲۶	۵۹/۰۷	درصد	شهری	
۴۰/۷۴	۴۰/۹۳	درصد	روستایی	
۵۱/۷۹	۵۱/۸۵	درصد	پسر	
۴۸/۲۱	۴۸/۱۵	درصد	دختر	
۲۴۶۷	۲۴۳۰	آموزشگاه	تعداد کل	آموزشگاه
۳۹/۳۲	۳۹/۱۶	درصد	شهری	
۶۰/۶۸	۶۰/۸۴	درصد	روستایی	
۱۲۶۲۶	۱۲۴۲۲	کلاس	تعداد کل	کلاس درس
۵۴/۳۲	۵۴/۱۸	درصد	شهری	
۴۵/۶۸	۴۵/۸۲	درصد	روستایی	
۲۰۵۲۱	۲۰۸۰۸	نفر	تعداد کل	کادر آموزشی و دفتری
۵۳/۷۶	۵۲/۹۹	درصد	شهری	
۴۶/۲۴	۴۷/۰۱	درصد	روستایی	
۲۱/۴۱	۲۳/۸۳	دانش آموز	شهری	نسبت دانش آموز به معلم
۱۶/۷۲	۱۶/۲۵	دانش آموز	روستایی	
۲۶/۶۳	۲۴/۶۳	دانش آموز	شهری	تراکم دانش آموز در کلاس
۲۰/۵۸	۲۰/۸۱	دانش آموز	روستایی	

مأخذ: اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان.

جدول ۳-۷- تعداد روستاهای تحت پوشش نهضت سوادآموزی، افراد کادر آموزشی و دوره های برگزار شده در سال ۱۳۹۲

شاخص	سال ۱۳۹۱	سال ۱۳۹۲
روستاهای تحت پوشش	۵۰۴	۴۴۹
کادر آموزشی (نفر)	۱۸۳۰	۱۲۹۸
تعداد کلاسی	۱۱۷۴	۷۱۷

مأخذ: اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان.

جدول ۴-۷- تعداد مدارس، کلاسها، ظرفیت و اعتبارات هزینه شده توسط اداره کل نوسازی مدارس استان در سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شرح	بهره برداری شده			در دست احداث	
	۱۳۹۱	۱۳۹۲	نرخ رشد (درصد)	۱۳۹۱	۱۳۹۲
تعداد مدارس	۷۸	۴۱	-۴۷/۴	۹۶	۴۹
تعداد کلاس درس	۵۵۶	۳۸۶	-۳۰/۶	۸۲۰	۴۱۰
ظرفیت (نفر)	۱۶۶۸۰	۱۱۵۸۰	-۳۰/۶	۲۴۶۰۰	۱۲۳۰۰
اعتبار (میلیون ریال)	۴۴۴۸۰۰	۳۰۰۱۰۰	-۳۲/۵	۷۳۸۰۰۰	۳۶۰۵۰۰

مأخذ: اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان گلستان.

جدول ۵-۷- تعداد آموزشگاههای فنی و حرفه ای ثابت استان در سالهای ۱۳۹۱-۱۳۹۲

شاخص	مراکز ثابت	
	۱۳۹۱	۱۳۹۲
مرکز ثابت	۱۸	۲۶

مأخذ: اداره کل فنی و حرفه ای استان گلستان.

جدول ۶-۷ - تعداد آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد در سال ۱۳۹۲ به تفکیک شهرهای استان

رشته‌های آموزشی	تعداد آموزشگاه				نام شهر
	کل	دو منظوره	خوهران	برادران	
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - صنایع دستی - صنایع غذایی - عمران - هنرهای نمایشی - خدمات آموزشی - صنایع دستی بافت	۳۸	۲	۲۸	۸	آزادشهر
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - صنایع دستی - الکترونیک - خدمات آموزشی - هنرهای تجسمی - بهداشت و ایمنی - برق - صنایع دستی بافت - چوب فلز سفال - دوختهای سنتی - هنرهای تجسمی - صنایع چرم	۶	۱	۵	-	آق قلا
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - کشاورزی امور دامی و آبیان	۱۳	۱	۱۱	۱	بندرگز
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - صنایع دستی - برق - خدمات آموزشی - صنایع دستی بافت - صنایع دستی (دوختهای سنتی) - صنایع غذایی - هنرهای تجسمی - صنایع چرم	۱۵	۴	۱۰	۱	ترکمن
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - صنایع دستی بافت	۱۷	۵	۱۱	۱	رامیان
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - صنایع دستی بافت - صنایع غذایی - اتومکانیک - خدمات آموزشی - هنرهای تجسمی - اداری - برق - کشاورزی	۴۲	۲۶	۱۱	۵	علی آباد
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - صنایع دستی و هنری - صنایع غذایی - دوختهای سنتی - خدمات آموزشی - بهداشت و ایمنی - هنرهای تجسمی - صنایع دستی بافت - کشاورزی	۱۹	۳	۱۳	۳	کردکوی
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - صنایع دستی بافت - صنایع غذایی - کشاورزی - عمران	۲۱	۶	۱۱	۴	کلاله
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - صنایع دستی - صنایع غذایی - اتومکانیک - الکترونیک - بهداشت و ایمنی - خدمات آموزشی - صنایع چوب - عمران - برق - کشاورزی - مدیریت صنایع - دوخت های سنتی - گردشگری - امور اداری - صنایع دستی بافت - صنایع دستی طلا و جواهر سازی - هنلداری - هنرهای تجسمی - هنرهای تزیینی - هنرهای نمایشی - کنترل ابزار دقیق - صنایع جوشکاری و بازرسی جوش - چوب فلز سفال - مخاپرات - مکانیک - صنایع	۲۷۴	۵۰	۱۸۳	۴۱	گرگان
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت	۴	۳	۱	-	گمیشان
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - صنایع دستی بافت - صنایع غذایی - عمران - کشاورزی - هنرهای نمایشی - اتو مکانیک - صنایع جوشکاری - تاسیسات - برق - الکترونیک - خدمات آموزشی - هنرهای تجسمی - هنرهای تزیینی - مدیریت صنایع - صنایع دستی - بهداشت و ایمنی - دوختهای سنتی - صنایع چرم	۷۵	۸	۶۰	۷	گنبد کاووس
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت	۲	-	۱	۱	مراوه تپه
فناوری اطلاعات - طراحی دوخت - مراقبت زیبایی - امور مالی و بازرگانی - صنایع دستی بافت - صنایع غذایی - الکترونیک - برق - مخابرات - خدمات آموزشی - هنرهای تزیینی - عمران - دوختهای سنتی - هنرهای نمایشی - کشاورزی	۵۷	۱۰	۴۲	۵	مینودشت
	۵۸۲	۱۱۹	۳۸۷	۷۶	جمع

مأخذ: اداره کل فنی و حرفه ای استان گلستان.

۸- آموزش عالی

بخش آموزش عالی یکی از بخش های طبقه بندی شده در امور اجتماعی که مسئولیت تربیت نیروی انسانی متخصص را در سطوح مختلف تحصیلی به عهده دارد. فعالیت های مربوطه از سوی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی و مراکز آموزش عالی غیر دولتی و غیر انتفاعی به سه شکل روزانه، شبانه و نیمه حضوری ارائه می گردد.

- تعداد مراکز آموزش عالی

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ در استان گلستان بالغ بر ۶۹ مرکز آموزش عالی شامل: دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، علوم پزشکی، گلستان، علوم کشاورزی و منابع طبیعی گنبد، مرکز آموزش کشاورزی کردکوی، ۱۹ واحد دانشگاه جامع علمی - کاربردی، ۱۲ واحد دانشگاه پیام نور، ۱۱ واحد دانشگاه آزاد اسلامی، ۳ مرکز تربیت معلم، ۵ آموزشکده فنی و حرفه ای آموزش عالی و ۱۴ موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی در گروه های تحصیلی علوم پزشکی، علوم پایه، فنی و مهندسی، علوم کشاورزی و منابع طبیعی و علوم انسانی در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری عمومی و دکتری تخصصی اقدام به پذیرش بیش از ۹۰۷۶۹ نفر دانشجو نموده اند.

- تعداد دانشجویان دانشگاه های استان

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲، تعداد کل دانشجویان استان ۹۰۷۶۹ نفر بوده که از این تعداد ۴۷۷۲۶ نفر مرد و ۴۳۰۴۳ نفر زن بوده اند. تعداد دانشجویان در سال مورد بررسی به لحاظ افزایش پذیرش دانشجو در مراکز آموزش عالی نسبت به سال قبل ۳/۲ درصد افزایش داشته است. بررسی تعداد دانشجویان به تفکیک گروه آموزشی نشان دهنده این است که در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ از کل تعداد دانشجویان استان به ترتیب ۴۷/۹ درصد را گروه علوم انسانی، ۱۰/۲ درصد را گروه علوم کشاورزی، ۲۵/۴ درصد را گروه فنی و مهندسی، ۴/۶ درصد را گروه علوم پایه، ۴/۶ درصد را گروه علوم پزشکی و ۷/۳ درصد را گروه هنر تشکیل داده اند (جدول ۱-۸).

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲، ۷۰/۱ درصد دانشجویان در دانشگاه‌های دولتی و ۲۹/۹ درصد در دانشگاه‌های غیردولتی مشغول به تحصیل بوده‌اند. همچنین از تعداد کل دانشجویان ۵۲/۶ درصد دانشجویان مرد و ۴۷/۴ درصد دانشجویان زن بوده‌اند (لازم به ذکر است آمار دانشجویان موسسات غیر انتفاعی در مراکز آموزش عالی دولتی لحاظ شده است) (جدول ۲-۸).

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ از کل دانشجویان حدود ۱۱/۴ درصد در مقطع کارشناسی ارشد و بالاتر، ۶۲/۵ درصد در مقطع کارشناسی و ۲۶/۱ درصد در مقطع کاردانی مشغول به تحصیل هستند.

جدول شماره ۱ - ۸- تعداد دانشجویان به تفکیک جنسی و گروه آموزشی

طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲ در استان گلستان

۱۳۹۲-۹۳			۱۳۹۱-۹۲			گروه آموزشی
جمع	زن	مرد	جمع	زن	مرد	
۲۳۰۵۱	۵۶۳۸	۱۷۴۱۳	۲۴۳۵۸	۶۶۶۲	۱۷۶۹۶	فنی و مهندسی
۴۳۴۹۴	۲۲۸۶۴	۲۰۶۳۰	۴۰۸۴۴	۲۲۴۱۶	۱۸۴۲۸	علوم انسانی
۴۲۱۴	۳۰۳۹	۱۱۷۵	۴۲۰۸	۳۰۴۲	۱۱۶۶	علوم پایه
۹۲۳۸	۴۷۳۳	۴۵۰۵	۱۰۸۵۲	۵۷۴۴	۵۱۰۸	علوم کشاورزی
۴۲۱۰	۲۹۳۵	۱۲۷۵	۳۱۶۱	۲۱۷۸	۹۸۳	علوم پزشکی
۶۵۶۲	۳۸۳۴	۲۷۲۸	۴۵۸۲	۲۸۶۴	۱۷۱۸	هنر
۹۰۷۶۹	۴۳۰۴۳	۴۷۷۲۶	۸۸۰۰۵	۴۲۹۰۶	۴۵۰۹۹	جمع

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

جدول شماره ۲ - ۸ - تعداد دانشجویان به تفکیک جنسی و نوع دانشگاه و سهم هر یک طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲ در استان گلستان

سال تحصیلی	نوع دانشگاه	مرد	زن	جمع	سهم (درصد)
۱۳۹۱-۹۲	دولتی	۲۸۸۷۴	۳۳۳۱۶	۶۲۱۹۰	۷۰/۷
	غیر دولتی	۱۶۲۲۵	۹۵۹۰	۲۵۸۱۵	۲۹/۳
	جمع	۴۵۰۹۹	۴۲۹۰۶	۸۸۰۰۵	۱۰۰
	سهم (درصد)	۵۱/۳	۴۸/۷	۱۰۰	-
۱۳۹۲-۹۳	دولتی	۳۱۱۵۱	۳۲۴۸۱	۶۳۶۳۲	۷۰/۱
	غیر دولتی	۱۶۵۷۵	۱۰۵۶۲	۲۷۱۳۷	۲۹/۹
	جمع	۴۷۷۲۶	۴۳۰۴۳	۹۰۷۶۹	۱۰۰
	سهم (درصد)	۵۲/۶	۴۷/۴	۱۰۰	-

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

جدول شماره ۳ - ۸ - تعداد دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به تفکیک مقطع تحصیلی طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲ در استان گلستان

مقطع تحصیلی	۹۱-۹۲	۹۲-۹۳
کارشناسی ارشد و بالاتر	۷۷۴۱	۱۰۳۷۶
کارشناسی	۵۷۲۴۹	۵۶۶۹۷
کاردانی	۲۳۰۱۵	۲۳۶۹۶
جمع	۸۸۰۰۵	۹۰۷۶۹

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

- تعداد پذیرفته شدگان

تعداد پذیرفته شدگان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی استان از ۳۰۴۸۲ نفر در سال تحصیلی

۱۳۹۱-۹۲ با ۲۶ درصد کاهش به ۲۲۳۸۳ نفر در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ رسیده است.

تعداد پذیرفته شدگان به تفکیک مقطع تحصیلی و گروه آموزشی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ در

گروه علوم انسانی ۴۸/۸ درصد، گروه فنی و مهندسی ۲۴/۸ درصد، گروه علوم پایه ۴/۱ درصد، گروه

علوم کشاورزی ۸/۸ درصد، گروه علوم پزشکی ۴/۸ درصد و در گروه هنر ۸/۷ درصد بوده است (جدول ۴-۸).

از مجموع پذیرفته شدگان در سال ۹۳-۱۳۹۲ حدود ۶۴/۸ درصد از پذیرفته شدگان توسط دانشگاه های دولتی و ۳۵/۲ درصد توسط دانشگاه های آزاد پذیرفته شده اند (جدول ۵-۸).

همچنین در همین سال تحصیلی از کل تعداد پذیرفته شدگان حدود ۱۴/۶ درصد در مقطع کارشناسی ارشد و بالاتر، ۵۵/۵ درصد در مقطع کارشناسی و ۲۹/۹ درصد در مقطع کاردانی پذیرفته شده اند (جدول ۶-۸).

جدول شماره ۴ - ۸- تعداد پذیرفته شدگان به تفکیک جنسی و گروه آموزشی طی سالهای ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲ در استان گلستان

۱۳۹۲-۹۳			۱۳۹۱-۹۲			گروه آموزشی
جمع	زن	مرد	جمع	زن	مرد	
۵۵۴۹	۱۰۶۸	۴۴۸۱	۸۸۳۲	۱۹۳۵	۶۸۹۷	فنی و مهندسی
۱۰۹۲۸	۵۱۹۵	۵۷۳۳	۱۳۹۷۵	۶۸۸۸	۷۰۸۷	علوم انسانی
۹۲۶	۶۹۳	۲۳۳	۱۰۱۸	۷۳۵	۲۸۳	علوم پایه
۱۹۶۹	۹۹۴	۹۷۵	۳۰۹۹	۱۵۱۲	۱۵۸۷	علوم کشاورزی
۱۰۷۶	۷۴۸	۳۲۸	۱۱۱۷	۷۵۶	۳۶۱	علوم پزشکی
۱۹۳۵	۱۰۸۷	۸۴۸	۲۴۴۱	۱۴۴۴	۹۹۷	هنر
۲۲۳۸۳	۹۷۸۵	۱۲۵۹۸	۳۰۴۸۲	۱۳۲۷۰	۱۷۲۱۲	جمع کل

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

جدول شماره ۵ - ۸ - تعداد پذیرفته شدگان به تفکیک جنسی، نوع دانشگاه و سهم هر یک طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲ در استان گلستان

سال تحصیلی	نوع دانشگاه	مرد	زن	جمع	سهم (درصد)
۱۳۹۱ - ۹۲	دولتی	۹۰۴۱	۸۴۹۲	۱۷۵۳۳	۵۷/۵
	غیردولتی	۸۱۷۱	۴۷۷۸	۱۲۹۴۹	۴۲/۵
	جمع	۱۷۲۱۲	۱۳۲۷۰	۳۰۴۸۲	۱۰۰
	سهم (درصد)	۵۶/۵	۴۳/۵	۱۰۰	-
۱۳۹۲ - ۹۳	دولتی	۷۷۱۸	۶۷۹۲	۱۴۵۱۰	۶۴/۸
	غیردولتی	۴۸۸۰	۲۹۹۳	۷۸۷۳	۳۵/۲
	جمع	۱۲۵۹۸	۹۷۸۵	۲۲۳۸۳	۱۰۰
	سهم (درصد)	۵۶/۳	۴۳/۷	۱۰۰	-

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

شماره ۶ - ۸ - تعداد پذیرفته شدگان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به تفکیک مقطع تحصیلی طی سال‌های ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲ در استان گلستان

مقطع تحصیلی	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۲-۹۳
کارشناسی ارشد و بالاتر	۴۳۸۱	۳۲۷۲
کارشناسی	۱۵۸۰۴	۱۲۴۳۲
کاردانی	۱۰۲۹۷	۶۶۷۹
جمع	۳۰۴۸۲	۲۲۳۸۳

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

- تعداد فارغ التحصیلان

در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰، تعداد فارغ التحصیلان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی استان ۱۵۲۹۸ نفر بوده که این تعداد در سال ۹۲-۱۳۹۱ با ۱/۷ درصد افزایش به ۱۵۵۵۰ نفر رسیده است. از مجموع فارغ التحصیلان سال ۹۲-۱۳۹۱ معادل ۵۷/۹ درصد فارغ التحصیلان را مردان و ۴۲/۱ درصد را زنان تشکیل می دهند. تعداد فارغ التحصیلان به تفکیک گروه آموزشی و مقطع تحصیلی

نشان می‌دهد که حدود ۴۴ درصد فارغ التحصیلان به گروه آموزشی علوم انسانی اختصاص داشته است در حالی که سهم فارغ التحصیلان گروه علوم پزشکی ۳/۷ درصد می‌باشد (جدول ۷-۸).

با بررسی تعداد فارغ التحصیلان به تفکیک مراکز دولتی و غیردولتی، ملاحظه می‌شود که در سال تحصیل ۱۳۹۱-۹۲ معادل ۵۸/۶ درصد فارغ التحصیلان از مراکز دولتی و ۴۱/۴ درصد فارغ التحصیلان از مراکز غیردولتی فارغ التحصیل شده‌اند که در مقایسه با سال قبل سهم فارغ التحصیلان دولتی کاهش و سهم فارغ التحصیلان غیردولتی افزایش داشته است (جدول ۸-۸).

همچنین در همین سال تحصیلی از مجموع کل فارغ التحصیلان حدود ۳/۷ درصد در مقطع کارشناسی ارشد و بالاتر، ۶۰/۳ درصد در مقطع کارشناسی و ۳۶ درصد در مقطع کاردانی از مراکز آموزش عالی دولتی و غیر دولتی استان فارغ التحصیل شده‌اند (جدول ۹-۸).

جدول شماره ۷-۸ - تعداد فارغ التحصیلان به تفکیک جنسی و گروه آموزشی طی سال‌های ۹۱-۱۳۹۰ و ۹۲-۱۳۹۱ در استان گلستان

گروه آموزشی	۱۳۹۱-۹۲			۱۳۹۰-۹۱		
	جمع	زن	مرد	جمع	زن	مرد
فنی و مهندسی	۵۴۴۲	۱۰۶۲	۴۳۸۰	۴۳۲۸	۱۰۰۵	۳۳۲۳
علوم انسانی	۶۸۴۷	۳۶۰۳	۳۲۴۴	۷۳۵۸	۳۹۴۳	۳۴۱۵
علوم پایه	۶۱۰	۴۲۶	۱۸۴	۸۶۸	۵۸۹	۲۷۹
علوم کشاورزی	۱۳۴۳	۶۷۷	۶۶۶	۱۶۸۳	۸۶۶	۸۱۷
علوم پزشکی	۵۷۰	۳۹۰	۱۸۰	۴۷۴	۳۶۴	۱۱۰
هنر	۷۳۸	۳۹۳	۳۴۵	۵۸۷	۳۸۲	۲۰۵
جمع	۱۵۵۵۰	۶۵۵۱	۸۹۹۹	۱۵۲۹۸	۷۱۴۹	۸۱۴۹

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

جدول شماره ۸ - ۸ - تعداد فارغ التحصیلان دانشگاهها و مراکز آموزش عالی به تفکیک جنسی و نوع دانشگاه و سهم هر یک طی سالهای ۹۱-۱۳۹۰ و ۹۲-۱۳۹۱ در استان گلستان

سال تحصیلی	نوع دانشگاه	مرد	زن	جمع	سهم (درصد)
۱۳۹۰ - ۹۱	دولتی	۴۷۷۳	۵۳۶۷	۱۰۱۴۰	۶۶/۳
	غیردولتی	۳۳۷۶	۱۷۸۲	۵۱۵۸	۳۳/۷
	جمع	۸۱۴۹	۷۱۴۹	۱۵۲۹۸	۱۰۰
	سهم (درصد)	۵۳/۳	۴۶/۷	۱۰۰	-
۱۳۹۱-۹۲	دولتی	۴۷۶۷	۴۳۴۸	۹۱۱۵	۵۸/۶
	غیردولتی	۴۲۳۲	۲۲۰۳	۶۴۳۵	۴۱/۴
	جمع	۸۹۹۹	۶۵۵۱	۱۵۵۵۰	۱۰۰
	سهم (درصد)	۵۷/۹	۴۲/۱	۱۰۰	-

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

جدول شماره ۹ - ۸ - تعداد فارغ التحصیلان دانشگاهها و مراکز آموزش عالی به تفکیک مقطع تحصیلی طی سالهای ۹۱-۱۳۹۰ و ۹۲-۱۳۹۱ در استان گلستان

مقطع تحصیلی	۱۳۹۰-۹۱	۱۳۹۱-۹۲
کارشناسی ارشد و بالاتر	۳۱۴	۵۷۸
کارشناسی	۹۵۷۳	۹۳۷۷
کاردانی	۵۴۱۱	۵۵۹۵
جمع	۱۵۲۹۸	۱۵۵۵۰

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

- تعداد اعضاء هیأت علمی

در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲، تعداد اساتید دانشگاهها ۶۰۵۹ نفر به صورت تمام وقت و حق التدریس که در ۶۹ مرکز آموزش عالی و دانشگاههای استان به تدریس و تحقیق مشغول بوده‌اند. از مجموع ۶۰۵۹ نفر استاد، ۱۲۰۳ نفر (۱۹/۹ درصد) تمام وقت (هیأت علمی) و ۴۸۵۶ نفر (۸۰/۱ درصد) حق التدریس بوده‌اند. دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و دانشگاه آزاد

اسلامی واحد گرگان و علی آباد و دانشگاه پیام نور گرگان بیشترین تعداد عضو هیأت علمی را در سال مزبور دارا بوده اند.

با بررسی تعداد اعضاء هیأت علمی به تفکیک دانشگاه و مراکز آموزش عالی دولتی و غیر دولتی، تعداد کارکنان آموزشی در دانشگاه های دولتی ۴۵۳۹ نفر و دانشگاه های غیر دولتی (دانشگاه آزاد) ۱۵۲۰ نفر و تعداد اعضاء هیأت علمی تمام وقت در دانشگاه های دولتی ۶۵۵ نفر و دانشگاه های غیر دولتی ۵۴۸ نفر می باشد (جدول ۱۰-۸).

جدول شماره ۱۰ - ۸- تعداد کارکنان آموزشی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی استان گلستان طی سالهای ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲ در استان گلستان

نوع هیات علمی	سال	دولتی	غیر دولتی	جمع	سهم (درصد)
کارکنان آموزشی	۱۳۹۱-۹۲	۶۷۱	۵۸۳	۱۲۵۴	۲۰/۶
	۱۳۹۲-۹۳	۶۵۵	۵۴۸	۱۲۰۳	۱۹/۸
جمع	۱۳۹۱-۹۲	۳۹۹۴	۸۴۵	۴۸۳۹	۷۹/۴
	۱۳۹۲-۹۳	۳۸۸۴	۹۷۲	۴۸۵۶	۸۰/۲
جمع	۱۳۹۱-۹۲	۴۶۶۵	۱۴۲۸	۶۰۹۳	۱۰۰
	۱۳۹۲-۹۳	۴۵۳۹	۱۵۲۰	۶۰۵۹	۱۰۰

مأخذ: موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

* لازم به ذکر می باشد تعداد کل اساتید دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی دولتی و غیر دولتی به جزء اعضاء هیأت علمی از میزان ذکر شده کمتر است، اکثر اساتید حق التدریس در چند دانشگاه به صورت همزمان مشغول تدریس می باشند.

۹- بهداشت و درمان

بهداشت عمومی عبارت است از علم و هنر پیشگیری از بیماری‌ها، افزایش طول عمر، ارتقای تندرستی و کارایی افراد از طریق کوشش سازمان یافته جامعه.

برخوردراری از خدمات بهداشتی، درمانی یکی از حقوق مسلم فردی و اجتماعی است و جسم و روان سالم مردم یکی از زیربناهای مهم پیشرفت جامعه را تشکیل می‌دهد. در اصول بیست و نهم و چهل و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، با الهام از تعالیم و احکام دین مبین اسلام، بر ضرورت تامین بهداشت و درمان به عنوان نیازهای اساسی مردم تاکید شده است. فعالیت‌های بهداشتی و درمانی مانند مراقبت کودک، تغذیه، بهداشت مواد غذایی، کمک‌های اولیه و بهداشت محیط و... به وسیله اعضای خانواده و گروه‌های کوچک و خود فرد انجام می‌شود که در تمام این موارد برای انجام کار موفقیت آمیز و صحیح، نیاز به آموزش احساس می‌شود.

برخی از مواد قانونی برنامه پنجم توسعه کشور مرتبط با بخش بهداشت و سلامت:

در بند (الف) ماده ۳۲ قانون برنامه پنجم توسعه اشاره شده که در مدت اجرای برنامه پنجم، فعالیت شورای عالی سلامت و امنیت غذایی (برابر بندالف ماده ۸۴ قانون برنامه چهارم توسعه) با ادغام شورای غذا و تغذیه و شورای عالی سلامت ادامه می‌یابد.

در ماده ۳۴ به منظور ایجاد و حفظ یکپارچگی در تأمین، توسعه و تخصیص عادلانه منابع عمومی سلامت موارد ذیل مورد توجه قرار گرفته است:

در بند (الف) به حمایت از ایجاد شهرکهای دانش سلامت و در بند (ب) همین ماده به اختصاص ده درصد (۱۰) درصد خالص کل وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها علاوه بر اعتبارات بخش سلامت و در بند(ه) به توسعه طب سنتی و استفاده از داروها و فرآورده‌های طبیعی و گیاهی اشاره شده است.

در بند (الف) ماده ۳۵ قانون برنامه پنجم، در خصوص حفظ یکپارچگی در مدیریت دانش و اطلاعات حوزه سلامت به استقرار سامانه پرونده الکترونیکی سلامت ایرانیان اشاره شده است.

در ماده ۳۷ انجام اقدامات ذیل برای پیشگیری و مقابله با بیماریها و عوامل خطر ساز سلامتی مورد توجه قرار گرفته است:

- الف - تعیین فهرست اقدامات و کالاهای آسیب‌رسان به سلامت و داروهای با احتمال سوء مصرف توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ب - درمان فوری و بدون قید و شرط مصدومین حوادث و سوانح رانندگی در همه واحدهای بهداشتی و درمانی دولتی و غیردولتی و همچنین در مسیر اعزام به مراکز
- ج - تبلیغ خدمات و کالاهای تهدیدکننده سلامت که مصادیق آن سالانه توسط کارگروه موضوع بند (الف) این ماده تعیین و اعلام می‌شود از سوی کلیه رسانه‌ها ممنوع است.

قابلیت‌ها، تنگناها و راهبردهای توسعه بخش در اسناد بالادستی استان:

منطقی نمودن حجم و اندازه دولت و کاهش تدریجی اعتبارات هزینه‌ای و بهبود ارائه خدمات به مردم و جلب مشارکت بخش غیردولتی و کاهش تصدی دولت یکی از سیاست‌های استراتژیک و از خط مشی‌های اجرایی بخش بهداشت و درمان می‌باشد.

در همین رابطه و به استناد ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، بخش بهداشت و درمان مجاز است برای توسعه کمی و کیفی خدمات خود و کاهش حجم هزینه‌های دولت با رعایت مقررات و ضوابط نسبت به واگذاری امکانات و تاسیسات خود به بخش خصوصی اقدام نماید. بطور کلی اولویت دادن به بخش خصوصی در ایجاد و احداث واحدهای بهداشتی درمانی در مقایسه با بخش دولتی، ارتقاء سطح کیفی خدمات بهداشتی درمانی و جلب رضایت گیرندگان خدمات و افزایش میزان دسترسی آحاد مردم به خدمات بهداشتی درمانی و تلاش در بکارگیری کلیه امکانات موجود اعم از منابع دولتی، غیردولتی، بین‌المللی و مردمی در جهت تامین سلامت جامعه و ایجاد نظام اطلاع‌رسانی به هنگام و کارآمد برای عرضه کنندگان و دریافت کنندگان خدمات بهداشتی درمانی از جمله سیاست‌های بخش است.

در برنامه ریزی راهبردی آمایش استان، آموزش، تجهیز و حفاظت از منابع انسانی، تأمین اجتماعی و ارتقا سطح بهداشت عمومی و سلامت و رفاه جوامع شهری، روستایی و عشایری منطقه بعنوان یکی از راهبردهای اصلی توسعه استان ذکر شده است که شامل موارد ذیل می باشد:

- تأمین امکانات و شرایط مناسب برای آموزش و بهداشت و ارتقا سطح زندگی در منطقه.
- مبارزه با بیماری‌های عمده و تلاش برای کاهش مرگ و میر مادران و کودکان.
- اصلاح فرایندهای ارائه خدمات بهداشتی و آموزشی و ارتقاء توان خدمات آموزشی و درمانی با ساماندهی سلسله مراتبی خدمات متناسب با جمعیت در منطقه.
- تقویت و توسعه ساختار علمی، فنی و تخصصی بخش بهداشت و درمان استان و ارتقاء سطح خدمات برتر بهداشتی و درمانی تخصصی و فوق تخصصی مراکز اصلی جمعیت استان با عملکردهای منطقه‌ای، به ویژه تجهیز بیمارستان‌ها (برای ارتقاء سطح خدمات درمان بستری).

- شاخص‌های بهداشتی

الف- تعداد مراکز بهداشتی - درمانی و خانه بهداشت

اهم فعالیت‌های مراکز بهداشتی، درمانی استان در زمینه ارائه خدمات درمان سرپایی در قالب برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع، خدمات آموزش سلامت به جمعیت، خدمات بهداشت خانواده (بهداشت مادر و کودک، باروری سالم، مراقبت‌های دوره سالمندی و...) مبارزه با بیماری‌های واگیر دار و قابل پیشگیری و همچنین ایمن سازی از طریق گسترش عملیات واکسیناسیون، بهداشت محیط و حرفه‌ای، بهداشت مدارس، بهداشت روان و... می‌باشد و در همین راستا خانه‌های بهداشت، کوچکترین واحد ارائه خدمات در سیستم شبکه بهداشتی و درمانی را در سطح روستاها تشکیل می‌دهند که با پشتیبانی و حمایت مراکز بهداشتی درمانی ارائه مراقبت‌های اولیه بهداشتی را به عهده دارند.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مراکز بهداشتی درمانی شهری استان ۴۷ مرکز بوده که نسبت به سال قبل تغییر نداشته است. کلیه مراکز بهداشتی و درمانی شهری استان فعالند (جدول ۱-۹).

مراکز بهداشتی درمانی روستایی شامل یک یا چند خانه بهداشت تحت پوشش یک مرکز می باشد که این رقم در سال ۱۳۹۲، تعداد ۹۶ مرکز بوده که نسبت به سال قبل تغییری نداشته است (جدول ۱-۹).

تعداد خانه های بهداشت استان در سال ۱۳۹۲، برابر با ۶۰۲ واحد بوده که نسبت به سال قبل ۰/۸ درصد رشد داشته است (جدول ۱-۹).

بر اساس اطلاعات دانشگاه علوم پزشکی گلستان ۷۵ درصد از خانوارهای روستایی استان دارای توالد بهداشتی بوده اند و ۹۹ درصد خانوارها در مناطق روستایی به آب آشامیدنی سالم دسترسی داشته اند (جدول ۳-۹).

ب- میزان مرگ و میر نوزادان و کودکان

میزان مرگ و میر نوزادان در هر هزار تولد زنده از ۸/۳ نوزاد در سال ۱۳۹۱ به ۸/۲۵ نوزاد در سال ۱۳۹۲ کاهش یافته است. میزان مرگ و میر کودکان زیر یک سال در هر هزار تولد زنده از ۱۳/۰۵ کودک به ۱۱/۷۵ کودک و همچنین میزان مرگ و میر کودکان زیر پنج سال در هر هزار تولد زنده از ۱۶/۶ کودک به ۱۵/۱۲ کودک کاهش یافته است (جدول ۳-۹).

ج- میزان مرگ و میر مادران

میزان مرگ مادران باردار در منطقه روستایی استان در یکصد هزار تولد زنده در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱ از ۳۳/۵ مورد به ۱۴/۲۲ مورد کاهش یافته است. بر اساس گزارش ارائه شده علیرغم خدمات و مراقبتهای انجام شده برای مادران باردار توسط خانه های بهداشت، روند تغییرات این شاخص قابل پیش بینی نمی باشد زیرا تمامی پارامترهای تاثیرگذار در آن قابل کنترل و نظارت نمی باشد (نظیر بیماریهایی که مادر باردار مبتلا می باشد ولی به خانه بهداشت اطلاع نداده است). میزان این شاخص در سطح کشور نیز اگرچه روبه کاهش است ولی روند های کوتاه مدت آن مشخص نمی باشد (جدول ۳-۹).

د- میزان پوشش واکسیناسیون اطفال

پوشش واکسیناسیون اطفال زیر یک سال طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (واکسن های فلج اطفال، ثلاث، هپاتیت ب و MMR) در مناطق شهری و روستایی استان ۱۰۰ درصد بوده است (جدول ۵-۹).

جدول شماره ۱-۹- تعداد موسسات پزشکی و درمانی استان گلستان در سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

نرخ رشد(درصد)	۱۳۹۲	۱۳۹۱	عنوان شاخص	
۰	۱۴	۱۴	بیمارستان دولتی	
۰	۱۹۱۲	۱۹۱۲	ثابت	تخت بیمارستان دولتی
۱/۴۲	۱۶۴۰	۱۶۱۷	فعال	
۰	۸	۸	بیمارستان خصوصی	
۰	۷۵۳	۷۵۳	ثابت	تخت بیمارستان خصوصی
۰/۵۶	۵۳۷	۵۳۴	فعال	
-۱/۲۷	۶۹/۶۷	۷۰/۵۷	درصد اشغال تخت بیمارستانی	
۰/۸۴	۶۰۲	۵۹۷	خانه های بهداشت	
۰	۹۶	۹۶	روستایی	مراکز بهداشت و درمانی
۰	۴۷	۴۷	شهری	

مأخذ: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان گلستان.

جدول شماره ۹-۲- سرانه پزشک به ازاء هر ۱۰ هزار نفر جمعیت در سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(نفر)

سال	پزشک عمومی	متخصص	دندانپزشک
۱۳۹۱	۵/۶۳	۳/۱۰	۱/۷۰
۱۳۹۲	۵/۵۰	۳/۰۳	۱/۷۸

مأخذ: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان گلستان.

جدول شماره ۹-۳- عملکرد شاخص های هدف کمی بخش بهداشت و درمان استان گلستان بر اساس سند ملی توسعه

در سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

عنوان	واحد	۱۳۹۱	۱۳۹۲
میزان مرگ و میر نوزادان (تا یک ماهگی) - روستایی	نوزاد در هر هزار تولد زنده	۸/۳	۸/۲۵
میزان مرگ و میر اطفال زیر یک سال - روستایی	کودک در هر هزار تولد زنده	۱۳/۰۵	۱۱/۷۵
میزان مرگ و میر کودکان زیر پنج سال - روستایی	کودک در هر هزار تولد زنده	۱۶/۶	۱۵/۱۲
میزان مرگ و میر مادران به دلیل عوارض بارداری و زایمان - روستایی	درصد هزار تولد زنده	۳۳/۵۷	۱۴/۲۲
تعداد موارد آلودگی به ویروس ایدز	تعداد	۱۷۶	۱۹۰
تعداد نوزادان مبتلا به بیماری کم کاری مادرزادی تیروئید شناسایی شده	تعداد	۷۹	۵۰
میزان بروز کل موارد سل	صد هزار نفر جمعیت	۵۱/۹	۴۵/۷
خانوارهای روستایی دارای توالیت بهداشتی	درصد	۷۳/۳	۷۵/۱
نسبت دسترسی خانوار در مناطق روستایی به آب آشامیدنی سالم	درصد	۹۹	۹۹

مأخذ: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان گلستان.

جدول شماره ۴-۹- تعداد آزمایشگاه، داروخانه و مراکز پرتونگاری استان گلستان به تفکیک شهرستان در سالهای ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۲

ردیف	شهرستان	آزمایشگاه			داروخانه			مرکز پرتونگاری		
		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
۱	آزادشهر	۴	۵	۴	۸	۸	۹	۱	۰	۰
۲	آق قلا	۶	۶	۶	۸	۸	۱۰	۲	۲	۲
۳	بندرگز	۵	۶	۶	۶	۶	۶	۱	۱	۱
۴	ترکمن	۵	۴	۵	۹	۹	۹	۱	۱	۱
۵	رامیان	۲	۳	۳	۷	۷	۸	۱	۱	۱
۶	علی آباد	۹	۹	۹	۱۶	۱۶	۱۶	۲	۲	۲
۷	کردکوی	۵	۵	۵	۹	۹	۱۰	۲	۲	۲
۸	کلاله	۳	۳	۳	۶	۶	۸	۲	۲	۲
۹	گرگان	۳۹	۴۰	۴۲	۷۰	۷۰	۷۱	۲۱	۲۱	۲۱
۱۰	گنبد کاووس	۲۱	۲۰	۲۵	۳۱	۳۲	۳۵	۱۱	۱۱	۱۲
۱۱	مینودشت	۴	۴	۳	۱۰	۶	۶	۱	۱	۱
۱۲	گمیشان	۴	۱	۴	۵	۶	۷	۱	۱	۰
۱۳	مراوه تپه	۲	۲	۲	۱	۴	۱	۰	۰	۰
۱۴	گالیکشی	۱	۴	۲	۰	۱	۴	۰	۰	۱
استان		۱۱۰	۱۱۲	۱۱۹	۱۸۶	۱۸۸	۲۰۰	۴۶	۴۵	۴۶

مأخذ: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان گلستان.

جدول شماره ۵-۹- میزان پوشش واکسیناسیون اطفال زیر یک سال استان گلستان در سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(درصد)

سال ۱۳۹۲		سال ۱۳۹۱		واکسیناسیون
روستایی	شهری	روستایی	شهری	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	فلج اطفال
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	فلان
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	هیپاتیت ب
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	MMR

مأخذ: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان گلستان.

— شاخص‌های درمانی

الف- تعداد پزشکان، دندانپزشکان و داروسازان

در سال ۱۳۹۲ تعداد کل پزشکان، دندانپزشکان و داروسازان استان ۲۱۷۲ نفر بوده که نسبت به سال قبل ۳/۷ درصد رشد داشته است. از این تعداد ۱۰۱۳ نفر پزشک عمومی، ۵۵۸ نفر پزشک متخصص و ۶۳ نفر پزشک فوق تخصص، ۳۲۸ نفر دندانپزشک و ۲۱۰ نفر داروساز بوده اند.

(جدول ۶-۹)

جدول شماره ۶-۹- تعداد پزشکان عمومی، متخصص، دندانپزشکان و داروسازان استان گلستان در سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(نفر)

عنوان	۱۳۹۱	۱۳۹۲	میزان تغییرات (درصد)
پزشک عمومی	۱۰۱۲	۱۰۱۳	۰/۰۹
پزشک متخصص	۵۰۳	۵۵۸	۱۰/۹
پزشک فوق تخصص	۵۵	۶۳	۱۴/۵
دندانپزشک	۳۰۲	۳۲۸	۸/۶
داروساز	۲۲۱	۲۱۰	-۴/۹
جمع	۲۰۹۳	۲۱۷۲	۳/۷

مأخذ: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان گلستان.

ب - تعداد بیمارستان‌ها

از مجموع ۲۲ بیمارستان استان گلستان، ۱۴ بیمارستان دولتی و ۸ بیمارستان خصوصی می‌باشند (جدول ۱-۹).

در بیمارستان‌های دولتی استان در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۶۴۰ تخت فعال بیمارستانی وجود داشته که نسبت به سال قبل ۱/۴ درصد افزایش یافته است.

تعداد تخت فعال بیمارستانی بخش خصوصی در سال ۱۳۹۱، برابر با ۵۳۴ تخت بوده که در سال ۱۳۹۲ به ۵۳۷ تخت افزایش یافته است.

درصد اشغال تخت بیمارستانی در سال ۱۳۹۲، ۶۹/۶۷ درصد بوده که نسبت به سال قبل ۱/۲۷ درصد کاهش یافته است (جدول ۱-۹).

ج - تعداد آزمایشگاه‌ها، داروخانه‌ها و مراکز پرتونگاری

در سال ۱۳۹۲، استان دارای ۲۰۰ داروخانه بوده که ۱۹ داروخانه وابسته به دانشگاه علوم پزشکی، ۱۷۵ داروخانه خصوصی و ۴ داروخانه وابسته به تامین اجتماعی و ۲ داروخانه مربوط به سایر ارگانها بوده است. در مجموع نسبت به سال قبل تعداد ۲ باب داروخانه در سطح استان اضافه شده است.

تعداد ۱۱۹ آزمایشگاه و ۴۶ مرکز پرتونگاری در سال ۱۳۹۲ در استان مشغول به فعالیت می‌باشند که بیشترین تعداد در شهرستان‌های گرگان و گنبد مستقر بوده است (جدول ۴-۹).

بیماری های رایج بین مردم استان گلستان و مهمترین علل مرگ و میر

در سال ۱۳۹۲ تعداد نوزادان مبتلا به کم کاری تیروئید (مادرزادی) ۵۰ مورد در استان شناسایی شده است. تعداد موارد ابتلا به ویروس ایدز (HIV) ۱۹۰ مورد گزارش شده که نسبت به سال ۱۳۹۱ متأسفانه ۸ درصد افزایش داشته، همچنین میزان بروز سل در سال ۱۳۹۱ در استان ۴۵/۷ مورد مبتلا در صد هزار نفر جمعیت استان برآورد شده است (جدول ۳-۹). از جمله بیماریهای عفونی شایع در استان می توان به سل و سالک اشاره نمود.

طبق آمار ارائه شده توسط دانشگاه علوم پزشکی گلستان از بین بیماری های رایج در استان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، بیماری های قلبی و عروقی بعنوان مهم ترین عامل مرگ و حدود ۴۳/۵ درصد از کل مرگ و میر استان را به خود اختصاص داده است. در جایگاه بعدی، سرطان ها و تومورها با ۱۱/۷ درصد شایع ترین علل مرگ طی سال ۱۳۹۲ در استان گزارش شده است (جدول ۷-۹).

جدول شماره ۷-۹- ده علت اصلی مرگ در استان گلستان در سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

رتبه علت	علت مرگ	سال ۱۳۹۱		رتبه علت	علت مرگ	سال ۱۳۹۲	
		تعداد	درصد			تعداد	درصد
۱	بیماری های قلبی و عروقی	۲۸۱۹	۳۷/۱	۱	بیماری های قلبی و عروقی	۲۹۰۳	۴۳/۵
۲	سرطان ها و تومورها	۸۳۵	۱۱	۲	سرطان ها و تومورها	۷۷۹	۱۱/۷
۳	حوادث مربوط به حمل و نقل	۳۳۱	۴/۴	۳	علائم بد تعریف شده و مبهم	۵۴۵	۸/۲
۴	بیماری های دستگاه تنفسی	۳۱۳	۴/۱	۴	حوادث مربوط به حمل و نقل	۴۱۴	۶/۲
۵	بیماری های غده، تغذیه و متابولیک	۲۸۶	۳/۸	۵	بیماری های دستگاه تنفسی	۳۵۰	۵/۲۵
۶	حوادث غیر عمدی غیر ترافیکی	۲۴۳	۳/۲	۶	بیماری های غده، تغذیه و متابولیک	۲۳۷	۳/۵۵
۷	بیماری های حول تولد	۲۳۴	۳/۱	۷	بیماری های حول تولد	۱۵۱	۲/۳
۸	بیماری های دستگاه گوارش	۱۵۵	۲	۸	بیماری های دستگاه گوارش	۱۵۱	۲/۳
۹	بیماری های دستگاه ادراری و تناسلی	۱۴۳	۱/۹	۹	بیماریهای سیستم عصبی	۱۳۶	۲/۰۵
۱۰	ناهنجاری های مادرزادی و کروموزومی	۱۳۹	۱/۸	۱۰	خودکشی	۱۲۸	۱/۳
	سایر موارد	۲۱۰۴	۲۷/۷		سایر موارد	۸۷۹	۱۳/۱۷
	جمع کل مرگ ها	۷۶۰۲	۱۰۰		جمع کل مرگ ها	۶۶۷۳	۱۰۰

مأخذ: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان گلستان.

۱۰- تامین اجتماعی و بهزیستی

از جمله سیاست های کلی سند چشم انداز کشور مرتبط با این بخش میتوان به موارد زیر اشاره نمود:

- ایجاد نظام جامع تامین اجتماعی برای حمایت از حقوق محرومان و مستضعفان و مبارزه با فقر و حمایت از نهادهای عمومی و موسسات خیریه مردمی با رعایت ملاحظات دینی و انقلابی .
- تلاش در جهت تحقق عدالت اجتماعی و ایجاد فرصت های برابر و ارتقاء سطح شاخصهایی از قبیل آموزش، سلامت، تامین غذا، افزایش درآمد سرانه و مبارزه با فساد.
- حمایت از تامین مسکن گروههای کم درآمد و نیازمند.
- گسترش عدالت اجتماعی و تعادل های منطقه ای و رفع محرومیت ها خصوصا در مناطق روستایی کشور.

از جمله نقش هایی که سازمان بهزیستی در توسعه کشور ایفا می نماید می توان به توانمندسازی افراد و گروههای نیازمند، تهیه هنجارها و استانداردهای خدماتی و توسعه دامنه اجرای برنامه های بهزیستی و توسعه عدالت اجتماعی اشاره کرد. همچنین ایجاد زمینه های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی او از وظایف مهم بهزیستی می باشد.

اداره کل بهزیستی استان یک نهاد تخصصی است که بیش از ۱۷۲ هزار نفر از جمعیت استان را تحت پوشش خدمات تخصصی خود قرار داده است. با توجه به اینکه مددجویان دارای آسیب های مختلف جسمی، روانی و اجتماعی می باشند، خدمات لازم را در حوزه های مختلف توانبخشی، اجتماعی، پیشگیری و مسکن و اشتغال از معاونت های این اداره کل دریافت می نمایند.

به طور کلی پنج گروه از افراد جامعه نیازمند محسوب شده و در برنامه ریزی های دولت در بخش بهزیستی مورد توجه قرار می گیرند. این گروهها عبارتند از کودکان، زنان، سالخوردگان، بزهکاران و معلولان.

از جمله وظایف دولت در بخش بهزیستی عبارتند از: حمایت از خانواده های بی سرپرست، نگهداری کودکان بی سرپرست، توانبخشی و آموزش و حمایت معلولین جسمی و ذهنی، طرح بازپروری معتادین. این وظایف در قالب مجموعه ای هماهنگ از برنامه ها و فعالیت ها با نظارت یا کمک دولت برای بهبود زندگی افراد و گروههای آسیب پذیر جامعه انجام می شود.

انواع بیمه های اجتماعی در ایران عبارتند از: حوادث و بیماریها، ازدواج و عائله مندی، بارداری و زایمان، غرامت و دستمزد، بازنشستگی، فوت، مستمری بازماندگان، بیکاری و اختیاری.

در سال ۱۳۹۲ تعداد کل بیمه شدگان سازمان تامین اجتماعی برابر با ۷۰۷۵۷۳ نفر بوده که نسبت به سال ۱۳۹۱ حدود ۶/۸ درصد رشد داشته است. در همین سال تعداد مستمری بگیران تحت پوشش تامین اجتماعی با ۸/۶ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۱ به تعداد ۲۷۲۹۲ نفر رسیده است (جدول ۱-۱۰). همچنین شاخص گسترش بیمه تامین اجتماعی (نسبت بیمه شدگان اصلی به جمعیت فعال) در سال ۱۳۹۲ معادل ۴۳ درصد برآورد شده است (جدول ۳-۱۰).

در سال ۱۳۹۲ تعداد بیمه شدگان نظام بیمه سلامت معادل ۱۲۳۲۵۶۱ نفر بوده که در مجموع ۶۷ درصد جمعیت استان را شامل می شود. از این تعداد ۱۱/۲ درصد مربوط به بیمه کارمندان دولت بوده است. بخش عمده بیمه شدگان نظام بیمه سلامت در استان (معادل ۸۱/۷ درصد) مربوط به بیمه درمانی روستائیان می باشد که با رشد ۱/۷ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۱ در مجموع به ۱۰۰۷۳۷۸ نفر رسیده است (جدول ۲-۱۰).

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۰۱ واحد مهد کودک در سطح روستاها و ۱۷۸ واحد مهد کودک در سطح شهرهای استان مشغول فعالیت بوده اند که تعداد کودکان در این مهدها در نواحی شهری و روستایی به ترتیب شامل ۱۰۹۲۳ و ۴۲۹۱ نفر بوده است (جدول ۴-۱۰).

به گزارش اداره کل بهزیستی استان تعداد واحدهای حمایت از خانوارهای بی سرپرست (مستمری بگیر) در سال ۱۳۹۲ معادل ۳۹ واحد در مناطق شهری و ۳ واحد در مناطق روستایی بوده که تعداد این واحدها در مناطق شهری ۹/۳ درصد نسبت به سال ۱۳۹۱ کاهش و در مناطق روستایی

۲۰۰ درصد افزایش داشته است. خدمات حمایتی ارائه شده به خانوارهای بی سرپرست شامل ۳۲۴۷ خانوار تحت پوشش بهزیستی (۱۸۳۰ خانوار شهری و ۱۴۱۷ خانوار روستایی) بوده است. تعداد مراکز بازپروری معتادین نیز با رشدی معادل ۲/۳ درصد نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۸۸ مرکز در سال ۱۳۹۲ رسیده است (جدول ۴-۱۰).

خدمات ارائه شده توسط اداره کل بهزیستی استان در بخشهای مختلف طی دوره مورد بررسی بدین ترتیب بوده است: مرکز بازپروری (حمایت از زنان و دختران آسیب دیده) ۱۴/۲۸ درصد افزایش، حمایت از دختران در معرض آسیب (خانه سلامت) ۴۵ درصد کاهش، حمایت از زنان بی سرپرست و خود سرپرست ۱۸/۵۵ درصد افزایش، حمایت از کودکان خیابانی ۱۸/۴۲ درصد کاهش، حمایت از دانش آموزان تحت سرپرستی ۴/۸۲ درصد افزایش، خدمات اورژانس اجتماعی ۲۰/۳ درصد افزایش و مداخله در خانواده به منظور کاهش طلاق نیز ۱۳۷/۶ درصد افزایش داشته است (جدول ۷-۱۰).

از جمله فعالیتهای کمیته امداد امام خمینی (ره) استان گلستان در سال ۱۳۹۲ شامل طرح مددجویی عادی، طرح شهید رجایی، حمایت از خانواده های زندانیان، خدمات فرهنگی (دانش آموزی و دانشجویی)، خدمات درمانی، اعطای جهیزیه، اعطای تسهیلات قرض الحسنه و کمک به ایتم (طرح اکرام) می باشد.

در این سال تعداد ۳۳۷۹۶ خانوار با جمعیتی بالغ بر ۶۵۶۳۰ نفر تحت پوشش طرح مددجویی عادی و ۲۰۳۴۹ خانوار با جمعیتی بالغ بر ۳۶۰۳۴ نفر تحت پوشش طرح شهید رجایی و ۱۰۳۴ خانوار با جمعیتی بالغ بر ۲۸۴۷ نفر تحت پوشش طرح حمایت از خانواده های زندانیان بوده اند. همچنین تعداد ۲۴۱۴ طرح اعطای جهیزیه و تعداد ۷۴۶۲ طرح اکرام (کمک به ایتم) اجرا شده است. تعداد وام قرض الحسنه اعطا شده ۸۹۱۰ مورد بوده و تعداد ۲۳۳۹۰ نفر نیز تحت پوشش بیمه سلامت قرار داشته اند. خدمات فرهنگی (دانش آموزی و دانشجویی) به ۹۷۸۸ نفر از افراد تحت پوشش کمیته امداد ارائه شده و تعداد ۱۵۰۳ طرح و پروژه عمرانی نیز اجرا شده است (جدول ۸-۱۰).

جدول شماره ۱ - ۱۰ - تعداد بیمه شدگان و مستمری بگیران تحت پوشش اداره کل تأمین اجتماعی به تفکیک نوع بیمه طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(نفر)

عنوان	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییرات	
بیمه شدگان	بیمه اجباری	۱۵۲۴۰۴	۱۵۵۲۹۲	۲
	بیمه اختیاری	۴۷۵۱	۵۱۰۳	۷/۴
	حرف و مشاغل آزاد	۱۳۷۴۸	۱۴۳۴۲	۴/۳
	بیکار	۳۳۵۳	۳۴۰۴	۱/۵
	رانندگان	۱۵۷۵۵	۱۶۸۳۸	۷
	قالیباغان و توافقی	۳۰۷۵۱	۳۸۹۵۷	۲۶/۷
	جمع بیمه شدگان	۲۲۰۷۸۰	۲۳۳۹۷۶	۶
مستمری بگیران			۸/۶	
جمع بیمه شدگان و مستمری بگیران			۶/۲	
کل افراد تحت پوشش (با خانواده)			۶/۸	
	۶۶۲۶۷۵	۷۰۷۵۷۳		

مأخذ: اداره کل تأمین اجتماعی استان گلستان.

جدول شماره ۲ - ۱۰ - تعداد افراد تحت پوشش بیمه سلامت به تفکیک نوع بیمه طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (نفر)

درصد تغییرات	۱۳۹۲	۱۳۹۱	عنوان
-۵/۳	۲۳۳۴۲	۲۴۶۶۹	کارمندان دولت
-۳/۶	۵۲۴۳۳	۵۴۴۴۱	خانواده تحت پوشش کارمندان
-۲/۴۲	۵۵۸۶۰	۵۷۲۷۴	بازنشستگان
۳/۷	۶۳۹۱	۶۱۵۹	خودکفا
-۳/۲	۱۳۸۰۲۶	۱۴۲۵۴۳	جمع
۰	۰	۲۹	بیمه درمانی خویش فرما
۱/۷	۱۰۰۷۳۷۸	۹۸۹۷۰۱	بیمه درمانی روستاییان
۱/۷۵	۴۱۰۳۸	۴۰۳۳۳	بیمه ایرانیان
۰/۲	۴۶۱۱۹	۴۶۰۴۱	بیمه سایر اقشار *
۱/۱۵	۱۲۳۲۵۶۱	۱۲۱۸۶۴۷	جمع کل بیمه شدگان

مأخذ: اداره کل بیمه سلامت استان گلستان.

* بیمه سایر اقشار شامل بیمه جانبازان، شهداء، آزادگان، ورزشکاران و... می‌باشد.

جدول شماره ۳ - ۱۰ - عملکرد شاخص‌های هدف کمی تأمین اجتماعی در برنامه پنجم بر اساس سند ملی توسعه استان گلستان طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

عنوان شاخص	سال	واحد	۱۳۹۱	۱۳۹۲
گسترش بیمه تأمین اجتماعی (نسبت بیمه شدگان اصلی به جمعیت فعال)	درصد	۳۰	۴۳	

مأخذ: اداره کل تأمین اجتماعی استان گلستان.

جدول شماره ۴ - ۱۰ - تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات سازمان بهزیستی استان به تفکیک نوع خدمات طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

عنوان	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییرات	
			شهری	روستایی
تعداد واحدهای خدمات حمایتی	مهد کودک	۱۹۵	۱۷۸	-۸/۷
	حمایت از خانوارهای بی سرپرست (مستمری بگیری)	۴۳	۳۹	-۹/۳
	شهری	۱	۳	۲۰۰
	روستایی	۸۶	۸۸	۲/۳
بازپروری معتادین				

مأخذ: اداره کل بهزیستی استان گلستان.

جدول شماره ۵ - ۱۰ - تعداد واحدهای ارائه دهنده خدمات سازمان بهزیستی به تفکیک شهرستان و نوع خدمات در سال ۱۳۹۲

بازپروری معتادین	تعداد واحدهای خدمات حمایتی				شهرستان
	حمایت از خانوارهای بی سرپرست (مستمری بگیری)		مهد کودک		
	روستایی	شهری	روستایی	شهری	
۴	۰	۳	۳	۹	آزادشهر
۵	۰	۲	۸	۵	آق قلا
۳	۰	۲	۴	۴	بندرگز
۵	۰	۳	۶	۹	ترکمن
۵	۱	۲	۳	۴	رامیان
۶	۰	۲	۹	۱۴	علی آباد
۴	۰	۲	۷	۸	گردکوی
۳	۰	۲	۷	۱۰	کاله
۳	۰	۳	۳	۲	گالیکش
۳۵	۰	۸	۱۲	۷۶	گرگان
۱	۰	۳	۸	۲	کمیشان
۸	۰	۴	۲۲	۲۵	کنبدکاووس
۱	۲	۱	۲	۴	مراوه تپه
۵	۰	۲	۷	۶	مینودشت
۸۸	۳	۳۹	۱۰۱	۱۷۸	جمع

مأخذ: اداره کل بهزیستی استان گلستان.

جدول شماره ۶ - ۱۰ - خدمات ارائه شده توسط واحد اشتغال و مسکن اداره کل بهزیستی استان گلستان طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

عنوان	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییرات
تعداد کل فرصت های شغلی ایجاد شده	۷۵۸	۵۸۴	-۲۳
پرداخت حق بیمه سهم کارفرما	۳۴۶	۴۱۲	۱۹/۰۷
آموزش فنی و حرفه ای	۵۳	۸۳۳	۱۴۷۱
احداث واحد های مسکونی به مدد جوان و معلولین	۱۵۰۳	۱۸۶۹	۲۴/۳۶
تعداد مدد جوان و معلولین بیمه شده بیمه سلامت	۱۹۵۹۵	۱۹۶۲۸	۰/۱۷

مأخذ: اداره کل بهزیستی استان گلستان.

جدول شماره ۷ - ۱۰ - خدمات ارائه شده واحد امور اجتماعی سازمان بهزیستی استان طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

عنوان	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییرات	
خدمات حمایتی شهری	تعداد کودک در مهد	۸۳۳۹	۱۰۹۲۳	۳۰/۹
	حمایت از فرزندان بی سرپرست در خانواده	۲۴۰	۲۴۰	۰
	حمایت از کودکان بی سرپرست	۳۲۰	۳۰۰	-۶/۲
	حمایت از خانواده های بی سرپرست (مستمری بگیر)	۱۷۷۹	۱۸۳۰	۲/۸
خدمات حمایتی روستایی	تعداد کودکان در مهد	۴۲۸۹	۴۲۹۱	۰/۰۴
	حمایت از خانواده های بی سرپرست (مستمری بگیر)	۱۴۶۸	۱۴۱۷	۳/۴۷
	آموزش فنی و حرفه ای	-	-	-
تعداد کودکان تحت پوشش طرح منافع عالیله کودکان	۵۰۹۰	۲۱۰۳	-۵۸/۶	
حمایت از فرزندان تحت سرپرستی در مراکز دولتی	۲۰	۲۰	۰	
حمایت از کودکان خیابانی	۳۸	۳۱	-۱۸/۴۲	
حمایت از زنان بی سرپرست و خود پرست	۶۲۸۳	۷۴۴۹	۱۸/۵۵	
حمایت از دانش آموزان تحت سرپرستی	۱۵۷۵	۱۶۵۱	۴/۸۲	
مرکز بازپروری (حمایت از زنان و دختران آسیب دیده)	۷	۸	۱۴/۲۸	
خانه سلامت (حمایت از دختران در معرض آسیب)	۲۰	۱۱	-۴۵	
اسکان موقت (حمایت از زنان مورد خشونت واقع شده)	-	-	-	
اورژانس اجتماعی	۲۶۵۵	۳۱۹۴	۲۰/۳	
مداخله در خانواده به منظور کاهش طلاق	۲۴۲۴	۵۷۶۰	۱۳۷/۶	

مأخذ: اداره کل بهزیستی استان گلستان.

جدول شماره ۸ - ۱۰ - عملکرد کمیته امداد امام خمینی (ره) استان گلستان در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

درصد تغییرات	۱۳۹۲	۱۳۹۱	شرح
-۰/۹	۶۵۶۳۰	۶۶۲۳۷	جمعیت
۲/۱۳	۳۳۷۹۶	۳۳۰۸۹	خانوار
۰/۳۶	۳۶۰۳۴	۳۵۹۰۲	جمعیت
۲/۶۷	۲۰۳۴۹	۱۹۸۱۹	خانوار
۰/۴۹	۲۸۴۷	۲۸۳۳	جمعیت
۵/۶۱	۱۰۳۴	۹۷۹	خانوار
-۱۳	۹۷۸۸	۱۱۲۵۱	خدمات فرهنگی (دانش آموزی و دانشجویی)
-۱/۶۳	۲۳۳۹۰	۲۳۷۷۹	خدمات درمانی
-۳۵	۱۵۰۳	۲۳۱۳	تعداد طرح ها و پروژه های عمرانی
-۲۵	۸۹۱۰	۱۱۸۸۹	اعطای تسهیلات قرض الحسنه
-۰/۱۶	۲۴۱۴	۲۴۱۸	اعطای جهیزیه
-۶/۲۴	۷۴۶۲	۷۹۵۹	کمک به ایتمام (طرح اکرام)

مأخذ: اداره کل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان گلستان.

جدول شماره ۹-۱۰- عملکرد فرهنگی و هنری کمیته امداد امام خمینی (ره) استان گلستان در سال ۱۳۹۲

(نفر)

حمایت از خانواده زندانیان		طرح شهید رجایی		طرح مددجویی عادی		شهرستان
خانوار	جمعیت	خانوار	جمعیت	خانوار	جمعیت	
۷۰	۲۱۸	۱۲۰۱	۲۱۵۶	۲۲۰۲	۴۲۳۲	آزادشهر
۶۸	۱۸۱	۱۴۹۰	۲۷۳۱	۱۸۷۶	۳۸۹۳	آق قلا
۳۱	۷۸	۶۴۶	۱۰۳۸	۱۰۰۴	۱۷۴۷	بندرگز
۲۸	۶۹	۳۹۰	۷۳۱	۱۲۰۶	۲۵۶۶	ترکمن
۱۱۲	۲۹۷	۱۳۳۶	۲۴۳۳	۲۹۵۱	۵۸۸۵	رامیان
۱۷۸	۴۸۹	۲۴۸۳	۴۳۱۷	۳۹۱۷	۸۰۳۶	علی آباد
۴۷	۱۱۵	۱۳۹۰	۲۲۶۳	۲۳۷۱	۴۶۴۶	گردکوی
۴۶	۱۳۱	۱۶۸۹	۳۰۸۲	۲۱۹۴	۴۳۶۱	کلاله
۴۲	۱۲۹	۱۱۹۳	۲۰۷۴	۱۵۰۵	۲۹۶۸	کالیکش
۱۵۰	۳۸۵	۲۰۶۸	۳۲۹۹	۵۸۸۶	۱۰۱۳۳	گرگان
۲۴	۷۳	۴۲۹	۷۷۳	۱۰۶۷	۲۱۶۵	گمیشان
۱۹۹	۵۷۰	۳۱۷۵	۵۸۷۳	۵۱۵۹	۹۷۸۶	گنبدکاووس
۱۷	۴۶	۱۰۱۵	۱۸۷۵	۱۱۷۳	۲۷۹۸	مراوه تپه
۲۲	۶۶	۱۸۴۴	۳۳۸۹	۱۲۸۵	۲۴۱۴	مینودشت
۱۰۳۴	۲۸۴۷	۲۰۳۴۹	۳۶۰۳۴	۳۳۷۹۶	۶۵۶۳۰	جمع

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۹-۱۰- عملکرد فرهنگی و هنری کمیته امداد امام خمینی (ره) استان گلستان در سال ۱۳۹۲

شهرستان	خدمات فرهنگی (دانش آموزی)	افراد بیمه خدمات درمانی شده	تعداد طرح ها و پروژه های عمرانی	تعداد اعطای تسهیلات قرض الحسنه	اعطای جهیزیه (نفر)	کمک به ایتم (طرح اکرام)
آزادشهر	۶۸۲	۱۴۴۷	۱۰۶	۳۶۰	۲۰۶	۵۰۰
آق قلا	۴۲۲	۱۵۰۶	۲۰۴	۴۰۷	۱۳۱	۵۸۶
بندرگز	۲۱۹	۰	۲۸	۳۲۹	۶۱	۸۳
ترکمن	۳۸۹	۱۷۸۳	۲۲	۲۹۸	۱۰۱	۱۸۳
رامیان	۷۶۹	۰	۹۳	۶۲۱	۲۴۰	۶۲۹
علی آباد	۱۲۴۹	۲۲۲۷	۱۹۲	۷۷۳	۳۳۴	۷۵۴
کردکوی	۵۱۴	۲۸۹۷	۸۲	۶۴۲	۱۳۳	۳۱۲
کلاله	۶۷۰	۱۸۰۴	۱۶۴	۸۴۳	۲۱۷	۸۶۰
کالیکش	۶۷۲	۰	۱۰۰	۵۰۹	۱۵۶	۴۷۰
گرگان	۱۸۲۲	۵۹۲۳	۱۸۲	۱۵۸۱	۲۴۷	۸۶۷
گمیشان	۲۵۳	۰	۲۵	۴۹۰	۶۲	۲۲۷
گنبدکاوس	۱۱۲۶	۴۶۳۹	۱۲۲	۱۵۰۱	۲۷۱	۱۰۲۲
مراوه تپه	۶۱۰	۰	۹۳	۳۶۹	۱۳۷	۶۲۷
مینودشت	۳۹۱	۱۱۶۴	۹۰	۴۳۳	۱۱۸	۳۴۲
جمع	۹۷۸۸	۲۳۳۹۰	۱۵۰۳	۹۱۵۶	۲۴۱۴	۷۴۶۲

مأخذ: اداره کل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان گلستان.

۱۱- رفاه و توزیع منابع و امکانات

ترکیب هزینه‌های یک خانوار بیانگر الگوی مصرف آن خانوار می‌باشد عوامل متعددی می‌توانند در تغییر الگوی مصرف خانوار نقش داشته باشند به عبارت دیگر هزینه‌های خانوار تابع عواملی مانند: درآمد خانوار قیمت کالاها و خدمات کشش تقاضای کالاها سلیقه خانوار و فرهنگ مصرفی جامعه مقدار عرضه کالاها و خدمات تغییرات تکنولوژی و غیره است که عوامل فوق می‌توانند ترکیب هزینه‌های خانوار را تحت تأثیر قرار دهند

- هزینه خانوارهای شهری و روستایی

در سال ۱۳۹۲ متوسط کل هزینه سالانه خانوارهای شهری استان معادل ۱۴۹۹۳۹ هزار ریال که ۲۹/۵ درصد مربوط به هزینه‌های خوراکی و دخانی و ۷۰/۵ درصد مربوط به هزینه‌های غیرخوراکی می‌باشد.

هزینه‌های خوراکی و دخانی خانوارهای شهری استان در مقایسه با سال قبل ۱۸/۱ درصد و هزینه‌های غیر خوراکی ۱۶/۸ درصد افزایش یافته است. در همین سال متوسط هزینه سالانه یک خانوار روستایی استان برابر ۱۰۷۶۱۸ هزار ریال که ۴۳/۸ درصد به هزینه‌های خوراکی و دخانی و ۵۶/۲ درصد به هزینه‌های غیرخوراکی اختصاص یافته است (جدول ۱-۱۱).

در سال ۱۳۹۲ در مناطق شهری استان در میان اقلام هزینه‌های خوراکی و دخانی اقلام: آرد رشته غلات نان و فراورده‌های آن ۲۳ درصد گوشت با ۲۱ درصد و میوه‌ها و سبزی‌ها با ۱۶ درصد به ترتیب بیشترین سهم هزینه را به خود اختصاص داده‌اند. در همین سال از بین اقلام هزینه‌های خوراکی و دخانی یک خانوار روستایی استان بیشترین سهم مربوط به هزینه آرد رشته غلات نان و فراورده‌های آن با ۲۶ درصد گوشت با ۲۲ درصد و میوه‌ها و سبزی‌ها با ۱۳ درصد در اولویت‌های بعدی خانوار قرار دارند.

در سال ۱۳۹۲ در مناطق شهری از میان اقلام خوراکی و دخانی هزینه‌های خشکبار و حبوب با ۴۱/۲ درصد ادویه و چاشنی‌ها با ۳۷/۵ درصد و میوه و سبزی با ۳۶/۹ درصد نسبت به سال قبل از بیشترین میزان افزایش برخوردار بوده است. هزینه گوشت ۱/۹ درصد نسبت به سال ۱۳۹۱ کاهش

داشته است. در همین سال از میان اقلام خوراکی و دخانی در مناطق روستایی هزینه های خشکبار و حبوب با ۵۸/۷ درصد میوه و سبزی با ۵۲/۹ درصد بیشترین میزان افزایش و آرد و غلات با ۱۸/۱ درصد کمترین میزان افزایش را به خود اختصاص داده است (جدول ۲-۱۱).

از میان هزینه های غیر خوراکی خانوارهای شهری استان، هزینه مسکن با ۳۹ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است. بعد از هزینه مسکن هزینه حمل و نقل و ارتباطات با ۱۷ درصد و بهداشت و درمان با ۱۳ درصد بیشترین سهم از کل هزینه های غیر خوراکی را به خود اختصاص می دهند.

در همین سال از کل هزینه های غیر خوراکی در خانوار های روستایی استان هزینه مسکن با ۲۸ درصد حمل و نقل و ارتباطات با ۱۸ درصد و بهداشت و درمان با ۱۵ درصد بیشترین هزینه ها را به خود اختصاص داده اند.

در سال ۱۳۹۲ در مناطق شهری از میان اقلام غیر خوراکی هزینه های لوازم ائانه و ملزومات و خدمات خانوار با ۶۸/۶ درصد رشد نسبت به سال قبل بیشترین میزان و هزینه های تفریحات و سرگرمی و خدمات فرهنگی با ۱/۵ درصد کاهش نسبت به سال قبل کمترین میزان را به خود اختصاص داده اند. در همین سال در مناطق روستایی هزینه های تفریحات و سرگرمی و خدمات فرهنگی با ۸۳/۱ درصد افزایش نسبت به سال قبل بیشترین میزان و حمل و نقل و ارتباطات با ۰/۳ درصد افزایش کمترین میزان هزینه نسبت به سال قبل بوده است (جدول ۳-۱۱).

- درآمد خانوارهای شهری و روستایی

بر اساس آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۲ متوسط درآمد سالانه یک خانوار شهری استان معادل ۱۷۳۸۲۱ هزار ریال بوده که ۲۷/۴ درصد از درآمد حقوق بگیری ۲۵/۳ درصد از مشاغل آزاد و ۴۷/۳ درصد از درآمدهای متفرقه کسب شده است. همچنین متوسط درآمد خانوارهای روستایی استان ۱۱۹۱۸۹ هزار ریال است که ۲۴/۳ درصد درآمد از حقوق بگیری، ۳۳/۲ درصد درآمد از مشاغل آزاد و ۴۲/۵ درصد از درآمدهای متفرقه کسب شده است (جدول ۴-۱۱).

- شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری و روستایی

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری و روستایی استان در سال ۱۳۹۲ به

ترتیب معادل ۱۷۲/۶ و ۱۸۰/۳ واحد بر مبنای ۱۰۰ واحد در سال ۱۳۹۰ محاسبه شده است

بر اساس شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در سال ۱۳۹۲ در مناطق شهری استان

بالاترین میزان شاخص بها متعلق به سبزی و حبوبات با ۴۸۱/۲ واحد و کمترین میزان مربوط به

ارتباطات با ۱۲۶/۹ واحد می باشد همچنین در مناطق روستایی بالاترین میزان متعلق به سبزی و

حبوبات با ۳۲۴/۸ واحد و دخانیات با ۳۰۴/۳ واحد و کمترین میزان مربوط به مسکن آب برق و

گاز با ۱۳۰/۱ واحد بوده است (جدول ۵-۱۱).

جدول شماره ۱۱- متوسط هزینه‌های سالانه یک خانوار شهری و روستایی استان گلستان

در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به تفکیک انواع هزینه‌های خوراکی و غیر خوراکی

(هزار ریال)

شرح	خانوار شهری		خانوار روستایی		درصد تغییرات
	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	
کل هزینه‌ها	۱۲۷۹۹۷	۱۴۹۹۳۹	۸۷۱۷۵	۱۰۷۶۱۸	۲۳/۵
هزینه‌های خوراکی و دخانی	۳۷۴۹۶	۴۴۲۶۷	۳۵۹۲۷	۴۷۱۰۲	۳۱/۱
هزینه‌های غیر خوراکی	۹۰۵۰۱	۱۰۵۶۷۲	۵۱۲۴۸	۶۰۵۱۶	۱۸/۱

مأخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۱۱-۲- متوسط انواع هزینه‌های خوراکی و دخانی سالانه یک خانوار شهری و روستایی
استان گلستان در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(هزار ریال)

مناطق روستایی				مناطق شهری				اقلام خوراکی و دخانی
سهم از کل سال ۹۲	درصد تغییرات	۱۳۹۲	۱۳۹۱	سهم از کل سال ۹۲	درصد تغییرات	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۲۶	۱۸/۱	۱۲۳۳۷	۱۰۴۴۴	۲۳	۱۵/۵	۹۹۷۶	۸۶۳۹	آرد رشته غلات نان و فرآورده‌های آن
۲۲	۲۹/۸	۱۰۵۱۳	۸۰۹۷	۲۱	-۱/۹	۹۴۵۶	۹۶۴۴	گوشت
۹	۳۷/۸	۴۱۶۰	۳۰۱۸	۱۰	۲۸/۳	۴۴۹۸	۳۵۰۷	شیر و فرآورده‌های آن و تخم پرندگان
۶	۲۲/۸	۲۷۷۱	۲۲۵۶	۵	۱۶/۵	۲۱۸۷	۱۸۷۷	روغن‌ها و چربی‌ها
۱۳	۵۲/۹	۶۳۳۸	۴۱۴۴	۱۶	۳۶/۹	۶۸۸۴	۵۰۳۰	میوه‌ها و سبزی‌ها
۴	۵۸/۷	۲۰۹۸	۱۳۲۲	۵	۴۱/۲	۲۴۰۷	۱۷۰۵	خشکبار و حبوبات
۷	۳۱/۷	۳۲۹۶	۲۵۰۳	۸	۲۶/۶	۳۷۵۳	۲۹۶۵	قند شکر شیرینی‌ها چای قهوه و کاکائو
۳	۴۰/۲	۱۴۸۶	۱۰۶۰	۴	۳۷/۵	۱۶۰۵	۱۱۶۷	ادویه چاشنی‌ها و سایر ترکیبات خوراکی
۹	۳۳/۲	۴۱۰۵	۳۰۸۲	۸	۱۸/۲	۳۵۰۱	۲۹۶۲	نوشابه‌ها و غذای آماده و دخانبات
۱۰۰	۳۱/۱	۴۷۱۰۲	۳۵۹۲۷	۱۰۰	۱۸/۱	۴۴۲۶۷	۳۷۴۹۶	جمع

مأخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۱۱-۳- متوسط انواع هزینه‌های غیر خوراکی سالانه یک خانوار شهری و روستایی استان گلستان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(هزار ریال)

اقدام غیر خوراکی	مناطق شهری		مناطق روستایی		سهم از کل سال ۹۲	درصد تغییرات	۱۳۹۲	۱۳۹۱	سهم از کل سال ۹۲	درصد تغییرات
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱						
پوشاک و کفش	۸۰۴۶	۷۱۸۴	۶۶۵۵	۵۹۳۲	۱۱	۱۲/۲			۸	۱۲
مسکن	۴۱۷۲۸	۳۳۷۷۳	۱۷۱۰۰	۱۴۴۶۶	۲۸	۱۸/۲			۳۹	۲۳/۶
لوازم اثاثه ملزومات و خدمات خانوار	۸۰۲۲	۴۷۵۷	۶۳۳۹	۴۰۲۰	۱۰	۵۷/۷			۸	۶۸/۶
بهداشت و درمان	۱۴۱۸۹	۱۲۷۰۶	۹۲۳۱	۸۳۱۱	۱۵	۱۱/۱			۱۳	۱۱/۷
حمل و نقل و ارتباطات	۱۷۵۶۵	۱۷۵۶۳	۱۰۷۷۷	۱۰۷۴۴	۱۸	۰/۳			۱۷	۰/۱
تفریحات سرگرمی‌ها و خدمات فرهنگی	۴۰۸۲	۴۱۴۴	۲۳۶۹	۱۲۹۴	۴	۸۳/۱			۴	-۱/۵
کالاها و خدمات متفرقه خانوار	۱۲۰۴۰	۱۰۳۷۴	۸۰۴۵	۶۴۸۲	۱۳	۲۴/۱			۱۱	۱۶/۱
جمع	۱۰۵۶۷۲	۹۰۵۰۱	۶۰۵۱۶	۵۱۲۴۸	۱۰۰	۱۸/۱			۱۰۰	۱۶/۸

مأخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۱۱-۴- متوسط درآمد سالانه خانوارهای شهری و روستایی استان گلستان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به تفکیک انواع درآمد

(هزار ریال)

شرح	مناطق شهری		مناطق روستایی		درصد تغییرات	۱۳۹۲	۱۳۹۱	درصد تغییرات	۱۳۹۲	۱۳۹۱
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱						
درآمد از حقوق بگیری	۴۷۶۷۶	۳۹۸۴۷	۲۵۳۱۴	۲۸۹۵۵	۱۴/۴			۱۹/۶		
درآمد از مشاغل آزاد	۴۳۹۲۵	۶۴۰۰۱	۳۰۷۳۷	۳۹۵۹۶	۲۸/۸			-۳۱/۴		
درآمدهای متفرقه	۸۲۲۲۰	۷۲۲۹۴	۴۱۹۳۸	۵۰۶۳۸	۲۰/۷			۱۳/۷		
جمع	۱۷۳۸۲۱	۱۷۶۱۴۲	۹۷۹۸۹	۱۱۹۱۸۹	۲۱/۶			-۱/۳		

مأخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۱۱-۵- شاخص بهای گروه‌های منتخب کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری و روستایی استان گلستان
در سال ۱۳۹۲

(۱۳۹۰=۱۰۰)

نقاط روستایی	نقاط شهری	گروه‌های کالاها و خدمات
۲۱۰/۸	۲۱۹/۴	خوراکیها آشامیدنیها و دخانیات
۲۰۷/۵	۲۱۸/۳	خوراکیها
۱۷۵/۲	۱۸۳/۹	غلات و نان
۲۰۶/۷	۱۸۶/۱	گوشت قرمز و سفید و فرآورده های آنها
۱۷۶/۳	۱۷۶/۸	ماهی‌ها و صدف داران
۱۹۳/۹	۲۰۰/۶	شیر پنیر و تخم مرغ
۲۲۷/۹	۲۲۳/۸	روغن ها و چربی ها
۲۱۳/۷	۲۲۸/۳	میوه و خشکبار
۳۲۴/۸	۴۸۱/۲	سبزی ها و حبوبات
۱۷۶/۴	۱۸۰/۴	قند شکر و شیرینی ها
۱۹۷/۷	۱۸۲/۶	محصولات خوراکی طبقه بندی نشده
۲۶۱	۲۲۹/۵	چای قهوه کاکائو نوشابه و آبمیوه
۳۰۴/۳	۲۲۶/۳	دخانیات
۱۶۰/۱	۱۵۵/۱	کالاهای غیر خوراکی و خدمات
۱۹۱/۷	۱۸۷/۴	پوشاک و کفش
۱۳۰/۱	۱۲۸/۷	مسکن آب برق گاز و سایر سوخت ها
۲۱۳/۹	۲۰۰/۰	مبلمان لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها
۱۵۹/۵	۱۶۳/۹	بهداشت و درمان
۱۶۸/۱	۱۷۴/۶	حمل و نقل
۱۴۵/۵	۱۲۶/۹	ارتباطات
۱۶۱/۷	۱۷۵/۸	تفریح و فرهنگ
۱۳۸	۱۳۶/۰	آموزش
۱۶۹/۹	۱۷۲/۲	هتل و رستوران
۱۸۸/۶	۱۸۴/۹	کالاها و خدمات متفرقه
۱۹۳/۴	۱۹۴/۴	کالاها
۱۴۷/۴	۱۴۲/۰	خدمات
۱۸۰/۳	۱۷۲/۶	شاخص کل

مأخذ: مرکز آمار ایران .

۱۲- فرهنگ و هنر

فرهنگ عهده دار طیف گسترده و متنوعی از فعالیت ها برای تمام اقشار اجتماعی و گروه های سنی جامعه است و هنر نیز بعنوان یکی از ابزارهای مناسب جهت تأمین نیازهای معنوی انسان همیشه مورد توجه جوامع گوناگون بشری بوده و باعث تکامل معنوی انسان شده است.

وجود تنوع قومی، مذهبی و فرهنگی، وجود پردیس سینمایی و تالار فخرالدین اسعد گرگانی، تنوع رسانه های جمعی، وجود هنرمندان صاحب سبک در اغلب رشته های هنری، وجود نسخ و چاپ سنگی در کتابخانه های عمومی از جمله مزیت های بخش فرهنگ و هنر در استان گلستان به شمار می رود.

- مطبوعات

در استان گلستان در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۲ نشریه بصورت روزنامه، هفته نامه، دو هفته نامه، ماهنامه و فصلنامه منتشر شده که موضوع این نشریات بطور عمده در زمینه مسائل اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و ورزشی استان بوده است. این نشریات فارسی و فارسی- ترکمنی انتشار می یابد. تعداد شمارگان این نشریات به تفکیک در جدول شماره ۱-۱۲ آورده شده است.

- سینماها

در سال ۱۳۹۲، تعداد ۸ باب سینما در استان گلستان فعالیت داشته اند. سینماهای ۳ بعدی و ۴ بعدی هر کدام با یک سالن در کنار سینماهای عصر جدید و بهمن در شهرستان گرگان و دو باب سینما نیز در شهرستان های آزادشهر و گنبد که مجموعاً با ۸ سالن نمایش، تعداد ۱۴۸ حلقه فیلم اکران نموده اند. تعداد تماشاگرانی که از این فیلم ها بازدید نموده اند ۱۴۳۲۷۴ نفر بوده و تمامی فیلم های اکران شده فارسی بوده است. همچنین گنجایش سینماهای استان در این سال ۲۲۴۳ صندلی بوده است (جداول ۲-۱۲ و ۳-۱۲).

- کتابخانه ها

تعداد کتابخانه های نهادی استان در سال ۱۳۹۲ با ۱۳ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۶۹ باب رسیده است. این افزایش شامل یک باب کتابخانه در شهرستان های آزاد شهر، بندر گز، کردکوی، گمیشان، گنبد کاووس و ۳ باب کتابخانه در شهرستان رامیان بوده است.

تعداد کتب چاپی موجود در کتابخانه های استان در این سال با ۵/۳ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۶۴۱۴۳۱ جلد رسیده است. تعداد اعضای این کتابخانه ها در مجموع ۳۹۶۰۱ نفر و تعداد مراجعین نیز ۱۳۱۷۶۳۳ نفر بوده است.

در سال ۱۳۹۲ تعداد کتب امانت داده شده ۸۳۴۱۷۶ جلد بوده که ۲/۷ درصد نسبت به سال ۱۳۹۱ رشد داشته است. تعداد کارکنان کتابخانه ها نیز با ۶ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۱۰۵ نفر در سال ۱۳۹۲ رسیده است (جدول ۴-۱۲).

- کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان گلستان در سال ۱۳۹۲، دارای ۱۷ مرکز بوده است. این مراکز در ۳ زمینه فعالیت های فرهنگی، هنری و ویژه فعالیت داشته اند. در بخش فعالیت های فرهنگی تعداد ۱۸۸۹۳ مورد فعالیت انجام شده که نسبت به سال ۱۳۹۱ معادل ۳۰ درصد افزایش داشته است. همچنین تعداد ۲۶۷۲۹۶ نفر در زمینه فعالیت های فرهنگی شرکت داشته اند. تعداد فعالیت های هنری انجام شده ۵۰۹۶ مورد بوده که شرکت کنندگان آن نسبت به سال ۱۳۹۱ با ۵۴ درصد کاهش به ۵۵۳۲۰ نفر رسیده است. فعالیت های ویژه کانون پرورش فکری شامل فعالیت های ادبی، علمی، دینی و اسلامی بوده که تعداد ۳۱۰۴۰ نفر در این دوره ها شرکت نموده اند. این مقدار نسبت به سال ۱۳۹۱ حدود ۶۴ درصد کاهش داشته است (جدول ۵-۱۲).

- تبلیغات اسلامی

از جمله فعالیت های قرآنی سازمان تبلیغات اسلامی در سال ۱۳۹۲، برگزاری ۴۰۶ دوره روخوانی قرآن، ۲۹ دوره تجوید و ۲ دوره اخلاق و تفسیر قرآن بوده که به ترتیب ۸۵۲۶، ۷۸۳ و ۵۷ نفر در این دوره ها شرکت داشته اند. لازم به ذکر می باشد دوره های تجوید، اخلاق و تفسیر قرآن،

جلسات با قرآن نسبت به سال گذشته به ترتیب ۰/۳، ۹۳ و ۵۴ درصد کاهش داشته که مهمترین عامل کاهش آن، کمبود اعتبارات در این بخش بوده است. همچنین این سازمان اقدام به اعزام ۱۰۰۰ نفرقاری قرآن و ۴۰۰ گروه تواشیح و برگزارای ۵۰ نمایشگاه قرآن و ۱۴۸ مسابقه قرآنی نموده و ۹۸۰ داور نیز به مسابقات قرآنی اعزام نموده است. در همین مدت این سازمان ۱۳۲۰ معلم قرآن تربیت نموده و ۱۶ جلسه قرآنی و ۱۰۸ محفل انس با قرآن برگزار و ۷۸۰ نفر از افراد ممتاز کلاس های قرآنی را به اردوهای خارج از استان اعزام کرده است (جدول ۶-۱۲، ۷-۱۲ و ۸-۱۲).

در سال ۱۳۹۲ سازمان تبلیغات اسلامی استان به واسطه رسالت هایی که عهده دار بوده در زمینه فرهنگی نیز فعالیت هایی داشته است، از جمله اجرای طرح اوقات فراغت در ۷۳ پایگاه که ۱۷۸۲ نفر در این طرح شرکت کرده اند. در همین سال ۹۶۴۵ نفر در مراسم اعتکاف شرکت نموده اند (۱۶۲۵ نفر برادران و ۸۰۲۰ نفر خواهران). همچنین در اردوهای فرهنگی برگزار شده توسط این سازمان ۸۱۴ نفر شرکت کرده اند (۳۹۶ نفر برادران و ۴۱۸ نفر خواهران).

این سازمان در سال ۱۳۹۲ معادل ۷۰۰ میلیون ریال از دبیرستانهای علوم و معارف اسلامی صدرا حمایت نرم افزاری کرده است (جدول ۹-۱۲، ۱۰-۱۲ و ۱۱-۱۲).

در همین دوره در بخش اعزام مبلغ به مناسبتهای مذهبی در ایام خاص تعداد ۹۲۵ مبلغ در ماه مبارک رمضان، ۲۵۸ مبلغ در دهه فجر، ۸۶۸ مبلغ در ماه محرم و صفر، ۲۳۲ مبلغ در سالگرد ارتحال امام (ره) و ۴۲۷ مبلغ در هفته وحدت به نقاط مختلف استان اعزام شده اند (جدول ۱۲-۱۲).

- حج و زیارت

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۰۰۸۸ نفر در قالب ۶۹ کاروان توسط حج و زیارت استان به زیارت خانه خدا تشریف یافته که از این تعداد ۸۱۰۹ نفر به حج عمره و ۱۹۷۹ نفر به حج تمتع اعزام شده اند. لازم به ذکر می باشد با توجه به شرایط سیاسی کشورهای عراق و سوریه آمار اعزام زائرین به عتبات عالیات و سوریه به صورت رسمی نمی باشد (جدول ۱۳-۱۲).

جدول شماره ۱-۱۲ - تعداد مطبوعات و تیراژ آن در استان گلستان طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

روزنامه								شرح	
هفته نامه									
گلستان	گلشن	حریف	همزیستی	گلستان سلام	گرگان زمین	کیمیای گلستان	اقتصاد گلستان	تعداد شمارگان در هر نوبت	
۸۰۰	۱۰۰۰	۸۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۸۰۰	-	۱۲۰۰		
۸۰۰	۱۰۰۰	۸۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۸۰۰	-	۱۲۰۰	۱۳۹۲	

ادامه جدول شماره ۱-۱۲ - تعداد مطبوعات و تیراژ آن در استان گلستان طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

روزنامه								شرح	
هفته نامه									
گلستان مهر	ستاره گلستان	الکا	بژواک سخن	ترنم سبز	انقلاب	سلیم	صحرا	تعداد شمارگان در هر نوبت	
۲۵۰۰	۸۰۰	۳۰۰	۱۲۰۰	۱۲۰۰	۱۰۰۰	۱۲۰۰	۱۲۰۰		
۲۵۰۰	۸۰۰	۳۰۰	۱۲۰۰	۱۲۰۰	۱۰۰۰	۱۲۰۰	۱۲۰۰	۱۳۹۲	

ادامه جدول شماره ۱-۱۲ - تعداد مطبوعات و تیراژ آن در استان گلستان طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

روزنامه						شرح	
هفته نامه							
استرآباد	یاپراق	آهنگ	ندای جمعه گنبد	بهار گلستان	فصلنامه	تعداد شمارگان در هر نوبت	
۸۰۰	۸۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۴۰۰	۲۰۰۰		
۸۰۰	۸۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۴۰۰	۲۰۰۰	۱۳۹۲	

مأخذ: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گلستان.

جدول شماره ۲ - ۱۲ - تعداد سینماها، ظرفیت و تماشاگران و فیلم‌های اکران شده در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شرح	تعداد سینما (باب)	ظرفیت سینما (صندلی)	تعداد تماشاگران	
			(نفر)	تعداد فیلم‌های اکران شده (حلقه)
			ایرانی	خارجی
۱۳۹۱	۶	۱۸۲۷	۳۰۳۴۲۹	۱۲۸
۱۳۹۲	۸	۲۲۴۳	۱۴۳۲۷۴	۱۴۸

مأخذ: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گلستان.

جدول شماره ۳ - ۱۲ - تعداد سینماها، ظرفیت و تماشاگران و فیلم‌های اکران شده

در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به تفکیک شهرستان

شهرستان	تعداد سینما (باب)		ظرفیت سینما (صندلی)		تعداد تماشاگران (نفر)		تعداد فیلم‌های اکران شده (حلقه)	
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱
گرگان	۶	۴	۱۴۱۶	۱۰۰۰	۱۰۳۳۱۸	۲۶۶۱۲۵	۹۸	۸۱
گنبد کاووس	۱	۱	۴۹۴	۴۹۴	۳۳۵۹۵	۳۱۵۲۸	۲۹	۲۷
آزادشهر	۱	۱	۳۳۳	۳۳۳	۶۳۶۱	۵۷۷۶	۲۱	۲۰
جمع	۸	۶	۲۲۴۳	۱۸۲۷	۱۴۳۲۷۴	۳۰۳۴۲۹	۱۴۸	۱۲۸

مأخذ: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گلستان.

جدول ۴-۱۲ - ویژگی‌های کتابخانه‌های استان در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به تفکیک شهرستان

شهرستان	تعداد کتابخانه		تعداد کتب موجود		تعداد اعضا		تعداد مراجعین		تعداد کتاب امانت داده شده		تعداد کارکنان	
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱
آزادشهر	۳	۴	۲۲۹۶۰	۲۶۹۵۷	۱۴۲۸	۱۶۳۱	۶۲۹۲۴	۷۹۹۳۴	۳۱۵۴۹	۴۳۶۵۸	۴	۴
آق‌قلا	۳	۳	۳۰۶۰۲	۲۹۴۰۲	۱۵۴۳	۱۷۱۵	۱۰۷۳۹۰	۱۲۶۰۳۹	۵۳۶۱۱	۷۰۸۶۱	۴	۵
بندرگز	۳	۴	۳۲۱۵۱	۳۶۵۳۲	۱۷۶۷	۲۲۶۷	۱۲۷۲۰	۲۸۴۸۴	۱۹۳۱۸	۲۹۷۲۳	۶	۶
ترکمن	۱	۱	۱۶۸۰۷	۱۷۱۴۶	۱۳۴۹	۱۹۶۹	۳۵۰۰۶	۴۹۸۲۰	۲۷۳۶۹	۱۲۰۸۸	۳	۳
رامیان	۸	۱۱	۴۸۳۸۸	۵۳۹۸۷	۴۵۰۰	۵۵۱۱	۲۱۷۲۷۶	۲۳۱۷۱۵	۲۱۱۰۸۰	۲۴۶۶۵۳	۱۱	۱۰
علی‌آباد	۵	۵	۵۰۹۷۳	۵۰۱۳۰	۱۷۲۷	۱۸۹۸	۶۷۷۲۱	۸۳۷۰۰	۳۰۰۴۴	۳۶۷۲۳	۶	۸
کردکوی	۳	۴	۱۸۸۶۶	۲۱۰۸۹	۱۳۰۹	۱۲۶۵	۴۸۸۲۵	۱۷۰۹۸	۱۶۵۸۰	۱۱۸۷۵	۵	۶
کلانه	۳	۳	۱۹۹۲۸	۲۰۶۷۰	۹۱۸	۱۰۱۰	۲۸۱۳۲	۲۳۳۶۹	۳۷۴۳۳	۲۵۳۲۷	۴	۴
کالیکش	۲	۲	۱۶۷۸۷	۱۵۳۰۴	۱۲۲۵	۱۲۳۰	۱۸۷۷۵۵	۲۰۲۳۹	۱۵۶۶۴۰	۳۶۰۰۵	۳	۳
گرگان	۱۸	۱۸	۲۲۵۵۶۹	۲۴۲۴۲۱	۱۲۴۷۵	۱۳۸۱۵	۷۷۷۶۷۰	۳۴۴۱۶۷	۶۲۱۹۹	۱۰۷۸۲۲	۳۳	۳۵
گمیشان	۲	۳	۲۲۱۸۹	۲۲۵۲۲	۹۴۹	۱۳۷۰	۲۰۰۸۵	۲۰۸۶۶	۲۵۸۲۹	۲۹۹۰۱	۳	۴
گنبدکاووس	۸	۹	۷۰۱۷۰	۷۲۲۲۱	۳۲۸۳	۴۰۷۲	۱۲۱۳۲۳	۱۸۳۰۷۷	۹۸۱۳۶	۱۱۹۱۴۷	۱۱	۱۰
مراوه‌تپه	۱	۱	۱۳۸۸۳	۱۳۸۷۷	۶۹۵	۷۳۱	۱۰۲۰۷	۸۸۱۸	۱۹۹۸۳	۲۲۰۴۹	۲	۳
مینودشت	۱	۱	۱۹۸۲۱	۱۹۱۷۳	۱۰۹۱	۱۱۱۷	۹۱۲۱۲	۱۰۰۳۰۷	۲۲۹۹۵	۴۲۳۴۴	۴	۴
استان	۶۱	۶۹	۶۰۹۰۹۴	۶۴۱۴۳۱	۳۴۲۵۹	۳۹۶۰۱	۱۷۸۸۲۴۶	۱۳۱۷۶۳۳	۸۱۲۷۶۶	۸۳۴۱۷۶	۹۹	۱۰۵

مأخذ: اداره کل کتابخانه‌های استان گلستان.

جدول شماره ۵-۱۲ - عملکرد فعالیت های فرهنگی و هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
استان گلستان طی سال ۱۳۹۲ به تفکیک شهرستان

شهرستان	تعداد مراکز	فعالیت های فرهنگی		فعالیت های هنری		فعالیت های ویژه	
		مورد	نفر	مورد	نفر	مورد	نفر
آزادشهر	۱	۱۱۲۱۰	۱۰۸۷	۲۷۴۰	۳۰۵	۲۲۲۱	۲۹۵
آق قلا	۱	۱۱۶۹۲	۸۸۰	۱۷۴۲	۲۳۳	۱۶۵۰	۲۴۸
بندرگز	۱	۱۸۹۳	۱۱۸	۳۷۱	۲۶	۴۶۲	۵۹
تورکمن	۱	۱۲۲۲۲	۸۲۷	۲۴۷۰	۱۷۵	۶۴۴	۱۱۵
رامیان	۲	۳۰۰۰۳	۲۹۱۴	۴۶۴۵	۵۱۲	۵۴۱۷	۵۲۸
علی آباد	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
گردکوی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کلانه	۱	۲۴۹۵۷	۱۲۸۹	۸۱۰۳	۷۴۸	۲۷۳۶	۱۹۱
کالیکش	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
گرگان	۵	۸۹۶۳۷	۴۷۷۹	۲۰۷۷۰	۱۵۱۳	۱۱۰۶۰	۱۱۱۵
گمیشان	۱	۱۱۵۹۴	۱۲۲۱	۱۳۶۵	۱۸۳	۴۹۴	۵۴
کنبد کاووس	۳	۶۲۷۳۸	۴۷۹۵	۱۱۲۷۵	۱۲۰۲	۵۲۴۷	۵۵۲
مراوه تپه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
مینودشت	۱	۱۱۳۵۰	۹۸۳	۱۸۳۹	۱۹۹	۱۱۰۹	۱۵۷
استان	۱۷	۲۶۷۲۹۶	۱۸۸۹۳	۵۵۳۲۰	۵۰۹۶	۳۱۰۴۰	۳۳۱۴

مأخذ: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

*فعالیت های ویژه شامل فعالیتهای ادبی، علمی، دینی و اسلامی می شود.

جدول شماره ۶ - ۱۲ - تعداد فعالیت‌های قرآنی و دوره‌های برگزار شده سازمان تبلیغات اسلامی استان
در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

درصد تغییرات	۱۳۹۲	۱۳۹۱	شرح	
۲۶۳	۴۰۶	۱۱۲	تعداد دوره	روخوانی قرآن
۲۸۱	۸۵۲۶	۲۲۴۰	تعداد شرکت کننده	
-۶۳	۲۹	۷۸	تعداد دوره	تجوید
-۵۰	۷۸۳	۱۵۶۰	تعداد شرکت کننده	
-۹۳	۲	۲۸	تعداد دوره	اخلاق و تفسیر قرآن
-۹۳	۵۷	۸۴۰	تعداد شرکت کننده	
۳۳	۱۰۰۰	۷۵۰	اعزام قاری قرآن	
۸۲	۴۰۰	۲۲۰	اعزام گروه تواشیح	
۲۵	۵۰	۴۰	نمایشگاه قرآن	
۴۸	۱۴۸	۱۰۰	مسابقات قرآن	
۴۰	۹۸۰	۷۰۰	اعزام داوور	
۱۲۰	۱۳۲۰	۶۰۰	تربیت معلم قرآن	
-۵۴	۱۶	۳۵	جلسات با قرآن	
-۷۸	۱۰۸	۵۰۰	محفل انسی	
۱۱	۷۸۰	۷۰۰	اعزام نفرات ممتاز کلاس ها به اردوی خارج از استان	

مأخذ: سازمان تبلیغات اسلامی استان گلستان.

جدول شماره ۷-۱۲ - تعداد فعالیت‌های قرآنی و دوره‌های برگزار شده سازمان تبلیغات اسلامی استان در سال ۱۳۹۱ به تفکیک شهرستان

محل انس	جلسات با قرآن	اخلاق و تفسیر قرآن		تجوید		روخوانی قرآن		شهرستان
		تعداد شرکت کننده	تعداد دوره	تعداد شرکت کننده	تعداد دوره	تعداد شرکت کننده	تعداد دوره	
۴۷	۳	۶۰	۲	۸۰	۴	۱۴۰	۷	آزادشهر
۳۲	۲	۰	۰	۸۰	۴	۱۴۰	۷	آق‌قلا
۳۵	۳	۶۰	۲	۶۰	۳	۱۴۰	۷	بندرگز
۳۴	۳	۰	۰	۸۰	۴	۱۴۰	۷	ترکمن
۳۲	۱	۶۰	۲	۶۰	۳	۱۴۰	۷	رامیان
۹۷	۳	۶۰	۲	۶۰	۳	۱۴۰	۷	علی‌آباد
۳۴	۲	۶۰	۲	۶۰	۳	۱۴۰	۷	گردکوی
۳۸	۳	۶۰	۲	۸۰	۴	۸۰	۴	کلاله
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	گالیکش
۵۸	۸	۳۰۰	۱۰	۴۰۰	۲۰	۵۰۰	۲۵	گرگان
۸	۱	۰	۰	۶۰	۳	۱۲۰	۶	گمیشان
۴۱	۲	۶۰	۲	۳۴۰	۱۷	۳۴۰	۱۷	گنبد کاووس
۱۰	۱	۶۰	۲	۴۰	۲	۶۰	۳	مراوه تپه
۳۴	۳	۶۰	۲	۱۶۰	۸	۱۶۰	۸	مینودشت
۵۰۰	۳۵	۸۴۰	۲۸	۱۵۶۰	۷۸	۲۲۴۰	۱۱۲	استان

مأخذ: سازمان تبلیغات اسلامی استان گلستان.

جدول شماره ۸ - ۱۲- تعداد فعالیت‌های قرآنی و دوره‌های برگزار شده سازمان تبلیغات اسلامی استان
در سال ۱۳۹۲ به تفکیک شهرستان

شهرستان	روخوانی قرآن		تجوید		اخلاق و تفسیر قرآن		محفل انس
	تعداد دوره	تعداد شرکت کننده	تعداد دوره	تعداد شرکت کننده	تعداد دوره	تعداد شرکت کننده	
آزادشهر	۳۱	۶۵۱	۳	۸۹	۰	۰	۱۰
آق‌قلا	۳۲	۶۷۲	۳	۵۵	۰	۰	۷
بندرگز	۱۹	۳۹۹	۳	۷۵	۰	۰	۱۰
ترکمن	۳۳	۶۹۳	۱	۲۴	۰	۰	۷
رامیان	۲۹	۶۰۹	۱	۳۱	۰	۰	۷
علی‌آباد	۲۴	۵۰۴	۲	۵۲	۰	۰	۱۰
کردکوی	۲۱	۴۴۱	۱	۲۳	۰	۰	۱۰
کلانہ	۲۵	۵۲۵	۱	۳۰	۰	۰	۱۰
کالیکش	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
گرگان	۸۵	۱۷۸۵	۱۰	۲۶۵	۵۷	۲	۱۵
گمیشان	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
گنبدکاوس	۶۰	۱۲۶۰	۳	۸۵	۰	۰	۱۲
مراوه‌نپه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
مینودشت	۴۷	۹۸۷	۲	۵۴	۰	۰	۱۰
استان	۴۰۶	۸۵۲۶	۲۹	۷۸۳	۵۷	۲	۱۰۸

مأخذ: سازمان تبلیغات اسلامی استان گلستان.

جدول شماره ۹-۱۲- تعداد فعالیت‌های فرهنگی و دوره‌های برگزار شده سازمان تبلیغات اسلامی استان
در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

سال ۱۳۹۲	سال ۱۳۹۱	واحد	شرح	
۷۳	۱۵۴	پایگاه	تعداد پایگاه	اجرای طرح اوقات فراغت
۱۷۸۲	۳۳۷۱	نفر	شرکت کننده	
۱۶۲۵	۲۳۱۸	نفر	برادران	برگزاری مراسم اعتکاف
۸۰۲۰	۹۱۰۳	نفر	خواهران	
۳۹۶	۱۷۸۰	نفر	برادران	نفرات اعزامی به اردو
۴۱۸	۱۹۲۰	نفر	خواهران	
۳۵۰	۳۵۰	میلیون ریال	دخترانه	حمایت نرم افزاری از دبیرستان های علوم و معارف اسلامی صدا
۳۵۰	۳۵۰	میلیون ریال	پسرانه	
۹۶	۹۶	مسجد	گسترش کتابخانه های مساجد	
۱۶۵	۱۰۷	مورد	حمایت فعالیت های فرهنگی مساجد	
۱۹۷۶	۲۱۵۱	مورد	تعداد مراسم غبار رویی مساجد	
۷۷۹	۵۱۶	مورد	برگزاری گفتمان دینی	
۱۰۷	۱۰۵	نفر	شناسایی و جذب روحانیون مستقر	
۱۰۷	۱۰۵	مورد	حمایت از برنامه های روحانیون مستقر	
۳۸۰	۳۷۵	نفر	آموزش تخصصی مبلغین و روحانیون مستقر و هجرت	
۸۵۰	۸۸۵	مورد	حمایت از برگزاری مراسم و مناسبت های دینی و ملی	
۳۴۸	۳۳۹	مسابقه	برگزاری مسابقات فرهنگی	

مأخذ: سازمان تبلیغات اسلامی استان گلستان.

جدول شماره ۱۰ - ۱۲ - تعداد فعالیت‌های فرهنگی و دوره‌های برگزار شده سازمان تبلیغات اسلامی استان
در سال ۱۳۹۱ به تفکیک شهرستان

شهرستان	اوقات فراغت		اجرای طرح		اعتکاف برگزاری مراسم		تفرات اعزامی به اردو		گسترش کتابخانه‌های مساجد	حمایت فعالیت‌های فرهنگی مساجد	تعداد مراسم غیراروایی مساجد	برگزاری مسابقات فرهنگی
	تعداد پایگاه	شرکت کننده	برادران	خواهران	برادران	خواهران	برادران	خواهران				
آزادشهر	۱۵	۳۷۵	۲۰۲	۱۱۳۰	۱۸۰	۲۴۰	۷	۱۰	۱۱۰	۲۲		
آق‌قلا	۱۱	۲۴۵	۹۶	۳۳۳	۱۸۰	۱۸۰	۶	۱۵	۲۳۰	۱۸		
بندرگز	۱۱	۲۱۶	۹۳	۱۸۳	۱۰۰	۱۶۰	۷	۱۰	۶۶	۲۸		
ترکمن	۱۱	۲۱۵	۵۲	۵۹	۲۰۰	۲۸۰	۵	۱۵	۲۵۰	۲۲		
رامیان	۲۰	۴۷۶	۶۷	۷۵۹	۲۰۰	۳۰۰	۱۵	۸	۶۰	۳۷		
علی‌آباد	۱۴	۱۸۸	۳۲۳	۱۶۹۱	۳۲۰	۲۴۰	۹	۱۲	۱۵۰	۲۸		
کردکوی	۹	۱۶۴	۱۰۲	۴۳۲	۱۰۰	۶۰	۷	۸	۶۰	۲۳		
کلانه	۱۰	۲۲۰	۴۰	۲۴۰	۶۰	۲۰	۵	۱۵	۲۵۰	۳۵		
کالیکش	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰		
گرگان	۲۴	۵۵۵	۸۳۵	۲۵۱۲	۲۰۰	۲۶۰	۱۶	۲۵	۲۵۰	۷۶		
گمیشان	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰		
گنبدکاووس	۱۴	۳۳۴	۳۵۲	۶۰۵	۸۰	۴۰	۶	۲۰	۳۸۰	۳۳		
مراوه‌تپه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰		
مینودشت	۱۵	۳۸۳	۱۵۶	۱۱۵۹	۱۶۰	۱۴۰	۱۳	۱۳	۱۷۰	۳۱		
استان	۱۵۴	۳۳۷۱	۲۳۱۸	۹۱۰۳	۱۷۸۰	۱۹۲۰	۹۶	۱۵۱	۱۹۷۶	۳۵۳		

مأخذ: سازمان تبلیغات اسلامی استان گلستان.

جدول شماره ۱۱-۱۲- تعداد فعالیت‌های فرهنگی و دوره‌های برگزار شده سازمان تبلیغات اسلامی استان در سال ۱۳۹۲ به تفکیک شهرستان

شهرستان	اوقات فراغت		اجرای طرح		برگزاری مراسم اعتکاف		نیروهای اعزامی به اردو		گسترش کتابخانه‌های مساجد	فرهنگی مساجد	حمایت فعالیت‌های مساجد	تعداد مراسم غیر روزی مساجد	برگزاری مسابقات فرهنگی
	تعداد پایگاه	شرکت کننده	برادران	خواهران	برادران	خواهران							
آزادشهر	۷	۱۶۵	۱۷۵	۹۷۵	۵۴	۶۶	۷	۱۲	۱۱۰	۲۵			
آق‌قلا	۴	۷۴	۷۳	۳۴۰	۵۳	۵۵	۶	۱۲	۲۳۰	۲۰			
بندرگز	۷	۱۴۰	۵۳	۱۲۸	۱۸	۱۷	۷	۱۱	۶۶	۲۷			
ترکمن	۴	۱۶۴	۶۷	۷۹	۴۶	۵۲	۵	۱۶	۲۵۰	۲۰			
رامیان	۹	۲۴۸	۶۴	۸۰۶	۴۸	۵۵	۱۵	۱۰	۶۰	۳۵			
علی‌آباد	۷	۱۸۰	۳۰۰	۱۳۰۰	۱۷	۱۹	۹	۱۳	۱۵۰	۲۵			
گردکوی	۵	۱۱۰	۸۶	۳۴۹	۱۶	۱۷	۷	۱۰	۶۰	۲۰			
کلانه	۶	۱۰۶	۳۴	۲۰۶	۵۰	۴۷	۵	۱۷	۲۵۰	۳۲			
کالیکش	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰			
گرگان	۱۰	۲۳۹	۵۶۵	۲۳۸۸	۲۲	۲۵	۱۶	۲۸	۲۵۰	۷۹			
گمیشان	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰			
گنبدکاوس	۷	۱۶۱	۱۲۸	۵۳۹	۴۸	۴۶	۶	۲۲	۳۸۰	۳۵			
مراوه تپه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰			
مینودشت	۷	۱۹۵	۸۰	۹۱۰	۲۴	۱۹	۱۳	۱۴	۱۷۰	۳۰			
استان	۷۳	۱۷۸۲	۱۶۲۵	۸۰۲۰	۳۹۶	۴۱۸	۹۶	۱۶۵	۱۹۷۶	۳۴۸			

مأخذ: سازمان تبلیغات اسلامی استان گلستان.

جدول شماره ۱۲ - ۱۲- تعداد مبلغین اعزامی سازمان تبلیغات اسلامی در ایام خاص
به مناطق مختلف استان در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱

سال ۱۳۹۲	سال ۱۳۹۱	شرح
۴۲۷	۴۱۵	هفته وحدت
۱۱۰	۱۸۵	ایام فاطمیه (دهه اول)
۲۹۰	۲۸۵	ایام فاطمیه (دهه دوم)
۲۳۲	۲۲۵	سالگرد ارتحال امام (ره)
۵۶۸	۵۶۰	اعتکاف و مبعث رسول اکرم
۹۲۵	۹۰۵	ماه مبارک رمضان
۲۵۸	۲۴۵	دهه فجر
۸۶۸	۷۵۰	ماه محرم و صفر
۵۳۸	۳۳۸	اعزام سایر مناسبت ها

مأخذ: سازمان تبلیغات اسلامی استان گلستان.

جدول شماره ۱۳ - ۱۲ - تعداد کاروان و تعداد افراد اعزام شده به حج (تمتع و عمره)،
عتبات عالیات و سوریه در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

درصد تغییرات	۱۳۹۲	۱۳۹۱	شرح	
-۴۷	۱۹۷۹	۳۷۰۵	تعداد افراد	حج تمتع
-۳۳	۱۴	۲۱	تعداد کاروان	
-۶۲	۸۱۰۹	۲۱۲۷۹	تعداد افراد	حج عمره
-۶۶	۵۵	۱۶۰	تعداد کاروان	
-	-	۱۵۵۳۹	تعداد افراد	عتبات عالیات
-	-	۴۱۲	تعداد کاروان	
-	-	-	تعداد افراد	سوریه
-	-	-	تعداد کاروان	

مأخذ: مدیریت حج و زیارت استان گلستان.

۱۳ - صدا و سیما

صدا و سیما به عنوان اثرگذارترین مجموعه فرهنگی کشوری تواند با بکارگیری شیوه‌های نوین مدیریتی با انتقال دانش و اطلاعات جدید و مبادله افکار، در راه پیشرفت جامعه نقش مهمی را ایفا نماید.

مواد قانونی برنامه پنجم مرتبط با بخش صدا و سیما:

در بند "و" ماده ۱۹ سازمان صدا و سیما موظف شده است در راستای ترویج ارزشهای اسلامی - ایرانی، ارتقاء سطح فرهنگ عمومی و مقابله با ناهنجاریهای فرهنگی، اجتماعی، تقویت و گسترش برنامه‌های آموزشی، علمی و تربیتی در شبکه‌های مرتبط به ویژه برای دانش‌آموزان و دانشجویان در جهت حمایت از تحول در نظام آموزش و پرورش و تقویت هویت ملی جوانان را در اولویت قرار دهد.

در بند "الف" ماده ۱۸۹ رسانه‌های دولتی و صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ملزم به اجرای برنامه‌های آموزشی بدون دریافت وجه موضوع این ماده قانونی (ارتقای آگاهی‌های عمومی و دستیابی به توسعه پایدار به منظور حفظ محیط زیست و با تأکید بر گروه‌های اثرگذار و اولویت‌دار) می‌باشند.

در بند ماده ۲۱۱ وظایف صدا و سیما به منظور گسترش فرهنگ حقوقی و قضائی، اصلاح رفتار حقوقی و قضائی مردم، نهادینه‌سازی فرهنگ قانون‌مداری و نیز در راستای پیشگیری از وقوع جرائم و کاهش دعاوی حقوقی، به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- آموزش همگانی طبق برنامه مصوب قوه قضائیه از طریق صدا و سیما.
- ۲- آموزش همگانی حقوق شهروندی در خصوص امور مالیاتی، اداری، کار و تأمین اجتماعی، محیط‌زیست، بانکی، بیمه‌ای و مشابه آن توسط دستگاه‌های ذی‌ربط از طریق صدا و سیما.

تبصره ۵ - سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران مکلف است در اجرای اجزاء (۱) و (۲)

زمان مناسب را برای پخش برنامه‌هایی که در این خصوص توسط قوه قضائیه، دستگاه‌های مربوطه یا آن سازمان تهیه می‌شود، اختصاص دهد.

قابلیت‌ها، تکنها و راهبردهای توسعه بخش در اسناد بالادستی توسعه استان:

از جمله اهداف بلند مدت توسعه استان که در سند ملی توسعه استان به آن اشاره شده است اعتلاء معرفت دینی، ارزشهای فرهنگی و ویژگی‌های هویتی استان و ارتقاء سطح هنر و فرهنگ عمومی و ایجاد تعامل و همگرایی فرهنگی می‌باشد که صدا و سیما می‌تواند نقش بسیار مهمی در دستیابی به این هدف داشته باشد.

همچنین در نظریه پایه توسعه استان «استفاده از ظرفیت‌های فرهنگی، تنوع قومی و زبانی و خرده فرهنگ‌های استان به منظور تقویت هویت و انسجام فرهنگی و تاریخی استان و پیوند آن با فرهنگ ملی و نقش فراملی آن» به عنوان یکی از اصلی‌ترین راهبردهای توسعه استان برشمرده شده است که در این راستا می‌توان از ظرفیت‌های صدا و سیما مرکز استان بهره برد.

در برنامه ریزی راهبردی سند آمایش استان گلستان «حفظ هویت، وحدت ملی و انسجام اسلامی در استان گلستان با احیا، ارتقا و توسعه فرهنگی و ارزش‌های بومی، ایرانی و اسلامی در منطقه» و همچنین «توسعه همه‌جانبه و ساختاری فناوری اطلاعات و تبدیل استان گلستان به یکی از قطب‌های مهم فناوری اطلاعات در کشور با ایفای نقشی فرامنطقه‌ای در تقسیم کار ملی سرزمین» مورد توجه قرار گرفته است که جلب مشارکت رسانه‌ها بویژه صدا و سیما استان برای آموزش‌های عمومی و تخصصی فناوری اطلاعات می‌تواند تاثیرگذار و تعیین کننده باشد.

بررسی شاخص‌های توسعه بخش

براساس گزارشهای ارائه شده توسط صدا و سیما مرکز گلستان، این مرکز برای انجام وظایف خود ۸ فرستنده رادیویی موج متوسط AM، ۲۰۰ فرستنده رادیویی موج FM، ۵ استودیو ضبط و پخش رادیویی و ۳ استودیو ضبط و پخش تلویزیونی و تعداد ۹ رله تلویزیونی در اختیار داشته که طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ تغییری مشاهده نگردید ولی تعداد فرستنده تلویزیونی از ۶۲۰ فرستنده در سال ۱۳۹۱ به ۶۳۴ فرستنده در سال ۱۳۹۲ افزایش یافته است (جدول ۲-۱۳).

درصد پوشش جمعیتی صدا و سیمای مرکز گلستان در سال ۱۳۹۲ برای شبکه های سیما عبارتند از: شبکه ۱ سیما ۹۹/۷ درصد، شبکه ۲ سیما ۹۹/۵ درصد، شبکه ۳ سیما ۹۹/۴ درصد، شبکه ۴ سیما ۱۲ درصد و شبکه استانی ۹۹/۳ درصد. علت کاهش درصد پوشش در برخی شبکه ها مربوط به خاموشی شدن فرستنده های آنالوگ می باشد. با جایگزینی فرستنده های دیجیتال TS۱ و TS۲ پوشش جمعیتی صدا و سیمای مرکز گلستان به صورت میانگین ۹۲ درصد می باشد (جدول ۱-۱۳).

تولید برنامه های سیمای مرکز استان شامل درون مرزی و برون مرزی از ۱۳۰۷ ساعت در سال ۱۳۹۱ به ۱۴۳۲ ساعت در سال ۱۳۹۲ رسیده که نسبت به سال قبل حدود ۹/۶ درصد رشد داشته است. ساعات پخش سیمای مرکز گلستان در سال ۱۳۹۲ در مجموع ۶۶۸۹ ساعت بوده که نسبت به سال قبل کاهش داشته است (جدول ۳-۱۳).

میزان حضور مرکز گلستان در شبکه های سراسری در بخش سیما در سال ۱۳۹۲ در حدود ۱۰۰ ساعت بوده که نسبت به سال ۱۳۹۱ برابر با ۱۴/۲ درصد رشد داشته است (جدول ۴-۱۳).

درصد پوشش جمعیتی صدا و سیمای مرکز گلستان در سال ۱۳۹۲ برای شبکه های صدا عبارتند از: شبکه رادیو پیام ۴۷ درصد، شبکه رادیو فرهنگ ۵۶ درصد، شبکه رادیو ورزش ۴۵ درصد، شبکه استانی صدا (رادیو گرگان) ۹۸ درصد، شبکه سراسری صدا ۱۰۰ درصد، شبکه رادیو جوان ۹۱ درصد، شبکه قرآن ۹۱ درصد و شبکه معارف ۴۰ درصد (جدول ۱-۱۳).

میزان تولید برنامه های صدای این مرکز، شامل شبکه های درون مرزی و برون مرزی در سال ۱۳۹۲ با حدود ۳ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۵۷۰۵ ساعت رسیده است. پخش صدا در سال ۱۳۹۲، ۹۹۸۱ ساعت بوده که نسبت به سال ۱۳۹۱ در حدود ۲۷/۲ درصد رشد داشته است (جدول ۳-۱۳).

در سال ۱۳۹۲ مرکز گلستان در بخش صدا ۷۲ ساعت ۱۱ دقیقه در شبکه های سراسری صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران حضور داشته که نسبت به سال ۱۳۹۱ حدود ۲۰ درصد افزایش یافته است (جدول ۴-۱۳).

جدول شماره ۱ - ۱۳ - درصد پوشش جمعیتی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران مرکز گلستان
در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲*

۱۳۹۲	۱۳۹۱	عنوان	
۴۷	۵۳	شبکه رادیو پیام	صدا
۵۶	۵۹	شبکه رادیو فرهنگ	
۴۵	۵۴	شبکه رادیو ورزش	
۹۸	۴۰	شبکه استانی صدا (رادیوگران)	
۱۰۰	۱۵	شبکه سراسری صدا	
۹۱	۹۳/۵	شبکه رادیو جوان	
۹۱	۹۲/۵	شبکه رادیو قرآن	
۴۰	-	شبکه رادیو معارف	
۹۹/۷	۹۹/۶	شبکه ۱	سیما
۹۹/۵	۹۹/۴	شبکه ۲	
۹۹/۴	۹۹/۷	شبکه ۳	
۱۲	۹۰/۸	شبکه ۴	
۹۹/۳	۹۴/۲	شبکه استانی	
۱۴	-	شبکه آموزش	
۲۰	-	شبکه خبر	
۱۱	-	شبکه قرآن	

مأخذ: صدا و سیمای مرکز استان گلستان.

*آمار پوشش جمعیتی مربوط به فرستنده های آنالوگ می باشد.

جدول شماره ۲ - ۱۳ - تعداد فرستنده رله و استودیوی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مرکز گلستان طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

عنوان	۱۳۹۱	۱۳۹۲
تعداد فرستنده رادیویی موج متوسط AM	۸	۸
تعداد فرستنده تلویزیونی	۶۲۰	۶۳۴
تعداد رله تلویزیونی	۹	۹
تعداد استودیوهای ضبط و بخش رادیویی	۵	۵
تعداد استودیوهای ضبط و بخش تلویزیونی	۳	۳
تعداد فرستنده رادیویی موج FM	۲۰۰	۲۰۰

مأخذ: صدا و سیما مرکز استان گلستان.

جدول شماره ۳ - ۱۳ - عملکرد ساعات تولید و بخش برنامه‌های صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مرکز گلستان طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(دقیقه / ساعت)

درون مرزی و برون مرزی	۱۳۹۱		۱۳۹۲		درصد تغییرات	
	صدا	سیما	صدا	سیما	صدا	سیما
تولید (ساعت)	۵۸۹۸:۰۹	۱۳۰۷:۲۸	۵۷۰۵:۱۴	۱۴۳۲:۳۴	-۳/۲۷	۹/۵۷
بخش (ساعت)	۷۸۴۸:۰۱	۶۸۸۴:۲۴	۹۹۸۱:۲۲	۶۶۸۹:۲۱	۲۷/۱۸	-۲/۸۳

مأخذ: صدا و سیما مرکز استان گلستان.

جدول شماره ۴ - ۱۳ - میزان حضور مرکز گلستان در شبکه‌های سراسری صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(دقیقه / ساعت)

نوع رسانه	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییرات
صدا	۶۰:۰۰	۷۲:۱۱	۲۰/۳۰
سیما	۸۸:۱۶	۱۰۰:۰۵	۱۴/۲۰

مأخذ: صدا و سیما مرکز استان گلستان.

۱۴ - ورزش و جوانان

توسعه ورزش و همگانی کردن آن از جمله موثرترین روش های پیشگیری از ناهنجاریهای رفتاری و تقویت ارزش های اجتماعی بویژه در نسل جوان می باشد. ورزش و جوانان از طریق فعالیت های علمی و اصولی نقش مهمی در رشد ابعاد وجودی انسان ایفا می کند و می تواند موجب بروز خلاقیت ها و شکوفایی استعدادها گردد.

— برخی از مواد قانونی برنامه پنجم مرتبط با بخش ورزش و جوانان:

در فصل اول برنامه (فرهنگ اسلامی - ایرانی) ماده ۱۳- دولت مکلف شده است به منظور توسعه ورزش همگانی، قهرمانی و توسعه زیرساختهای ورزشی اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - اعتبارات تملک دارائیهای سرمایه ای و هزینه ای مورد نیاز را در ردیفهای مستقل در قالب بودجه های سنواتی منظور نماید.

ب - اعتبار مورد نیاز برای پرداخت تسهیلات در قالب وجوه اداره شده، یارانه سود و کارمزد و یا کمکهای بلاعوض به متقاضیان بخش خصوصی و تعاونی برای احداث، توسعه و تکمیل واحدهای ورزشی را در ردیف مستقل بودجه های سنواتی پیش بینی نماید.

در فصل اول برنامه (فرهنگ اسلامی - ایرانی) ماده ۱۴- وزارت جهاد کشاورزی موظف شده است اراضی ملی غیرکشاورزی به استثناء اراضی واقع در مناطق چهارگانه محیط زیست و خارج از حریم شهرها و محدوده روستاها را که مورد نیاز وزارت ورزش و جوانان است، به منظور احداث و توسعه اماکن و فضاهای ورزشی تأمین و به طور رایگان به وزارت ورزش و جوانان واگذار نماید. همچنین وزارت مذکور موظف است با تأیید وزارت ورزش و جوانان، اراضی با شرایط فوق را که مورد نیاز بخش غیردولتی و تعاونی برای احداث اماکن ورزشی است به قیمت ارزش معاملاتی اعلام شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی با اولویت به تعاونی های ایثارگران واگذار نماید. تغییر کاربری این قبیل اراضی ممنوع است.

در فصل دوم (علم و فناوری) در جزء ۱۲ بند الف ماده ۱۹ و در راستای تحقق بند (۸) سیاستهای کلی ابلاغی و با هدف ارتقاء کیفی سه حوزه دانش، مهارت و تربیت اسلامی به دولت اجازه داده شده است به منظور تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش کشور از اماکن ورزشی وزارت ورزش و جوانان در ساعات بلا استفاده جهت ارتقاء سلامت جسمی دانش‌آموزان بهره برداری نماید و در جزء ۱۳ می‌بایست سرانه فضاهای ورزشی دانش‌آموزان را افزایش دهد.

قابلیت‌ها، تنگناها و راهبردهای توسعه بخش در اسناد بالادستی توسعه استان:

سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان استان نیز با در نظر گرفتن اهمیت موضوع تلاش نموده‌اند در اسناد مختلف توسعه استان، سند آمایش، سند چشم‌انداز و... راهبردهای مناسبی را برای تحقق توسعه بخش مد نظر قرار دهند. از جمله قابلیت‌های توسعه این بخش که در سند ملی توسعه استان به آن اشاره شده است، وجود زمینه‌های قانونی برای توسعه ورزش، نگرش مثبت جامعه به فعالیتهای ورزشی، گرایش بخش خصوصی و تشکل‌های داوطلب غیردولتی (NGO) به سرمایه‌گذاری و خدمات‌رسانی در توسعه ورزش، مرکزیت ورزش‌های سوارکاری و کبیدی در کشور و امکان توسعه فعالیتهای ورزشی با کشورهای آسیایانه میانه می‌باشد.

ارتقاء سطح ارتباطات ورزشی با کشورهای آسیای میانه، توسعه فعالیت‌های مرتبط با ورزش همگانی و قهرمانی و ارتقاء نقش ورزش در تامین سلامت جسمی و روحی و تقویت توانمندیهای افراد و گروههای اجتماعی از جمله اهداف بلندمدت توسعه استان می‌باشد.

در سند ملی توسعه استان مصوب هیات محترم وزیران، توسعه امکانات و تجهیزات لازم برای اشاعه ورزش‌های دارای پتانسیل بالای قهرمانی ملی و بین‌المللی (مانند ورزش‌های بومی - محلی - اسبدوانی - دو و میدانی - کبیدی - بسکتبال - کشتی - والیبال و رزمی) و گسترش ورزش‌های پرورشی، همگانی، تفریحی، قهرمانی و حرفه‌ای در استان به عنوان راهبردهای بلندمدت توسعه استان مطرح شده است.

کاهش آسیب‌های اجتماعی و تأمین امنیت پایدار با گسترش مشارکت عمومی و افزایش نشاط و شادابی در منطقه به عنوان یکی از راهبردهای اساسی در برنامه ریزی راهبردی سند آمایش استان مورد توجه قرار گرفته است که تأمین شرایط مناسب برای گسترش و توسعه فعالیت‌های ورزشی در منطقه از مولفه‌های اصلی تحقق این راهبرد می‌باشد.

از جمله راهبردهای تحقق سند چشم‌انداز استان می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

ارتقاء سطح کمی و کیفی شاخص‌های ورزشی استان، کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی و افزایش نشاط و شادابی از راه گسترش فعالیت‌های ورزشی و توسعه ورزش‌های همگانی، لیگ‌های استانی و احیای ورزش‌های بومی استان

به استناد سند ملی توسعه استان از جمله مهمترین تنگناها و محدودیت‌های توسعه بخش، وابستگی شدید منابع مالی بخش ورزش به درآمدهای عمومی می‌باشد. همچنین مسائل اساسی استان در بخش ورزش و جوانان کمبود امکانات و تجهیزات و فضاهای ورزشی و فقدان نظام شناسایی استعداد‌های ورزشی می‌باشد.

بررسی شاخص‌های توسعه بخش

در سال ۱۳۹۲ در استان گلستان ۷ استادیوم، ۳ زمین والیبال، یک زمین بسکتبال، یک زمین هندبال، ۵ مجموعه سوارکاری، ۶ پیست دوومیدانی و ۴ زمین تنیس مورد استفاده بوده است. در همین سال امکانات موجود استان در رشته ورزشی فوتبال شامل ۲۸ زمین فوتبال چمن و ۶۷ زمین فوتبال خاکی بوده است. تعداد زمین فوتبال چمن نسبت به سال ۱۳۹۱ حدود ۷/۷ درصد رشد داشته است.

در مجموع تعداد اماکن ورزشی روباز استان در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱ معادل ۳/۴ درصد افزایش یافته است (جدول ۱-۱۴). همچنین اماکن ورزشی سرپوشیده استان با رشدی معادل ۵/۷ درصد از ۳۸۴ سالن در سال ۱۳۹۱ به ۴۰۶ سالن در سال ۱۳۹۲ رسیده است. در همین سال

تعداد ۱۱۳ سالن چند منظوره، ۱۸ استخر سرپوشیده، ۳۴ سالن رزمی و کاراته، ۶۹ سالن بدنسازی، ۳۴ سالن آمادگی جسمانی و ۶۴ سالن تمرینی مورد استفاده ورزشکاران بوده است (جدول ۲-۱۴).

نیروی انسانی فعال در بخش ورزش و جوانان در سه رشته مربی ورزش، داور و ناجی غریق در سال ۱۳۹۲ در مجموع ۹۱۵۱ نفر بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته حدود ۲/۵ درصد رشد داشته است. بیشترین افزایش مربوط به تعداد مربیان ورزش و داوران بوده که نسبت به سال ۱۳۹۱ به ترتیب حدود ۱/۴ و ۳/۲ درصد رشد داشته است. از مجموع نیروی انسانی یاد شده ۶۰ درصد را مردان و ۴۰ درصد را زنان تشکیل می دهند که بیشترین تعداد زنان در رشته مربی ورزش بوده است (۲۲۵۸ نفر).

در سال ۱۳۹۲ در استان ۵۵۰۱ مربی ورزش، ۳۵۱۵ داور و ۱۳۵ ناجی غریق مشغول فعالیت بوده اند (جدول ۳-۱۴).

مساحت فضاهای ورزشی سرپوشیده و روباز استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۹۶۵۱۴۳ متر مربع بوده است. از مجموع مساحت کل فضاهای ورزشی، ۸۱۲۱۲۰ متر مربع مربوط به فضاهای ورزشی روباز و ۱۵۳۰۲۳ متر مربع مربوط به فضاهای ورزشی سرپوشیده بوده است (جدول ۴-۱۴). مساحت فضاهای ورزشی (رو باز و سرپوشیده) به تفکیک ۱۴ شهرستان در جدول شماره ۵-۱۴ آورده شده است.

سرانه کل فضاهای ورزشی استان در سال ۱۳۹۲ برابر ۰/۵۲ متر مربع بوده که نسبت به سال ۱۳۹۱ تغییری نداشته است. بر این اساس سرانه فضای ورزشی روباز استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۰/۴۴ متر مربع و سرانه فضای ورزشی سرپوشیده استان معادل ۰/۰۸ متر مربع بوده است (جدول ۴-۱۴).

تعداد ورزشکاران سازمان یافته استان نسبت به کل جمعیت ۶ سال و بیشتر در سال ۱۳۹۲ حدود ۶/۸ درصد برای ورزشکاران مرد و ۲/۴ درصد برای ورزشکاران زن بوده که نسبت به سال قبل به ترتیب ۱۲/۸ و ۱۷/۳ درصد کاهش داشته است (جدول ۶-۱۴).

جدول شماره ۱۴-۱- اماکن ورزشی روباز استان گلستان به تفکیک نوع فعالیت و واحد اداره کننده
در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

۱۳۹۲				۱۳۹۱				نوع واحد
بخش خصوصی	سایر ادارات	تربیت بدنی	جمع	بخش خصوصی	سایر ادارات	تربیت بدنی	جمع	
-	۱	۶	۷	-	۱	۶	۷	استادیوم
-	-	-	-	-	-	-	-	استخرشنا
-	۲	۱	۳	-	۲	۱	۳	زمین والیبال
-	۱	-	۱	-	۱	-	۱	زمین بسکتبال
۴	۱۰	۱۴	۲۸	۳	۱۰	۱۳	۲۶	زمین فوتبال چمن
-	۴	۶۳	۶۷	-	۴	۶۳	۶۷	زمین فوتبال خاکی
۲	-	۳	۵	۱	-	۳	۴	مجموعه سوارکاری
-	-	۶	۶	-	-	۶	۶	پیست دو و میدانی
۱	-	۳	۴	-	-	۳	۳	زمین تنیس
-	-	۱	۱	-	-	۱	۱	زمین هندبال
۷	۱۸	۹۷	۱۲۲	۴	۱۸	۹۶	۱۱۸	جمع

مأخذ: اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان.

جدول شماره ۲-۱۴- اماکن ورزشی سرپوشیده استان گلستان به تفکیک نوع فعالیت و واحد اداره کننده در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

۱۳۹۲				۱۳۹۱				نام واحد
بخش خصوصی	سایر ادارات	ورزش و جوانان	جمع	بخش خصوصی	سایر ادارات	ورزش و جوانان	جمع	
۲	۲	۲	۶	۳	-	۲	۵	سالن تنیس روی میز
۲	۱	۲	۵	۳	-	۲	۵	سالن شطرنج
-	-	-	-	-	-	-	-	سالن والیبال
-	-	۲	۲	-	-	۲	۲	سالن بستکبال
-	۱	۲	۳	-	۱	۲	۳	سالن بوکس
-	-	۱	۱	-	-	۱	۱	سالن شمشیربازی
۱۳	۸	۱۳	۳۴	۹	۸	۱۳	۳۰	سالن رزمی و کاراته
-	۴	۱	۵	۲	۲	۱	۵	سالن تیراندازی
۱	۹	۱۲	۲۲	۱	۸	۱۲	۳۱	سالن کشتی
۱	۱	۳	۵	۱	۱	۳	۵	سالن وزنه‌برداری
۱۴	۲۳	۷۶	۱۱۳	۱۰	۲۳	۷۶	۱۰۹	سالن چندمنظوره
۲	۱	۴	۷	۲	۱	۴	۷	سالن ورزش باستانی
۱	۱	۲	۴	۱	-	۲	۳	سالن ژیمناستیک
۹	۶	۳	۱۸	۱۱	۲	۳	۱۶	استخر سرپوشیده
۳۳	۱	-	۳۴	۳۱	-	-	۳۱	آمادگی جسمانی
۵۸	۱۱	-	۶۹	۵۵	۱۰	-	۶۵	سالن بدنسازی
-	۱	-	۱	-	۱	-	۱	سالن اسکیت
۱	-	-	۱	-	-	-	-	سالن فوتسال
۴	-	-	۴	۲	-	-	۲	سالن یوگا
-	۲۶	۳۸	۶۴	۲	۲۴	۴۰	۶۶	سالن تمرینی
۸	-	-	۸	۷	-	-	۷	سالن بلیارد
۱۴۹	۹۶	۱۶۱	۴۰۶	۱۴۰	۸۱	۱۶۳	۳۸۴	جمع

مأخذ: اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان.

جدول شماره ۳-۱۴- تعداد مربیان و داوران و ناچیان غربی استان به تفکیک جنس در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

درصد تغییرات	۱۳۹۲			۱۳۹۱			نوع فعالیت
	جمع	زن	مرد	جمع	زن	مرد	
۱/۳۸	۵۵۰۱	۲۲۵۸	۳۲۴۳	۵۴۲۶	۲۲۲۷	۳۱۹۹	مربی ورزشی
۳/۲	۳۵۱۵	۱۳۳۹	۲۱۷۶	۳۴۰۶	۱۲۹۷	۲۱۰۹	داور
۴۰/۶	۱۳۵	۶۵	۷۰	۹۶	۵۱	۴۵	ناچی غربی
۲/۵	۹۱۵۱	۳۶۶۲	۵۴۸۹	۸۹۲۸	۳۵۷۵	۵۳۵۳	جمع کل

مأخذ: اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان.

جدول شماره ۴-۱۴- مساحت و سرانه فضاهای ورزشی سرپوشیده و روباز استان در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

۱۳۹۲		*۱۳۹۱		عنوان
سرانه	مساحت	سرانه	مساحت	
۰/۵۲	۹۶۵۱۴۳	۰/۵۳	۹۵۶۱۲۹	مجموع فضاهای ورزشی
۰/۴۴	۸۱۲۱۲۰	۰/۴۴	۸۰۲۱۲۰	فضاهای ورزشی روباز
۰/۰۸	۱۵۳۰۲۳	۰/۰۸	۱۵۴۰۰۹	فضاهای ورزشی سرپوشیده

مأخذ: اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان.

جدول شماره ۵-۱۴- مساحت فضاهای ورزشی اماکن سرپوشیده و روباز به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

شهرستان	مساحت کل فضاهای ورزشی	فضاهای ورزشی روباز	فضاهای ورزشی سرپوشیده
آزادشهر	۵۱۲۲۱	۴۳۰۰۰	۸۲۲۱
آق قلا	۸۱۰۸۱	۷۴۰۰۰	۷۰۸۱
بندرگز	۶۲۰۰۶	۵۲۵۰۰	۹۵۰۶
ترکمن	۶۱۱۵۳	۵۴۹۰۰	۶۲۵۳
رامیان	۶۵۸۳۶	۵۱۴۷۵	۱۴۳۶۱
علی آباد	۸۴۷۱۲	۷۰۸۰۰	۱۳۹۱۲
گردکوی	۹۴۷۱۰	۸۲۴۰۰	۱۲۳۱۰
کلانه	۵۵۷۵۹	۴۷۶۴۰	۸۱۱۹
کالیکش	۳۴۸۰۰	۳۰۰۰۰	۴۸۰۰
گرگان	۱۷۱۹۱۳	۱۳۶۱۰۵	۳۵۸۰۸
کمیشان	۳۳۶۵۶	۲۹۰۰۰	۴۶۵۶
کنیدکاووس	۹۶۷۷۲	۷۸۳۰۰	۱۸۴۷۲
مراوه تپه	۲۱۱۵۲	۱۹۰۰۰	۲۱۵۲
مینودشت	۵۰۳۷۲	۴۳۰۰۰	۷۳۷۲
جمع	۹۶۵۱۴۳	۸۱۲۱۲۰	۱۵۳۰۲۳

مأخذ: اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان.

جدول شماره ۶-۱۴- نسبت تعداد ورزشکاران سازمان یافته به کل جمعیت ۶ سال و بیشتر

در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(درصد)

سال	نسبت تعداد ورزشکاران سازمان یافته به کل جمعیت ۶ سال و بیشتر	
	مرد	زن
۱۳۹۱	۷/۸	۲/۹
۱۳۹۲	۶/۸	۲/۴

مأخذ: اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان.

۱۵- ایرانگردی و جهانگردی

در دنیای امروز صنعت گردشگری یکی از مهمترین بخش‌هایی است که در اقتصاد هر کشور در زمینه اشتغالزایی و کسب درآمد میتواند تاثیرگذار باشد. اگرچه وجود برخی نگرانی‌ها و دغدغه‌ها موجب شده سرمایه‌گذاری و توجه به این حوزه با تردیدهایی مواجه شود اما وجود جاذبه‌های طبیعی، اقلیم‌های متفاوت جغرافیایی به همراه میراث و تمدن بشری دست‌مایه‌های گرانقدری است که می‌تواند تحولات بنیادین در عرصه‌های مختلف به همراه داشته باشد. گردشگری برای مقصدهای گردشگرپذیر، نقش منبع حیاتی و ترمیم اقتصاد محلی را عهده‌دار است و به خلق فرصت‌های شغلی نوین کمک میکند. همچنین موجب توسعه و بهسازی زیرساخت‌ها می‌شود و منابع لازم برای حراست از میراث فرهنگی و طبیعی و صنایع دستی و هنرهای سنتی و مسائل فرهنگی را تامین و سطح رفاه اقتصادی مردم جوامع گردشگرپذیر را بهبود می‌بخشد.

استان گلستان با دارا بودن قابلیت‌های فراوان در کنار تنوع قومی و نژادی می‌تواند به عنوان استان هدف گردشگری کشور مورد توجه قرار گیرد. این استان با دارا بودن جاذبه‌های طبیعی و تاریخی متنوع و قابل توجه یکی از قطب‌های مهم گردشگری کشور به شمار می‌آید، اقلیم‌های مختلف و تنوع آب و هوایی در هر فصل از ویژگی‌های بارز استان گلستان است ولی با وجود این توانمندی‌ها، سهم استان از منابع درآمد گردشگری و جذب گردشگر بسیار ناچیز است. استان گلستان به لحاظ موقعیت مکانی داشتن عناصر مهم جذب گردشگر چون مناظر طبیعی بدیع، آثار باستانی، تنوع اقلیمی و تمدن ریشه‌دار می‌تواند با تقویت صنعت به سمت اقتصاد گردشگری و تنوع بخشیدن به فعالیت‌ها در این حوزه برای ایجاد این فرصت شغلی گام‌های بلند و استواری بردارد.

وجود تنوع اقلیمی (۷ اقلیم از ۱۳ اقلیم شناخته شده جهان)، حضور بیش از ۱۰ قوم مختلف (با اقوام: فارس، ترکمن، بلوچ، مازنی، سیستانی، قزاق، ترک، کرد و...) و همچنین وجود اکوسیستم‌های طبیعی (جنگلی - بیابانی - کوهستانی) دریا، جزیره، خلیج و تالاب و آبشارها،

نقاط جلگه ای، کوهستانی و دامنه ای از مکان های زیبای تفریحی و گردشگری استان بشمار می آید. استان گلستان با جاذبه های طبیعی و سیاحتی (اکوتوریستی) فراوان اعم از: پارک ملی گلستان، پارک های جنگلی (النگدره، قرق، امام رضا کردکوی، کبودوال...) آبشارها (لوه، کبودوال، شیرآباد، زیارت، باران کوه و...)، تالاب های بین المللی (آلما گل، آلا گل، آجی گل، گمیشان و...)، دارنده تنها جزیره ایرانی در دریای خزر (جزیره آشوراده) و برخورداری از ۱۲۰ کیلومتر ساحل دریایی (بندرگز، ترکمن، نوکنده و گمیشان) و برخورداری از ۸۶ نقطه گردشگری، وجود گونه آندمیک روباه ترکمنی در گلستان، وجود ۶۴ گونه پستاندار، ۳۰۴ گونه پرنده، ۱۹ گونه دوزیست، بیش از ۱۳۵۰ گونه گیاهی در مناطق تحت مدیریت همواره مورد توجه گردشگران قرار داشته است. علاوه بر آن، وجود بناها و یادمان های تاریخی، فرهنگی و مذهبی (میل رادکان، میل گنبد کاووس، دیوار دفاعی گرگان، امامزاده یحیی بن زید و...) بر قابلیت های گردشگری این استان افزوده است.

با توجه به این موضوع بسیار مهم که استان گلستان بعنوان یک ناحیه واسطه بین استان ساحلی و گردشگر پذیر مازندران و خراسان با جاذبه های خاص مذهبی خود مطرح است، خیل عظیم مسافران و زائران حرم رضوی که پس از ساعتی آسودن در کرانه های آبی خزر، راهی دیدار یار می شوند را باید به نحو منطقی و قابل پذیرشی به توقف بیشتر در این استان ترغیب نمود.

برخی از جهت گیریهای کلی توسعه بخش در سند جامع اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری استان عبارتند از:

- ایجاد و راه اندازی پایگاه آماری بهنگام و دقیق جهت بیان تحولات فرآیند گردشگران ورودی، خروجی و داخلی با مشخصات لازم.

- تفکیک امور حاکمیتی و تصدی هر سه حوزه بطور مشخص و واگذاری امور تصدی آن ها به بخش خصوصی و تقویت امور حاکمیتی.

- مدیریت صحیح گردشگری داخلی و خارجی (وردی و خروجی) برای متناسب کردن روند رشد و توسعه گردشگری با امکانات و تسهیلات و ظرفیت های موجود گردشگری مناطق مختلف کشور.
- تحول بازار سنتی گردشگری از طریق متحول کردن روش ها، نهاده های این بازار و تغییر راه و روش های جذب گردشگر.

- راه اندازی سیستم کارت های اعتباری، ویزای الکترونیکی و رزرواسیون هتل و حمل و نقل.
- بازسازی سیستم حمل و نقل هوایی، زمینی، ریلی در بخش تاسیسات و در بخش ناوگان مطابق استانداردها.

- بازسازی سیستم هتل داری و رستوران داری.

- تبدیل جاذبه ها به محصول قابل معرفی گردشگری از طریق برنامه ریزی و طرح ریزی مناسب.
- مدرن سازی بازار گردشگری و مدیریت هوشمندانه و نظارت و کنترل تحولات پیرامونی به منظور.

- کاهش اثرات تحولات ناخواسته بر این صنعت رقابتی.

تردد مسافران خارجی و داخلی از مرز استان

«مرز پل» واقع در بخش داشلی برون شهرستان گنبد کاووس به عنوان یکی از مبادی ورودی و خروجی کالا و مسافر، یکی از دروازه های اصلی آسیای میانه محسوب می گردد و از اهمیت قابل توجهی برخوردار است. از مجموع ۱۴۹۲۴۲ نفر مسافر در سال ۱۳۹۲ که از طریق مرز پل استان گلستان در حال تردد بودند، تعداد ۷۲۶۹۹ نفر مسافر از استان خارج و ۷۶۵۴۳ نفر مسافر به استان وارد شده اند. همچنین از لحاظ فصلی بیشترین تردد مسافر مربوط به فصل زمستان بوده که در این فصل ۴۳۲۱۳ نفر مسافر داخلی و خارجی از مرز ایران و ترکمنستان تردد داشته اند (جدول ۱-۱۵).

اماکن و اقامتگاه‌های استان

- مسافران اقامت داده شده در استان

در سال ۱۳۹۲، تعداد ۲۰۴۳ مسافر خارجی و ۱۴۱۲۵۷ مسافر داخلی در هتل‌های استان اقامت داشته‌اند. این میزان نسبت به سال ۱۳۹۱ برای مسافران خارجی ۲۳/۱ درصد افزایش و برای مسافران داخلی ۱۸/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

- ویژگی‌های اقامتگاه‌های استان

مشخصات هتل‌ها

در استان گلستان در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۹ هتل با ظرفیت ۴۹۵ اتاق و ۱۳۳۲ تخت و ۶۵ سوئیت فعال بوده اند که در شهرهای گرگان، کردکوی، مینودشت، آزادشهر، علی‌آباد و گنبد مستقر می‌باشد. همچنین از نظر پراکنش هتل‌ها بیشترین تعداد آنها در شهر گرگان با ۱۰ هتل می‌باشد. از بین هتل‌های استان، هتل جهانگردی با ۶۷ اتاق، ۱۴ سوئیت و ۱۹۲ تخت بیشترین ظرفیت پذیرش مسافر را به خود اختصاص داده است (جدول ۳-۱۵).

مشخصات مهمانپذیرها

تعداد مهمانپذیرهای استان که با درجه سه ستاره، دو ستاره و یک ستاره ارزیابی می‌شوند ۱۵ مهمانپذیر می‌باشد که پس از هتل‌ها، با امکاناتی محدودتر و هزینه کمتر مسافران را اسکان می‌دهند. که از این تعداد ۲ مهمان‌پذیر سه ستاره، ۸ مهمان‌پذیر دو ستاره و ۵ مهمان‌پذیر یک ستاره بوده است. در همین سال مهمانپذیرهای استان دارای ۲۴۸ اتاق با ۶۷۶ تخت به مسافران ارائه خدمات می‌دهند. بیشترین تعداد مهمانپذیرهای استان در شهرستان گرگان با ۴ مهمان‌پذیر واقع شده اند. در بین مهمانپذیرهای استان بیشترین تعداد اتاق و تخت مربوط به مهمانپذیر توریست در شهر گرگان با ۴۵ اتاق و ۱۴۸ تخت می‌باشد (جدول ۵-۱۵).

-دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی استان گلستان

وجود دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی فعال، با مدیریت صحیح و کارآمد و همچنین با عنایت به وجود فرودگاه در مرکز استان بسیار با اهمیت است، فعالیت دفاتر فروش بلیط هواپیما در استان می تواند به گسترش فرهنگ گردشگری کمک شایانی کند.

با وجود آنکه هنوز فرهنگ مسافرت‌های گروهی تفریحی و تفرجی در استان نهادینه نشده است، عموم مردم بر اساس یک نگرش سنتی و دیرینه بیشتر مایل به شرکت در تورهای (هیأت‌های) زیارتی و مذهبی هستند، با این حال تعداد دفاتر مسافرتی و جهانگردی در استان در سال ۱۳۹۲ حدود ۵۹ دفتر بوده است.

چنانچه فعالیت این مراکز همسو و هم جهت با نگرش و ایده گفتگوی تمدن‌ها، افزون بر خدمات زیارتی، خدمات سیاحتی را نیز بطور گسترده شامل شود، می توان امیدوار بود بخش‌های دیگر صنعت گردشگری در استان و کشور بر اثر وجود تورهای ارزان قیمت و مدیریت شده داخلی رونق و توسعه یابد.

در سال ۱۳۹۲ در استان ۲ پایانه حمل و نقل مسافری و ۱۳ دفتر فروش بلیط هوایی وجود داشته است. در همین سال تعداد ۱۰۵۰۰ نفر در تورهای داخلی گردشگری استان شرکت کرده اند (جدول ۷-۱۵). همچنین تعداد ۱۶۱۷۹۳ نفر از موزه ها و بناهای تاریخی استان بازدید کردند که به علت تعمیرات برخی از موزه ها از جمله موزه گرگان آمار بازدیدکنندگان از موزه ها ۴۴ درصد نسبت به سال ۱۳۹۱ کاهش یافته است.

جدول شماره ۱ - ۱۵ - تعداد مسافران ایرانی و خارجی وارد شده و خارج شده از مرزبیل در سال ۱۳۹۲ (نفر)

مسافر		عنوان	
خروجی	ورودی		
۱۹۴۳۲	۱۷۲۳۳	بهار	استان گلستان
۱۹۶۱۵	۱۵۰۲۶	تابستان	
۱۴۷۵۱	۱۹۹۷۲	پاییز	
۲۲۷۴۵	۲۰۴۶۸	زمستان	
۷۶۵۴۳	۷۲۶۹۹	جمع	

مأخذ: اداره کل گمرکات استان گلستان، گمرک اینچه برون.

جدول شماره ۲ - ۱۵ - تعداد مسافران داخلی و خارجی اقامت داده شده در هتل‌های استان در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

کل مسافران		مسافران داخلی		مسافران خارجی		شرح
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۱۴۳۳۰۰	۱۲۰۷۰۹	۱۴۱۲۵۷	۱۱۹۰۵۰	۲۰۴۳	۱۶۵۹	استان

مأخذ: اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گلستان

جدول شماره ۳ - ۱۵ - مشخصات هتل های استان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

نام هتل	تعداد اتاق	تعداد تخت	تعداد سوئیت	درجه (ستاره)	محل جغرافیایی (شهرستان)
سرفراز	۱۲	۲۶	۷	۲	گرگان
طهماسبی	۴۴	۱۰۰	۰	۲	
معروف	۴۰	۹۲	۶	۱	
جهانگردی	۶۷	۱۹۲	۱۴	۳	
شهرداری	۲۷	۶۲	۰	۲	
آذین	۳۵	۱۰۵	۱۱	۴	
راه و ماه	۱۰	۳۰	۱	۲	
فرهنگیان	۲۸	۱۳۱	۳	۳	
خیام	۱۲	۲۶	۰	۲	
زیارت	۱۸	۴۷	۶	۱	
بهمن	۲۶	۴۶	۲	۳	کردکوی
پارک	۱۰	۴۰	۰	۱	آزاد شهر
عجم	۳۴	۷۵	۴	۲	
کانیار	۸	۳۲	۲	۲	علی آباد
پارمیس	۲۶	۷۵	۳	۲	
فرهنگیان	۱۹	۴۹	۰	۲	گنبدکاووس
قابوس	۱۸	۴۲	۰	۱	
استقلال	۳۸	۸۴	۶	۲	مینودشت
قصر	۲۳	۷۸	۰	۲	
جمع	۴۹۵	۱۳۳۲	۶۵	-	-

مأخذ: اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گلستان

جدول شماره ۴ - ۱۵ - تعداد بازدید کنندگان از موزه ها و بنا های تاریخی استان گلستان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شرح	تعداد بازدید کنندگان از موزه ها و بنا های تاریخی (نفر)
۱۳۹۱	۲۹۱۴۳۱
۱۳۹۲	۱۶۱۱۷۹۳
درصد تغییرات سال ۹۲ نسبت به سال ۹۱	-۴۴/۵

مأخذ: اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گلستان

جدول شماره ۵ - ۱۵ - مشخصات مهمانپذیر های استان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

نام مهمانپذیر	تعداد اتاق	تعداد تخت	درجه (ستاره)	محل جغرافیایی (شهرستان)
توریست	۴۵	۱۴۸	۲	گرگان
بنشسه	۸	۲۰	۲	
رازی	۱۷	۳۵	۲	
پارس	۲۵	۶۵	۲	
زرنندی	۲۰	۶۰	۲	علی آباد
رسالت	۹	۲۹	۱	
مازندران	۱۲	۳۰	۱	آزادشهر
فردوسی	۱۵	۲۷	۲	گنبد کاووس
خیام	۱۰	۲۵	۱	
گلستان	۱۰	۳۰	۱	مینودشت
مینو	۲۸	۷۸	۳	
وزیری	۷	۲۵	۱	
کالیکش	۲۴	۶۰	۲	کالیکش
امینی	۶	۲۰	۱	
میکائیل	۱۲	۲۴	۳	رامیان
جمع	۲۴۸	۶۷۶	-	-

مأخذ: اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گلستان

جدول شماره ۶ - ۱۵- تعداد پایانه‌ها و دفاتر خدمات مسافرتی و جهانگردی در سطح استان گلستان در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شرح	تعداد پایانه حمل و نقل مسافر	دفتر خدمات مسافرتی و جهانگردی	دفتر فروش بلیط هواپیما
۱۳۹۱	۲	۵۶	۱۱
۱۳۹۲	۲	۵۹	۱۳
درصد تغییرات سال ۹۲ نسبت به سال ۹۱	۰	۵/۴	۱۸

مأخذ: اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گلستان

جدول شماره ۷ - ۱۵ - عملکرد شاخص‌های هدف کمی بخش ایرانگردی و جهانگردی در برنامه پنجم بر اساس سند ملی توسعه استان گلستان در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

عنوان شاخص‌های هدف کمی	واحد اندازه‌گیری	۱۳۹۱	۱۳۹۲
برگزاری نمایشگاه	مورد	۹۶	۱۰۲
کارگاه‌های تولیدی *	کارگاه	۳۳	۱۹
اشغال تخت‌ها	درصد	۲۷	۲۷
تعداد تورهای داخلی گردشگری	نفر	۱۴۱۷۰	۱۰۵۰۰
اعطای تسهیلات به پروژه‌های گردشگری جهت احداث و تجهیز	پروژه	۱۰	۶
تعداد مراکز کانون‌ها و قطب‌های جهانگردی تجهیز شده، بناهای مهم تاریخی و فرهنگی تعمیر و ساماندهی حریم شده	عدد	۲	۲

مأخذ: اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گلستان

۱۶- امور قضایی و امنیتی

ساده سازی روش های قانونی، کارایی قضایی را افزایش می دهد. به طور مثال، در آن دسته از نظام هایی که به طور گسترده به روش مدون متکی هستند، حرکت به سوی رسیدگی شفاهی به پرونده ها موجب ساده تر شدن، سریعتر شدن و ارزان تر شدن محاکمه ها، بدون کاهش وقت رسیدگی می شود. انجام اصلاحات بدین صورت موجب بهبود کارایی و دسترسی بیشتر به نظام قضایی در کشورهای مختلف شده است. دادگاه های مطالبات کوچک و دادگاه های آشتی و شوراها حل اختلاف به دلیل زبان غیر تخصصی و روش های ساده آن بسیار مقبولیت دارند.

سیاست های کلی نظام در خصوص امنیت قضایی ابلاغی مقام معظم رهبری:

- اصلاح ساختار نظام قضایی در جهت تضمین عدالت و تأمین حقوق فردی و اجتماعی.
- کاستن مراحل دادرسی به منظور دستیابی به قطعیت احکام در زمان مناسب.
- اصلاح و تقویت نظام نظارتی و بازرسی در قوه قضاییه بر دستگاه های اجرایی و قضایی و نهادها.
- بالا بردن سطح علمی و شایستگی اخلاقی و توان عملی ضابطان دادگستری و فراهم ساختن زمینه برای استفاده بهینه از قوای انتظامی.
- تأمین نیازهای قوه قضائیه در زمینه های مالی، تشکیلاتی و استخدامی با توجه به اصل ۱۵۶، ۱۵۷ و ۱۵۸ قانون اساسی.

در سال ۱۳۹۲ تعداد کل زندانیان استان گلستان ۴۷۴۸ نفر بوده که نسبت به سال قبل ۱۶/۱۷ درصد کاهش داشته است. همچنین در همین سال تعداد ۲۵۷ نفر زندانی به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت وجود دارد که کاهش ۲۱ درصدی را نسبت به سال قبل نشان می دهد. ۹۵/۳۴ درصد از زندانیان را مردان و ۴/۶۶ درصد از زندانیان را زنان تشکیل می دهند.

از لحاظ سنی حدود ۱/۵۳ درصد از زندانیان کمتر از ۱۹ سال، ۱۹/۰۶ درصد بین سنین ۲۵-۱۹ ساله و مابقی بیشتر از ۲۵ ساله بودند. همچنین از نظر سواد ۷/۱۶ درصد از زندانیان بی سواد و ۳/۱۸

درصد از زندانیان استان دارای تحصیلات بالاتر از دیپلم و مابقی کمتر از دیپلم سواد داشته اند. از کل زندانیان حدود ۳۴/۶۴ درصد از جرائم مربوط به مواد مخدر که نسبت به سال قبل حدود ۱۳/۴ درصد کاهش داشته است (جدول ۱-۱۶).

در استان گلستان در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۵۹ شعبه دادگاه که از این تعداد ۶۷ شعبه دادگاه عمومی، ۳ شعبه دادگاه انقلاب، ۱۱ شعبه دادگاه تجدید نظر و ۷۸ شعبه دادرسی عمومی می باشد (جدول ۲-۱۶).

در همین سال به ازای هر قاضی در دادرسیها ۱۱۳۰ پرونده، در دادگاه های عمومی، انقلاب و تجدید نظر ۱۱۴۴ پرونده و به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در استان حدود ۵/۴ نفر قاضی در دادرسیها و ۶/۹ قاضی در دادگاه های عمومی، انقلاب و تجدید نظر وجود داشته است. در همین سال تعداد پرونده های مختومه در محاکم عمومی، انقلاب و تجدید نظر به ازای هر شعبه ۱۶۴۴ پرونده و در دادرسیها ۱۳۱۶ پرونده بوده است (جدول ۳-۱۶).

در سال ۱۳۹۲ از کل پرونده ها حدود ۴۵۵۱ پرونده مربوط به طلاق بوده است که نسبت به سال قبل حدود ۳۳/۴ درصد افزایش، ۴۹۹۹ پرونده مربوط به سرقت، ۴۱۳ پرونده قتل غیر عمد، ۴۳۱ پرونده مربوط به شرب خمر و تولید مشروبات الکلی که نسبت به سال قبل حدود ۶۰ درصد کاهش داشته و ۶۹۴۸ پرونده مربوط به ایراد ضرب و جرح که نسبت به سال قبل ۳۳ درصد افزایش داشته است (جدول ۴-۱۶).

از کل تعداد ۱۰۰۴ مورد گواهی فوت شدگان تعداد ۴۷۳ مورد مربوط به تصادفات رانندگی بود که نسبت به سال قبل ۱۳ درصد کاهش داشته است. همچنین ۱۱ مورد از گواهی فوت صادر شده توسط پزشکی قانونی به علت سوختگی بوده است (جدول ۵-۱۶).

در سال ۱۳۹۲ تعداد در گذشتگان به علت غرق شدن ۱۱ مورد، سقوط از بلندی ۳۷ مورد، مرگ و میر ناشی از اعتیاد ۲۱ مورد، فوت بر اثر برق گرفتگی ۱۴ مورد، فوت بر اثر مسمومیت ۴۵ مورد و مرگ طبیعی ۷۵ مورد بوده است.

اسناد و املاک

سازمان ثبت اسناد و املاک به عنوان یک سازمان هوشمند و تحول گرا مورد اعتماد نظام و مردم با تکیه بر مهارت و توانمندی و درستکاری کارکنان خود و استفاده از فناوری های روز ضمن اجرای صحیح ماموریت و برنامه های خود، به رفع مشکلات آحاد جامعه پاسخ می دهد. این سازمان با همگامی کامل با برنامه های توسعه، نفی تصدی گری و بهره گیری مناسب با مشارکت های مردمی و نهاد های مدنی و با استفاده از قوانین و مقررات شفاف، ضمن ارائه طیف وسیعی از خدمات ثبتی به صورت سریع، ارزان و در دسترس ضامن و حامی تمامی جنبه های حقوق مالکیت تمامی مردم است. سازمان مذکور با اجرای طرح کامل کاداستر و توسعه، پیاده سازی و بهره برداری از سیستم جامع اطلاعات و املاک و سایر سیستم های اطلاعاتی مکانیزه ضمن ارائه الکترونیکی کلیه خدمات ثبتی به وسیله پایگاه اطلاعات جامع املاک و حقوق مالکین توسط سازمان مدیریت و نگهداری می شود.

عمده ترین فعالیت سازمان ثبت اسناد و تکلیف قانونی آن در برنامه پنجم توسعه ادامه اجرای طرح کاداستر و توسعه، پیاده سازی و بهره برداری از سیستم جامع اطلاعات املاک و ارائه خدمات الکترونیکی در زمینه خدمات ثبتی است.

معاملات اموال منقول

معاملات مربوط به اموالی راکه نقل و انتقال آن ها از محلی به محل دیگر ممکن باشد معاملات منقول گویند.

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۳۹۵۳۹ معامله منقول در سطح استان به ثبت رسیده که نسبت به مشابه سال قبل حدود ۱۰/۶ درصد افزایش داشته است.

- معاملات اموال غیر منقول

معاملات مربوط به اموالی را که نقل و انتقال آن ها از محلی به محل دیگر غیر ممکن باشد مانند (خانه، زمین و باغ) معاملات غیر منقول گویند.

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۶۴۰۲ معامله غیر منقول در استان به ثبت رسیده که نسبت به سال قبل حدود ۹/۴ درصد کاهش داشته است. در همین سال تعداد ۵۴۱۱۹ سند مالکیت صادر که نسبت به سال قبل ۱۳/۸ درصد رشد داشته است.

بر اساس آمار سازمان ثبت، اسناد و املاک استان در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۳۶۷ شرکت تجاری و تعاونی ثبت و حدود ۸۳ شرکت منحل شده است (جدول ۶-۱۶).

جدول شماره ۱-۱۶- تعداد زندانیان استان گلستان بر حسب گروه های سنی و سطح سواد در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

عنوان شاخص	واحد	۱۳۹۱	۱۳۹۲
تعداد کل زندانیان استان	نفر	۵۶۶۴	۴۷۴۸
درصد زندانیان مرد	درصد	۹۴/۲	۹۵/۳۴
درصد زندانیان زن	درصد	۵/۸	۴/۶۶
درصد زندانیان کمتر از ۱۹ سال به کل زندانیان	درصد	۱/۸	۱/۵۳
درصد زندانیان ۱۹-۲۵ سال به کل زندانیان	درصد	۱۶/۶	۱۹/۰۶
درصد زندانیان بی سواد	درصد	۱۳/۶	۷/۱۶
درصد زندانیان دارای تحصیلات بالاتر از دیپلم	درصد	۲/۱	۳/۱۸
درصد زندانیان مربوط به جرائم مواد مخدر	درصد	۴۰	۳۴/۶۴
تعداد زندانی به ازاء هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت	نفر	۳۲۶	۲۵۷

ماخذ: اداره کل زندان ها و اقدامات تامینی و تربیتی استان گلستان

جدول شماره ۲-۱۶- تعداد دادگاهها و دادرهای عمومی در استان گلستان در طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

سال	دادگاه عمومی	دادگاه انقلاب	دادگاه تجدید نظر	دادرهای عمومی و انقلاب
۱۳۹۱	۶۵	۳	۱۱	۷۲
۱۳۹۲	۶۷	۳	۱۱	۷۸

ماخذ: دادگستری کل استان گلستان

جدول شماره ۳-۱۶- تعداد پرونده ها در دادگاه ها و دادرهای استان گلستان طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

سال	عنوان	نسبت پرونده به تعداد قاضی	نسبت تعداد قاضی به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت	نسبت تعداد پرونده های مختومه به تعداد شعب
۱۳۹۱	دادسرا	۱۲۵۸	۴.۴	۱۳۴۰
	محاكم عمومی، انقلاب و تجدید نظر	۱۰۷۳	۶.۲	۱۴۵۷
۱۳۹۲	دادسرا	۱۱۳۰	۵.۴	۱۳۱۶
	محاكم عمومی، انقلاب و تجدید نظر	۱۱۴۴	۶.۹	۱۶۴۴

ماخذ: دادگستری کل استان گلستان

جدول شماره ۴-۱۶- تعداد پرونده های مختومه استان گلستان طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شاخص	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییرات
طلاق	۳۴۱۲	۴۵۵۱	۳۳/۴
سرقه	۵۱۰۵	۴۹۹۹	-۲/۱
قتل غیر عمد	۳۱۳	۴۱۶	۳۲/۹
شرب خمر و تولید مشروبات الکلی	۱۰۷۱	۴۳۱	-۵۹/۸
ضرب و جرح	۵۲۱۹	۶۹۴۸	۳۳/۱

ماخذ: دادگستری کل استان گلستان

جدول شماره ۵-۱۶ - تعداد گواهی فوت شده صادره استان گلستان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شاخص	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییرات
تعداد کل گواهی فوت شدگان	۱۱۵۹	۱۰۰۴	-۱۳/۴
تصادفات رانندگی	۵۴۵	۴۷۳	-۱۳/۲
سوختگی	۱۱	۱۱	۰
غرق شدگان	۴۵	۱۱	-۷۵/۶
سقوط از بلندی	۲۵	۳۷	۴۸
مرگ و میر ناشی از اعتیاد	۲۹	۲۱	-۲۷/۶
برق گرفتگی	۱۶	۱۴	-۱۲/۵
مسمومیت	۴۵	۴۵	۰
مرگ طبیعی	۱۱۳	۷۵	-۳۳/۶

ماخذ: پزشکی قانونی استان گلستان

جدول شماره ۶-۱۶ - تعداد اموال منقول و غیر منقول و شرکت های تعاونی استان گلستان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شاخص	واحد	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییرات
تعداد معاملات اموال منقول ثبت شده	فقره	۳۵۷۷۲	۳۹۵۳۹	۱۰/۶
تعداد معاملات اموال غیر منقول ثبت شده	فقره	۲۹۱۴۶	۲۶۴۰۲	-۹/۴
تعداد اسناد مالکیت صادر شده	فقره	۴۷۵۶۴	۵۴۱۱۹	۱۳/۸
تعداد شرکت های تجاری و تعاونی ثبت شده	فقره	۱۷۳۸	۱۳۶۷	-۲۱/۳
تعداد شرکت های تجاری و تعاونی منحل شده	فقره	۵۴	۸۳	۵۳/۷

ماخذ: اداره کل ثبت اسناد و املاک استان

فصل سوم

وضعیت امور زیربنایی و تولیدی استان گلستان در سال ۱۳۹۲

عمران شهری
عمران روستایی و عشایری
انرژی و سوخت
حمل و نقل
ارتباطات و فناوری اطلاعات
مسکن و ساختمان

الف - زیربنایی

کشاورزی
منابع طبیعی
منابع آب
صنعت و معدن
حفاظت محیط زیست

ب - تولیدی

بسترسازی برای رشد
سریع و رقابت پذیری
اقتصادی

۱۷- عمران شهری

توسعه روزافزون شهرها منجر به گسترش نامتعادل و ناهماهنگ آنها شده است. به عبارتی رشد ساخت و ساز در شهرها به مراتب سریع تر از توسعه امکانات شهری گردیده و این امر موجب فشار روزافزون بر زیرساخت های شهری شده است.

یکی از مهمترین وظایف بخش عمران شهری اداره امور شهر در قالب بهبود مدیریت شهری است بطوری که قابلیت ها و ظرفیت های فیزیکی موجود و ممکن، منجر به بهره وری بیشتر گردد.

بخش عمران شهری دارای ابعاد گسترده ای از قبیل شهرسازی و خدمات رفاهی مانند آب، برق، گاز و تلفن می باشد. گستردگی فعالیت های این بخش موجب شده تا در برنامه های توسعه و اسناد بالادستی به عمران شهری توجه بیشتری شود. بر اساس سند چشم انداز توسعه در فصل عمران شهری باید به مواردی از قبیل توسعه پایدار شهری متناسب با مقتضیات محلی، فرهنگی و تاریخی و اسلامی، حفظ حقوق و تکریم شهروندان، تراکم جمعیت در پهنه سرزمین، هماهنگی و تناسب سیمای شهری با فرهنگ ایرانی- اسلامی، تجدید حیات شهری در بافت های فرسوده و پیرامونی، شهرسازی مشارکتی از طریق نهادهای نهادهای نمودن نقش موثر مردم در امر برنامه ریزی توجه بیشتری صورت گیرد.

- تعداد و جمعیت شهرهای استان

بر اساس برآورد سال ۱۳۹۲ جمعیت شهری استان ۹۶۷۸۷۰ نفر بوده که در ۲۹ شهر استان ساکن بوده اند. شهرهای استان بطور عمده جمعیت کمتر از پنجاه هزار نفر دارند. تنها دو شهر گرگان و گنبد کاووس دارای جمعیتی بیش از صد هزار نفر می باشند (جدول ۲-۱۷).

نسبت شهرنشینی از ۴۱/۳ درصد در سال ۱۳۷۵ به ۴۹/۲ درصد در سال ۱۳۸۵، ۵۱ درصد در سال ۱۳۹۰ و ۵۲/۴ درصد در سال ۱۳۹۲ رسیده که نسبت به میانگین کشوری (نسبت شهرنشینی در کشور حدود ۷۲/۱ درصد) کمتر می باشد. یکی از علل کاهش جمعیت شهری نسبت به میانگین کشوری، وجود فعالیت های کشاورزی در استان گلستان می باشد که حدود ۴۸ درصد جمعیت استان در روستاها به فعالیت های مذکور مشغول می باشند (جدول ۱-۱۷).

ساختار فضایی شهرهای استان گویای این واقعیت است که اکثر شهرهای استان عملکرد کشاورزی - خدماتی دارند. استقرار آنها در ناحیه جلگه‌ای و اراضی مرغوب کشاورزی سبب چنین بافتی شده است. بیشترین صنایع استان در جوار شهرهای بزرگ و همچنین شهرک‌های صنعتی متمرکز هستند. با توجه به شرایط اقلیمی، نحوه استقرار و پراکندگی مراکز مسکونی شهری و روستایی از ویژگی‌های خاصی برخوردار است. اراضی وسیع شمال استان به دلیل کمبود آب، کیفیت نامناسب و شوری خاک از حداقل تراکم کانون شهری برخوردار بوده و در این منطقه وسیع شهرهای کلان، گمیش تپه، اینچه‌برون، مراوه تپه و انبار الوم استقرار دارند.

با توجه به ساختار جمعیتی شهرهای استان، حدود ۶۵/۵ درصد شهرهای استان دارای جمعیتی زیر ۲۰ هزار نفر (۴۴/۸ درصد کمتر از ۱۰ هزار نفر و ۲۰/۷ درصد بین ۱۰ تا ۲۰ هزار نفر) جمعیت دارند (جدول ۲-۱۷).

بر اساس برآورد سال ۱۳۹۲ شهرستان گرگان با ۳۸/۲ درصد و شهرستان گنبد با ۱۵/۹ درصد بیشترین تعداد جمعیت شهری استان را به خود اختصاص داده اند. همچنین شهرستان گرگان با ۷۵/۴ درصد (بالاترین میزان شهرنشینی) جایگاه اول و شهرستان ترکمن با ۶۶/۹ درصد جایگاه دوم را به خود اختصاص داده اند (جدول ۳-۱۷).

— تأسیسات آب آشامیدنی شهرها و خانوارهای برخوردار

آب آشامیدنی شهرهای استان تحت پوشش شرکت آب و فاضلاب شهری استان قرار دارد. بخش عمده‌ای از منابع تأمین آب نقاط شهری استان از آب‌های زیرزمینی به وسیله چاه‌های عمیق استحصال می‌گردد. تأسیسات آب آشامیدنی شهرهای (اینچه‌برون، تاتارعلیا، سنگدوین، سیمین شهر، فراغی، مراوه تپه و مزرعه) تحت پوشش شرکت آب و فاضلاب شهری استان نمی‌باشند و از طرفی تعداد ۴۴ روستای اقماری استان با جمعیتی بالغ بر ۷۰ هزار نفر تحت پوشش آبفا می‌باشند.

در سال ۱۳۹۲ تعداد مشترکین آب آشامیدنی نقاط شهری استان ۲۵۰۹۸۹ فقره (معادل ۳۴۲۳۳۵ واحد) بوده که نسبت به سال قبل ۴/۳ درصد افزایش داشته، همچنین درصد خانوارهای برخوردار از شبکه آب آشامیدنی نقاط شهری استان در همین سال ۱۰۰ درصد بوده است. از مجموع ۷۳۲۴۱ هزار مترمکعب آب تولیدی در استان، ۵۵۱۵۰ هزار مترمکعب آن فروخته (مصرف) شده، به عبارت دیگر آب ورودی به شبکه به طور کامل مورد بهره‌برداری قرار نمی‌گیرد. متوسط بهره‌برداری از آب ورودی به شبکه ۷۵/۳ درصد بوده و میزان هدر رفت آب در شبکه ۲۴/۷ درصد آب تولیدی می‌باشد (جدول ۴-۱۷).

در سال ۱۳۹۲ بیشترین تعداد مشترکین آب آشامیدنی در نقاط شهری متعلق به شهر گرگان با ۶۷۱۹۱ مشترک و کمترین تعداد مشترکین به شهر نوده خاندوز با ۹۹۷ مشترک تعلق داشته است (جدول ۵-۱۷). همچنین بالاترین درصد پرت آب متعلق به شهر جلیان با ۲۸/۲۸ درصد و پائین‌ترین درصد پرت آب متعلق به شهر انبار الوم با ۱۶/۷۳ درصد می‌باشد. بیشترین میزان تولید آب آشامیدنی در نقاط شهری مربوط به شهر گرگان با حدود ۲۹۵۴۳ هزار متر مکعب و کمترین میزان مربوط به شهر نوده خاندوز با ۲۴۸ هزار مترمکعب، همچنین بیشترین میزان مصرف خانگی مربوط به شهر گرگان با ۱۸۹۸۱ هزار مترمکعب و کمترین میزان مصرف خانگی مربوط به شهر نوده خاندوز با ۱۷۲ هزار مترمکعب بوده است (جدول ۶-۱۷).

عواملی چون فرسودگی و غیرفنی بودن شبکه‌ها، نشت آب از مخازن و تلمبه‌خانه‌ها، انشعاب‌های بدون کنتور، عدم دقت کنتور در اندازه‌گیری آب، الگوی مصرف و میزان درجه حرارت منجر به افزایش اتلاف آب آشامیدنی شهرها می‌گردد.

از کل آب مصرفی در نقاط شهری استان، ۴۸۸۹۱ هزار متر مکعب به مصارف خانگی، ۳۹۵ هزار متر مکعب به مصارف صنعتی و ۵۸۶۳ هزار متر مکعب به سایر مصارف می‌رسد (جدول ۶-۱۷).

طول شبکه آبرسانی شهرهای استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۳۱۲۴/۴۸ کیلومتر که ۴۱۵/۴۴ کیلومتر خط انتقال و ۲۷۰۹/۰۴ کیلومتر شبکه توزیع بوده است. بیشترین طول شبکه و خط انتقال مربوط به

شهر گرگان به ترتیب با ۸۱۴/۱۹ و ۱۰۴/۵۳ کیلومتر و کمترین طول شبکه و خط انتقال مربوط به شهر نگیں شهر به ترتیب با ۱۹/۷۷ و ۰/۸۵ کیلومتر بوده است (جدول ۶-۱۷).

نقاط شهری استان گلستان در سال مذکور دارای ۸۳ مخزن درمدار بهره‌برداری با ظرفیت ۲۳۵۳۰۵ مترمکعب می‌باشد. بیشترین حجم مخازن مربوط به شهرهای گرگان و گنبد بوده و تعداد ۶ مخزن با ظرفیت ۲۳۰۰۰ متر مکعب در دست ساخت بوده است.

در نقاط شهری استان گلستان ۲ تصفیه‌خانه آب آشامیدنی در شهر گرگان وجود دارد. ظرفیت روزانه آنها ۱۴۴۲۰ مترمکعب در روز است. از جمله مشکلات عمده استان عدم تأمین آب آشامیدنی از منابع آبهای سطحی و آب سد به ویژه در شهرهای گرگان و گنبد کاووس می‌باشد (جدول ۴-۱۷).

- تأسیسات شهری

شبکه فاضلاب شهرها یکی از تأسیسات مهم خدمات زیربنایی شهری محسوب می‌گردد. اگر چه سالهاست دفع فاضلاب شهری استان از طریق حفر چاه‌های جاذب انجام می‌شود، اما امروزه جوابگو نیست. با توجه به اینکه بخش قابل توجهی از شهرهای استان در دامنه‌های شیب‌دار و بخشی در محدوده ساحلی قرار گرفته و سطح آب زیرزمینی در تعدادی از شهرها بالا می‌باشد، مشکلات فراوانی را موجب گشته است. در این راستا شرکت آب و فاضلاب استان عملیات اجرایی دفع اصولی فاضلاب شهری ۷ شهر بندرگز، کردکوی، ترکمن، گرگان، گنبد کاووس، آق قلا و آزادشهر را آغاز نموده که از شهرهای مذکور تا کنون شبکه فاضلاب شهرهای کردکوی، بندرگز و ترکمن به بهره‌برداری رسیده است. همچنین مطالعات شبکه دفع اصولی فاضلاب شهرهای مینودشت و گمیشان انجام شده و در شهر علی‌آباد در مرحله تهیه طرح نهایی تصفیه‌خانه می‌باشد.

تا پایان سال ۱۳۹۲ طول شبکه جمع‌آوری و دفع فاضلاب شهری (اصلی و فرعی) اجرا شده استان ۵۴۷۶۳۸ متر بوده است. همچنین طول خطوط انتقال فاضلاب در بین شهرهای استان حدود ۲۳۲۲۵ متر و میزان اعتبار هزینه شده از اعتبارات ملی استانی شده و منابع داخلی آن تا پایان سال ۱۳۹۲ بالغ بر ۱۲۲۶۵۰۸/۲ میلیون ریال بوده است.

از دیگر تأسیسات شهری، کشتارگاه‌ها می‌باشند. در استان ۱۳ کشتارگاه با ۹۶۱۶۴/۳ مترمربع عرصه و ۹۸۷۵ مترمربع اعیان وجود دارد. میدان‌های میوه و تره‌بار، محل توزیع اقلام مختلف میوه و تره‌بار به صورت عمده به مغازه‌داران و خریداران می‌باشد. در این استان ۷ میدان میوه و تره‌بار (گرگان، گنبدکاووس، علی‌آباد، مینودشت، خان‌بین، کلاله و ترکمن) با مساحت ۱۱۳۳۰۱ متر مربع همه روزه فعال هستند (جدول ۸-۱۷).

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۴ گرمابه عمومی و ۴۴ گرمابه خصوصی در سطح شهرهای استان وجود دارد که بیشترین تعداد گرمابه‌ها در شهر گرگان با ۹ گرمابه عمومی و ۱۴ گرمابه خصوصی می‌باشد. در همین سال تعداد ۶۲۹ چشمه دستشویی عمومی در استان وجود داشته که بیشترین تعداد در شهر گرگان با ۲۲۶ چشمه بوده است. همچنین ۳۱ ایستگاه آتش‌نشانی دارای جایگاه با ۷۶ خودروی آتش‌نشانی در استان وجود دارد. ترافیک سنگین درون شهری یکی از مشکلات اساسی شهر گرگان محسوب می‌شود. عواملی چون توزیع نامناسب واحدهای آموزشی، اداری و خدماتی و... سبب سنگینی بار ترافیک شهری شده‌اند.

با توجه به افزایش جمعیت و آلودگی روزافزون محیط شهری، نقش فضای سبز بیش از پیش اهمیت می‌یابد. در سال ۱۳۹۲ کل فضای سبز شهری استان ۵۱۱/۷۸ هکتار و سرانه فضای سبز برای هر شهروند در همین سال ۵/۲۹ متر مربع بوده است. بیشترین میزان فضای سبز مربوط به شهر گرگان با ۲۱۶/۴ هکتار و کمترین میزان مربوط به شهر تاتارعلیا با ۰/۶ هکتار و همچنین بالاترین سرانه فضای سبز در نقاط شهری مربوط به شهر فراغی با ۳۱/۷ مترمربع (مهمترین عامل در بالاترین میزان سرانه فضای سبز شهری فراغی، وجود پارک جنگلی ۱۷ هکتاری درون شهری این شهر می‌باشد) و کمترین میزان سرانه فضای سبز مربوط به شهر تاتارعلیا با ۱/۲۵ مترمربع به ازای هر نفر بوده است.

خدمات رسانی به شهروندان در جمع‌آوری زباله شهری از وظایف اصلی شهرداری‌ها بوده که به صورت مکانیزه، نیمه مکانیزه و دستی انجام می‌شود. در استان سیستم جمع‌آوری زباله در شهرهای گرگان و گنبدکاووس به صورت مکانیزه و مابقی شهرها به صورت نیمه مکانیزه و دستی صورت می‌گیرد. همچنین تعداد ۱۱۵ دستگاه خودرو حمل زباله حدود ۵۹۴/۴ تن زباله تولیدی در روز نقاط شهری استان را به مرکز دفع زباله حمل می‌کنند که بیشترین میزان زباله تولیدی در روز متعلق به شهر

گرگان با حدود ۲۲۵ تن و کمترین میزان زباله تولیدی متعلق به شهر انبارالوم با ۱/۲ تن بوده است. همچنین سرانه زباله تولیدی شهرهای استان برای هر نفر حدود ۶۱۴گرم در روز بوده که بالاترین سرانه زباله تولیدی متعلق به شهرمزرعه با ۱۱۶۷ گرم و پائین ترین سرانه زباله تولیدی متعلق به شهر انبارالوم با ۱۷۶ گرم در روز بوده است (جدول ۸-۱۷).

جدول شماره ۱- ۱۷- تحولات جمعیت شهری استان و مقایسه آن با کل کشور در سالهای ۹۲-۱۳۷۵

سال		۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
استان	تعداد شهر	۱۶	۲۴	۲۵	۲۷	۲۹
	جمعیت	۱۴۲۶۲۸۸	۱۶۱۷۰۸۷	۱۷۷۷۰۱۴	۱۸۱۱۵۲۶	۱۸۴۶۹۳۹
	درصدشهرنشینی	۴۱/۳	۴۹/۲	۵۱	۵۱/۷	۵۲/۴
کشور	تعداد شهر	۶۷۸	۱۰۱۲	۱۱۶۶	۱۲۲۴	-
	جمعیت	۶۰۰۵۵۴۸۸	۷۰۴۷۲۸۴۶	۷۵۱۴۹۶۶۹	۷۶۰۳۸۰۰۰	۷۶۹۴۲۰۰۰
	درصدشهرنشینی	۶۱/۳	۶۶/۵	۷۱/۴	۷۱/۸	۷۲/۱

مأخذ: دفتر برنامه ریزی و بودجه و مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۲- ۱۷- سطح‌بندی جمعیت شهری استان گلستان در سال ۱۳۹۲

عنوان	تعداد شهر	جمعیت(نفر)	نام شهر
کمتر از ۱۰۰۰۰ نفر	۱۳	۷۷۴۴۱	اینجه برون - نوده خاندوز - انبارالوم - سرخنکلاته - مراوه تپه جلین - نوکنده - نگین شهر-دلند - فراغی - ناتار علیا- مزرعه سنگدوین
۱۰۰۰۰ تا ۱۹۹۹۹ نفر	۶	۹۲۵۰۳	خان‌ببین - رامیان - فاضل‌آباد - سیمین شهر - گمیش تپه بندرگز
۲۰۰۰۰ تا ۲۹۹۹۹ نفر	۳	۷۸۴۱۶	کلاله- کالیگش - مینودشت
۳۰۰۰۰ تا ۴۹۹۹۹ نفر	۳	۱۱۲۵۷۱	آق‌قلا - کردکوی - آزادشهر
۵۰۰۰۰ تا ۹۹۹۹۹ نفر	۲	۱۰۱۲۴۹	ترکمن - علی‌آباد
۱۰۰۰۰۰ تا ۱۹۹۹۹۹ نفر	۱	۱۵۱۱۹۷	گنبد کاووس
بیشتر از ۲۰۰۰۰۰ نفر	۱	۳۵۴۴۹۳	گرگان
جمع	۲۹	۹۶۷۸۷۰	-

مأخذ: دفتر برنامه ریزی و بودجه.

جدول شماره ۳ - ۱۷ - تعداد جمعیت شهری استان گلستان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

(نفر / درصد)

نسبت شهرنشینی	سهم جمعیت شهری شهرستان از جمعیت شهری استان	جمعیت شهری	جمعیت کل	سال شهرستان
۵۴/۹	۵/۳	۵۰۸۷۷	۹۲۶۹۹	آزادشهر
۳۰/۵	۴/۱	۳۹۷۹۷	۱۳۰۴۱۰	آق‌قلا
۵۶/۱	۲/۷	۲۶۰۱۹	۴۶۳۵۲	بندرگز
۶۶/۹	۵/۲	۵۰۲۰۵	۷۵۰۶۴	ترکمن
۴۲/۱	۳/۸	۳۶۴۵۳	۸۶۵۴۳	رامیان
۵۵	۷/۷	۷۴۸۳۲	۱۳۵۹۶۴	علی‌آباد
۵۵/۷	۴/۱	۳۹۷۵۱	۷۱۳۲۰	کردکوی
۲۹/۳	۳/۴	۳۳۳۵۹	۱۱۳۸۹۹	کلاله
۳۴/۸	۲/۲	۲۱۱۴۸	۶۰۷۶۸	کالیکش
۷۵/۴	۳۸/۲	۳۶۹۲۹۴	۴۸۹۸۷۵	گرگان
۵۲	۳/۶	۳۴۷۲۶	۶۶۸۲۷	گمیشان
۴۵	۱۵/۹	۱۵۳۶۳۰	۳۴۱۴۸۰	کنبدکاووس
۱۴/۵	۰/۹	۸۴۲۹	۵۷۹۹۷	مراوه‌تپه
۳۷/۸	۳	۲۹۳۵۰	۷۷۷۳۹	مینودشت
۵۲/۴	۱۰۰	۹۶۷۸۷۰	۱۸۴۶۹۳۹	استان

مأخذ: دفتر برنامه ریزی و بودجه.

جدول شماره ۴-۱۷ - وضعیت شبکه آب آشامیدنی استان گلستان در سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

۱۳۹۲	۱۳۹۱	واحد	سال	
			شرح	
۱۰۰	۱۰۰	درصد	خانوارهای برخوردار از آب آشامیدنی	
۲۵۰۹۸۹	۲۴۰۷۰۳	مشترک	تعداد مشترکین آب آشامیدنی	
۷۳۲۴۱	۷۲۳۶۶	هزار متر مکعب	میزان آب تولیدی	
۴۸۸۹۱	۴۷۵۶۰	هزار متر مکعب	خانگی	میزان آب مصرفی
۱۱۹۰	۱۲۵۵	هزار متر مکعب	تجاری	
۳۹۵	۴۲۰	هزار متر مکعب	صنعتی	
۷۵/۳۰	۷۵/۲۲	درصد	متوسط بهره‌برداری از آب	
۲۴/۷۰	۲۴/۷۸	درصد	متوسط پرت آب	
۴۱۵/۴۴	۴۰۴/۳۰	کیلومتر	طول خطوط انتقال آب	
۲۷۰۹/۰۴	۲۶۵۱/۲۶	کیلومتر	طول شبکه توزیع آب آشامیدنی	
۸۳	۷۸	مخزن	تعداد مخازن موجود	
۲۳۵۳۰۵	۱۹۰۳۰۵	متر مکعب	ظرفیت مخازن موجود	
۶	۱۰	مخزن	تعداد مخازن در دست ساخت	
۲۳۰۰۰	۴۲۰۰۰	متر مکعب	ظرفیت مخازن در دست ساخت	
۱۴۴۲۰	۱۵۸۴۱	متر مکعب در روز	ظرفیت تصفیه خانه ها	

ماخذ: شرکت آب و فاضلاب شهری استان گلستان.

جدول شماره ۵ - ۱۷ - تعداد مشترکین، طول خطوط انتقال، شبکه و حجم مخازن آب آشامیدنی استان گلستان
به تفکیک شهر در سال ۱۳۹۲

(مشترک / کیلومتر / متر مکعب)

شهرستان	شاخص شهر	تعداد کل مشترکین	تعداد مشترکین خانگی	تعداد مشترکین صنعتی	سایر مشترکین
آزادشهر	آزادشهر	۱۳۲۹۰	۱۱۷۷۸	۸	۱۵۰۴
	نوده خاندوز	۹۹۷	۹۰۶	۲	۸۹
	نگین شهر	۲۱۶۱	۱۹۹۰	۹	۱۶۲
آق قلا	آق قلا	۸۲۸۵	۶۹۴۱	۸	۱۳۳۶
	انبیاءالوم	۱۷۲۸	۱۴۷۴	۰	۲۵۴
بندرگز	بندرگز	۶۹۴۲	۵۷۹۹	۱۱	۱۱۳۲
	نوکنده	۲۸۲۵	۲۵۲۲	۷	۲۹۶
ترکمن	بندر ترکمن	۱۴۳۷۹	۱۲۷۵۲	۸۰	۱۵۴۷
رامیان	رامیان	۳۹۲۴	۳۳۲۸	۶	۵۹۰
	دلند	۲۱۰۶	۱۹۱۵	۱	۱۹۰
	خان بیین	۳۵۱۷	۳۰۲۶	۱	۴۹۰
علی آباد	علی آباد	۱۶۱۶۴	۱۳۷۱۹	۲۹	۲۴۱۶
	فاضل آباد	۵۹۹۶	۵۰۴۴	۴۶	۹۰۶
کردکوی	کردکوی	۱۱۴۹۹	۱۰۱۹۱	۱۰۷	۱۲۰۱
کalah	کalah	۱۱۷۵۸	۱۰۱۴۶	۳	۱۶۰۹
کالیکش	کالیکش	۷۲۴۶	۶۳۰۸	۲	۹۳۶
گرگان	گرگان	۶۷۱۹۱	۵۶۵۶۷	۴۴	۱۰۵۸۰
	سرخنکلاته	۲۳۹۸	۲۱۷۷	۱۳	۲۰۸
	جلین	۲۲۳۶	۲۱۱۲	۰	۱۲۴
گمیشان	گمیش تپه	۴۶۷۰	۴۱۷۵	۱۴	۴۸۱
گنبد کاووس	گنبد کاووس	۵۱۶۹۱	۴۶۳۸۶	۱۴	۵۲۹۱
مینودشت	مینودشت	۹۹۸۶	۸۷۴۸	۸	۱۲۳۰
استان		۲۵۰۹۸۹	۲۱۸۰۰۴	۴۱۳	۳۲۵۷۲

ماخذ: شرکت آب و فاضلاب شهری استان گلستان. (ادامه جدول در صفحه بعد)

*شهرهای اینچه برون، تاتارعلیا، سنگدوین، سیمین شهر، فراغی، مراوه تپه و مزرعه تحت پوشش آب و فاضلاب شهری نمی باشند.
**سایر مشترکین شامل: مشترکین تجاری، گرمابه، نانوایی، عمومی و خدمات عام المنفعه، اداری و دولتی، فضای سبز، مدارس، مذهبی، مراکز فرهنگی، نیروهای مسلح، آب آزاد، کاربریهای خاص و سایر می باشد.

ادامه جدول شماره ۵ - ۱۷- تعداد مشترکین، طول خطوط انتقال، شبکه و حجم مخازن آب آشامیدنی استان گلستان
به تفکیک شهر در سال ۱۳۹۲

(مشترک / کیلومتر / متر مکعب)

شهرستان	شاخص شهر	خطوط انتقال	طول شبکه	حجم مخازن موجود	حجم مخازن در دست احداث
آزادشهر	آزادشهر	۱۱/۹۶	۲۰۰/۲۵	۷۵۰۰	۰
	نوده خاندوز	۱۳/۱۰	۱۲/۶۳	۵۹۰	۰
	نگین شهر	۰/۸۵	۱۹/۷۷	۲۰	۲۰۰۰
آق قلا	آق قلا	۳۷/۳۵	۱۲۱/۱۶	۱۰۰۰۰	۰
	انبارالوم	۵/۳۷	۳۸/۴۷	۱۰۰۰	۰
بندرگز	بندرگز	۵/۸۹	۵۹/۱۲	۷۵۰۰	۰
	نوکنده	۲/۶۰	۲۴/۷۱	۳۰۲۰	۰
ترکمن	بندر ترکمن	۲۱/۰۸	۱۴۷/۱	۲۴۰۰۰	۰
رامیان	رامیان	۱۰/۱۵	۴۸/۷۵	۳۰۰۰	۰
	دلند	۱۰/۵۷	۳۵/۶۶	۲۰۵۰	۰
	خان بیین	۱۰/۸۵	۴۱/۷۶	۲۰۰۰	۰
علی آباد	علی آباد	۱۷/۹۸	۱۴۰/۸۳	۱۲۰۰۰	۰
	فاضل آباد	۸/۷۶	۴۳/۶۷	۴۰۸۰	۰
کردکوی	کردکوی	۱۳/۷۵	۱۱۶/۷۲	۷۵۸۵	۰
کالاه	کالاه	۲۵/۹۰	۱۱۸/۱۴	۷۶۰۰	۰
کالیکش	کالیکش	۱۰/۹۲	۶۰/۳۳	۱۲۲۰۰	۲۰۰۰
گرگان	گرگان	۱۰۴/۵۳	۸۱۴/۱۹	۸۹۴۰۰	۱۲۰۰۰
	سرخنکلاته	۲/۶۰	۲۳/۱۱	۲۷۵۰	۰
	جلین	۱	۲۰	۱۶۰	۰
گمیشان	گمیش تپه	۲۱	۷۴/۶۶	۵۰۰	۰
گنبد کاووس	گنبد کاووس	۵۴/۹۵	۴۵۲/۲۵	۳۰۰۰۰	۵۰۰۰
مینودشت	مینودشت	۲۴/۲۸	۹۵/۷۶	۸۳۵۰	۲۰۰۰
استان		۴۱۵/۴۴	۲۷۰۹/۰۴	۲۳۵۳۰۵	۲۳۰۰۰

ماخذ: شرکت آب و فاضلاب شهری استان گلستان.

*شهرهای اینچه برون، تاتارعلیا، سنگدوین، سیمین شهر، فراغی، مراوه تپه و مزرعه تحت پوشش آب و فاضلاب شهری نمی باشند.

جدول شماره ۶ - ۱۷- میزان تولید، میزان مصرف و پرت آب آشامیدنی استان گلستان
به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

(متر مکعب / درصد)

شهرستان	شاخص شهر	میزان تولید آب آشامیدنی	میزان مصرف خانگی	میزان مصرف صنعتی	میزان مصرف سایر	پرت آب
آزادشهر	آزادشهر	۳۳۲۹۱۹۷	۲۳۳۰۸۲۲	۱۶۴۳۵	۱۵۶۸۹۱	۲۴/۷۸
	نوده خاندوز	۲۴۷۹۵۸	۱۷۱۹۵۴	۹۲	۸۵۲۷	۲۷/۱۸
	نگین شهر	۴۸۴۳۰۱	۳۵۲۷۵۴	۸۲۰	۸۸۸۱	۲۵/۱۶
آق قلا	آق قلا	۱۸۵۵۸۹۸	۱۲۲۸۳۶۷	۱۶۱۱۹	۱۵۵۹۶۵	۲۴/۵۴
	انبیاءالوم	۳۶۷۶۳۷	۲۵۷۹۷۳	۰	۴۸۱۷۴	۱۶/۷۳
بندرگز	بندرگز	۱۵۷۰۶۷۸	۱۱۰۱۰۲۵	۱۹۱۲	۸۲۳۵۷	۲۴/۵۴
	نوکنده	۵۱۱۸۰۰	۳۵۹۵۹۳	۳۸۶۷	۲۲۴۶۱	۲۴/۶۰
ترکمن	بندر ترکمن	۳۴۲۱۷۷۴	۲۳۱۱۱۵۸	۴۹۹۸۴	۲۰۲۹۴۱	۲۵/۰۷
رامیان	رامیان	۱۰۰۱۶۱۸	۶۹۲۶۵۵	۱۰۶۲	۶۲۶۵۲	۲۴/۴۹
	دلند	۵۲۲۲۳۲	۳۷۵۶۵۳	۲۰	۲۴۹۰۸	۲۳/۲۹
	خان بین	۷۳۹۶۷۲	۵۰۶۹۰۹	۵۶۲	۵۰۵۴۲	۲۴/۵۶
علی آباد	علی آباد	۴۰۳۸۲۰۵	۲۶۷۹۵۴۷	۱۲۲۱۰	۳۳۷۱۲۳	۲۴/۹۹
	فاضل آباد	۱۲۳۳۴۱۷	۸۵۱۲۶۳	۲۱۳۶۸	۵۸۷۸۳	۲۴/۴۹
کردکوی	کردکوی	۲۷۸۰۰۹۰	۱۹۵۰۳۲۷	۶۲۷۴	۱۱۶۰۶۰	۲۵/۴۵
کلاله	کلاله	۲۷۴۷۲۱۹	۱۸۳۵۵۶۵	۱۴۵۸	۲۴۸۸۹۷	۲۴/۰۷
گالیکشی	گالیکشی	۱۸۰۳۲۷۰	۱۲۵۸۰۹۶	۱۲۷۴	۹۶۳۷۱	۲۴/۸۲
گرگان	گرگان	۲۹۵۴۳۴۵۷	۱۸۹۸۰۸۴۵	۲۱۱۶۳۲	۳۰۷۶۵۴۷	۲۴/۶۲
	سرخکلاته	۵۶۶۹۸۲	۴۰۱۸۰۲	۴۰۳۱	۲۱۲۶۵	۲۴/۶۷
	جلین	۴۸۶۳۸۴	۳۳۸۳۷۴	۰	۱۰۴۷۰	۲۸/۲۸
کمیشان	کمیش تپه	۱۰۷۱۸۱۳	۷۲۵۵۲۵	۲۰۹۵۷	۶۲۶۲۵	۲۴/۵۱
گنبد کاووس	گنبد کاووس	۱۲۲۸۸۹۱۱	۸۳۷۵۷۸۰	۱۳۵۰۶	۸۳۶۳۸۰	۲۴/۹۳
مینودشت	مینودشت	۲۶۲۸۵۳۸	۱۸۰۵۰۹۶	۱۱۷۰۳	۱۷۴۵۲۹	۲۴/۲۴
استان		۷۳۲۴۱۰۵۱	۴۸۸۹۱۰۸۳	۳۹۵۲۸۶	۵۸۶۳۳۴۹	۲۴/۷۰

ماخذ: شرکت آب و فاضلاب شهری استان گلستان.

*شهرهای اینجه برون، تاتار علیا، سنگدوین، سیمین شهر، فراغی، مراوه تپه و مزرعه تحت پوشش آب و فاضلاب شهری نمی باشند.

**مصرف سایر شامل: مصارف تجاری، گرمابه، نانوایی، عمومی و خدمات عام المنفعه، اداری و دولتی، فضای سبز،

مدارس، مذهبی، مراکز فرهنگی، نیروهای مسلح، آب آزاد، کاربریهای خاص و سایر می باشد.

جدول شماره ۷-۱۷ - وضعیت سیستم جمع آوری شبکه فاضلاب شهری استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۲
(متر / میلیون ریال)

استان	کنبدکاووس	گرگان	کردکوی	علی آباد	ترکمن	بندرگز	آق قلا	آزادشهر	شهرستان	
									طول شبکه اجرا شده اصلی و فرعی	خط انتقال فاضلاب
۴۷۳۹۴۷	۷۲۹۲۳	۲۱۶۰۶۰	۵۵۲۱۰	۰	۶۹۲۳۵	۳۲۱۸۳	۰	۲۸۳۳۶	۸۸	تا پایان
۴۸۰۷۰۵	۷۲۹۲۳	۲۲۰۱۶۵	۵۵۲۱۰	۰	۶۹۴۲۲	۳۲۶۴۰	۰	۳۰۳۴۵	۸۹	تا پایان
۵۰۷۳۴۳	۷۴۷۰۵	۲۳۴۱۶۶	۵۵۲۱۰	۰	۶۹۴۲۲	۴۰۰۸۰	۰	۳۳۷۶۰	۹۰	تا پایان
۵۳۹۷۵۶	۷۵۷۵۸	۲۵۹۱۷۶	۵۵۲۱۰	۰	۷۱۸۰۱	۴۲۲۳۶	۶۹۳	۳۴۸۸۲	۹۱	تا پایان
۵۴۷۶۳۸	۷۵۷۵۸	۲۶۶۰۱۳	۵۵۲۱۰	۰	۷۲۷۷۶	۴۲۳۰۶	۶۹۳	۳۴۸۸۲	۹۲	تا پایان
۱۹۰۷۹	۶۹۵۰	۳۱۰۰	۱۳۷۰	۰	۲۰۰۰	۳۵۲۰	۰	۲۱۳۹	۸۸	تا پایان
۱۹۳۹۰	۶۹۵۰	۳۱۰۰	۱۳۷۰	۰	۲۰۰۰	۳۵۲۰	۰	۲۴۵۰	۸۹	تا پایان
۲۲۹۰۰	۶۹۵۰	۳۱۰۰	۱۳۷۰	۰	۲۰۰۰	۴۵۰۰	۲۵۳۰	۲۴۵۰	۹۰	تا پایان
۲۳۰۴۴	۶۹۵۰	۳۱۰۰	۱۳۷۰	۰	۲۰۰۰	۴۶۴۴	۲۵۳۰	۲۴۵۰	۹۱	تا پایان
۲۳۲۲۵	۷۱۳۱	۳۱۰۰	۱۳۷۰	۰	۲۰۰۰	۴۶۴۴	۲۵۳۰	۲۴۵۰	۹۲	تا پایان
۱۲۱۰۹۷۱/۸	۲۸۲۰۱۸/۴	۵۰۹۴۵۱	۶۲۴۵۰	۲۴۶۱۱	۱۳۱۵۹۷/۶	۷۷۳۹۲	۳۰۱۲۷	۹۳۳۲۴/۸	ملی استانی	شده
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ملی	
۱۵۵۳۶/۵	۲۶۸۴/۷	۳۲۰۶/۲	۱۷۳۵	۱۷۶/۶	۳۸۷۵	۳۵۸۶/۲	۰	۲۷۲/۸	منابع داخلی	
۱۲۲۶۵۰۸/۲	۲۸۴۷۰۳/۱	۵۱۲۶۵۷/۲	۶۴۱۸۵	۲۴۷۸۷/۶	۱۳۵۴۷۲/۶	۸۰۹۷۸/۲	۳۰۱۲۷	۹۳۵۹۷/۶	جمع	
-	۵۴/۹۷	۵۵/۴۳	۱۰۰	۴/۹۷	۹۹	۷۵/۴۲	۵/۶۵	۲۳/۳۷	پیشرفت فیزیکی (درصد)	

ماخذ: شرکت آب و فاضلاب شهری استان گلستان.

* شبکه فاضلاب شهر علی آباد دارای ردیف اجرایی بوده و پیشرفت فیزیکی اشاره شده مربوط به تکمیل مطالعات و تهیه زمین تصفیه خانه می باشد.

جدول شماره ۸ - ۱۷ - میزان عملکرد بخش عمران شهری استان گلستان به تفکیک شهر در سال ۱۳۹۲

سراجه فضای سبز به ازای هر نفر (مترمربع)	مساحت فضای سبز (هکتار)					شاخص شهر
	جمع	رفوژ وسط معابر	فضای سبز حاشیه معابر	پارک جنگلی درون شهری	پارک عمومی و کودک	
۲/۸۹	۹/۵۲	۲/۲۲	۳	۰	۴/۳۰	آق قلا
۳/۷۱	۱۴/۸۰	۳	۳/۵۰	۰	۸/۳۰	آزادشهر
۵/۳۹	۳/۶۸	۰/۲	۲	۰	۱/۴۸	انبارالوم
۴/۳۲	۱/۰۵	۰/۰۵	۰/۲۰	۰	۰/۸۰	اینچه برون
۲/۶۹	۱۳/۵۰	۲	۵	۰	۶/۵۰	بندر ترکمن
۳/۵۲	۶/۷۰	۰/۹۰	۳	۰	۲/۸۰	بندرگز
۱/۲۵	۰/۶۰	۰	۰/۱۰	۰	۰/۵۰	تاتار علیا
۳/۰۵	۲/۴۵	۰/۴۵	۱	۱	۰	جلین
۵/۹۹	۶/۷۰	۰/۷۰	۳/۵۰	۰	۲/۵۰	خان بیین
۴/۸۲	۳/۹۰	۰/۹۰	۲	۰	۱	دلند
۴/۹۲	۶/۰۸	۱	۲/۵۰	۰/۵۰	۲/۰۸	رامیان
۳/۴۰	۲/۳۰	۰/۷۰	۱/۵۰	۰	۰/۱۰	سر خنکلاته
۰	۰	۰	۰	۰	۰	سنگدوین
۱/۴۴	۲/۳۵	۰/۶۰	۱	۰	۰/۷۵	سیمین شهر
۲/۷۷	۴/۲۰	۰/۷۰	۲	۰	۱/۵۰	فاضل آباد
۳۱/۷۰	۱۷/۲۵	۰/۱۵	۰/۱۰	۱۷	۰	فراغی
۳/۹۶	۲۰/۲۰	۳/۸۰	۱۰	۰	۶/۴۰	علی آباد
۲	۷/۹۵	۳/۱۲	۳/۵۰	۰	۱/۳۳	گردکوی
۴/۷۰	۱۳/۱۲	۱/۱۷	۳/۵۰	۰	۸/۴۵	کلاله
۳/۹۷	۸/۴۰	۱/۱۰	۲	۰	۵/۳۰	کالیگش
۶/۱۰	۲۱۶/۴۰	۵۴/۶۵	۹۱/۵۰	۴۵	۲۵/۲۵	گرگان
۲/۶۷	۴/۹۰	۰/۳۰	۱	۰	۳/۶۰	گمیش تپه
۷/۵۹	۱۱۴/۸۰	۱۷/۱۰	۶۲	۴/۵۰	۳۱/۲۰	گنبد کاووس
۳/۸۰	۳/۲۰	۰/۲۰	۱/۵۰	۰	۱/۵۰	مراوه تپه
۰	۰	۰	۰	۰	۰	مزرعه
۴/۹۷	۱۴/۵۸	۱/۰۸	۵	۴	۴/۵۰	مینودشت
۲/۵۲	۲	۰/۶۰	۰/۹۰	۰	۰/۵۰	نگین شهر
۳۰/۸۵	۹/۵۰	۰	۰/۵۰	۹	۰	نوده خاندوز
۲/۳۶	۱/۶۵	۰/۵۰	۱	۰	۰/۱۵	نوکنده
۵/۲۹	۵۱۱/۷۸	۹۷/۱۹	۲۱۲/۸	۸۱	۱۲۰/۷۹	استان

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۸ - ۱۷ - میزان عملکرد بخش عمران شهری استان گلستان به تفکیک شهر در سال ۱۳۹۲

شخص شهر	مقدار زباله تولیدی در روز (تن)	سرايه زباله تولیدی هر نفر در روز (گرم)	نوع سیستم جمع آوری زباله			تعداد خودرو حمل زباله (دستگاه)		
			دستی	مکانیزه	سریوشیده	دامپرو تراکتور	انواع کمپرسی	جمع
آق قلا	۲۵	۷۵۸	*	-	۰	۳	۳	۶
آزادشهر	۴۰	۱۰۰۴	*	-	۰	۴	۱	۵
انبارالوم	۱/۲	۱۷۶	*	-	۰	۱	۰	۱
اینچه برون	۲/۴	۹۸۶	*	-	۰	۳	۰	۳
بندر ترکمن	۱۵	۳۰۰	*	-	۱	۰	۵	۶
بندرگز	۸/۵	۴۴۶	*	-	۱	۲	۱	۴
تاتار علیا	۲	۴۱۵	*	-	۰	۱	۰	۱
جلین	۳/۵	۴۳۵	*	-	۱	۱	۰	۲
خان بیین	۵/۵	۴۹۲	*	-	۱	۰	۰	۱
دلند	۶	۷۴۲	*	-	۰	۱	۰	۱
رامیان	۶	۴۸۵	*	-	۰	۲	۰	۲
سرخنگلاته	۲/۵	۳۷۰	*	-	۰	۱	۰	۱
سنگدوین	۴	۹۲۷	*	-	۰	۱	۰	۱
سیمین شهر	۳/۳	۲۰۲	*	-	۱	۱	۰	۲
فاضل آباد	۸	۵۲۷	*	-	۰	۱	۱	۲
فراغی	۲	۳۶۸	*	-	۰	۱	۰	۱
علی آباد	۲۵	۴۹۰	*	-	۲	۵	۰	۷
کردکوی	۲۶	۶۵۴	*	-	۴	۲	۰	۶
کلاله	۱۴	۵۰۲	*	-	۱	۲	۰	۳
کالیکش	۹	۴۲۶	*	-	۰	۱	۰	۱
گرگان	۲۲۵	۶۳۵	-	*	۱۹	۷	۰	۲۶
کمیش تپه	۸	۴۳۵	*	-	۱	۲	۰	۳
گنبد کاووس	۱۲۵	۸۲۷	-	*	۳	۱۴	۱	۱۸
مراوه تپه	۳/۵	۴۱۵	*	-	۱	۱	۰	۲
مزرعه	۵	۱۱۶۷	*	-	۰	۱	۰	۱
مینودشت	۱۰	۳۴۱	*	-	۰	۳	۰	۳
نگین شهر	۳	۳۷۸	*	-	۰	۲	۰	۲
نوده خاندوز	۳	۹۷۴	*	-	۰	۱	۰	۱
نوکنده	۳	۴۳۰	*	-	۰	۳	۰	۳
استان	۵۹۴/۴	۶۱۴	۲۷	۲	۳۶	۶۷	۱۲	۱۱۵

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۸ - ۱۷ - میزان عملکرد بخش عمران شهری استان گلستان به تفکیک شهر در سال ۱۳۹۲

تعداد گرمابه ها		تعداد کشتارگاه های دام			تعداد دستشویی عمومی (چشمه)	شاخص شهر
خصوصی	عمومی	وسعت اعیان (مترمربع)	وسعت عرصه (مترمربع)	تعداد		
۰	۱	۰	۰	۰	۲۶	آق قلا
۱	۱	۶۹۰	۷۰۰۰	۱	۱۵	آزادشهر
۰	۰	۰	۰	۰	۲	انبارالوم
۰	۰	۰	۰	۰	۲۰	اینچه برون
۱	۰	۰	۰	۰	۲۲	بندرترکمن
۱	۲	۱۰۰۰	۶۰۰۰	۱	۳۱	بندرگز
۰	۰	۰	۰	۰	۰	ناتاز علیا
۰	۰	۰	۰	۰	۰	جلین
۶	۱	۳۵۰	۷۳۱	۱	۸	خان بین
۲	۱	۰	۰	۰	۶	دلند
۹	۲	۱۰۰	۱۰۰۰۰	۱	۱۱	رامیان
۰	۰	۰	۰	۰	۰	سر خنگلاته
۰	۰	۰	۰	۰	۰	سنگدوین
۰	۰	۰	۰	۰	۶	سیمین شهر
۰	۱	۶۰	۲۰۸۹	۱	۸	فاضل آباد
۰	۰	۰	۰	۰	۰	فراغی
۱	۴	۵۰۰	۱۳۴۶	۱	۵۱	علی آباد
۲	۱	۸۶۰	۱۲۰۰۰	۱	۱۴	گردکوی
۳	۰	۲۴۰	۱۰۰۵	۱	۲۰	کلاله
۰	۰	۳۲۵	۸۰۵	۱	۲۸	کالیکش
۱۴	۹	۴۰۰۰	۸۰۰۰	۱	۲۲۶	گرگان
۰	۰	۱۸۷	۱۱۶۶۶/۳	۱	۱۵	گمیش تپه
۴	۰	۱۵۰۰	۳۵۰۰۰	۱	۴۲	گنبد کاووس
۰	۱	۶۳	۵۲۲	۱	۴	مراوه تپه
۰	۰	۰	۰	۰	۰	مزرعه
۰	۰	۰	۰	۰	۲۰	مینودشت
۰	۰	۰	۰	۰	۹	نکین شهر
۰	۰	۰	۰	۰	۲۹	نوده خاندوز
۰	۰	۰	۰	۰	۱۶	نوکنده
۴۴	۲۴	۹۸۷۵	۹۶۱۶۴/۳	۱۳	۶۲۹	استان

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۸ - ۱۷- میزان عملکرد بخش عمران شهری استان گلستان به تفکیک شهر در سال ۱۳۹۲

ساخته شهر	تعداد ایستگاه آتش نشانی	تعداد خودروهای آتش نشانی			وسعت میداين میوه و تره بار (مترمربع)
		سنگین	نیمه سنگین	پیشرو	
آق قلا	۱	۱	۰	۱	۰
آزادشهر	۱	۱	۱	۰	۰
انبارالوم	۱	۱	۰	۰	۰
اینچه برون	۱	۱	۰	۱	۰
بندر ترکمن	۱	۲	۰	۱	۶۴۳۱
بندرگز	۱	۱	۰	۱	۰
ناتار علیا	۱	۰	۰	۰	۰
جلین	۰	۰	۱	۰	۰
خان بیین	۱	۲	۱	۰	۱۰۰۰۰
دلند	۱	۰	۱	۰	۰
رامیان	۱	۱	۱	۱	۰
سرخنکلاته	۱	۱	۱	۱	۰
سنگدوین	۰	۰	۰	۰	۰
سیمین شهر	۱	۱	۰	۰	۰
فاضل آباد	۱	۱	۰	۱	۰
فراعی	۰	۰	۰	۰	۰
علی آباد	۱	۱	۱	۱	۸۶۲۰
کردکوی	۱	۳	۲	۱	۰
کلاله	۱	۱	۰	۱	۱۵۰۰
کالیکش	۱	۲	۱	۱	۰
گرگان	۵	۵	۶	۵	۴۶۳۵۰
گمیش تپه	۱	۱	۰	۱	۰
گنبدکاووس	۳	۳	۱	۱	۴۰۰۰۰
مراوه تپه	۱	۱	۱	۱	۰
مزرعه	۰	۰	۰	۰	۰
مینودشت	۱	۱	۱	۱	۴۰۰
نگین شهر	۱	۱	۰	۰	۰
نوده خاندوز	۱	۱	۰	۱	۰
نوکنده	۱	۱	۱	۱	۰
استان	۳۱	۳۴	۲۰	۲۲	۱۱۳۳۰۱

ماخذ: دفتر امور شهری و شوراهای استانداری گلستان.

۱۸- عمران روستایی و عشایری

توسعه روستایی از جمله مباحث مهم در توسعه هر کشور به حساب می آید و اولویت آن در برنامه های توسعه ای بسیار مهم و اساسی می باشد به گونه ای که بی توجهی یا کم توجهی نتیجه ای جز تخریب و نابودی روستاها، مهاجرت به شهرها و گسترش مشکلات نخواهد داشت.

بر این اساس در سیاست های کلی برنامه پنجم به منظور بهبود وضعیت روستاها در زمینه سیاستگذاری، برنامه ریزی، راهبری، نظارت و هماهنگی بین دستگاه های اجرایی، ارتقاء سطح درآمد و کیفیت زندگی روستاییان و کشاورزان و کاهش نابرابری های موجود بین جامعه روستایی، عشایری و جامعه شهری، محورهای زیر قابل پیگیری می باشد.

- ارتقاء شاخص های توسعه روستایی و ارائه خدمات نوین.
- حمایت از گسترش کشاورزی صنعتی و صنایع روستایی با اولویت توسعه خوشه های صنعتی - کشاورزی کوچک.
- تعیین الگوی مدیریت در آبادی های فاقد شورای اسلامی
- تدوین سیاست های تشویقی در جهت مهاجرت معکوس «از شهر به روستا».
- بهسازی، نوسازی، بازسازی و ایمن سازی ساختار کالبدی محیط و مسکن روستایی.
- آموزش فنی و حرفه ای مستمر روستاییان با هدف توانمندسازی برای استفاده از خدمات نوین.
- ساماندهی و استقرار فعالیت های کارآفرینی و اشتغالزای کوچک و متوسط تولیدی و خدماتی.
- ساماندهی روستاها در قالب مجموعه های روستایی به منظور خدمات رسانی بهتر و مؤثرتر.
- احداث، ترمیم و نگهداری و ایمن سازی شبکه راه های روستایی.
- ارتقاء شاخص های توسعه عشایر از طریق اسکان و ساماندهی خانوارها.
- تعمیم و گسترش بیمه روستایی.
- پیش بینی مکان های ورزشی برای جامعه روستایی.
- تهیه طرح های هادی روستایی و تعیین محدوده روستاها.

- جمعیت روستایی

برآورد جمعیت روستایی استان گلستان در سال ۱۳۹۲ معادل ۸۷۹۰۶۹ نفر که حدود ۴۸ درصد جمعیت استان بوده و در ۱۰۰۴ آبادی ساکن می باشند. براین اساس متوسط جمعیت هر آبادی حدود ۸۷۶ نفر می باشد. از نظر توزیع جمعیت بیشترین جمعیت روستایی در شهرستان‌های گنبد کاووس، گرگان و کمترین جمعیت روستایی در شهرستان‌های بندرگز و ترکمن قرار دارند. بیشترین تعداد روستاهای دارای سکنه به ترتیب در شهرستان‌های گنبد کاووس، کلاله و مراوه تپه و کمترین تعداد روستاها به ترتیب در شهرستان‌های بندرگز و ترکمن می باشند.

همچنین با توجه به جمعیت شهرستان‌ها بالاترین میزان نسبت روستانشینی (نسبت جمعیت روستایی به جمعیت شهرستان) متعلق به شهرستان‌های مراوه تپه با ۸۵/۵ درصد و کلاله با ۷۰/۷ درصد و پایین ترین نسبت متعلق به شهرستان‌های گرگان با ۲۴/۶ درصد و ترکمن با ۳۳/۱ درصد می باشد (جدول ۱-۱۸).

تراکم جمعیت روستایی در نقاط کوهستانی، کوهپایه‌ای و دشتی کم و آبادی‌ها پراکنده است، در صورتی که نقاط جلگه‌ای و جنگلی به لحاظ بهره‌برداری از منابع طبیعی غنی، اراضی کشاورزی مرغوب، برخورداری از شبکه ارتباطی و خدمات مناسب دارای آبادی‌های با جمعیت زیاد و تراکم بالای فعالیت می‌باشد.

- امکانات و خدمات روستایی

- آب آشامیدنی

تعداد روستاهای برخوردار از آب آشامیدنی استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۸۹۹ روستا بوده، به عبارت دیگر ۸۹/۵۴ درصد از روستاهای استان از آب آشامیدنی برخوردار بوده است (جدول ۳-۱۸).

شهرستان بندرگز با ۹۴/۲۸ درصد بیشترین و شهرستان مراوه تپه با ۵۶/۳۳ درصد دارای کمترین درصد جمعیت روستایی می‌باشند که از نعمت آب آشامیدنی سالم بهره مند بوده اند. طول خطوط

انتقال آب از مخازن تا محل توزیع آب در سال مذکور معادل $2919/53$ کیلومتر و حجم مخازن آب آشامیدنی روستاهای استان معادل 110190 مترمکعب بوده است (جدول ۴-۱۸).

بیشترین طول خطوط انتقال آب آشامیدنی نقاط روستایی مربوط به شهرستان گنبدکاووس با $463/25$ کیلومتر و کمترین طول، متعلق به شهرستان بندرگز با $62/62$ کیلومتر بوده است. همچنین بیشترین پرت آب آشامیدنی نقاط روستایی در شهرستان کردکوی با $32/40$ درصد و کمترین میزان مربوط به شهرستان مینودشت با $23/13$ درصد بوده است.

منابع تأمین آب آشامیدنی روستایی در سال 1392 ، تعداد 445 حلقه چاه عمیق و 314 دهنه چشمه بهسازی شده می باشد (جدول ۴-۱۸).

- برق

تا پایان سال 1392 ، تعداد روستاهای برخوردار از برق استان حدود 1027 روستا ($97/6$ درصد کل روستاها) بوده، که از این تعداد 106 روستای کمتر از 20 خانوار (35 آبادی خالی از سکنه و 71 آبادی $19-1$ خانوار) و 921 روستای 20 خانوار و بیشتر از نعمت روشنایی برخوردار بوده اند. همچنین در همین سال $99/79$ در صد خانوارهای روستایی استان (تعداد 223503 خانوار) دارای برق بوده اند که بیشترین تعداد خانوار برخوردار مربوط به شهرستان گنبدکاووس با 43589 خانوار و کمترین تعداد مربوط به شهرستان ترکمن با 5874 خانوار بوده است (جدول ۳-۱۸ و ۴-۱۸).

- راه

طول راه‌های روستایی استان گلستان در سال 1392 معادل $3482/55$ کیلومتر بوده که $2440/51$ کیلومتر راه آسفالت، $380/27$ کیلومتر راه شوسه درجه 1 و 2 (بامشخصات فنی) و $661/77$ کیلومتر مربوط به سایر راه ها بوده است. همچنین بیشترین طول راه های آسفالته مربوط به شهرستان گنبد کاووس با $390/30$ کیلومتر، گرگان با $286/90$ کیلومتر و کمترین راههای آسفالته مربوط به شهرستان ترکمن با $39/76$ کیلومتر و کردکوی با $57/70$ کیلومتر می باشد. در همین سال بیشترین

طول راه های شوسه روستایی مربوط به شهرستان های مراوه تپه با ۱۳۰/۴۰ کیلومتر و گنبد کاووس با ۸۴/۳۷ کیلومتر بوده است (جدول ۳-۱۸ و ۴-۱۸).

– بهسازی روستاها

عدم توجه به حریم خیابان ها و جاده ها در روستاها عاملی است که ارائه خدمات را با مشکل مواجه می سازد. در طی سال های اخیر اقدامات سازنده و مؤثر در خصوص هدایت روستاها به سمت بهسازی و رعایت اصول فنی ساخت و ساز و رعایت حریم صورت گرفته است. این اقدامات در قالب طرح هادی - بهسازی و تفصیلی برای تعدادی از روستاها تهیه و اجرا شده است.

تا پایان سال ۱۳۹۲، برای ۸۹۹ روستای بیشتر از ۲۰ خانوار استان گلستان طرح هادی روستایی تهیه شده و تعداد ۸ طرح نیز در دست تهیه بوده است. تعداد ۱۹۲ طرح تفصیلی تهیه گردیده و ۱۰ طرح تفصیلی در دست تهیه بوده و همچنین عملیات بهسازی ۱۹۲ روستا اجرایی شده و ۱۱۱ روستا در دست اجرا می باشد (جدول ۲-۱۸).

– جامعه عشایری

عشایر استان گلستان را عمدتاً دو تپ از عشایر کوچنده اکراد شمال خراسان و عشایر نیمه کوچنده (ترکمن ها) تشکیل می دهند که شامل ۲ ایل و ۱۹ طایفه مستقل می باشند. قلمرو زیستی عشایر، ۳۵۰ هزار هکتار از مراتع بخش های داشلی برون و مراوه تپه شهرستان های گنبد کاووس، کلالة و مراوه تپه می باشد.

– جمعیت عشایری برخوردار از تسهیلات و امکانات

در سال ۱۳۹۲ درصد جمعیت عشایر برخوردار از آب، راه شنی، راه آسفالت، مرکز آموزشی، انبار ذخیره علوفه، گاز مایع، فرآورده های نفتی و فروشگاه تعاونی به ترتیب برابر با ۳۸/۵، ۴۲/۵، ۲۰، ۶۳، ۷۴، ۷۱/۵ و ۸۷ و ۹۵ درصد بوده است. نیازهای خانوارهای عشایری از قبیل مواد غذایی، پوشاک، سوخت و... از طریق ۱۲ فروشگاه تعاونی (۹ فروشگاه تعاونی ثابت در گلستان و ۳ فروشگاه تعاونی

سیاردن خراسان شمالی که توسط مدیریت امور عشایر استان پشیمان می گردد)، ۱۰ جایگاه توزیع گاز مایع و ۴ جایگاه توزیع فرآورده های نفتی انجام می شود (جدول ۵-۱۸).

— اقتصاد جامعه عشایری

تکیه اصلی اقتصاد عشایری استان بر دامداری استوار است. قسمت عمده درآمد آنها از راه دامداری تأمین می گردد. زراعت و صنایع دستی در مرتبه دوم و سوم توانسته اند جایگاه مناسبی را در اقتصاد عشایری بر عهده داشته باشند. در سال ۱۳۹۲ تعداد دام عشایر استان برابر با ۸۶۶۹۳۰ واحد دامی بوده است. میزان تولیدات دامی عشایر استان در سال مذکور معادل ۴۹۸۸ تن گوشت، ۱۳۶۰۵ تن شیر خام و ۱۰۱۰ تن پشم بوده است (جدول ۶-۱۸).

در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ میزان تولید محصولات زراعی (گندم، جو، یونجه، سیب زمینی و حبوبات) عشایر استان ۳۰۵۴۵ تن و میزان تولیدات باغی ۷۵۰ تن بوده است.

میزان تولید صنایع دستی عشایر ۲۵۹۲۵ مترمربع بوده که گلیم و چادر عمده ترین تولید صنایع دستی محسوب می شوند (جدول ۶-۱۸).

جدول شماره ۱ - ۱۸ - تعداد جمعیت روستایی استان گلستان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

نسبت روستائینی	سهم جمعیت روستایی شهرستان از استان	جمعیت روستایی	جمعیت کل	شرح شهرستان
۴۵/۱	۴/۸	۴۱۸۲۲	۹۲۶۹۹	آزادشهر
۶۹/۵	۱۰/۳	۹۰۶۱۳	۱۳۰۴۱۰	آق‌قلا
۴۳/۹	۲/۳	۲۰۳۳۳	۴۶۳۵۲	بندرگز
۳۳/۱	۲/۸	۲۴۸۵۹	۷۵۰۶۴	ترکمن
۵۷/۹	۵/۷	۵۰۰۹۰	۸۶۵۴۳	رامیان
۴۵	۷	۶۱۱۳۲	۱۳۵۹۶۴	علی‌آباد
۴۴/۳	۳/۶	۳۱۵۶۹	۷۱۳۲۰	گردگوی
۷۰/۷	۹/۲	۸۰۵۴۰	۱۱۳۸۹۹	کلانه
۶۵/۲	۴/۵	۳۹۶۱۹	۶۰۷۶۸	کالیکش
۲۴/۶	۱۳/۷	۱۲۰۵۸۱	۴۸۹۸۷۵	گرگان
۴۸	۳/۷	۳۲۱۰۲	۶۶۸۲۷	گمیشان
۵۵	۲۱/۴	۱۸۷۸۵۰	۳۴۱۴۸۰	گنبد کاووس
۸۵/۵	۵/۶	۴۹۵۶۸	۵۷۹۹۷	مراوه تپه
۶۲/۲	۵/۵	۴۸۳۸۹	۷۷۷۳۹	مینودشت
۴۷/۶	۱۰۰	۸۷۹۰۶۹	۱۸۴۶۹۳۹	استان

مأخذ: دفتر برنامه ریزی و بودجه.

جدول شماره ۲ - ۱۸ = عملکرد طرح هادی و تفصیلی و عملیات بهسازی استان گلستان
در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شرح	طرح هادی و بهسازی				طرح تفصیلی				اجرای عملیات بهسازی			
	تهیه شده		در دست تهیه		تهیه شده		در دست تهیه		اجرا شده		در دست اجرا	
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱
آزادشهر	۴۶	۴۶	-	-	۱۰	۱۰	۱	-	۱۰	۱۰	۸	۸
آق‌قلا	۷۴	۷۴	۲	-	۱۷	۱۵	-	-	۱۶	۱۵	۷	۴
بندرگز	۲۴	۲۴	-	-	۶	۴	-	-	۶	۴	۷	۵
ترکمن	۲۴	۲۴	-	-	۱۱	۹	۱	-	۱۱	۹	۵	۵
رامیان	۵۹	۵۹	-	-	۱۱	۹	۱	۳	۱۰	۹	۹	۱۲
علی‌آباد	۵۹	۵۹	-	-	۱۳	۱۲	۱	۲	۱۳	۱۲	۶	۱۰
کردکوی	۲۸	۲۸	-	-	۱۲	۱۲	۱	-	۱۲	۱۲	۱۱	۹
کلاله	۱۰۵	۱۰۶	۳	۱	۱۹	۱۹	۱	-	۱۹	۱۹	۱۱	۵
کالیکش	۵۲	۵۲	۱	-	۷	۷	۱	-	۷	۷	۵	۴
گرگان	۹۴	۹۴	-	-	۳۰	۲۹	۱	۲	۳۰	۲۹	۱۵	۱۹
گمیشان	۲۷	۲۷	۱	-	۷	۹	-	-	۹	۹	۳	۳
گنبدکاوس	۱۵۲	۱۵۲	-	-	۲۵	۲۶	۱	۱	۲۶	۲۶	۱۱	۱۴
مراوه‌تپه	۸۷	۸۷	-	-	۷	۷	۲	۲	۷	۷	۶	۶
مینودشت	۶۷	۶۷	۱	-	۱۷	۱۴	۱	-	۱۶	۱۴	۷	۷
استان	۸۹۹	۸۹۸	۸	۱	۱۹۲	۱۸۲	۱۲	۱۰	۱۹۲	۱۸۲	۱۱۱	۱۱۱

مأخذ: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان گلستان.

*طرح هادی و بهسازی برای روستاهای بیشتر از ۲۰ خانوار تهیه و اجرا می‌گردد.

جدول شماره ۳-۱۸- میزان بر خورداری روستاهای استان گلستان از امکانات و تسهیلات در سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

۱۳۹۲	۱۳۹۱	واحد	شرح / سال
۸۹۹	۸۹۰	روستا	روستاهای دارای آب آشامیدنی
۷۵/۲۳	۷۴/۹۲	درصد	درصد جمعیت بهره مند از آب آشامیدنی سالم بالای ۲۰ خانوار
۵۰۱۹/۴۳	۵۰۰۸/۲۳	کیلومتر	طول شبکه داخلی آب آشامیدنی
۱۱۰۱۹۰	۱۱۰۴۹۰	متر مکعب	حجم مخازن آب آشامیدنی
۲۹۱۹/۵۳	۲۹۰۷/۴۳	کیلومتر	خطوط انتقال آب آشامیدنی
۲۷/۹۵	۲۷/۲۱	درصد	پرت آب آشامیدنی روستایی
۳۱۴	۳۱۲	دهنه	چشمه
۴۴۵	۴۳۷	حلقه	چاه عمیق
۱۴۰۹۸	۱۳۸۹۸	متر	دیوارکشی
۱۰۲۷	۱۰۲۶	روستا	روستاهای دارای برق
۹۹/۷۹	۹۹/۷۵	درصد	خانوارهای برق دار
۲۴۴۰/۵۱	۲۴۴۸/۸	کیلومتر	راه آسفالتی
۳۸۰/۳	۳۵۲/۳	کیلومتر	راه شوسه درجه ۲-۱

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی، شرکت آب و فاضلاب روستایی و شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان.

*در آمار روستاهای دارای آب آشامیدنی، شهرهای تحت پوشش آب و فاضلاب روستایی لحاظ نگردیده است.

**روستاهای دارای برق استان شامل روستاهای دارا و خالی از سکنه برق دار استان می باشد.

***علت کاهش طول راههای آسفالتی روستایی در سال ۱۳۹۲، به روز رسانی راهها با نرم افزار GIS می باشد.

جدول شماره ۴-۱۸- میزان برخورداری روستاهای استان گلستان از امکانات و تسهیلات
به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

شاخص شهرستان	روستاهای برخوردار از آب بالای ۲۰ خانوار	درصد جمعیت بهره مند بالای ۲۰ خانوار	طول شبکه و خطوط انتقال آب آشامیدنی (کیلومتر)		حجم مخازن و پرت آب (متر مکعب / درصد)	
			خطوط انتقال	شبکه داخلی	حجم مخازن	پرت آب
آزادشهر	۴۸	۷۶/۶۰	۱۶۰/۶۵	۲۲۶/۰۵	۷۳۶۰	۲۵/۶۵
آق قلا	۷۷	۸۶/۴۶	۲۲۱/۳۰	۵۰۶/۹۵	۵۶۱۰	۲۸/۸۴
بندرگز	۲۴	۹۴/۲۸	۶۲/۶۲	۱۴۰/۶۵	۳۰۴۰	۲۸/۳۶
ترکمن	۲۴	۹۲/۵۲	۱۷۰/۸۰	۱۲۳/۱۵	۱۴۴۰	۳۱/۵۷
رامیان	۵۵	۷۷/۷۶	۱۲۰/۸۵	۲۷۱/۴۰	۷۷۸۰	۲۴/۴۲
علی آباد	۶۰	۹۱/۶۶	۲۰۸/۲۰	۳۱۳/۴۵	۱۰۲۱۰	۳۱/۸۸
کردکوی	۲۵	۹۰/۷۲	۱۱۷/۳۶	۲۰۸/۸۰	۴۱۸۰	۳۲/۴۰
کلانه	۹۶	۸۳/۰۱	۲۴۶/۸۳	۴۷۴/۶۵	۹۸۵۰	۲۸/۲۵
کالیکش	۵۴	۸۵/۷۱	۲۵۴/۶۰	۲۴۲/۸۵	۴۴۲۰	۲۵/۷۹
گرگان	۹۱	۶۷/۷۴	۲۹۲/۹۰	۵۶۸	۱۵۶۴۰	۲۶/۹۱
کمیشان	۲۸	۷۹/۷۸	۱۰۶/۸۶	۳۱۵/۸۵	۷۶۶۵	۳۱/۶۷
گنبد کاووس	۱۳۹	۵۹/۶۳	۴۶۳/۲۵	۱۰۵۴/۹۵	۸۰۳۵	۲۶/۵۶
مراوه تپه	۶۶	۵۶/۳۳	۲۴۴/۸۷	۲۸۱/۵۳	۵۸۲۰	۲۴/۲۳
مینودشت	۶۰	۷۴/۹۴	۲۴۸/۴۵	۲۹۱/۱۵	۱۹۱۴۰	۲۳/۱۳
استان	۸۴۷	۷۵/۲۳	۲۹۱۹/۵۳	۵۰۱۹/۴۳	۱۱۰۱۹۰	۲۷/۹۵

(ادامه جدول در صفحه بعد)

* شهرهای اینچه برون، تاتارعلیا، سنگدوین، سیمین شهر، فراغی، مراوه تپه و مزرعه تحت پوشش شرکت آب و فاضلاب روستایی می باشند که در آمار تعداد روستاهای برخوردار از آب و درصد جمعیت بهره مند لحاظ نشده اند ولی در طول شبکه و خطوط انتقال آب و حجم مخازن محاسبه گردیده اند.

ادامه جدول شماره ۴-۱۸- میزان برخورداری روستاهای استان گلستان از امکانات و تسهیلات به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

درصد خانوارهای برق دار	راه شوسه درجه ۱-۲ (کیلومتر)	راه آسفالتنه (کیلومتر)	منبع تامین آب		شاخص شهرستان
			چاه (حلقه)	چشمه (دهنه)	
۱۰۰	۱۱/۹۲	۱۰۳/۵۰	۲۲	۳۷	آزادشهر
۹۹/۹۶	۳/۶۷	۱۶۶/۷۰	۳۶	۰	آق قلا
۱۰۰	۰	۹۲/۶۲	۳۳	۱	بندرگز
۱۰۰	۰	۳۹/۷۶	۱۱	۰	ترکمن
۹۹/۶۸	۹/۲۹	۲۰۱/۵۰	۲۹	۱۶	رامیان
۹۹/۹۸	۱۱/۹۴	۲۱۰/۳۰	۴۰	۳۲	علی آباد
۹۹/۵۵	۲۷/۳۶	۵۷/۷۰	۳۷	۳۲	کردکوی
۹۸/۱۵	۵۶/۹۸	۲۶۴/۸۰	۲۱	۱۸	کلانه
۱۰۰	۲۵/۷۲	۱۰۳/۶۰	۲۱	۳۵	کالیکش
۱۰۰	۲/۲۱	۲۸۶/۹۰	۹۲	۱۱	گرگان
۱۰۰	۰	۹۶/۶۳	۷	۰	کمیشان
۱۰۰	۸۴/۳۷	۳۹۰/۳۰	۶۲	۴	گنبدکاووس
۹۹/۹۵	۱۳۰/۴۰	۲۳۰/۱۰	۱۹	۵۶	مراوه تپه
۱۰۰	۱۶/۴۱	۱۹۶/۱۰	۱۵	۷۲	مینودشت
۹۹/۷۹	۳۸۰/۲۷	۲۴۴۰/۵۱	۴۴۵	۳۱۴	استان

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۴-۱۸- میزان برخورداری روستاهای استان گلستان از امکانات و تسهیلات به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

درصد روستاهای برق دار		تعداد روستاهای برق دار		تعداد خانوارهای برق دار	شاخص شهرستان
۱۰۰	۶۹/۲	۴۸	۹	۱۱۳۷۳	آزادشهر
۱۰۰	۵۰	۷۸	۴	۲۲۰۹۷	آق‌قلا
۱۰۰	۱۰۰	۲۴	۲	۶۱۰۴	بندرگز
۱۰۰	۱۰۰	۲۴	۳	۵۸۷۴	ترکمن
۹۸/۴	۳۳/۳	۶۰	۲	۱۳۵۲۲	رامیان
۱۰۰	۸۳/۳	۶۰	۱۵	۱۶۹۲۹	علی‌آباد
۹۶/۴	۱۰۰	۲۷	۸	۹۶۴۵	کردکوی
۹۸/۱	۱۰۰	۱۰۵	۹	۱۹۴۹۶	کلاله
۱۰۰	۶۶/۲	۵۸	۴	۱۰۶۳۰	کالیکش
۱۰۰	۱۰۰	۹۴	۱۵	۳۳۰۴۶	گرگان
۱۰۰	۱۰۰	۲۸	۵	۶۹۳۳	گمیشان
۱۰۰	۱۰۰	۱۵۷	۱۴	۴۳۵۸۹	گنبدکاوس
۱۰۰	۷۳/۳	۹۰	۱۱	۱۱۱۷۱	مراوه‌تپه
۱۰۰	۱۰۰	۶۸	۵	۱۳۰۹۴	مینودشت
۹۹/۶	۸۳/۵	۹۲۱	۱۰۶	۲۲۳۵۰۳	استان

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی، شرکت آب و فاضلاب روستایی و شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان.

جدول شماره ۵-۱۸ - درصد برخورداری جمعیت عشایری از امکانات طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

سال	درصد جمعیت برخوردار									
	آب	راه شنی	راه آسفالته	مرکز آموزشی	انبار ذخیره علوفه	گاز مایع	فرآوردههای نفتی	فروشگاه تعاونی	توزیع گاز مایع	فرآوردههای نفتی
۱۳۹۱	۳۷/۸	۴۲	۱۸	۷۳	۶۳	۷۰	۸۷	۹۵	۱۰	۴
۱۳۹۲	۳۸/۵	۴۲/۵	۲۰	۷۴	۶۳	۷۱/۵	۸۷	۹۵	۱۰	۴

مأخذ: اداره کل امور عشایر استان گلستان.

جدول شماره ۶-۱۸ - میزان تولیدات محصولات عشایر استان گلستان طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

تولید سال		واحد	۱۳۹۱	۱۳۹۲
محصولات دامی	گوشت	تن	۴۹۳۶	۴۹۸۸
	پشم	تن	۹۹۸	۱۰۱۰
	شیر	تن	۱۳۵۶۲	۱۳۶۰۵
محصولات زراعی		تن	۲۹۶۵۲	۳۰۵۴۵
محصولات باغی		تن	۶۹۰	۷۰۵
محصولات صنایع دستی		متر مربع	۲۴۴۲۰	۲۵۹۲۵
تعداد دام		واحد دامی	۸۳۰۳۸۵	۸۶۶۹۳۰

مأخذ: اداره کل امور عشایر استان گلستان.

جدول شماره ۷-۱۸ - عملکرد شاخص های هدف کمی بخش عمران روستایی بر اساس سند ملی توسعه استان

گلستان طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

عنوان شاخص های هدف کمی		واحد	۱۳۹۱	۱۳۹۲
نسبت طول راههای روستایی آسفالته به کل طول راههای روستایی		درصد	۷۰/۳	۷۰/۰۸
افزایش شاخص بهره مندی از آب آشامیدنی روستایی		درصد	۳/۱	۰/۹۹
افزایش شاخص جمعیت تحت پوشش فاضلاب روستایی		درصد	۰	۰
نسبت خانوار برخوردار روستایی از برق		درصد	۹۹/۷۵	۹۹/۷۹

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی، شرکت آب و فاضلاب روستایی و شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان.

*علت کاهش نسبت راه های روستایی آسفالته به کل راه های آسفالته در سال ۱۳۹۲، به روز رسانی راه ها با نرم افزار GIS می باشد.

**در آمار افزایش شاخص بهره مندی، شهرهای تحت پوشش آب و فاضلاب روستایی لحاظ نگردیده است.

۱۹- انرژی و سوخت

بخش انرژی به عنوان یکی از مهمترین بخش‌های زیربنایی کشور شامل زیربخش‌های نفت، گاز، برق و انرژی‌های نو می‌باشد. تولید حامل‌های انرژی علاوه بر اینکه از مهمترین فعالیت‌های اقتصادی بوده، نقش حیاتی در سایر فعالیتهای اقتصادی (کشاورزی، صنعت و خدمات) تامین نیاز خانوارها و اشتغال دارد. انرژی مورد نیاز استان در بخش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی به اشکال مختلف تامین می‌گردد که مهمترین آن‌ها انرژی برق، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی می‌باشد.

- میزان مصرف انرژی

میزان مصرف برق استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۲۴۲۲۸۳۲ هزار کیلووات ساعت بوده که نسبت به سال قبل ۳/۶ درصد افزایش داشته‌است. تعرفه خانگی با ۱۱۴۰۶۸۵ هزار کیلووات ساعت (۴۷/۱ درصد) بیشترین سهم را در کل به خود اختصاص داده است. شهرستان گرگان با ۷۱۸۸۸۷ هزار کیلووات ساعت (۲۹/۷ درصد) بالاترین و شهرستان مراوه تپه با ۳۰۷۹۵ هزار کیلووات ساعت (۱/۳ درصد) پایین‌ترین میزان مصرف برق را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین میزان مصرف گاز طبیعی در همین سال معادل ۲۳۹۹۳۴۹ هزار مترمکعب بوده که بیشترین میزان مصرف گاز طبیعی مربوط به مصارف صنعتی با ۱۲۷۲۸۳۱ هزار متر مکعب بوده است (جدول ۲-۱۹ و ۵-۱۹).

مقدار مصرف گاز مایع استان ۸۲۵۳۴ هزار لیتر بوده که این میزان نسبت به سال قبل ۶/۴ درصد افزایش داشته است. همچنین در تعرفه تجاری به منظور پخت و پز در رستوران‌ها، اغذیه‌فروشی‌ها و نظایر آن از گاز مایع استفاده می‌گردد.

در سال ۱۳۹۲ مقدار ۱۲۳۸۲۴۰ هزار لیتر انواع فرآورده‌های نفتی در استان گلستان توزیع و مصرف شده است که نسبت به سال قبل ۷/۷ درصد افزایش داشته است. از بین فرآورده‌های نفتی، نفت گاز با ۶۳۰۵۹۸ هزار لیتر (۵۱ درصد) بیشترین فرآورده توزیعی بوده و بنزین با ۴۰۷۱۹۶ هزار لیتر و گاز مایع با ۸۲۵۳۴ هزار لیتر در رتبه دوم و سوم قرار دارند. بیشترین میزان مصرف فرآورده‌های نفتی متعلق به شهرستان گرگان با ۲۷۴۹۲۹ هزار لیتر بوده و شهرستان گمیشان با ۲۷۶۲۹ هزار لیتر کمترین میزان مصرف را به خود اختصاص داده است (جدول ۱۰-۱۹).

– تعداد مشترکین برق و گاز طبیعی

تعداد مشترکین برق استان گلستان در سال ۱۳۹۲ معادل ۶۰۶۶۴۳ مشترک (۲ درصد از کل مشترکین کشور) بوده که تعرفه‌های خانگی و تجاری به ترتیب با ۵۰۳۰۴۶ مشترک و ۶۸۲۳۲ مشترک بیشترین تعداد مشترکین استان را به خود اختصاص داده‌اند. بیشترین تعداد مشترکین برق متعلق به شهرستان گرگان با ۱۸۵۳۲۳ مشترک و کمترین تعداد مربوط به شهرستان مراوه تپه با ۱۲۰۶۳ مشترک بوده است (جدول ۱-۱۹).

بیشترین تعداد مشترکین گاز طبیعی متعلق به شهرستان گرگان با ۱۲۴۳۶۳ مشترک و کمترین تعداد متعلق به شهرستان مراوه تپه با ۱۹۰۷ مشترک بوده است. همچنین تعداد مشترکین گاز طبیعی استان در همین سال معادل ۴۴۶۳۶۴ مشترک بوده که شامل ۲۷۳۴۱۸ مشترک در نقاط شهری و ۱۷۲۹۴۶ مشترک در نقاط روستایی بوده است (جدول ۶-۱۹). بررسی تعداد مصرف کننده برحسب نوع مصرف نشان می‌دهد که از تعداد کل مصرف کنندگان، ۴۲۰۴۴۶ مصرف کننده خانگی، ۱۶۵۹۴ مصرف کننده تجاری و عمومی و ۱۴۱۲ مصرف کننده صنعتی بوده‌اند و در مجموع بیشترین تعرفه به مصرف کننده خانگی اختصاص یافته است (جدول ۷-۱۹).

– سرانه مصرف انرژی

سرانه مصرف برق استان گلستان در سال ۱۳۹۲ معادل ۳۹۹۴ کیلووات ساعت بوده که تعرفه‌های صنعتی و کشاورزی به ترتیب با ۱۶۷۳۹۰ و ۵۷۴۱۲ کیلووات ساعت بالاترین و تعرفه خانگی با ۲۲۶۸ کیلووات ساعت پایین‌ترین سرانه مصرف برق را به خود اختصاص داده‌اند (جدول ۳-۱۹).

سرانه مصرف گاز طبیعی در سال ۱۳۹۲ در نقاط شهری و روستایی استان معادل ۱۵ مترمکعب در روز بوده و همچنین سرانه مصرف گاز طبیعی بخش خانگی در سال مذکور در نقاط شهری و روستایی استان معادل ۶/۶ مترمکعب در روز بوده است.

– طول خطوط انتقال و شبکه توزیع انرژی و سوخت

در سال ۱۳۹۲ طول خطوط فشار متوسط برق استان (خطوط ۲۰ کیلوولت) ۶۹۷۸/۸ کیلومتر بوده که ۹۷/۴ درصد آن هوایی و ۲/۶ درصد زمینی و طول خطوط فشار ضعیف ۶۷۷۹/۲ کیلومتر بوده است. تعداد ۱۳۸۵۹ دستگاه ترانسفورماتور هوایی با ظرفیت ۱۶۷۷۷۲۰ کیلوولت آمپر و ۳۵۹ دستگاه ترانسفورماتور زمینی با ظرفیت ۲۴۸۵۹۵ کیلوولت آمپر وجود دارد (جدول ۴-۱۹).

طول شبکه توزیع گاز طبیعی استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۲ معادل ۷۲۲۱ کیلومتر بوده که ۳۰۴۰ کیلومتر در نقاط شهری و ۴۱۸۱ کیلومتر در نقاط روستایی قرار گرفته است (جدول ۸-۱۹).

طول خطوط انتقال فرآورده‌های نفتی استان ۱۶۷ کیلومتر است. این خطوط از سه محور شاهرود-علی آباد، علی آباد - گرگان و علی آباد - گنبدکاووس تشکیل شده است. همچنین استان از دو انبار نفت گرگان و گنبدکاووس بهره‌مند بوده که این دو انبار دارای ۲۳ مخزن به ظرفیت ۲۱۹۹۳۰ هزار لیتر می باشند (جدول ۱۱-۱۹).

جدول شماره ۱ - ۱۹ - تعداد مشترکین برق استان گلستان به تفکیک شهرستان و نوع تعرفه تا پایان سال ۱۳۹۲

(مشترک)

شهرستان	خانگی	عمومی	کشاورزی	صنعت	تجاری	جمع
آزاد شهر	۲۶۳۹۵	۹۴۳	۳۵۴	۱۲۷	۳۰۳۶	۳۰۸۵۵
آق قلا	۲۸۸۹۱	۱۰۰۳	۴۵۶	۲۴۱	۳۵۷۶	۳۴۱۶۷
بندر گز	۱۵۵۶۵	۷۷۸	۴۷۹	۱۲۵	۲۱۰۳	۱۹۰۵۰
ترکمن	۱۹۱۹۰	۷۵۶	۲۱۹	۹۳	۳۰۲۵	۲۳۲۸۳
رامیان	۲۲۵۵۶	۷۴۰	۵۵۵	۷۵	۲۲۴۱	۲۶۱۶۷
علی آباد	۴۰۳۴۲	۱۵۴۲	۱۲۰۸	۱۷۰	۵۳۱۷	۴۸۵۷۹
کردکوی	۲۵۷۱۳	۱۰۸۳	۷۸۳	۱۷۶	۲۷۷۹	۳۰۵۳۴
کلانه	۲۷۰۸۹	۹۸۰	۲۵۶	۵۸	۲۸۸۶	۳۱۲۶۹
گالیکش	۱۶۲۱۷	۵۴۴	۲۷۰	۳۹	۱۷۱۴	۱۸۷۸۴
گرگان	۱۴۸۹۹۷	۱۱۴۱۱	۱۶۰۳	۶۴۵	۲۲۶۶۷	۱۸۵۳۲۳
گمیشان	۱۴۹۱۰	۶۲۶	۱۴۰	۵۰	۱۳۷۱	۱۷۰۹۷
گنبد کاووس	۸۵۷۷۶	۳۵۳۲	۱۰۱۵	۳۸۳	۱۴۶۴۰	۱۰۵۳۴۶
مراوه تپه	۱۰۶۳۹	۵۵۴	۱۴۳	۱۵	۷۱۲	۱۲۰۶۳
مینودشت	۲۰۷۶۶	۸۲۹	۲۳۶	۱۳۰	۲۱۶۵	۲۴۱۲۶
استان	۵۰۳۰۴۶	۲۵۳۲۱	۷۷۱۷	۲۳۲۷	۶۸۲۳۲	۶۰۶۶۴۳
کشور	۲۴۶۷۱۰۰۰	۱۲۸۳۰۰۰	۳۳۰۰۰۰	۱۹۴۰۰۰	۳۸۱۰۰۰۰	۳۰۲۸۸۰۰۰
سهم استان از کشور (درصد)	۲/۰۴	۱/۹۷	۲/۳۴	۱/۲۰	۱/۷۹	۲

مأخذ: شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان.

جدول شماره ۲ - ۱۹ - میزان مصرف برق استان گلستان به تفکیک شهرستان و نوع تعرفه در سال ۱۳۹۲

(هزار کیلووات ساعت)

شهرستان	خانگی	عمومی	کشاورزی	صنعتی	تجاری	روشنایی معابر	جمع
آزادشهر	۵۰۵۸۶	۸۹۶۱	۱۹۰۲۰	۳۴۴۳۷	۵۹۷۲	-	۱۱۸۹۷۶
آق‌قلا	۶۹۵۵۵	۷۶۸۳	۳۸۳۱۲	۳۰۲۶۱	۸۴۱۷	-	۱۵۴۲۲۹
بندرگز	۲۸۵۹۶	۵۷۰۹	۱۴۲۱۵	۲۴۵۳۹	۴۰۱۷	-	۷۷۰۷۶
ترکمن	۴۲۱۱۵	۵۳۸۷	۹۵۴۱	۶۸۸۹	۵۸۳۸	-	۶۹۷۶۹
رامیان	۴۲۶۲۶	۵۶۰۸	۲۳۱۹۲	۲۳۱۲۵	۳۹۹۱	-	۹۸۵۴۱
علی‌آباد	۷۸۲۲۰	۱۳۴۸۳	۶۳۶۸۷	۲۹۳۳۵	۱۰۷۹۴	-	۱۹۵۵۱۸
کردکوی	۴۴۸۶۶	۱۰۱۹۲	۳۰۲۸۹	۴۳۶۹۸	۵۳۹۴	-	۱۳۴۴۳۹
کلانه	۶۱۰۶۵	۵۷۱۲	۱۴۸۸۹	۷۶۹۰	۶۵۲۵	-	۹۵۸۸۱
گالیکش	۳۳۴۹۶	۳۵۲۸	۱۸۲۷۰	۸۰۲۷	۴۰۴۸	-	۶۷۳۶۹
گرگان	۳۳۶۰۹۷	۹۲۷۸۶	۱۱۰۹۶۳	۱۱۱۳۸۳	۶۷۶۵۸	-	۷۱۸۸۸۷
گمیشان	۲۹۸۷۴	۳۱۶۱	۹۳۰۸	۶۰۲۷	۲۳۳۹	-	۵۰۷۰۹
گنبدکاووس	۲۵۶۸۳۴	۳۷۷۱۷	۷۵۴۵۷	۴۸۰۶۲	۳۸۴۰۸	-	۴۵۶۴۷۷
مراوه تپه	۲۳۰۴۵	۳۱۲۴	۱۹۱۵	۶۰۱	۲۱۱۰	-	۳۰۷۹۵
مینودشت	۴۳۷۱۲	۶۴۰۸	۱۳۹۹۲	۱۵۴۴۱	۵۱۱۲	-	۸۴۶۶۵
استان	۱۱۴۰۶۸۵	۲۰۹۴۵۹	۴۴۳۰۵۰	۳۸۹۵۱۶	۱۷۰۶۲۲	۶۹۵۰۰	۲۴۲۲۸۳۲

مأخذ: شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان.

*میزان مصرف روشنایی معابر در سرجمع استان لحاظ گردیده است.

جدول شماره ۳ - ۱۹ - سرانه مصرف برق استان گلستان به تفکیک شهرستان و نوع تعرفه در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲
(کیلووات ساعت)

عنوان شهرستان	تعرفه	خانگی	عمومی	کشاورزی	صنعت	تجاری	جمع
آزادشهر	۱۳۹۱	۱۹۹۰	۹۶۱۵	۵۴۷۵۳	۳۲۷۵۸۱	۲۱۲۹	۴۰۰۸
	۱۳۹۲	۱۹۱۶	۹۵۰۲	۵۳۷۲۹	۲۷۱۱۵۹	۱۹۶۷	۳۸۵۶
آق قلا	۱۳۹۱	۲۵۲۱	۸۹۲۶	۸۵۳۶۶	۱۲۵۶۲۷	۲۲۱۷	۴۵۸۵
	۱۳۹۲	۲۴۰۷	۷۶۶۰	۸۴۰۱۹	۱۲۵۵۶۵	۲۳۵۴	۴۵۱۴
بندرگز	۱۳۹۱	۱۹۲۶	۸۷۳۴	۲۹۶۸۴	۱۹۰۸۶۲	۲۰۹۱	۴۱۸۸
	۱۳۹۲	۱۸۳۷	۷۳۳۹	۲۹۶۷۷	۱۹۶۳۱۰	۱۹۱۰	۴۰۴۶
نرگمن	۱۳۹۱	۲۳۳۴	۷۷۷۵	۴۴۹۶۱	۷۸۳۹۴	۲۰۰۰	۳۱۳۹
	۱۳۹۲	۲۱۹۵	۷۱۲۵	۴۳۵۶۵	۷۴۰۷۶	۱۹۳۰	۲۹۹۷
رامیان	۱۳۹۱	۱۸۹۶	۸۴۸۶	۳۳۸۸۰	۳۶۴۶۱۸	۱۷۳۲	۳۷۳۹
	۱۳۹۲	۱۸۹۰	۷۵۷۸	۴۱۷۸۷	۳۰۸۳۳۵	۱۷۸۱	۳۷۶۶
علی آباد	۱۳۹۱	۱۹۳۹	۱۰۰۴۱	۴۴۵۳۱	۱۷۹۱۵۳	۱۸۶۶	۳۷۸۰
	۱۳۹۲	۱۹۳۹	۸۷۴۴	۵۲۷۲۱	۱۷۲۵۶۱	۲۰۳۰	۴۰۲۵
کردکوی	۱۳۹۱	۱۸۹۲	۱۱۲۹۲	۳۶۶۸۴	۲۵۴۸۷۸	۲۰۹۹	۴۵۱۰
	۱۳۹۲	۱۷۴۵	۹۴۱۱	۳۸۶۸۴	۲۴۸۲۸۳	۱۹۴۱	۴۴۰۳
کلانه	۱۳۹۱	۲۲۲۰	۶۴۷۹	۵۳۷۷۴	۱۵۸۷۱۵	۲۲۱۶	۳۰۴۷
	۱۳۹۲	۲۲۵۴	۵۸۲۹	۵۸۱۵۹	۱۳۲۵۸۸	۲۲۶۱	۳۰۶۶
گالیکش	۱۳۹۱	۲۰۵۷	۷۶۹۶	۶۱۱۱۳	۲۰۹۲۴۲	۲۳۵۳	۳۴۵۳
	۱۳۹۲	۲۰۶۵	۶۴۸۶	۶۷۶۶۸	۲۰۵۸۲۹	۲۳۶۲	۳۵۸۷
گرگان	۱۳۹۱	۲۳۷۵	۹۸۲۹	۶۹۱۸۶	۱۵۲۶۷۹	۳۱۷۳	۴۳۵۸
گرگان شرق	۱۳۹۲	۲۲۵۷	۵۹۱۵	۷۸۰۴۱	۲۳۴۰۱۲	۳۲۶۲	۳۹۹۲
گرگان غرب	۱۳۹۲	۲۲۵۴	۱۱۹۴۲	۵۴۰۸۰	۸۹۱۲۴	۲۶۴۴	۳۶۸۹
گمیشان	۱۳۹۱	۲۱۴۷	۵۰۸۱	۵۴۰۶۱	۱۱۶۳۸۴	۱۸۰۹	۲۹۸۱
	۱۳۹۲	۲۰۰۴	۵۰۵۰	۶۶۴۸۷	۱۲۰۵۳۱	۱۷۰۶	۲۹۶۶
گنبد کاووس	۱۳۹۱	۳۰۸۱	۱۱۸۵۹	۷۲۳۴۳	۱۴۴۴۶۹	۲۵۷۹	۴۴۴۴
	۱۳۹۲	۲۹۹۴	۱۰۶۷۹	۷۴۳۴۲	۱۲۵۴۸۷	۲۶۲۳	۴۳۳۳
مراوه تپه	۱۳۹۱	۱۷۷۲	۵۶۹۳	۱۸۴۹۳	۴۳۵۲۵	۳۵۵۶	۲۲۱۳
	۱۳۹۲	۲۱۶۶	۵۶۳۹	۱۳۳۹۰	۴۰۰۸۹	۲۹۶۳	۲۵۵۳
مینودشت	۱۳۹۱	۲۱۷۱	۸۴۴۱	۵۴۸۱۸	۱۲۹۸۱۳	۲۴۳۸	۳۵۲۵
	۱۳۹۲	۲۱۰۵	۷۷۲۹	۵۹۲۸۸	۱۱۸۷۷۷	۲۳۶۱	۳۵۰۹
استان	۱۳۹۱	۲۳۴۲	۹۵۳۸	۵۴۰۴۳	۱۷۰۶۴۴	۲۵۵۷	۴۰۳۹
	۱۳۹۲	۲۲۶۸	۸۲۷۲	۵۷۴۱۲	۱۶۷۳۹۰	۲۵۰۱	۳۹۹۴
کشور	۱۳۹۱	۲۶۲۲	۱۴۸۷۱	۱۰۵۹۲۶	۳۶۲۶۴۳	۳۵۰۳	۶۷۹۷
	۱۳۹۲	۲۶۱۰	۱۳۸۹۸	۱۰۰۳۱۲	۳۶۴۰۹۳	۳۵۱۱	۶۷۰۵

مأخذ: شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان.

جدول شماره ۴ - ۱۹ - تأسیسات توزیع نیروی برق استان گلستان تا پایان سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(کیلو متر / دستگاه / کیلو ولت آمپر / دستگاه)

عنوان شهرستان	سال	خطوط ۲۰ کیلوولت		خطوط فشار ضعیف		ترانسفورماتور هوایی		ترانسفورماتور زمینی		چراغهای معابر	
		هوایی	زمینی	هوایی	زمینی	تعداد	ظرفیت	تعداد	ظرفیت	لاک پستی	متهایی
آزادشهر	۱۳۹۱	۳۳۷/۳۰	۱/۵۶	۲۶۹/۲۵	۷/۰۱	۶۰۱	۶۵۰۲۰	۸	۷۴۳۵	۴۱۹۶	۱۲۹۷
	۱۳۹۲	۳۴۵/۹۱	۱/۷۰	۲۷۶/۳۰	۸/۵۵	۶۵۰	۷۰۶۸۵	۱۰	۹۲۳۵	۴۳۰۸	۱۲۹۷
آق قلا	۱۳۹۱	۴۴۲/۳۹	۱۲/۷۵	۳۳۸/۳۷	۹/۱۲	۸۱۲	۱۲۸۸۳۰	۲۲	۱۴۴۴۵	۴۰۱۲	۱۸۱۹
	۱۳۹۲	۴۵۸/۰۴	۱۲/۷۵	۳۴۹/۶۸	۹/۸۵	۸۵۸	۱۳۴۰۵۵	۲۲	۱۴۴۴۵	۴۱۸۸	۱۸۱۹
بندرگز	۱۳۹۱	۲۵۱/۰۵	۱/۵۴	۱۸۱/۱۸	۲۴/۲۶	۷۱۵	۷۷۶۸۵	۷	۴۶۹۰	۳۶۷۳	۵۱۴
	۱۳۹۲	۲۵۴/۸۵	۱/۵۶	۱۸۳/۶۳	۲۴/۸۴	۷۳۹	۸۰۳۴۵	۷	۴۶۹۰	۳۷۱۷	۵۱۴
ترکمن	۱۳۹۱	۲۳۲/۳۷	۴/۲۳	۲۷۶/۵۵	۶/۰۹	۳۷۰	۴۵۱۹۰	۱۱	۶۴۸۰	۳۹۹۱	۹۱۱
	۱۳۹۲	۲۳۵/۰۸	۴/۲۳	۲۷۷/۲۳	۶/۷۰	۳۹۷	۴۸۳۷۰	۱۱	۶۴۸۰	۳۹۹۳	۹۱۱
رامیان	۱۳۹۱	۳۷۶/۸۷	۲/۵۴	۲۷۵/۷۹	۷/۰۵	۶۷۸	۶۸۷۸۳	۸	۹۱۲۵	۴۳۱۴	۹۹۶
	۱۳۹۲	۳۸۱/۲۴	۲/۵۴	۲۷۸/۲۸	۷/۱۰	۷۱۰	۷۱۸۰۳	۸	۹۱۲۵	۴۳۷۳	۹۹۶
علی آباد	۱۳۹۱	۶۱۸/۳۸	۷/۷۱	۵۲۰/۲۲	۳۹/۷۸	۱۴۹۹	۱۷۴۶۱۵	۱۸	۱۲۶۴۵	۸۴۹۴	۰
	۱۳۹۲	۶۳۰/۸۱	۸/۳۰	۵۲۶/۷۷	۴۱/۶۳	۱۵۶۷	۱۸۱۷۴۵	۱۸	۱۲۶۴۵	۸۶۰۹	۰
کردکوی	۱۳۹۱	۳۷۰/۱۱	۲/۳۳	۳۱۲/۰۹	۱۵/۸۱	۹۵۰	۹۱۴۲۲	۲۰	۱۶۹۱۰	۳۶۷۸	۱۰۴۴
	۱۳۹۲	۳۷۲/۶۳	۲/۳۳	۳۱۳/۲۸	۱۶/۲۱	۹۶۸	۹۳۸۵۲	۲۰	۱۶۹۱۰	۳۷۳۷	۱۰۳۴
کلانه	۱۳۹۱	۵۸۹/۵۱	۱/۵۷	۴۹۱/۷۶	۱۱/۸۲	۷۳۲	۸۲۲۹۰	۱	۱۲۳۰	۵۲۹۰	۰
	۱۳۹۲	۵۸۹/۹۳	۱/۵۷	۴۹۲/۹۵	۱۱/۸۲	۷۴۵	۸۳۶۸۵	۱	۱۲۳۰	۵۳۴۵	۰
کالیگش	۱۳۹۱	۱۹۶/۱۱	۰	۲۱۶/۰۳	۱/۸۰	۳۲۷	۴۰۹۵۰	۲	۱۵۰۰	۱۷۸۹	۱۰۴
	۱۳۹۲	۲۰۰/۲۸	۰	۲۱۹/۱۹	۲/۰۴	۳۵۷	۴۳۶۱۰	۲	۱۵۰۰	۱۸۴۳	۱۰۴
گرگان	۱۳۹۱	۱۱۰۴/۹۶	۹۹/۸۵	۱۱۰۴/۸۱	۳۹۵/۷۶	۳۰۴۶	۳۹۱۲۰۰	۱۶۰	۱۱۲۲۷۰	۲۴۰۱۷	۱۱۱
	۱۳۹۲	۶۴۴/۴۴	۴۰/۲۵	۶۶۹/۵۲	۲۳۷/۶۸	۱۹۵۰	۲۵۴۲۳۰	۸۲	۵۹۷۶۵	۱۴۴۰۵	۶۶
	۱۳۹۲	۴۸۰/۲۸	۶۲/۲۰	۴۴۸/۱۱	۱۷۹/۲۷	۱۳۲۲	۱۷۳۴۳۵	۷۹	۵۳۸۰۵	۹۷۰۲	۴۵
گمیشان	۱۳۹۱	۲۸۵/۰۴	۰/۶۰	۲۲۶/۲۷	۴/۹۸	۳۰۳	۳۶۹۷۵	۰	۰	۳۲۶۵	۷۴۵
	۱۳۹۲	۲۸۷/۹۵	۰/۶۵	۲۳۱/۵۰	۵/۰۷	۳۱۷	۳۸۴۸۵	۰	۰	۳۲۸۴	۷۴۵
گنبد کاووس	۱۳۹۱	۱۰۹۳/۳۷	۴۳/۵۸	۱۳۷۳/۷۱	۷۱/۹۲	۲۱۵۶	۲۸۲۰۲۵	۹۵	۵۶۴۵۰	۱۵۱۴۹	۲۷۶۵
	۱۳۹۲	۱۱۰۹/۰۹	۴۴	۱۳۸۲/۳۳	۷۱/۹۷	۲۲۳۱	۲۹۰۳۶۰	۹۵	۵۶۴۵۰	۱۵۱۷۸	۲۷۶۵
مراوه تپه	۱۳۹۱	۵۹۵/۵۵	۰/۱۸	۲۸۴/۲۸	۰/۰۳	۳۶۶	۳۰۸۹۵	۱	۴۰۰	۲۴۷۳	۰
	۱۳۹۲	۴۹۸/۶۴	۰/۱۸	۲۸۸/۴۴	۰/۹۰	۳۸۴	۳۲۵۱۵	۱	۴۰۰	۲۵۲۳	۰
مینودشت	۱۳۹۱	۲۹۹/۴۰	۰/۷۰	۲۰۹/۷۲	۴/۶۱	۶۳۳	۷۶۵۷۰	۳	۱۹۱۵	۳۳۲۸	۱۸۷
	۱۳۹۲	۳۰۶/۴۶	۰/۹۰	۲۱۲/۵۷	۵/۸۰	۶۶۴	۸۰۵۴۵	۳	۱۹۱۵	۳۴۰۶	۱۸۷
استان	۱۳۹۱	۶۷۹۳/۴۶	۱۷۹/۱۴	۶۰۸۱	۶۰۰/۰۴	۱۳۲۰۸	۱۶۰۲۴۶۰	۳۵۶	۲۴۵۴۹۵	۸۷۶۷۴	۱۰۴۹۳
	۱۳۹۲	۶۷۹۵/۶۳	۱۸۳/۱۷	۶۱۴۹/۷۹	۶۲۹/۴۲	۱۳۸۵۹	۱۶۷۷۷۲۰	۳۵۹	۲۴۸۵۹۵	۸۸۶۱۱	۱۰۴۸۳
کشور	۱۳۹۱	۳۶۴۲۰۰	۱۷۳۰۰	۲۷۱۰۰۰	۴۲۳۰۰۰	۵۰۲۷۵۷	۷۲۱۳۰۰۰۰	۳۷۱۰۸	۲۳۶۰۳۰۰۰	-	-
	۱۳۹۲	۳۷۰۸۰۰	۱۸۰۰۰	۲۸۱۸۰۰	۴۳۳۰۰	۵۳۵۱۲۱	۷۵۹۱۰۰۰۰	۳۲۹۱۴	۲۴۴۵۹۰۰۰	۷۵۰۲۰۰۰	-

مأخذ: شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان.

جدول شماره ۵-۱۹- میزان مصرف گاز طبیعی استان گلستان در نقاط شهری و روستایی بر حسب نوع مصرف در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (هزار مترمکعب)

شهرستان	شرح	۱۳۹۱	۱۳۹۲	جمع سال ۱۳۹۲
آزادشهر	خانگی	۴۱۰۲۸	۴۹۵۶۶	۹۶۰۰۲
	عمومی	۴۶۰۳	۷۳۴۰	
	صنعتی	۳۶۴۴۳	۳۹۰۹۵	
آق قلا	خانگی	۴۶۷۵۱	۶۱۵۶۲	۱۰۳۹۳۳
	عمومی	۴۷۳۸	۴۷۰۹	
	صنعتی	۲۶۱۸۵	۳۷۶۶۳	
بندرگز	خانگی	۳۲۶۶۴	۲۸۳۳۱	۷۳۰۲۱
	عمومی	۳۳۲۸	۳۴۴۲	
	صنعتی	۲۹۲۲۲	۳۱۲۴۷	
ترکمن	خانگی	۳۹۰۴۶	۴۵۹۵۰	۶۲۴۵۸
	عمومی	۳۲۰۴	۳۴۷۰	
	صنعتی	۱۲۴۴۷	۱۳۰۲۸	
رامیان	خانگی	۳۸۱۵۳	۴۶۷۶۲	۷۲۷۵۳
	عمومی	۳۹۰۲	۳۹۰۵	
	صنعتی	۲۲۱۸۴	۲۲۰۸۶	
علی آباد	خانگی	۶۷۹۹۹	۸۲۱۸۰	۷۹۰۲۴۵
	عمومی	۸۱۱۱	۸۴۴۶	
	صنعتی	۶۵۵۸۳۷	۶۹۹۶۱۹	
گردکوی	خانگی	۴۴۵۴۲	۵۲۳۵۵	۱۱۹۶۷۲
	عمومی	۴۵۴۰	۴۷۵۰	
	صنعتی	۴۸۶۹۳	۶۲۵۶۷	
کاله	خانگی	۲۶۹۰۳	۳۶۲۵۲	۶۰۳۱۸
	عمومی	۲۸۱۰	۳۳۵۱	
	صنعتی	۱۷۱۱۲	۲۰۷۱۵	
کالیکش	خانگی	۲۷۵۵۱	۳۱۵۸۱	۱۴۲۰۳۹
	عمومی	۲۵۲۲	۲۵۳۱	
	صنعتی	۹۵۰۰۸	۱۰۷۹۲۶	
گرگان	خانگی	۲۸۴۵۰۸	۳۳۶۴۶۵	۵۲۵۵۸۱
	عمومی	۳۵۳۲۳	۳۹۴۵۱	
	صنعتی	۱۳۲۰۵۶	۱۴۹۶۶۵	
گمیشان	خانگی	۲۷۳۳۵	۳۳۵۳۳	۴۹۰۶۶
	عمومی	۱۸۷۸	۱۹۳۳	
	صنعتی	۱۳۵۸۱	۱۳۶۰۰	
گنبد کاووس	خانگی	۱۲۰۰۹۶	۱۵۴۵۸۱	۲۱۸۷۲۲
	عمومی	۱۴۹۸۸	۱۸۴۶۵	
	صنعتی	۴۱۹۹۹	۴۵۶۷۶	
مراوه تپه	خانگی	۲۴۴۱	۳۸۰۶	۴۴۵۱
	عمومی	۴۹۱	۶۳۳	
	صنعتی	۱۰	۱۳	
مینودشت	خانگی	۳۸۹۵۹	۴۶۶۲۲	۸۱۰۸۸
	عمومی	۴۰۵۶	۴۵۴۵	
	صنعتی	۲۸۵۳۱	۲۹۹۲۱	
استان	خانگی	۸۳۷۹۸۷	۱۰۱۹۵۴۶	۲۳۹۹۳۴۹
	عمومی	۹۴۴۹۴	۱۰۶۹۷۲	
	صنعتی	۱۱۵۹۳۰۷	۱۲۷۲۸۳۱	
	جمع	۲۰۹۱۷۸۸	۲۳۹۹۳۴۹	

مأخذ: شرکت گاز استان گلستان.

جدول شماره ۱۹۶- تعداد مشترکین گاز طبیعی استان گلستان به تفکیک شهری و روستایی تا پایان سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ (مشترک)

تعداد مشترکین تاکنون			شهرستان	
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۱۴۸۷۲	۱۳۶۱۴	۱۲۶۴۴	شهری	آزادشهر
۸۱۱۱	۶۷۳۷	۶۰۵۲	روستایی	
۱۲۰۴۷	۱۱۱۸۳	۱۰۵۹۷	شهری	آق قلا
۱۶۱۰۵	۱۳۵۳۹	۱۱۲۹۴	روستایی	
۹۵۳۰	۹۱۷۵	۸۴۳۹	شهری	بندرگز
۶۴۷۶	۶۲۲۷	۵۸۱۴	روستایی	
۱۳۰۴۲	۱۲۳۳۰	۱۱۳۷۱	شهری	ترکمن
۶۱۷۲	۵۸۹۱	۴۹۵۸	روستایی	
۸۹۸۰	۸۵۲۹	۷۹۳۲	شهری	رامیان
۱۲۱۷۲	۱۰۹۳۵	۱۰۲۴۱	روستایی	
۲۵۰۲۵	۲۳۵۱۵	۲۱۰۹۹	شهری	علی آباد
۱۶۰۴۸	۱۵۱۰۲	۱۳۶۱۶	روستایی	
۱۵۰۴۱	۱۳۹۱۵	۱۲۵۶۵	شهری	کردکوی
۱۰۰۷۹	۹۸۳۵	۹۴۲۶	روستایی	
۸۶۴۲	۷۹۲۶	۷۳۰۱	شهری	کلاله
۷۷۲۳	۶۳۴۲	۵۸۱۲	روستایی	
۶۷۱۰	۶۱۲۰	۶۰۲۹	شهری	کالیگش
۸۶۰۹	۷۶۵۷	۷۵۸۲	روستایی	
۹۳۵۵۰	۸۷۳۳۷	۷۸۷۱۸	شهری	گرگان
۳۰۸۱۳	۲۹۲۹۰	۲۷۷۵۴	روستایی	
۸۱۵۰	۷۷۹۴	۷۰۸۷	شهری	گمیشان
۶۹۳۷	۶۵۲۷	۵۰۵۸	روستایی	
۴۶۴۰۶	۴۲۲۷۶	۳۸۹۳۲	شهری	گنبد کاووس
۳۲۰۷۴	۲۶۲۱۵	۲۰۶۱۲	روستایی	
۱۸۵۸	۱۴۹۹	۸۲۳	شهری	مراوه تپه
۴۹	۱۵	۰	روستایی	
۹۵۶۵	۸۷۶۲	۷۹۹۷	شهری	مینودشت
۱۱۵۷۸	۱۱۰۱۴	۸۸۹۵	روستایی	
۲۷۳۴۱۸	۲۵۳۹۷۵	۲۳۱۵۳۳	شهری	استان
۱۷۲۹۴۶	۱۵۵۳۲۶	۱۳۷۱۱۴	روستایی	
۴۴۶۳۶۴	۴۰۹۳۰۱	۳۶۸۶۴۷	جمع	

مأخذ: شرکت گاز استان گلستان.

جدول شماره ۷-۱۹- تعداد مصرف کننده گاز طبیعی استان گلستان به تفکیک شهرستان بر حسب نوع مصرف تا پایان سال ۱۳۹۲

شهرستان	خانگی	تجاری و عمومی	صنعتی	جمع
آزاد شهر	۲۲۲۵۶	۴۵۲	۳۳	۲۲۷۴۱
آق قلا	۲۶۴۷۷	۷۶۹	۹۶	۲۷۳۴۲
بندر گز	۱۵۱۸۴	۱۰۵۶	۱۰۹	۱۶۳۴۹
ترکمن	۱۹۱۸۵	۷۹۰	۲۴	۱۹۹۹۹
رامیان	۱۹۸۵۰	۴۳۳	۱۳	۲۰۲۹۶
علی آباد	۳۸۱۶۷	۱۷۳۰	۴۳۶	۴۰۳۳۳
کردکوی	۲۳۶۶۰	۱۴۰۰	۹۴	۲۵۱۵۴
کلاله	۱۴۷۷۸	۳۸۸	۱۵	۱۵۱۸۱
کالیکش	۱۳۶۴۵	۳۱۱	۱۲	۱۳۹۶۸
گرگان	۱۱۵۱۱۷	۵۵۹۴	۳۷۹	۱۲۱۰۹۰
کمیشان	۱۴۳۸۸	۷۲۳	۵۷	۱۵۱۶۸
گنبد کاووس	۷۶۰۲۲	۲۱۲۱	۹۵	۷۸۲۳۸
مراوه تپه	۱۷۴۸	۱۱۹	۳	۱۸۷۰
مینودشت	۱۹۹۶۹	۷۰۸	۴۶	۲۰۷۲۳
استان	۴۲۰۴۴۶	۱۶۵۹۴	۱۴۱۲	۴۳۸۴۵۲

مأخذ: شرکت گاز استان گلستان.

جدول شماره ۱۹۸- طول شبکه گازرسانی استان به تفکیک شهرستان، شهری و روستایی تا پایان سالهای ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۲

طول شبکه تاکنون (کیلومتر)			شهرستان	
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰		
۱۷۵	۱۶۸	۱۵۶	شهری	آزادشهر
۱۸۰	۱۶۸	۱۴۵	روستایی	
۳۱۵	۲۹۱	۲۷۳	شهری	آق قلا
۴۹۴	۴۷۷	۴۵۱	روستایی	
۱۰۳	۱۰۱	۹۵	شهری	بندرگز
۱۰۸	۱۰۲	۱۰۰	روستایی	
۱۵۷	۱۵۶	۱۴۳	شهری	ترکمن
۱۵۹	۱۵۸	۱۵۸	روستایی	
۱۱۰	۱۰۸	۹۷	شهری	رامیان
۲۶۵	۲۶۳	۲۲۱	روستایی	
۲۳۰	۲۲۰	۲۰۶	شهری	علی آباد
۳۴۴	۳۳۱	۳۱۵	روستایی	
۱۴۸	۱۴۳	۱۲۴	شهری	کردکوی
۱۶۸	۱۵۶	۱۵۵	روستایی	
۱۴۲	۱۳۶	۹۹	شهری	کاله
۳۱۴	۲۳۲	۱۷۵	روستایی	
۷۳	۶۴	۶۲	شهری	کالیکش
۲۳۳	۲۲۸	۲۱۵	روستایی	
۶۵۳	۶۴۶	۶۲۱	شهری	گرگان
۵۳۲	۵۱۵	۵۰۴	روستایی	
۱۷۰	۱۶۸	۱۵۹	شهری	گمیشان
۱۸۵	۱۸۴	۱۷۶	روستایی	
۵۴۴	۵۲۸	۵۰۳	شهری	گنبد کاووس
۸۳۹	۷۴۰	۵۸۲	روستایی	
۱۳۳	۱۳۳	۱۳۰	شهری	مراوه تپه
۸۰	۳۶	۱۵	روستایی	
۸۸	۸۵	۷۹	شهری	مینودشت
۲۸۲	۲۶۹	۲۴۶	روستایی	
۳۰۴۰	۲۹۴۸	۲۷۴۶	شهری	استان
۴۱۸۱	۳۸۵۹	۳۴۵۸	روستایی	

مأخذ: شرکت گاز استان گلستان.

*اختلاف در سرجمع بدلیل رند شدن اعداد می باشد.

جدول شماره ۹-۱۹- طول شبکه، درصد جمعیت استفاده کننده و سرانه گاز طبیعی استان گلستان تا پایان سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شرح		واحد	۱۳۹۱	۱۳۹۲
طول شبکه گاز رسانی	شهری	کیلومتر	۲۹۴۸	۳۰۴۰
	روستایی	کیلومتر	۳۸۵۹	۴۱۸۱
جمعیت استفاده کننده از گاز طبیعی	شهری	درصد	۱۰۰	۱۰۰
	روستایی	درصد	۷۹	۸۳
تعداد نقاط شهری و روستایی بهره مند از گاز طبیعی	شهر		۲۷	۲۹
	روستا		۶۶۲	۶۸۰
سرانه مصرف گاز طبیعی بخش خانگی		متر مکعب در روز	۵/۹	۶/۶

مأخذ: شرکت گاز استان گلستان.

جدول شماره ۱۰-۱۹- میزان توزیع فرآورده‌های نفتی استان گلستان بر حسب نوع فرآورده به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

(هزار لیتر)

شهرستان	* بنزین	نفت سفید	نفت گاز	نفت کوره	گاز مایع	** سایر فرآورده‌ها	جمع
آزاد شهر	۱۸۲۰۱	۳۷۴۰	۲۶۱۸۵	۵۳۹	۴۱۰۹	۰	۵۲۷۷۴
آق قلا	۲۵۵۵۴	۴۱۹۴	۴۹۶۸۶	۹۱۹	۱۰۹۵۲	۰	۹۱۳۰۵
بندر گز	۱۴۶۹۷	۵۷۶	۱۴۲۷۶	۶۶۷	۱۶۸۹	۰	۳۱۹۰۵
ترکمن	۱۱۶۱۵	۹۵۵	۱۵۶۲۵	۰	۳۳۲۰	۰	۳۱۵۱۵
رامیان	۱۴۹۷۴	۲۶۵۲	۲۰۶۷۱	۰	۲۴۹۶	۰	۴۰۷۹۳
علی آباد	۲۸۹۷۹	۳۶۱۵	۲۲۰۵۷۴	۱۱۷۷	۳۴۴۶	۰	۲۵۷۷۹۱
کردکوی	۱۷۹۱۲	۹۰۹	۲۳۳۵۶	۰	۶۸۹	۰	۴۲۸۶۶
کلاله	۲۰۰۷۳	۱۶۶۲۱	۲۱۲۱۲	۷۰۵	۶۳۶۳	۰	۶۴۹۷۴
کالیکش	۱۴۹۹۰	۱۸۹۱	۱۷۸۹۵	۲۱۷۸۱	۲۸۶	۰	۵۶۸۴۳
گرگان	۱۴۱۴۹۳	۴۹۷۶	۹۵۹۰۷	۷۰۷۳	۲۲۰۴۵	۳۴۳۵	۲۷۴۹۲۹
گمیشان	۹۸۰۴	۱۸۳۹	۱۵۸۹۵	۰	۹۱	۰	۲۷۶۲۹
گنبدکاوس	۷۱۲۳۶	۱۹۹۴۲	۸۴۵۰۲	۷۵۰	۱۶۱۱۶	۰	۱۹۲۵۴۶
مراوه تپه	۷۱۸۱	۱۷۱۰۷	۹۵۲۶	۰	۷۱۷۳	۰	۴۰۹۸۷
مینودشت	۱۰۴۸۷	۱۸۴۹	۱۵۲۸۸	۰	۳۷۵۹	۰	۳۱۳۸۳
استان	۴۰۷۱۹۶	۸۰۸۶۶	۶۳۰۵۹۸	۳۳۶۱۱	۸۲۵۳۴	۳۴۳۵	۱۲۳۸۲۴۰

مأخذ: شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان گلستان.

* منظور جمع بنزین معمولی و سوپر می باشد.

** در ستون سایر فرآورده ها مصرف هواپیمایی فرودگاه گرگان لحاظ گردیده است.

جدول شماره ۱۱-۱۹ - تعداد و ظرفیت مخازن انبارهای نفت، طول خطوط لوله نفت و تعداد کامیون‌های حمل فرآورده‌های نفتی استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۲

جمع	گنبد	گرگان	نام انبار	
			شرح	
۲۳	۹	۱۴	تعداد مخازن	
۲۱۹۹۳۰	۱۲۶۹۶۰	۹۲۹۷۰	ظرفیت مخازن (هزار لیتر)	
-	علی آباد - گنبدکاووس	علی آباد - گرگان	طول خطوط انتقال	نام خط (محور)
	شاهرود - علی آباد			
۱۶۷	۴۶	۴۸		کیلومتر
	۷۳			
۲۱	۶	۱۵	تعداد کامیون‌های حمل فرآورده‌های نفتی (دستگاه)	۶ چرخ
۱۶	۸	۸		۱۰ چرخ
۵۷	۱۷	۴۰		۱۸ چرخ

مأخذ: شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی استان گلستان.

۲۰- حمل و نقل و راه و ترابری

موقعیت استان گلستان به نحوی است که ارتباط زمینی قسمت اعظم کشور با کشورهای آسیای مرکزی از طریق راه‌های واقع در محدوده این استان صورت می‌گیرد. موقعیت ویژه جغرافیایی و طبیعی از لحاظ بازرگانی داخلی و تجارت خارجی با کشورهای آسیای میانه و تنوع فعالیت‌های اقتصادی به توسعه شبکه راه‌های استان بستگی دارد.

در سال‌های اخیر، فعالیت‌های گسترده‌ای در زمینه احداث و توسعه زیربنای راه و ارتباطات و... انجام گرفته و ابزار و نهادهای مورد نیاز برای ایجاد تحول در زمینه‌های مختلف تولیدی و خدماتی در این خطه از کشور بوجود آمده است.

شایان ذکر است که زیربنای، به عنوان اساسی‌ترین ابزار توسعه اقتصادی - اجتماعی به حساب می‌آیند. به نحوی که بدون زیربنای و زیرساخت‌های لازم و مناسب، توسعه امکان‌پذیر نیست. در واقع این زیربنای هستند که می‌توانند روابط میان کانون‌های زیست و فعالیت را در درون منطقه سامان بخشیده و ارتباط منطقه را با مناطق مجاور و مراکز مهم اقتصادی میسر سازند. بنابراین گستره جغرافیایی فعالیت بخش حمل و نقل بسیار وسیع بوده و نقش مهمی در تمامی عرصه‌های تولید، توزیع و مصرف، جابجایی کالا و انسان (بار و مسافر) را ایفا می‌نماید.

- اطلاعات راه‌های استان

در سال ۱۳۹۲، از مجموع ۱۳۳۷ کیلومتر راه منطقه‌ای و بین‌شهری استان ۲۴۴ کیلومتر (۱۸/۲۵ درصد) بزرگراه، ۷۴۹ کیلومتر (۵۶/۰۲ درصد) راه اصلی و ۳۴۴ کیلومتر (۲۵/۷۳ درصد) سایر راه‌ها بوده است. بیشترین طول راه‌های منطقه‌ای و بین‌شهری مربوط به شهرستان گنبدکاووس با ۳۰۲ کیلومتر و کمترین راه مربوط به شهرستان رامیان با ۷ کیلومتر بوده است (جدول ۱-۲۰).

با توجه به شرایط طبیعی و اقلیمی، تعداد و تراکم پل‌ها در سطح شبکه جاده‌ای استان فراوان می‌باشد. از تعداد ۲۵۳۳ دهنه پل استان، ۲۴۰۹ دهنه (۹۵/۱ درصد) پل زیر ۶ متر و ۱۲۴ دهنه (۴/۹ درصد) پل بالای ۶ متر بوده است (جدول ۲-۲۰).

طول راه‌های روستایی استان گلستان در سال ۱۳۹۲ معادل ۳۴۸۲/۵۵ کیلومتر بوده که ۲۴۴۰/۵۱ کیلومتر (۷۰/۰۸ درصد) راه آسفالت‌ه با مشخصات فنی، ۳۸۰/۲۷ کیلومتر (۱۰/۹۲ درصد) راه شوسه با مشخصات فنی و ۶۶۱/۷۷ کیلومتر (۱۹ درصد) راه بدون مشخصات فنی بوده است. بیشترین طول راه روستایی مربوط به شهرستان گنبد کاووس با ۵۸۹/۷۷ کیلومتر و شهرستان مراوه تپه با ۴۸۰/۱۰ کیلومتر و کمترین طول راه روستایی مربوط به شهرستان ترکمن با ۵۷/۴۳ کیلومتر می‌باشد.

طول راه‌های مرزی استان بالغ بر ۴۱۷/۱۲ کیلومتری می‌باشد، که در شهرستانهای گنبد کاووس، گمیشان، آق قلا و مراوه تپه واقع شده است.

تراکم راه‌های منطقه ای و بین شهری در سال ۱۳۹۲ معادل ۶/۵۴ کیلومتر در صد کیلومتر مربع و تراکم راه‌های روستایی استان معادل ۱۷/۰۴ کیلومتر در صد کیلومتر مربع بوده است (جدول ۱-۲۰).

— شبکه خدمات پروازی و تأسیسات مربوطه

در استان گلستان دو فرودگاه گرگان و کلاله وجود دارد، که برای جابجایی مسافر مورد استفاده قرار می‌گیرد. فرودگاه بین‌المللی گرگان دارای باند پروازی به طول ۳۳۰۰ متر (۳۰۰۰ متر در حال بهره برداری و ۳۰۰ متر آماده بهره برداری) و عرض ۶۰ متر، قابل پذیرش هواپیماهای پهن پیکر تا رده ایرباس AB۳۳۰ و AB۳۴۰، پارکینگ هواپیما با ظرفیت پارک ۳ فروند به طور همزمان و ترمینال مسافری به مساحت ۴۳۲۰ متر مربع می‌باشد.

مسافر جابجا شده از طریق فرودگاه بین‌المللی گرگان در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۹۵۶۰۷ نفر که ۱۶۷۶۱۰ نفر مسافر داخلی و ۲۷۹۹۷ نفر مسافر بین‌المللی با ۲۶۶۸ پرواز بوده و میزان بار جابجا شده ۱۵۲۰ تن که ۱۰۰۳ تن بار در پروازهای داخلی و ۵۱۶ تن بار در پروازهای بین‌المللی جابجا گردیده است.

فرودگاه کلاله دارای باند پروازی به طول ۲۱۱۷ متر و عرض ۴۵ متر قابل پذیرش هواپیماهای بدنه متوسط تا رده F۱۰۰، پارکینگ هواپیما با ظرفیت پارک ۲ فروند به طور همزمان و ترمینال مسافری

به مساحت ۷۵۰ متر مربع می باشد. مسافر جابجا شده از طریق فرودگاه کلاله در سال ۱۳۹۲ تعداد ۵۵۹ نفر بوده و مقدار ۳ تن بار در پروازهای داخلی جابجا شده است (جدول ۳-۲۰).

- ظرفیت بنادر

بنادر استان گلستان شامل بندرگز و بندر ترکمن دارای سابقه دیرینه در امر تجارت خارجی با روسیه بوده اند. وجود این بنادر در فاصله حدود صد کیلومتری بندر سنواسک کشور ترکمنستان و ارتباط از طریق رودخانه ولگا به دریای سیاه از اهمیت به سزایی برخوردار می باشد.

بندرگز با کاربری مسافری - توریستی دارای ۳ اسکله و ۰/۱۸ هکتار پایانه مسافر و ۶۷ هکتار محوطه و بندر ترکمن با کاربری چند منظوره دارای ۲ اسکله ۰/۳۳ هکتار پایانه بار و ۶/۵ هکتار محوطه می باشد. در حال حاضر از این بنادر فقط برای اوقات فراغت و تفریح و تفرج استفاده می گردد. همه ساله به ویژه در فصل تابستان جمعیت زیادی از سطح استان و کشور برای تفریح و گذران اوقات فراغت از ساحل زیبا و آرام بنادرگز و ترکمن بهره می گیرند (جدول ۴-۲۰).

راه اندازی، تجهیز و توسعه این بنادر نقش ارزنده ای را در توسعه استان می تواند ایفاء نماید.

- ظرفیت جابجایی مسافرو بار

در سال ۱۳۹۲ تعداد مسافر جابه جا شده شبکه حمل و نقل جاده ای استان گلستان ۶۰۳۵/۵ هزار نفر بوده که ۴۳۹۳/۹ هزار نفر (۷۲/۸ درصد) درون استانی و ۱۶۴۱/۷ هزار نفر (۲۷/۲ درصد) برون استانی بوده اند و از مجموع مسافری ۱۵/۵ درصد به وسیله اتوبوس و ۷۵/۴ درصد به وسیله مینی بوس و ۹/۱ درصد به وسیله سواری جابجا شده اند (جدول ۶-۲۰ و ۷-۲۰).

میزان بار جابجا شده شبکه حمل و نقل جاده ای استان گلستان در سال مذکور معادل ۵۲۸۰۹۴۹ تن بوده که نسبت به سال قبل حدود ۱۱/۵ درصد افزایش داشته است (جدول ۱۱-۲۰ و ۱۲-۲۰).

تردد کامیون های ترانزیتی حمل بار از گمرک اینچه برون در سال ۱۳۹۲ معادل ۱۳۲۱۹ دستگاه کامیون بوده که از این تعداد ۲۳۸۰ دستگاه کامیون ورودی و ۱۰۸۳۹ دستگاه کامیون خروجی بوده است. ظرفیت جابجایی بار در سال مذکور از گمرک اینچه برون معادل ۲۶۳۴۰۶ تن بوده است (جدول ۱۰-۲۰).

جدول شماره ۱-۲- طول شبکه جاده‌های استان گلستان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

(کیلومتر)

طول راه های مرزی			طول راه های روستایی						طول راه منطقه ای و بین شهری		شهرستان	
طول راه بدون مشخصات فنی	راه شوسه با مشخصات فنی	راه آسفالتی با مشخصات فنی	تراکم راه		جمع	طول راه بدون مشخصات فنی	راه شوسه با مشخصات فنی	راه آسفالتی با مشخصات فنی	تراکم راه			
			۱۰۰۰ نفر جمعیت	۱۰۰ کیلومتر مربع					۱۰۰۰ نفر جمعیت	۱۰۰ کیلومتر مربع		
۰	۰	۰	۲/۹	۱۴/۱۱	۱۲۳/۱۵	۷/۷۳	۱۱/۹۲	۱۰۳/۵۰	۱/۲	۱۲/۷۱	۱۱۱	آزاد شهر
۰	۳۰/۲۴	۰	۲/۱	۱۰/۷۹	۱۹۰/۳۷	۲۰	۳/۶۷	۱۶۶/۷۰	۱/۲	۸/۶۸	۱۵۳	آق قلا
۰	۰	۰	۵/۹	۵۰/۲۹	۱۲۰/۳۴	۲۷/۷۲	۰	۹۲/۶۲	۱/۵	۲۹/۳	۷۰	بندر گز
۰	۰	۰	۲/۳	۱۹/۷۱	۵۷/۴۳	۱۷/۶۷	۰	۳۹/۷۶	۱	۲۴/۷	۷۲	ترکمن
۰	۰	۰	۴/۵	۲۸/۵۵	۲۲۲/۹۱	۱۲/۱۲	۹/۲۹	۲۰۱/۵۰	-/۱	۰/۹	۷	رامیان
۰	۰	۰	۴/۴	۲۳/۱۸	۲۶۸/۹۶	۴۶/۷۲	۱۱/۹۴	۲۱۰/۳۰	-/۷	۷/۹۳	۹۲	علی آباد
۰	۰	۰	۵/۶	۲۱/۷۵	۱۷۸/۱۴	۹۳/۰۸	۲۷/۳۶	۵۷/۷۰	-/۷	۵/۸۶	۴۸	گردکوی
۰	۰	۰	۴/۹	۲۲/۳۳	۳۹۱/۳۴	۶۹/۵۶	۵۶/۹۸	۲۶۴/۸۰	-/۴	۲/۶۸	۴۷	کلاله
۰	۰	۰	۴/۳	۱۸/۷۷	۱۷۱/۶۴	۴۲/۳۲	۲۵/۷۲	۱۰۳/۶۰	۱/۴	۹/۲۹	۸۵	کالیکش
۰	۰	۰	۲/۸	۲۰/۶۲	۳۳۳/۱۶	۴۴/۰۵	۲/۲۱	۲۸۶/۹۰	-/۲	۶/۳۱	۱۰۲	گرگان
۰	۴۷/۲۱	۴۲/۰۵	۴	۹/۹۹	۱۲۸/۴۰	۳۱/۷۷	۰	۹۶/۶۳	-/۶	۳/۲۷	۴۲	گمیشان
۴/۷۷	۲۱۶/۶۹	۴/۷۶	۳/۱	۱۱/۶۳	۵۸۹/۷۷	۱۱۵/۱۰	۸۴/۳۷	۳۹۰/۳۰	-/۹	۵/۹۶	۳۰۲	گنبد کاووس
۰	۷۱/۴	۰	۹/۷	۱۴/۹۵	۴۸۰/۱۰	۱۱۹/۶۰	۱۳۰/۴۰	۲۳۰/۱۰	۱/۷	۳/۰۵	۹۸	مراوه تپه
۰	۰	۰	۴/۷	۳۴/۲۷	۲۲۶/۸۴	۱۴/۳۳	۱۶/۴۱	۱۹۶/۱۰	-/۳	۳/۶۳	۲۴	مینودشت
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۸۴	سایر راههای دسترسی شهرستان ها
۴/۷۷	۳۶۵/۵۴	۴۶/۸۱	۴	۱۷/۰۴	۳۴۸۲/۵۵	۶۶۱/۷۷	۳۸۰/۲۷	۲۴۴۰/۵۱	-/۷	۶/۵۴	۱۳۳۷	استان

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان گلستان.

* علت کاهش طول راههای آسفالتی روستایی در سال ۱۳۹۲، به روز رسانی راه ها با نرم افزار GIS می باشد.

جدول شماره ۲-۲- تعداد پل‌های شبکه جاده‌ای بین منطقه‌ای استان گلستان در سال ۱۳۹۲

(دهنه)

شرح	پل‌های زیر ۶ متر	پل‌های بالای ۶ متر	جمع
راه اصلی	۱۹۸۱	۹۵	۲۰۷۶
راه فرعی	۴۲۸	۲۹	۴۵۷
جمع	۲۴۰۹	۱۲۴	۲۵۳۳

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان گلستان.

* کاهش تعداد پل‌ها در پایان سال ۱۳۹۲ به دلیل به روز رسانی اطلاعات می باشد.

جدول شماره ۳-۲۰- شاخص‌های فرودگاهی استان گلستان در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

شاخص	واحد	فرودگاه بین‌المللی گرگان		فرودگاه کلاله	
		۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱
اعزام و پذیرش مسافر در پرواز های داخلی	نفر	۱۹۰۶۴۸	۱۶۷۶۱۰	۴۷۰	۵۵۹
اعزام و پذیرش مسافر در پرواز های بین‌المللی	نفر	۴۷۷۶۸	۲۷۹۹۷	-	-
اعزام و پذیرش مسافر در کل پرواز ها	نفر	۲۳۸۴۱۶	۱۹۵۶۰۷	۴۷۰	۵۵۹
تعداد پرواز های داخلی	پرواز	۲۶۹۰	۲۵۴۴	۲۲	۲۰
تعداد پرواز های بین‌المللی	پرواز	۲۲۰	۱۲۴	-	-
تعداد کل پرواز ها	پرواز	۲۹۱۰	۲۶۶۸	۲۲	۲۰
میزان بار جابجا شده توسط مسافرین در پرواز های داخلی	تن	۱۱۵۷	۱۰۰۳	۲/۳	۳
میزان بار جابجا شده توسط مسافرین در پرواز های بین‌المللی	تن	۸۸۹	۵۱۶	-	-
میزان بار جابجا شده توسط مسافرین در کل پرواز ها	تن	۲۰۴۷	۱۵۲۰	۲/۳	۳
تعداد پرواز های غیر برنامه ای	پرواز	۱۵۶	۱۷۷	۴۵	۱۲۴

مأخذ: اداره کل فرودگاه‌های استان گلستان.

* پرواز های غیر برنامه ای شامل: خدمات ویژه، نظامی، انتظامی، هلال احمر، نقشه برداری، آموزشی و غیره می باشد.

* آمار ارائه شده سال ۱۳۹۱ مطابق با سیستم الکترونیکی فرابر شرکت فرودگاه‌های کشور اصلاح و بهنگام گردیده

است.

جدول شماره ۴-۲۰- مشخصات بنادر استان گلستان در سال ۱۳۹۲

نوع کاربری	طول موج شکن اصلی و فرعی (متر)	آبخور (متر)	طول اسکله (متر)	مساحت (هکتار)			تعداد اسکله	نام بندر
				محوطه	پایانه			
					بار	مسافر		
مسافری- توریستی	۳۴۰	۰/۵	۳۵۰	۶۷	-	۰/۱۸	۳	بندر گز
چند منظوره	۲۷۵	۰/۵	۲۶۳	۶/۵	۰/۳۳	-	۲	بندر ترکمن

مأخذ: اداره بنادر و دریانوردی استان گلستان.

* طول ساحل در استان گلستان از دریای نوکنده تا مرز ترکمنستان حدود ۱۱۴ کیلومتر می باشد.

** تغییر در مساحت محوطه بنادر استان به علت اخذ نقشه های جدید کاداسترو کاهش مقدار آبخور بدلیل پس روی آب دریا و رسوب گرفتگی حوضچه بنادر مذکور می باشد.

جدول شماره ۵-۲۰- شاخص های فنی حمل و نقل استان گلستان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

۱۳۹۲	۱۳۹۱	واحد	شرح
۰	۰	کیلومتر	آزاد راه
۲۴۴	۲۴۴	کیلومتر	بزرگراه
۷۴۹	۷۴۲	کیلومتر	راه اصلی
۱۶۰	۸۰/۹	کیلومتر	طول شبکه راه آهن
۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	میلیون تن	ظرفیت اسمی بنادر
۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	نفر	توان جایجایی مسافر از نظر امکانات فرودگاهی

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان گلستان.

جدول شماره ۲۰-۲ تعداد مسافر جابه جا شده استان گلستان به تفکیک درون استانی و برون استانی طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (نفر/درصد)

جمع	درصد تغییرات		برون استانی		درون استانی		سال
	برون استانی	درون استانی	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۶۴۳۴۷۰۲	۳/۴	۶/۶	۲۶/۵	۱۷۰۶۳۳۶	۷۳/۵	۴۷۲۸۳۶۶	۱۳۹۱
۶۰۳۵۵۳۶	-۳/۸	-۷/۱	۲۷/۲	۱۶۴۱۶۷۴	۷۲/۸	۴۳۹۳۸۶۲	۱۳۹۲

مأخذ: اداره کل حمل و نقل و پایانه‌های استان گلستان.

جدول شماره ۲۰-۷ تعداد سفر و مسافر جابه جا شده استان گلستان بر حسب وسیله نقلیه طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (سفر / نفر)

جمع		سواری		مینی بوس		اتوبوس		نوع وسیله سال
مسافر	تعداد سفر	مسافر	تعداد سفر	مسافر	تعداد سفر	مسافر	تعداد سفر	
۶۴۳۴۷۰۲	۴۸۰۴۶۷	۶۲۷۰۱۲	۱۵۶۸۱۱	۴۸۴۴۲۶۸	۲۵۳۳۷۲	۹۶۳۴۲۲	۷۰۲۸۴	۱۳۹۱
۶۰۳۵۵۳۶	۴۶۴۷۵۱	۵۵۰۱۸۴	۱۳۹۰۸۲	۴۵۴۸۶۱۹	۲۵۸۷۹۹	۹۳۶۷۳۳	۶۶۸۷۰	۱۳۹۲

مأخذ: اداره کل حمل و نقل و پایانه‌های استان گلستان.

جدول شماره ۸-۲- تعداد سفر و مسافر درون استانی جایجا شده استان گلستان به تفکیک شهرستان بر حسب وسیله نقلیه در سال ۱۳۹۲

(سفر/ نفر)

شهرستان مبدا	تعداد سفر				تعداد مسافر			
	اتوبوس	مینی بوس	سواری	جمع	اتوبوس	مینی بوس	سواری	جمع
آزادشهر	۰	۱۳۵۰۸	۷۷۰۱	۲۱۲۰۹	۰	۲۴۴۷۴۸	۳۰۷۴۷	۲۷۵۴۹۵
آق قلا	۰	۱۲۸۵۸	۲۰۵	۱۳۰۶۳	۰	۲۴۱۴۴۵	۱۸۲۳	۲۴۳۲۶۸
بندرگز	۲	۷۸۲۴	۰	۷۸۲۶	۴۸	۱۵۲۳۵۱	۰	۱۵۲۳۹۹
ترکمن	۰	۳۲۶۷۴	۸	۳۲۶۸۲	۰	۶۱۶۸۲۶	۳۲	۶۱۶۸۵۸
علی آباد	۰	۵۳۷۶	۱۶۴۱۶	۲۱۷۹۲	۰	۸۲۴۶۵	۶۵۵۲۰	۱۴۷۹۸۵
کردکوی	۱۶	۶۳۰۶	۰	۶۳۲۲	۵۰۳	۱۱۴۸۲۲	۰	۱۱۴۳۲۵
کلاله	۱۷	۱۲۵۳۷	۰	۱۲۵۵۴	۳۷۳	۸۱۶۵۵	۰	۸۲۰۲۸
گرگان	۱۰۶	۷۷۹۸۳	۴۹۰۲۰	۱۲۷۱۰۹	۴۴۷۸	۱۳۴۹۵۴۶	۱۹۵۸۳۱	۱۵۴۹۸۵۵
گنبدکاووس	۸۰	۵۸۷۵۱	۲۵۷۵۱	۸۴۵۸۲	۲۹۴۷	۱۱۰۵۲۹۵	۱۰۳۴۰۷	۱۲۱۱۶۴۹
جمع	۲۲۱	۲۲۷۸۱۷	۹۹۱۰۱	۳۲۷۱۳۹	۸۳۴۹	۳۹۸۸۱۵۳	۳۹۷۳۶۰	۴۳۹۳۸۶۲

مأخذ: اداره کل حمل و نقل و پایانه های استان گلستان.

جدول شماره ۹-۲- تعداد سفر و مسافر بیرون استانی جایجا شده استان گلستان به تفکیک شهرستان بر حسب وسیله نقلیه در سال ۱۳۹۲

(سفر/ نفر)

شهرستان مبدا	تعداد سفر				تعداد مسافر			
	اتوبوس	مینی بوس	سواری	جمع	اتوبوس	مینی بوس	سواری	جمع
آزادشهر	۳۳۱	۳۱۶۷	۳۶۵۰	۷۱۴۸	۳۶۰۲	۵۵۱۵۳	۱۴۲۰۰	۷۲۹۵۵
آق قلا	۰	۱۰۲۶	۸۲	۱۱۰۸	۰	۱۹۱۲۶	۱۵۱۹	۲۰۶۴۵
بندرگز	۸	۱۱۰۵	۰	۱۱۱۳	۱۹۲	۲۲۰۶۱	۰	۲۲۲۵۳
ترکمن	۱۶۴۴	۳۲۰۷	۱	۴۸۵۲	۴۲۱۰۹	۵۸۱۲۴	۴	۱۰۰۲۳۷
رامیان	۵۱۵	۰	۰	۵۱۵	۲۱۳۱	۰	۰	۲۱۳۱
علی آباد	۱۳۹۸	۸۸۶	۱۳۵	۲۴۱۹	۲۲۲۰۹	۱۳۳۹۴	۵۲۳	۳۶۱۲۶
کردکوی	۱۲۴۷	۷۳۵۱	۰	۸۵۹۸	۱۲۴۹۰	۱۳۵۰۱۵	۰	۱۴۷۵۰۵
کلاله	۲۶۲۵	۴۰۹	۱	۳۰۳۵	۲۸۰۱۵	۶۰۷۱	۴	۳۴۰۹۰
گرگان	۳۸۶۳۲	۱۱۳۲۴	۳۵۷۰۲	۸۵۶۵۸	۵۵۳۴۵۵	۲۰۵۰۲۹	۱۳۴۲۳۴	۸۹۲۷۱۸
گنبدکاووس	۱۸۱۹۹	۲۵۰۷	۴۱۰	۲۱۱۱۶	۲۴۸۹۷۱	۴۶۴۹۳	۲۳۴۰	۲۹۷۸۰۴
مینودشت	۵۱۵	۰	۰	۵۱۵	۲۱۳۱	۰	۰	۲۱۳۱
جمع	۶۶۶۴۹	۳۰۹۸۲	۳۹۹۸۱	۱۳۷۶۱۲	۹۲۸۳۸۴	۵۶۰۴۶۶	۱۵۲۸۲۴	۱۶۴۱۶۷۴

مأخذ: اداره کل حمل و نقل و پایانه های استان گلستان.

جدول شماره ۱۰-۲۰- تعداد کامیون های ترانزیتی حامل کالا از مرز اینچه برون در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (دستگاه/تن)

درصد تغییرات سال ۱۳۹۲ به سال ۱۳۹۱		۱۳۹۲		۱۳۹۱		سال شرح
		ورودی	خروجی	ورودی	خروجی	
خروجی	ورودی	خروجی	ورودی	خروجی	ورودی	کامیون
۵/۶-	۲۷/۹-	۱۰۸۳۹	۲۳۸۰	۱۱۴۸۷	۳۳۰۱	
۸/۴-	۲۱/۷-	۲۱۶۷۹۰	۴۶۶۱۶	۲۳۶۶۱۵	۵۹۵۲۵	تناژ

ماخذ: گمرک اینچه برون.

جدول شماره ۱۱-۲۰- میزان سرویس دهی شبکه حمل و نقل استان گلستان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (هزار نفر/تن)

کالاهای جابجا شده			مسافران حمل شده			سال
هوایی	ریلی	وسایل نقلیه باری عمومی	هوایی	ریلی	وسایل نقلیه عمومی	
۲۰۴۷	۱۵۲۹۸۰۹	۴۷۳۶۹۵۰	۲۳۸	۱۵۰۵	۶۴۳۵	۱۳۹۱
۱۵۲۰	۱۳۲۴۷۳۴	۵۲۸۰۹۴۹	۱۹۶	۱۰۶۷	۶۰۳۶	۱۳۹۲

ماخذ: اداره کل حمل و نقل و پایانه ها، اداره کل راه آهن شمال شرق و اداره کل فرودگاه های استان گلستان.

* اطلاعات راه آهن مربوط به مسیر گرگان در استان گلستان تا بنه کوه در استان تهران می باشد.

جدول شماره ۱۲-۲۰- مقایسه میزان کالای حمل شده در شبکه حمل و نقل جاده ای استان گلستان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

درصد تغییرات	تناژ حمل شده	سال
۴/۲	۴۷۳۶۵۹۰	۱۳۹۱
۱۱/۵	۵۲۸۰۹۴۹	۱۳۹۲

ماخذ: اداره کل حمل و نقل و پایانه های استان گلستان.

۲۱- ارتباطات و فناوری اطلاعات

امروزه ارتقاء عصر تولید انبوه به عصر ارتباطات نامحدود، کلیه فرآیندها و فعالیتهای اقتصادی، فرهنگی، صنعتی و... را تحت تاثیر تغییرات اساسی و پایه ای قرار داده است. اهمیت و نقش ارتباطات در جهان تا آنجاست که قرن حاضر را عصر ارتباطات لقب داده اند. چارچوب ساختاری این عصر را تولید، پردازش، انتقال و مدیریت اطلاعات و ارتباطات تشکیل می دهد.

- تعداد مراکز خدمات پستی

مراکز خدماتی پستی استان گلستان در سال ۱۳۹۲ شامل: ۱۷۶ واحد پست شهری (شامل: ۱۲ اداره مرکزی، ۱۹ دفتر پست دولتی شهری و ۱۴۵ دفتر پیشخوان دولت) و ۵۶۴ واحد پست روستایی (شامل: ۲۸ دفتر پست دولتی روستایی غیرفعال، ۱۲۱ نمایندگی پستی روستایی و ۴۴۳ دفتر ICT روستایی) و تعداد ۲۳۰ و ۳۵۶ صندوق پستی منصوبه شهری و روستایی بوده است (جدول ۱-۲۱ و ۲-۲۱). همچنین همه مراکز مجهز به سرویس پست پیشتاز و پست تصویری می باشند.

شهرستان گرگان با ۵۶ واحد پست شهری (ادارات مرکزی، و دفاتر پست دولتی شهری و دفاتر پیشخوان دولت) و ۵۹ صندوق پستی منصوبه شهری و شهرستان گنبد کاووس با ۹۵ واحد پست روستایی و ۵۸ صندوق پستی منصوبه روستایی بیشترین تعداد واحد های پستی را در بین شهرستانها به خود اختصاص داده اند (جدول ۲-۲۱).

- تعداد مرسولات پستی

در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۹۹۸۷ هزار مورد مرسوله پستی در استان گلستان جابجا گردیده که از این تعداد ۱۲۵۳۰ هزار مرسوله (۶۲/۷ درصد) صادره و ۷۴۵۷ هزار مرسوله (۳۷/۳ درصد) وارده بوده است. تعداد مرسوله پستی استان نسبت به سال ۱۳۹۱ حدود ۸/۷ درصد افزایش داشته است (جدول ۳-۲۱). سرانه مرسولات پستی استان به ازای هر نفر در سال ۱۳۹۲ حدود ۷ مرسوله بوده است (جدول ۱-۲۱).

در سال ۱۳۹۲ از مجموع ۱۲۵۳۰ هزارمورد مرسوله صادره استان گلستان، ۵۶۸۸ هزار مورد نامه، ۲۱۹ هزار مورد مطبوعات، ۱۴۰ هزارمورد بسته کوچک، ۱۰ هزار مورد امانات و ۶۴۷۳ هزار مورد مربوط به سایر مرسولات بوده است (جدول ۳-۲۱).

– تعداد مراکز و کانال های بین شهری و بین المللی

استان گلستان در سال ۱۳۹۲ دارای ۴۴ مرکز تلفن شهری، ۳۰۹ مرکز تلفن روستایی و ۱۴۳ دفتر مخابراتی شهری بوده و همچنین در سال مذکور تعداد ۱۲۴ کانال بین المللی و ۲۴۹۹۹ کانال بین شهری در استان وجود داشته است (جدول ۶-۲۱).

– تعداد تلفن های مشغول به کار

در سال ۱۳۹۲ تعداد تلفن های مشغول به کار ثابت استان گلستان تعداد ۵۷۶۸۹۶ شماره بوده که سهم آن نسبت به کل کشور ۲/۰۲ درصد می باشد. همچنین در همین سال، استان با تعداد ۱۱۱۳۹۳۶ شماره تلفن همراه اول ۱/۹۵ درصد از سهم کل کشور را به خود اختصاص داده است (جدول ۹-۲۱). از مجموع کل شماره تلفن های مشغول به کار ثابت استان بیشترین تعداد شماره متعلق به شهرستان گرگان با ۱۹۸۶۲۴ شماره و کمترین تعداد شماره مربوط به شهرستان مراوه تپه با ۱۲۷۶۳ شماره بوده است (جدول ۱۰-۲۱).

از مجموع روستاهای دارای سکنه استان تعداد ۹۹۲ روستا دارای ارتباط تلفن ثابت و تلفن خانگی بوده و از این تعداد ۹۲۲ آبادی ۲۰ خانوار و بیشتر از تلفن ثابت خانگی برخوردار بوده است.

– ضریب نفوذ تلفن ثابت و همراه

در سال ۱۳۹۲ ضریب نفوذ تلفن ثابت استان ۳۱/۲۶ درصد بوده که این ضریب در نقاط شهری و روستایی استان به ترتیب ۳۹/۵۱ و ۲۲/۶۸ درصد می باشد. بیشترین ضریب نفوذ تلفن ثابت مربوط به شهرستان گرگان با ۴۱/۳۶ درصد و کمترین ضریب نفوذ مربوط به شهرستان مراوه تپه با ۲۲/۰۲ درصد بوده است. همچنین در همین سال ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول) در استان ۶۰/۳۷ درصد بوده که بیشترین ضریب نفوذ تلفن همراه مربوط به شهرستان گرگان با ۱۵۱/۰۴ درصد و کمترین ضریب نفوذ مربوط به شهرستان مراوه تپه با ۹/۶۹ درصد بوده است (جدول ۸-۲۱).

جدول شماره ۱ - ۲۱ - تعداد واحدهای پستی و سرانه مرسولات پستی استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

سرانه مرسولات پستی (مرسوله)	تعداد واحدهای پستی شهری و روستایی				سال
	تعداد صندوق پستی به ازاء ۱۰۰۰ نفر	دفتر پست دولتی روستایی	نمایندگی پستی+ICT روستایی	واحد پست شهری	
۶	۱/۳۹	۲۸	۵۶۴	۱۷۰	۱۳۹۱
۷	۱/۳۷	۲۸	۵۶۴	۱۷۶	۱۳۹۲

مأخذ: اداره کل پست استان گلستان.

*واحد پست شهری شامل ادارات مرکزی، و دفاتر پست دولتی شهری و دفاتر پیشخوان دولت می باشد.

**تعداد ۲۸ دفتر پست دولتی روستایی استان غیرفعال می باشد.

***برآورد جمعیت سال ۱۳۹۲ برابر با ۱۸۴۶۹۳۹ نفر، ۲۳۰ صندوق منصوبه شهری و ۳۵۶ صندوق منصوبه روستایی.

جدول شماره ۲- ۲۱- تعداد واحدهای پستی استان گلستان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

پست تصویری	پست پیشتاز	صندوق پستی منصوبه		دفتر ict روستایی	نمایندگی پستی روستایی	دفاتر پیشخوان دولت	دفتر پست دولتی		اداره و اداره کل	شهرستان
		روستایی	شهری				روستایی	شهری		
-	-	۲۴	۱۶	۳۰	۹	۹	۱	۲	۱	آزاد شهر
-	-	۳۲	۵	۴۴	۲۳	۴	۳	۱	۱	آق قلا
-	-	۱۶	۷	۱۸	۴	۵	۰	۱	۱	بندر گز
-	-	۲۵	۱۹	۲۶	۵	۱۲	۳	۲	۱	ترکمن و گمیشان
-	-	۲۷	۱۳	۲۹	۴	۶	۲	۲	۱	رامیان
-	-	۳۰	۱۹	۳۳	۱۴	۱۰	۲	۱	۱	علی آباد
-	-	۱۲	۱۷	۱۳	۱	۷	۳	۰	۱	کردکوی
-	-	۳۳	۱۲	۴۳	۱۵	۷	۰	۰	۱	کلاله
-	-	۵۷	۵۹	۷۰	۱۲	۴۷	۵	۸	۱	گرگان
-	-	۵۸	۴۲	۸۲	۱۳	۲۷	۷	۱	۱	گنبد کاووس
-	-	۷	۴	۸	۶	۲	۰	۰	۱	مراوه تپه
-	-	۳۵	۱۷	۴۷	۱۵	۹	۲	۱	۱	مینودشت و کالیکش
-	-	۳۵۶	۲۳۰	۴۴۳	۱۲۱	۱۴۵	۲۸	۱۹	۱۲	جمع

مأخذ: اداره کل پست استان گلستان.

*واحدهای پستی شهرستان های گمیشان و گالیکش بدلیل عدم تفکیک در سال ۱۳۹۲، به ترتیب در شهرستانهای

ترکمن و مینودشت لحاظ گردیده است.

**تمامی دفاتر شهری و روستایی (دولتی و خصوصی) مجهز به سرویس پست پیشتاز و تصویری می باشد.

***تعداد ۲۸ دفتر پست دولتی روستایی استان غیرفعال می باشد.

جدول ۳-۲۱- تعداد مرسولات متعارف پستی صادره و وارده استان گلستان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (هزار مرسوله)

سال ۱۳۹۲		سال ۱۳۹۱		عنوان
وارد	صادر	وارد	صادر	
۶۱۹۸	۵۶۸۸	۷۱۵۰	۷۹۵۰	نامه
۱۰۷۷	۲۱۹	۸۹۸	۳۱۳	مطبوعات
۱۴۱	۱۴۰	۹۶	۱۷۲	بسته کوچک
۴۱	۱۰	۳۸	۱۲	امانات
۰	۶۴۷۳	۰	۱۷۶۳	سایر
۷۴۵۷	۱۲۵۳۰	۸۱۸۳	۱۰۲۰۹	جمع

مأخذ: اداره کل پست استان گلستان.

جدول ۴-۲۱- تعداد مرسولات خدمات متعارف پستی صادره به تفکیک شهرستان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(هزار مرسوله)

عنوان	آزادشهر	آق قلا	بندرگز	ترکمن و گمیشان	رامیان	علی آباد	کردکوی	مراوه تپه کاله و	گرگان	گنبد کاووس	مینودشت و گالیکش	سال	
												۱۳۹۱	۱۳۹۲
نامه	۴۴۲/۶	۲۵۶	۱۸۵/۳	۲۴۴/۵	۸۸/۷	۲۹۵/۷	۲۳۱	۲۵۷/۴	۴۷۶۴/۲	۷۸۴/۷	۳۹۹/۴		
مطبوعات	۳/۱	۱/۳	۰/۷۱۲	۶/۲	۰/۶۳۶	۳/۷	۴	۲/۳	۲۷۸/۶	۸/۹	۳/۲		
بسته کوچک	۵/۸	۵/۲	۲/۷	۲/۳	۲/۲	۱۰/۳	۴/۷	۴/۹	۸۷/۷	۴۰/۱	۶/۲		
امانات	۰/۲۴۵	۰/۲۰۷	۲/۱	۰/۲۹۰	۰/۳۳۰	۰/۶۶۴	۰/۲۱۰	۰/۲۴۷	۶/۲	۱/۲	۰/۲۴۵		
سایر	۲۷۸/۲	۵/۷	۰/۷۸۰	۴۷/۷	۲/۲	۹/۹	۶۰/۸	۱۲/۸	۷۱۷/۵	۶۰۵/۳	۲۲/۲		
جمع	۷۲۹/۹	۲۶۸/۵	۱۹۱/۶	۳۰۰/۸	۹۴	۳۲۰/۲	۳۰۰/۷	۲۷۷/۶	۵۸۵۴/۱	۱۴۴۰/۲	۴۳۱/۳		
نامه	۲۸۵/۳	۲۳۲/۲	۱۷۷/۳	۳۸۲/۴	۹۶/۹	۳۶۲/۱	۲۲۱/۲	۲۴۸/۶	۲۹۵۳/۷	۵۰۵/۴	۲۲۳/۱		
مطبوعات	۰/۲۵۸	۰/۰۰۱	۰/۰۲۸	۰/۴۱۷	۰/۶۴۳	۰/۳۷۷	۰/۵۹۸	۰/۰۰۱	۱۹۲/۵	۱/۷	۲۲/۳		
بسته کوچک	۳/۷	۴/۷	۸/۶	۱/۵	۱	۱۵/۷	۳	۱/۹	۴۸/۸	۴۳/۶	۷/۲		
امانات	۰/۲۴۰	۰/۲۲۶	۴/۶	۰/۳۳۴	۰/۱۴۷	۰/۵۲۱	۰/۲۰۱	۰/۲۳۵	۲/۹	۰/۶۷۸	۰/۲۳۶		
سایر	۱۸۹/۸	۱۹۲/۲	۸۰/۹	۲۱۸/۸	۲۴/۴	۹۹/۹	۸۲	۳۳۲/۲	۳۶۵۰/۷	۱۰۵۵/۵	۵۴۶/۳		
جمع	۴۷۹/۴	۴۲۹/۴	۲۷۱/۴	۶۰۳/۴	۱۲۳/۱	۴۷۸/۵	۳۰۷/۱	۵۸۲/۹	۶۸۴۸/۷	۱۶۰۶/۹	۷۹۹/۱		

مأخذ: اداره کل پست استان گلستان.

*اطلاعات شهرستانهای گمیشان، مراوه تپه و گالیکش به ترتیب در شهرستانهای ترکمن، کاله و مینودشت لحاظ گردیده است.

جدول ۵-۲۱ = تعداد مرسولات خدمات متعارف پستی وارده به تفکیک شهرستان طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(هزار مرسوله)

عنوان	آرادشهر	آق قلا	بندرگز	ترکمن و گمیشان	رامیان	علی آباد	کردکوی	کلاله و مراوه تپه	گرگان	گنبد کاووس	مینودشت و گالیکش
سال ۱۳۹۱	نامه	۲۱۹/۷	۲۶۳/۷	۲۹۱	۱۳۹/۴	۱۵۳/۷	۱۹۲/۵	۳۷۱/۵	۳۸۷۸/۵	۸۸۳/۱	۴۲۵/۳
	مطبوعات	۹۴/۲	۲۷/۲	۲۰/۹	۴۷/۴	۱۲/۸	۱۷/۸	۳۴/۱	۴۳۰/۸	۱۶۴/۹	۳۹/۴
	بسته کوچک	۵/۹	۲/۹	۲/۷	۲/۴	۱/۴	۱/۷	۱/۹	۴۳/۳	۲۴/۳	۶/۱
	امانات	۱/۳	-/۹۴۲	۱	۱/۵	-/۷۲۲	۱/۱	-/۵۵۱	۲/۳	۲۱/۳	۶/۱
	سایر	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	جمع	۳۲۱/۱	۲۹۴/۸	۳۱۵/۶	۱۹۰/۸	۱۶۸/۶	۳۵۲/۹	۲۱۲/۷	۴۱۲	۴۳۷۳/۹	۱۰۷۸/۳
سال ۱۳۹۲	نامه	۳۱۶	۴۶۲/۲	۱۸۸/۲	۱۱۶/۷	۱۶۲/۹	۱۱۷/۴	۳۴۳	۳۳۷۶/۴	۶۳۶/۷	۲۲۳/۹
	مطبوعات	۱۶۷/۳	۲۲/۳	۸/۱	۳۲/۸	۱۷/۸	۲۱/۸	۴۵/۱	۴۸۷/۳	۲۴۷	۲۱/۵
	بسته کوچک	۱۵/۹	۲/۶	۱/۹	۲	۱/۲	۱/۸	۳/۶	۷۳/۵	۲۵/۴	۱۰/۸
	امانات	۴	-/۷۶۶	-/۹۱۳	-/۷۰۴	-/۵۵۶	۱/۲	-/۷۴۸	۱/۳	۲۱/۴	۸/۶
	سایر	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	جمع	۵۰۳/۱	۴۸۷/۹	۱۹۹	۱۵۲/۲	۱۸۲/۵	۲۶۳/۴	۱۴۳/۶	۳۹۱/۶	۳۹۵۸/۵	۹۱۷/۸

مأخذ: اداره کل پست استان گلستان.

*اطلاعات شهرستانهای گمیشان، مراوه تپه و گالیکش به ترتیب در شهرستانهای ترکمن، کلاله و مینودشت لحاظ گردیده است.

جدول شماره ۶-۲۱- وضعیت امکانات مخابراتی استان گلستان تا پایان سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

۱۳۹۲	۱۳۹۱	عنوان
۱۲۴	۱۲۱	کانال های بین المللی
۲۴۹۹۹	۱۷۶۴۳	کانال های بین شهری
۱۴۳	۱۴۰	تعداد دفاتر مخابراتی شهری
۴۴	۳۹	تعداد مراکز تلفن شهری
۳۰۹	۲۹۸	تعداد مراکز تلفن روستایی

ماخذ: شرکت مخابرات استان گلستان.

جدول شماره ۷-۲۱- وضعیت امکانات مخابراتی استان گلستان به تفکیک شهرستان طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

تعداد دفاتر مخابراتی شهری		تعداد مراکز تلفن				شهرستان	ردیف
		روستایی		شهری			
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱		
۹	۹	۱۴	۱۴	۳	۳	آزادشهر	۱
۴	۴	۳۸	۳۷	۲	۲	آق قلا	۲
۵	۵	۴	۳	۳	۱	بندرگز	۳
۹	۹	۱۱	۱۱	۱	۱	ترکمن	۴
۶	۶	۱۰	۱۰	۴	۴	رامیان	۵
۹	۹	۲۲	۲۱	۲	۲	علی آباد	۶
۷	۷	۱۴	۱۴	۲	۱	کردکوی	۷
۷	۷	۳۰	۲۷	۳	۲	کلاله	۸
۴	۴	۱۸	۱۷	۱	۱	کالیکش	۹
۴۶	۴۵	۴۴	۴۴	۸	۸	گرگان	۱۰
۳	۳	۱۱	۱۰	۴	۴	گمیشان	۱۱
۲۷	۲۵	۵۲	۵۱	۷	۶	گنبدکاووس	۱۲
۲	۲	۲۴	۲۴	۲	۲	مراوه تپه	۱۳
۵	۵	۱۷	۱۵	۲	۲	مینودشت	۱۴
۱۴۳	۱۴۰	۳۰۹	۲۹۸	۴۴	۳۹	استان	

ماخذ: شرکت مخابرات استان گلستان.

جدول شماره ۸-۲۱- ضریب نفوذ تلفن همراه، ثابت و تعداد تلفن مشغول به کار ثابت در استان گلستان به تفکیک شهرستان

طی سالهای ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

ردیف	شهرستان	ضریب نفوذ (تلفن همراه+درصد)		ضریب نفوذ تلفن ثابت (درصد)				تلفن مشغول به کار ثابت			
		تلفن همراه(درصد)		شهری		روستایی		شهری	روستایی		
		۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱		
۱	آزادشهر	۲۹/۷۵	۲۸/۶۹	۳۰/۵۰	۳۰/۸۲	۲۰/۸۱	۲۰/۵۹	۱۵۶۵۷	۱۶۱۲۴	۸۷۷۹	۸۸۵۰
۲	آق قلا	۳۰/۲۴	۲۵/۳۴	۲۸/۳۵	۲۹/۳۷	۲۴/۴۱	۲۴/۲۳	۱۱۰۲۶	۱۱۶۴۲	۲۱۳۹۷	۲۱۶۴۷
۳	بندرگز	۳۲/۲۵	۲۸/۴۲	۴۲/۲۰	۴۲/۹۰	۳۵/۳۹	۳۵/۱۵	۱۱۱۳۲	۱۱۵۳۴	۷۳۶۷	۷۴۵۶
۴	ترکمن	۲۸/۵۵	۲۵/۴۶	۳۱/۴۰	۳۱/۸۲	۲۰/۷۳	۲۰/۶۹	۱۵۵۹۲	۱۶۱۰۶	۵۰۸۳	۵۱۷۰
۵	رامیان	۲۰/۹۰	۱۹/۲۲	۳۱/۸۱	۳۲/۰۹	۲۱/۰۹	۲۰/۹۱	۱۰۱۳۴	۱۰۴۱۷	۱۱۶۲۱	۱۱۷۳۷
۶	علی آباد	۳۰/۵۲	۲۷/۰۲	۳۷/۷۹	۳۸/۰۷	۲۳/۸۹	۲۳/۵۲	۲۴۷۸۲	۲۵۴۴۳	۱۶۶۵۴	۱۶۷۰۶
۷	کردکوی	۲۸/۱۴	۲۷/۲۵	۳۳/۴۹	۳۴/۲۹	۴۱/۷۰	۴۱/۱۲	۱۳۰۵۳	۱۳۶۱۷	۱۳۵۹۸	۱۳۶۶۵
۸	کلانه	۲۲/۰۱	۲۰/۱۴	۳۳/۷۵	۳۲/۳۲	۲۱/۱۸	۲۱/۸۱	۹۶۱۰	۹۳۸۱	۱۷۸۱۴	۱۸۶۸۶
۹	گالیکش	۲۱/۴۰	۱۹/۴۴	۳۳/۹۵	۳۴/۰۵	۲۱/۶۷	۲۱/۷۶	۷۲۰۹	۷۳۶۵	۸۶۴۳	۸۸۴۵
۱۰	گرگان	۱۰۰/۷۷	۱۵۱/۰۴	۴۵/۸۲	۴۶/۹۷	۲۵/۱۴	۲۵/۰۶	۱۶۰۶۲۵	۱۶۷۷۸۶	۳۰۳۵۲	۳۰۸۳۸
۱۱	گمیشان	۱۳/۹۷	۱۱/۰۶	۲۵/۲۷	۲۴/۳۲	۲۷/۰۵	۲۳/۸۵	۸۵۴۶	۸۳۸۰	۸۳۴۲	۷۴۹۳
۱۲	گنبدکاووس	۴۸/۴۱	۴۵/۲۲	۳۸/۷۳	۴۰/۱۲	۱۸/۰۸	۱۷/۸۹	۵۷۹۴۸	۶۱۱۷۶	۳۲۹۷۱	۳۳۲۴۷
۱۳	مراوه تپه	۱۱/۴۰	۹/۶۹	۲۴/۸۵	۲۵/۹۶	۲۱/۶۳	۲۱/۳۷	۲۰۰۲	۲۱۳۱	۱۰۵۶۳	۱۰۶۳۲
۱۴	مینودشت	۲۸/۸۱	۲۵/۹۵	۳۵/۵۲	۳۶/۲۱	۲۰/۸۲	۲۰/۶۴	۱۰۳۰۹	۱۰۷۰۹	۱۰۰۱۲	۱۰۱۱۳
	استان	۴۹/۳۳	۶۰/۳۷	۴۸/۷۳	۳۹/۵۱	۲۲/۹۰	۲۲/۶۸	۳۵۷۶۲۵	۳۷۱۸۱۱	۲۰۳۱۹۶	۲۰۵۰۸۵

ماخذ: شرکت مخابرات استان گلستان.

* ضریب نفوذ تلفن همراه مربوط به همراه اول می باشد و به علت عدم دسترسی به آمار ایرانسل، لحاظ نگردیده است.

جدول شماره ۹-۲۱- وضعیت تلفن‌های مشغول به کار و همراه استان گلستان و کشور در سال ۱۳۹۲

عنوان	گلستان	کشور	سهم از کشور	ضریب نفوذ کشور
تلفن مشغول به کار ثابت	۵۷۶۸۹۶	۲۸۵۰۰۰۰۰	۲/۰۲	۳۶/۹۵
تلفن همراه	۱۱۱۳۹۳۶	۵۶۹۰۰۰۰۰	۱/۹۵	۷۳/۸۶

مأخذ: شرکت مخابرات استان گلستان.

*آمار تلفن همراه مربوط به همراه اول می باشد و به علت عدم دسترسی به آمار ایرانسل، لحاظ نگردیده است.

جدول شماره ۱۰-۲۱- وضعیت تلفن‌های مشغول به کار و همراه استان گلستان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

شهرستان	تلفن مشغول به کار ثابت	* تلفن مشغول به کار همراه
آزاد شهر	۲۴۹۷۴	۲۷۳۴۱
آق قلا	۳۳۲۸۹	۳۲۶۸۰
بندر گز	۱۸۹۹۰	۱۳۶۷۰
ترکمن	۲۱۲۷۶	۱۹۲۵۰
رامیان	۲۲۱۵۴	۱۷۰۳۲
علی آباد	۴۲۱۴۹	۳۷۲۵۶
کردکوی	۲۷۲۸۲	۱۹۸۷۹
کلاله	۲۸۰۶۷	۲۳۱۰۷
کالیکش	۱۶۲۱۰	۱۲۱۰۵
گرگان	۱۹۸۶۲۴	۷۲۵۳۳۵
گمیشان	۱۵۸۷۳	۷۲۸۷
گنبد کاووس	۹۴۴۲۳	۱۵۲۹۸۵
مراوه تپه	۱۲۷۶۳	۵۶۱۷
مینودشت	۲۰۸۲۲	۲۰۳۹۲
استان	۵۷۶۸۹۶	۱۱۱۳۹۳۶

مأخذ: شرکت مخابرات استان گلستان.

*آمار تلفن همراه مربوط به همراه اول می باشد و به علت عدم دسترسی به آمار ایرانسل، لحاظ نگردیده است.

۲۲- ساختمان و مسکن

از جمله سیاست هایی که در بخش مسکن شهری صورت گرفته شامل: حمایت از انبوه سازان مسکن و اشتغال زایی آن به منظور حمایت از کار و سرمایه ایرانی و توسعه پایدار، مقاوم سازی بافتهای فرسوده، احداث ساختمان های دولتی، تامین مسکن برای اقشار کم درآمد، احداث مجتمع های ورزشی، فرهنگی و هنری و همچنین در بخش مسکن روستایی اقداماتی نظیر طرح ساماندهی سکونتگاه های روستایی، جابجایی روستاهای در معرض خطر سوانح طبیعی (سیل) و بهسازی مسکن روستایی است.

- وضعیت مسکن شهری

در سال ۱۳۹۲ تعداد کل پروانه های ساختمانی صادر شده برای احداث بنا در نقاط شهری ۲۲۵۱ پروانه با مساحت زمین ۸۸۷۷۰۲ مترمربع و مساحت زیر بنا ۱۰۴۴۳۵۷ مترمربع بوده است (جدول ۱-۲۲).

همچنین از کل پروانه های صادره برای احداث بنا ۱۷۶۲ پروانه متعلق به واحدهای مسکونی، ۳۳۷ پروانه به مسکونی و تجاری، ۱۰۱ پروانه برای بازرگانی و ۲۳ پروانه برای واحد های صنعتی، آموزشی و بهداشتی و ۲۸ پروانه برای سایر امور صادر شده است (جدول ۲-۲۲).

از نظر استفاده از مصالح برای احداث بنا در نقاط شهری استان از ۲۲۵۱ پروانه صادره در سال ۱۳۹۲ تعداد ۲۱۳۷ پروانه صادره با اسکلت فلزی و یا بتون آرمه، تعداد ۱۱۱ پروانه صادره با آجر و آهن، تعداد ۳ پروانه صادره با آجر و چوب بوده است (جدول ۵-۲۲).

در مجموع از تعداد کل پروانه های صادره برای احداث بنا ۵۴۰ پروانه یک طبقه، ۵۸۵ پروانه دو طبقه، ۳۱۵ پروانه سه طبقه، ۲۹۲ پروانه چهار طبقه و ۵۱۹ پروانه پنج طبقه و بیشتر بوده است (جدول ۳-۲۲).

جدول شماره ۱ - ۲۲ - تعداد پروانه‌های ساختمانی صادر شده برای احداث بنا در نقاط شهری بر حسب مساحت زمین و زیر بنا طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(فقره / مترمربع)

سال	شرح	تعداد	مساحت زمین	مساحت زیر بنا
۱۳۹۱		۲۶۲۴	۱۳۰۲۵۹۳	۱۶۱۷۵۵۸
۱۳۹۲		۲۲۵۱	۸۸۷۷۰۲	۱۰۴۴۳۵۷

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان گلستان.

جدول شماره ۲ - ۲۲ - تعداد پروانه‌های ساختمانی صادر شده برای احداث بنا در نقاط شهری بر حسب نوع استفاده طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(فقره)

سال	شرح	مسکونی	مسکونی تجاری	بازرگانی	صنعتی، آموزشی و بهداشتی	سایر	جمع
۱۳۹۱		۲۰۶۴	۳۸۱	۱۲۸	۲۱	۳۰	۲۶۲۴
۱۳۹۲		۱۷۶۲	۳۳۷	۱۰۱	۲۳	۲۸	۲۲۵۱

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان گلستان.

جدول شماره ۳ - ۲۲ - تعداد پروانه های ساختمانی صادر شده برای احداث بنا در نقاط شهری بر حسب تعداد طبقات طی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(فقره)

سال	شرح	یک طبقه	دو طبقه	سه طبقه	چهار طبقه	پنج طبقه و بیشتر	جمع
۱۳۹۱		۶۸۰	۶۳۷	۳۴۴	۳۷۵	۵۸۸	۲۶۲۴
۱۳۹۲		۵۴۰	۵۸۵	۳۱۵	۲۹۲	۵۱۹	۲۲۵۱

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان گلستان.

جدول شماره ۴-۲۲ - تعداد پروانه‌های ساختمانی صادر شده برای احداث ساختمان مسکونی در نقاط شهری بر حسب تعداد طبقات طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(فقره)

سال	شرح	یک طبقه	دو طبقه	سه طبقه	چهار طبقه	پنج طبقه و بیشتر	جمع
۱۳۹۱		۵۳۵	۴۵۴	۲۵۵	۳۱۷	۵۰۳	۲۰۶۴
۱۳۹۲		۴۲۲	۴۵۸	۲۴۶	۲۲۹	۴۰۷	۱۷۶۲

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان گلستان.

جدول شماره ۵-۲۲ - تعداد پروانه‌های ساختمانی صادر شده برای احداث بنا در نقاط شهری بر حسب نوع مصالح طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(فقره)

سال	شرح	اسکلت فلزی یا بتون آرمه	آجر و آهن	آجر و چوب	بلوک سیمانی	سایر	جمع
۱۳۹۱		۲۵۴۵	۷۷	۱	۱	۰	۲۶۲۴
۱۳۹۲		۲۱۳۷	۱۱۱	۳	۰	۰	۲۲۵۱

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان گلستان.

جدول شماره ۶-۲۲ - تعداد پروانه‌های ساختمانی صادر شده برای احداث ساختمان مسکونی در نقاط شهری بر حسب نوع مصالح طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(فقره)

سال	شرح	اسکلت فلزی یا بتون آرمه	آجر و آهن	آجر و چوب	بلوک سیمانی	سایر	جمع
۱۳۹۱		۲۰۰۲	۶۱	۱	۰	۰	۲۰۶۴
۱۳۹۲		۱۶۸۲	۸۰	۰	۰	۰	۱۷۶۲

مأخذ: اداره کل راه و شهرسازی استان گلستان.

۲۳ - کشاورزی:

بدون تردید شرایط اقتصادی و اجتماعی در دهه های آینده نسبت به عصر حاضر متفاوت خواهد بود. آنچه مسلم است این که در سایه تجارب سالهای اخیر درک متقابلی از منابع و امکانات مالی و تاثیرهای فیمابین کلیه کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه دنیا ایجاد شده که ضرورت همکاری بیشتر میان آنها را فراهم خواهد ساخت. به باور اندیشمندان و خردورزان جهانی، دولت ها به رفاه و توسعه پایدار دست نمی یابند مگر با شناخت امکانات عادی و معنوی خود و بکارگیری بهینه آنها و همیاری همه ملل در تمامی عرصه های زندگی.

از عمده ترین ابزارهای ترقی جایگاه کشورهای در حال توسعه در تعامل با سیاست های جهانی شدن و روند روبه رشد این کشورها، بخش کشاورزی و تولید مواد غذایی است که کارکردهای فراوانی در عرصه های اقتصادی و حتی سیاست بین المللی دارد. به این معنا که افزایش رشد جمعیت بدلیل بالارفتن سطح علوم پزشکی و توجه بیشتر به سلامت افراد، موجب شده که تقاضا برای مواد غذایی بیشتر شده ولی سطح زیر کشت محصولات کشاورزی ثابت مانده و حتی رو به کاهش می باشد.

کشور ایران، مخصوصاً شمال ایران و استان گلستان به عنوان یکی از استان های شمالی به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی، نزدیکی به دریا و وجود سلسله جبال البرز دارای شرایط اقلیمی منحصر به فرد می باشد که بستر مناسبی برای زراعتهای گوناگون و چهار فصل فراهم نموده است.

بخش کشاورزی نقش مهم و ویژه ای در توسعه اقتصاد استان ایفا می نماید. ۲/۹۹ درصد از ارزش افزوده ایجاد شده بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری در کل کشور در سال ۱۳۹۱ به گلستان تعلق داشته که از این لحاظ استان، در رده سیزدهم قرار گرفته است. استان های فارس، مازندران و خراسان رضوی به ترتیب در رتبه های اول تا سوم جای گرفته اند. همچنین سهم ارزش افزوده بخش ماهیگیری گلستان در همین سال ۲/۵۴ درصد از کل ارزش افزوده ایجاد شده بخش ماهیگیری کشور می باشد و از این لحاظ استان در رده نهم قرار گرفته است. استان های سیستان و بلوچستان، هرمزگان و خوزستان به ترتیب در رده های اول تا سوم قرار دارند.

استان گلستان استعدادهای مناسبی برای تولید در زیربخش های زراعت، باغبانی، دام و طیور و شیلات دارد. موقعیت جغرافیایی و شرایط خاص آب و هوایی استان و وجود منابع لازم جهت تولید محصولات مختلف از جمله پرورش ماهی و میگو، غلات، مرکبات، محصولات صنعتی، دانه های روغنی، محصولات علوفه ای و جالیزی، زیتون، دامداری و مرغداری از جمله قابلیت های بخش کشاورزی در استان می باشد.

کل سطح زیر کشت استان در سال ۹۲ بالغ بر ۶۸۲/۷ هزار هکتار می باشد که ۶۴۶/۷ هزار هکتار آن به کشت محصولات زراعی و ۳۶ هزار هکتار آن به کشت محصولات باغی اختصاص دارد (جدول ۱-۲۳).

اطلاعات این بخش شامل اطلاعات بخش زراعت، باغبانی، دامپروری و شیلات می باشد.

برخی از مواد قانونی برنامه پنجم توسعه کشور مرتبط با بخش کشاورزی:

در ماده ۱۴۳ قانون به حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی و ارتقاء ارزش افزوده بخش کشاورزی سالانه به میزان هفت درصد (۷٪) نسبت به سال ۱۳۸۸ در طول برنامه اشاره شده است:

الف - ارتقاء راندمان آبیاری بخش به حداقل چهل درصد (۴۰٪) در سال آخر.

ب - تحویل آب موردنیاز کشاورزان به صورت حجمی براساس الگوی کشت هر منطقه و با استفاده از مشارکت بخش غیردولتی.

ج - ارتقاء شاخص بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی و افزایش تولید محصول به ازاء واحد حجم مصرفی.

د - گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماریهای گیاهی، مصرف بهینه سموم، کودشیمیایی، مواد زیست‌شناختی (بیولوژیکی) و داروهای دامی و همچنین مبارزه زیست‌شناختی (بیولوژیکی) و توسعه کشت زیستی (ارگانیک) مدیریت تلفیقی تولید و اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی در راستای پوشش حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) سطح تولید تا پایان برنامه.

هـ - برون‌سپاری فعالیتهای غیرحاکمیتی و تصدیگری‌های بخش کشاورزی به بخش‌های خصوصی و تعاونی با تأکید بر به کارگیری کارشناسان تعیین‌صلاحیت‌شده عضو سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و سازمان نظام دامپزشکی به عنوان ناظر و یا مشاور فنی.

و - نوسازی ماشین‌آلات کشاورزی و خارج از رده کردن حداقل (۲۰۰) هزار دستگاه ماشین‌آلات فرسوده کشاورزی و توسعه ماشینی کردن (مکانیزاسیون) و رسیدن ضریب نفوذ ماشینی کردن (مکانیزاسیون) از یک اسب بخار در هکتار سال ۱۳۸۸ به (۱/۵) اسب بخار در هکتار در سال آخر برنامه. ز - ترویج استفاده از کودهای آلی و زیستی (ارگانیک) در سطح مزارع و باغهای کشور حداقل در سقف یارانه سال آخر برنامه چهارم و افزایش میزان مصرف این گونه کودها به سی و پنج درصد (۳۵٪) کل کودهای مصرفی در پایان برنامه.

ح - صدور سند مالکیت کلیه اراضی کشاورزی توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تا پایان برنامه.

ط - گسترش پوشش بیمه تولیدات بخش کشاورزی و عوامل تولید به میزان حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) تولیدات تا پایان برنامه.

ی - کمک به تشکیل و افزایش سرمایه صندوقهای غیردولتی.

در ماده ۱۴۴ به حمایت هدفمند از استقرار و گسترش صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی توسط بخش غیردولتی در قطبهای تولیدی از سوی وزارتخانه‌های صنایع و معادن، جهاد کشاورزی، بازرگانی و راه و شهرسازی اشاره شده است. همچنین در ماده ۱۴۵ این قانون، اقتصادی و رقابتی نمودن تولید و افزایش صادرات محصولات کشاورزی، ساماندهی مدیریت منابع، حفاظت از منابع پایه و ارزش افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی مورد توجه قرار گرفته است.

در ماده ۱۴۶ به تشکیل تشکلهای حقوقی با اولویت تعاونیهای تولید کشاورزی برای یکپارچه‌سازی زمینهای کشاورزی اشاره شده است. همچنین در ماده ۱۴۹ در راستای تأمین امنیت غذایی موارد ذیل مورد توجه قرار گرفته است:

الف - حمایت مالی از توسعه کشتار گاههای صنعتی و بهبود کشتار گاههای سنتی و نیمه صنعتی توسط بخش غیردولتی به منظور ارتقاء شاخص بهداشت کشتار انواع دام.

ب - ارتقاء سطح کلی حمایت از کشاورزی به حداقل سی و پنج درصد (۳۵٪) ارزش تولید این بخش.

ج - حمایت از افزایش تولید پروتئین حیوانی حاصل از انواع دام، طیور و آبزیان. تبصره ۱- کنترل بیماریهای دامی، تضمین سرمایه گذاری در بخش کشاورزی و امنیت غذایی، سامانه هوشمند مراقبت بیماریهای دامی و هویت دارنمودن جمعیت دامی کشور توسط وزارت جهاد کشاورزی.

تبصره ۲- تأمین سلامت غذا از مزرعه تا سفره طی سال اول برنامه توسط دولت.

قابلیت ها، تنگناها و راهبردهای توسعه بخش در اسناد بالادستی توسعه استان

از جمله قابلیت های اصلی توسعه استان که در سند ملی توسعه استان گلستان به آن اشاره شده است «وجود تنوع اقلیمی، اکولوژیکی و خاک جهت توسعه فعالیتهای کشاورزی و تنوع محصولات آن به ویژه گندم، گیاهان دارویی، پنبه، دانه های روغنی، محصولات باغی، دام و طیور و نوغانداری» و «وجود توان توسعه صنایع تبدیلی و بسته بندی بخش کشاورزی» می باشد. همچنین «غالب بودن شیوه سنتی تولید کشاورزی و دام و طیور در سطح استان» و «افزایش سرعت تفکیک اراضی کشاورزی در سال های اخیر» بعنوان محدودیت های توسعه استان در سند ملی توسعه استان گلستان مطرح شده است.

در این سند «توسعه و تقویت فعالیتهای بخش کشاورزی و گسترش فعالیت های وابسته» و «تأمین آب مورد نیاز بخش کشاورزی و افزایش بازدهی روش های آبیاری» به عنوان اهداف بلند مدت توسعه استان لحاظ شده اند. همچنین از جمله راهبردهای بلند مدت توسعه استان که در سند ملی توسعه استان اشاره شده «گسترش کشت های تخصصی و دارای مزیت نسبی با شرایط اقلیمی استان با تأکید بر ارتقای مهارت های فنی کشاورزی»، «توسعه مکانیزاسیون کشاورزی و یکپارچه سازی

اراضی و جلوگیری از تفکیک آنها»، «ساماندهی شبکه تهیه، توزیع و نگهداری نهاده ها و فرآورده های کشاورزی» و «توسعه و بهبود دامداری های نیمه صنعتی و صنعتی» می باشد.

در برنامه ریزی راهبردی سند آمایش استان گلستان «تاکید بر توسعه پایدار و همه جانبه و کیفی بخش کشاورزی (به عنوان قطب تامین امنیت غذایی کشور) به منظور حفظ و ارتقاء موقعیت کشاورزی استان در اقتصاد ملی و کشاورزی استان» بعنوان یکی از اصلی ترین راهبردها مورد توجه قرار گرفته است.

زراعت و باغبانی

سطح زیر کشت

استان گلستان با داشتن ۵/۵ درصد از اراضی زراعی آبی کشور و ۵/۰۶ درصد از اراضی دیم کشور و در مجموع ۵/۳ درصد از اراضی زراعی کل کشور، رتبه نهم را از نظر سطح زیر کشت محصولات زراعی بین سایر استان ها به خود اختصاص داده است (جدول ۳-۲۳).

سطح زیر کشت محصولات صنعتی استان (پنبه، سویا، کلزا، توتون و سایر دانه های روغنی) ۱۰۲۳۰۸ هکتار و معادل ۱۸/۱۱ درصد از محصولات صنعتی کشور بوده و در جایگاه دوم کشوری قرار گرفته است.

از نظر سطح زیر کشت گروه غلات (گندم، جو، شلتوک، ذرت و...) با ۴۴۳۷۸۳ هکتار معادل ۵ درصد از اراضی غلات کشور در جایگاه هفتم قرار گرفته است (جدول ۴-۲۳).

در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱، معادل ۵۴ درصد سطح زیر کشت زراعی استان تحت کشت آبی و ۴۶ درصد تحت کشت دیم بوده است (جدول ۳-۲۴).

بر اساس آخرین آمار سازمان جهاد کشاورزی استان، کل سطح زیر کشت محصولات زراعی در سال زراعی ۹۱-۱۳۹۰، ۵۸۷۲۵۵ هکتار بوده که در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ به ۶۴۶۷۹۶ هکتار رسیده است. بیشترین سطح زیر کشت زراعی مربوط به شهرستان گنبد کاووس با ۱۴۷ هزار هکتار و پس از آن شهرستان آق قلا با ۸۳ هزار هکتار بوده است (جدول ۲-۲۳).

سطح زیر کشت محصولات باغی استان اعم از بارور و غیر بارور در سال ۱۳۹۲ معادل ۳۶ هزار هکتار بوده است (جدول ۵-۲۳).

تولید

استان گلستان از نظر تولید محصولات صنعتی با تولید ۱۸۹۲۹۳ تن و ۱/۷۷ درصد از کل تولید محصولات صنعتی کشور، رتبه ششم را به خود اختصاص داده است. این استان از نظر تولید دانه های روغنی (سویا و کلزا) در بالاترین مقام کشوری قرار دارد. از نظر تولید گروه غلات با تولید ۹۲۷۹۱۳ تن و ۵/۶۵ درصد از کل تولید غلات کشور، رتبه سوم، را به خود اختصاص داده است.

میزان تولید محصولات زراعی دیم، ۵۹۶۷۶۸ تن و ۹/۷۱ درصد از کل تولید زراعی دیم کشور بوده و رتبه دوم تولیدات محصولات زراعی دیم را به خود اختصاص داده است. از نظر تولید محصولات زراعی آبی، با تولید ۱۹۴۸۲۰۷ تن و ۳/۱۵ درصد از کل تولید آبی کشور، در جایگاه یازدهم تولید محصولات زراعی قرار گرفته است. در مجموع استان گلستان با اختصاص دادن ۳/۷۴ درصد از کل تولید کشور، رتبه هشتم کل تولید محصولات زراعی را دارا بوده است (جدول ۳-۲۳).
میزان تولیدات باغی استان در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۸۱ هزار تن بوده است (جدول ۵-۲۳).

جدول شماره ۱ - ۲۳ - مقایسه سطح کاشت و میزان تولید محصولات کشاورزی استان در سال های زراعی ۱۳۹۰-۹۱ و ۱۳۹۱-۹۲

(هکتار / تن)

تولید		سطح زیر کشت			سال زراعی	
جمع	باغی	زراعی	جمع	باغی		زراعی
۲۶۸۸۱۷۷	۱۵۱۵۸۴	۲۵۳۶۵۹۳	۶۲۲۴۴۲.۵۸	۳۵۱۸۷.۵۸	۵۸۷۲۵۵	۱۳۹۰-۹۱
۲۷۲۶۵۸۸	۱۸۱۶۱۳	۲۵۴۴۹۷۵	۶۸۲۷۹۶	۳۶۰۰۰	۶۴۶۷۹۶	۱۳۹۱-۹۲

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

جدول شماره ۲-۲۳- سطح زیر کشت و میزان تولید زراعی استان گلستان در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱
به تفکیک شهرستان

(هکتار / تن)

ردیف	شهرستان	سطح زیر کشت			تولید	
		آبی	دیم	جمع	آبی	دیم
۱	آزادشهر	۱۱۴۴۸	۸۹۸۲.۹	۲۰۴۳۰.۹	۷۵۷۶۹.۱	۱۲۰۱۳
۲	آق قلا	۴۷۹۲۱.۱	۳۵۳۳۴	۸۳۲۵۵.۱	۱۶۹۵۶۹.۱	۶۶۷۳۲
۳	بندرگز	۱۰۵۰۸.۵	۵۷۴۸.۵	۱۶۲۵۷	۸۵۹۸۱.۸	۹۳۰۹۲.۹
۴	ترکمن	۵۲۹۵.۲	۱۱۱۵۴.۹	۱۶۴۵۰.۱	۵۱۴۱۸.۲	۱۶۷۴۳.۶
۵	رامیان	۲۴۳۰۶.۷	۲۵۵۴.۵	۲۶۸۶۱.۲	۲۵۲۴۲۳.۳	۷۶۳۴.۶
۶	علی آباد	۴۵۶۳۳.۳	۳۱۲۵.۷	۴۸۷۹۵	۲۴۶۲۲۸.۳	۵۹۳۴.۶
۷	کردکوی	۲۴۴۰۷.۴	۴۴۷۱.۹	۲۸۸۷۹.۳	۹۹۶۸۷.۹	۳۰۵۳۱.۴
۸	کاله	۱۱۶۱۱.۵	۴۱۵۷۶.۶	۵۳۱۸۸.۱	۶۱۶۲۸.۶	۸۱۸۹۲.۹
۹	کالیکنش	۱۴۰۳۷.۸	۱۳۴۳۷.۹	۲۷۴۷۵.۷	۴۵۵۲۵.۸	۲۹۶۲۸.۷
۱۰	گرگان	۷۰۳۲۰.۳	۵۳۷.۲	۷۰۸۵۷.۵	۴۳۳۳۲۶.۲	۷۴۴۹.۲
۱۱	گمیشان	۱۵۷۰	۲۴۲۳۲.۸	۲۵۸۰۲.۸	۱۷۶۴۹.۲	۴۴۹۶۷.۷
۱۲	گنبد کاووس	۶۰۵۵۴.۹	۸۷۳۶۷.۷	۱۴۷۹۲۲.۶	۳۴۵۱۵۸.۷	۱۰۷۲۵۸.۱
۱۳	مراوه نپه	۱۴۱۴۸.۱	۳۷۰۹۳.۷	۵۱۲۴۱.۸	۱۸۷۸۳.۳	۵۷۱۸۶.۹
۱۴	مینودشت	۸۴۵۹.۷	۲۰۹۵۵.۶	۲۹۴۱۵.۳	۴۵۰۵۸.۲	۳۵۷۰۲.۱
	استان	۳۵۰۲۲۲.۵	۲۹۶۵۷۳.۹	۶۴۶۷۹۶.۴	۱۹۴۸۲۰۷	۵۹۶۷۶۸.۱

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

جدول شماره ۳ - ۲۳ - مقایسه سطح کاشت و میزان تولید محصولات زراعی استان و کشور در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ (هکتار / تن)

عنوان	سطح زیر کشت			تولید		
	استان	کشور	سه‌م	استان	کشور	سه‌م
آبی	۳۵۰۲۲۲	۶۳۷۰۲۳۲	۵/۵۰	۱۹۴۸۲۰۷	۶۱۹۲۵۴۰۴	۳/۱۵
دیم	۲۹۶۵۷۴	۵۸۶۱۶۵۵	۵/۰۶	۵۹۶۷۶۸	۶۱۴۸۸۲۵	۹/۷۱
جمع	۶۴۶۷۹۶	۱۲۲۳۱۸۸۷	۵/۳۰	۲۵۴۴۹۷۵	۶۸۰۷۴۲۲۹	۳/۷۴

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

جدول شماره ۴ - ۲۳ - مقایسه سطح کاشت و میزان تولید گروه محصولات زراعی استان و کشور در سال زراعی ۹۲-۱۳۹۱ (هکتار / تن)

عنوان	سطح زیر کشت			تولید		
	استان	کشور	سه‌م	استان	کشور	سه‌م
غلات	۴۴۳۷۸۳	۸۸۹۰۰۰۵	۵	۹۲۷۹۱۳	۱۶۴۱۸۳۵۷	۵/۶۵
محصولات صنعتی	۱۰۲۳۰۸	۵۶۴۹۵۰	۱۸/۱۱	۱۸۹۲۹۳	۱۰۷۱۰۲۵۴	۱/۷۷
حیویات	۵۷۹۰	۷۷۰۰۹۹	۰/۷۵	۴۱۲	۵۰۴۹۹۸	۰/۰۸
سبزیجات	۲۹۱۰۶	۵۰۹۶۵۷	۵/۷۱	۵۸۷۱۴۴	۱۵۶۱۹۳۶۹	۳/۷۶
محصولات جالبیزی	۹۱۰۱	۳۵۲۲۷۵	۲/۵۸	۱۷۵۸۳۰	۸۸۷۲۲۹۳	۱/۹۸
نباتات علوفه ای	۲۹۹۹۰	۹۰۱۱۸۹	۳/۳۳	۶۳۷۹۷۴	۱۵۵۲۹۰۸۶	۴/۱۱
سایر محصولات	۲۶۷۱۶	۲۴۳۷۱۰	۱۰/۹۶	۲۲۷۱۰	۴۱۹۸۷۱	۵/۴۱
کل	۶۴۶۷۹۶	۱۲۲۳۱۸۸۷	۵/۲۸	۲۵۴۴۹۷۵	۶۸۰۷۴۲۲۹	۳/۷۴

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

جدول شماره ۵-۲۳- سطح زیر کشت و میزان تولید باغی استان گلستان در سال ۱۳۹۲ (هکتار / تن)

عنوان	سطح کشت باغات (با احتساب درختان پراکنده)						میزان تولید		
	غیر بارور			بارور			آبی	دیم	جمع
	آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع			
استان	۹۶۷۸	۴۶۹۲	۱۴۳۷۰	۱۵۲۳۴	۶۳۹۶	۲۱۶۳۰	۱۶۵۱۱۲	۱۶۵۰۱	۱۸۱۶۱۳

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

دامپروری

دامپروری یکی از محورهای اصلی اقتصاد خانوارهای روستایی بوده و نقش آن در ارزش ناخالص بخش کشاورزی قابل توجه می باشد. استان گلستان علاوه بر نقش مهمی که در تولید اقلام کشاورزی مورد نیاز کشور و انواع علوفه و فرآورده های زراعی قابل مصرف در تغذیه دام دارد، بدلیل وجود اقلیم ویژه، تنوع آب و هوایی و زیست بوم های مرتعی از موقعیت مناسبی برای پرورش انواع دام برخوردار است.

قابلیت ها و پتانسیل های بخش دام و طیور

حاصلخیز بودن اراضی استان سبب می شود تا کشت انواع نباتات علوفه ای از جمله ذرت، سویا، یونجه، شبدر و... میسر گردد و نیز از فرآورده های فرعی آنها (کنجاله ها) و پس چر مزارع کشاورزی منابع عظیم خوراک دام و طیور با ظرفیت تولید بیش از ۲/۲ میلیون تن خوراک دام و طیور از منابع غذایی خوراک دام در استان تأمین گردد.

- ۱- سرمایه گذاری انبوه و ایجاد صنایع تبدیلی شیر و گوشت، کارخانجات خوراک دام و طیور چرم و پوست و همچنین وجود ۹۱ مرکز فعال جمع آوری شیر با ظرفیت روزانه ۴۸۵ تن در روز.
- ۲- وجود ۲۵ کارخانه خوراک دام و طیور با ظرفیت اسمی ۸۸۴ هزار تن سالانه و ۶ کارخانه مکمل سازی با ظرفیت اسمی ۳۰۱۰۰ تن در سال.
- ۳- وجود تشکل های مردمی شامل ۴۰ تعاونی دامداری، ۴ تعاونی پرورش اسب، اتحادیه دامداران استان، اتحادیه عشایری و اتحادیه گاوداران و اسب داران و ۱۰ تعاونی مرغداری و دو اتحادیه مرغداران استان و ۴ تعاونی زنبورداری.
- ۴- وجود ۱۲ واحد کشتارگاه صنعتی طیور فعال با ظرفیت اسمی ۳۳۰۰۰ قطعه در ساعت.
- ۵- وجود ایستگاه های پرورش و اصلاح نژاد گوسفندداری شیرنگ و زنبور عسل بندرگز که پایگاه مناسب جهت امور زیربنایی و پشتیبانی طرح های دامپروری می باشند.
- ۶- وجود ۵۱ واحد پرورش مرغ مادر گوشتی در استان با ظرفیتی بالغ بر ۱/۵ میلیون قطعه.

- ۷- وجود ۸۵۵ واحد مرغداری گوشتی با ظرفیت ۲۱ میلیون قطعه در هر دوره.
- ۸- وجود ۲۵ واحد مرغداری تخمگذار و پرورش پोलت به ظرفیت ۲۵۰۷ هزار قطعه.
- ۹- وجود ۲ مرکز پرورش ملکه زنبور عسل به ظرفیت ۱۰۰۰ ملکه در سال.
- ۱۰- وجود ۲۳۷۷ واحد پرورش زنبور عسل به ظرفیت ۱۱۳۶۸ کلنی با تولید ۷۵۱ تن عسل.

سیاست های اجرایی استان در بخش دام و طیور

- ۱- ساماندهی نظام بهره برداری و تولیدات دامی.
- ۲- استفاده بهینه از منابع و عوامل تولید به ویژه حاملهای انرژی.
- ۳- فراهم نمودن زمینه های توسعه پایدار صادرات دام و فرآورده های دامی.
- ۴- حمایت از توسعه منابع مرتبط با تولیدات دامی.
- ۵- حمایت از توسعه مشارکت تشکل های مرتبط با دام.
- ۶- کمک به ارتقاء فرهنگ مصرف تولیدات و فرآورده های دامی.
- ۷- حفظ و حمایت از منابع دامی و توسعه سرمایه گذاری ها.
- ۸- توسعه فعالیتهای مطالعاتی و بهره برداری از نتایج تحقیقات.
- ۹- ارتقاء سطح دانش فنی، مهارتی بهره برداران و شاغلین زیر بخش امور دام.
- ۱۰- کمک به ساماندهی عرضه و تقاضای تولیدات دامی.
- ۱۱- تقویت همکاری های زیر بخش دام با سایر زیر بخشها و سازمان های ذیربط.
- ۱۲- اتخاذ تدابیر لازم جهت استفاده بهینه از سرمایه های انسانی شاغلین.

تعداد دام و طیور در استان:

تعداد دام استان در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۶۵۴۰۵۵ رأس (۳۸۲۵۷۷۶ واحد دامی) بوده است. این آمار شامل گوسفند و بره ۱۱۲۱۷۵۰ واحد دامی، بز و بزغاله ۹۳۵۷۸ واحد دامی، گاو اصیل ۳۱۰۰۳۳ واحد دامی، گاو دورگ ۲۰۳۳۲۰۰ واحد دامی، گاو بومی ۱۱۴۶۰۰ واحد دامی، گاو میش ۱۱۴۹۵ واحد دامی، شتر ۱۱۹۷۰ واحد دامی و تک سمیان ۱۲۹۱۵۰ واحد دامی بوده که بیشترین

واحد دامی استان مربوط به گاو دورگ با ۵۳ درصد و کمترین واحد دامی با ۰/۳ درصد مربوط به گاو میش بوده است.

تعداد کل طیور استان که شامل مرغ گوشتی، مرغ تخمگذار، مرغ مادر گوشتی بوقلمون، اردک، غاز، طیور غیر صنعتی، مرغ اجداد گوشتی و شتر مرغ می باشد ۲۶۶۱۷ هزار قطعه بوده است (جدول ۶-۲۳).

میزان تولید انواع محصولات دامی و طیور در استان و مقایسه با کشور:

محصولات دامی تامین کننده مواد اولیه کارخانجات صنایع تبدیلی و تکمیلی می باشد. استان گلستان با وجود کارخانجات تهیه خوراک دام، تشکل های دامی در قالب تعاونی های دامداری، فارغ التحصیلان رشته های دامپروری و دامپزشکی و وجود دانشکده های علوم دامی در استان زمینه توسعه و گسترش دامپروری را بیش از پیش فراهم می نماید. کل تولیدات دامی استان در سال ۱۳۹۲ بالغ بر ۶۰۹ هزار تن بوده وعمده تولیدات دامی مشتمل بر گوشت مرغ، گوشت قرمز، تخم مرغ، شیر و عسل می باشد (جدول ۷-۲۳).

میزان تولید شیر در سال ۱۳۹۲ حدود ۳۹۰ هزار تن و ۴/۷ درصد از کل تولید شیر در کشور بوده و استان گلستان همانند سال قبل در جایگاه نهم کشور قرار گرفته است.

میزان تولید گوشت قرمز در سال ۱۳۹۲ معادل ۳۴/۱ هزار تن بوده که نسبت به سال قبل ۳/۷ درصد افزایش یافته است. این میزان تولید ۴/۴ درصد از سهم تولید گوشت قرمز کشور را شامل می شود و استان گلستان رتبه ۱۱ کشوری را به خود اختصاص داده است.

میزان تولید تخم مرغ ۲۸ هزار تن بوده که با ۳/۷ درصد افزایش نسبت به تولید سال قبل ۳/۱ درصد از تولید تخم مرغ کشور را شامل می شود. استان گلستان از نظر تولید تخم مرغ، در سال ۱۳۹۲ در جایگاه دهم کشور قرار گرفته است.

استان گلستان با تولید ۱۵۶ هزار تن گوشت مرغ و ۸ درصد از تولید گوشت مرغ کشور، در مقام سوم کشور قرار گرفته است. قابل ذکر است میزان تولید گوشت مرغ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۰ درصد افزایش یافته است. همچنین میزان تولید عسل از مجموع ۱۱۱۳۶۸ کلنی کندو

در این استان ۷۵۱ تن بوده که از این لحاظ در جایگاه دوازدهم کشور قرار گرفته است (جدول ۱۰-۲۳).

در استان گلستان بیشترین میزان تولید شیر و گوشت قرمز در سال ۱۳۹۲ مربوط به شهرستان گنبد کاووس با تولید ۷۸ هزار تن شیر و ۲۰ درصد از کل تولید شیر استان و بالغ بر ۶ هزار تن گوشت قرمز و ۱۹ درصد از کل تولید گوشت قرمز استان بوده است (جدول ۸-۲۳).

از لحاظ میزان تولید گوشت مرغ در استان، شهرستان های گرگان و گنبد کاووس به ترتیب با ۲۹ و ۲۴ هزار تن بالاترین تولید گوشت مرغ را به خود اختصاص داده اند. بیشترین میزان تولید تخم مرغ در همین سال مربوط به شهرستان های رامیان و بندرگز بوده که سهم هر شهرستان از تولید تخم مرغ استان ۱۸/۸ درصد بوده است (جدول ۷-۲۳).

بالاترین میزان تولید عسل در سال ۱۳۹۲ مربوط به شهرستان گالیکش با تولید ۱۱۰ تن عسل و ۱۴/۶ درصد از کل تولید عسل استان بوده است.

تولید پیله تر کرم ابریشم استان ۱۵۰ تن بوده که نسبت به سال قبل ۱۶ درصد افزایش یافته است (جدول ۸-۲۳).

جدول شماره ۶- ۲۳ - تعداد دام، واحد دامی و طیور استان گلستان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

(رأس/هزار قطعه)

شهرستان	نوع دام		بزویرغاله	گوسفندوبره	گاومیش	شتر	تک سمیان
	تعداد دام / طیور	واحد دامی					
آزادشهر	تعداد دام / طیور	۴۸۷۲۲۵	۳۶۶۸	۴۸۷۲۲۵	۲۱	-	۱۷۲۲
	واحد دامی	۴۸۷۲۲۵	۲۷۵۱	۱۱۵	-	-	۷۷۴۹
آق قلا	تعداد دام / طیور	۱۰۸۸۱۰	۱۸۳۴۱	۱۰۸۸۱۰	۶۳	۶۳۸	۳۷۲۱
	واحد دامی	۱۰۸۸۱۰	۱۳۷۵۶	۳۴۷	۲۸۷۱	-	۱۶۷۹۰
نرگمن	تعداد دام / طیور	۴۶۳۲۸	۱۳۷۲	۴۶۳۲۸	۶۳	۱۳۴	۸۶۱
	واحد دامی	۴۶۳۲۸	۱۰۲۹	۳۴۷	۶۰۳	-	۳۸۷۴
بندرگز	تعداد دام / طیور	۱۶۴۹۰	۱۴۳۵	۱۶۴۹۰	۹۴۰	-	۸۶۱
	واحد دامی	۱۶۴۹۰	۱۰۷۶	۵۱۷۰	-	-	۳۸۷۴
رامیان	تعداد دام / طیور	۵۴۱۸۱	۴۱۱۷	۵۴۱۸۱	۲۱	-	۱۷۲۲
	واحد دامی	۵۴۱۸۱	۳۰۸۸	۱۱۵	-	-	۷۷۴۹
علی آباد	تعداد دام / طیور	۱۱۴۱۹۴	۱۷۸۰۵	۱۱۴۱۹۴	۲۲	-	۳۴۴۴
	واحد دامی	۱۱۴۱۹۴	۱۳۳۵۴	۱۲۱	-	-	۱۵۴۹۸
کردکوی	تعداد دام / طیور	۲۳۱۰۸	۱۷۴۷	۲۳۱۰۸	۵۴۲	-	۸۶۱
	واحد دامی	۲۳۱۰۸	۱۳۱۰	۲۹۸۱	-	-	۳۸۷۴
کلاله	تعداد دام / طیور	۷۲۵۷۷	۲۰۶۲۵	۷۲۵۷۷	۲۲	۸۰	۱۷۲۲
	واحد دامی	۷۲۵۷۷	۱۵۴۶۹	۱۲۱	۳۶۰	-	۷۷۴۹
گالیکش	تعداد دام / طیور	۴۰۳۸۳	۵۲۴۰	۴۰۳۸۳	۲۰	-	۸۶۱
	واحد دامی	۴۰۳۸۳	۳۹۲۰	۱۱۰	-	-	۳۸۷۴
گرگان	تعداد دام / طیور	۷۲۴۶۵	۱۲۲۲۷	۷۲۴۶۵	۲۱	-	۳۷۲۱
	واحد دامی	۷۲۴۶۵	۹۱۷۰	۱۱۵	-	-	۱۶۷۹۰
گمیشان	تعداد دام / طیور	۵۶۶۴۸	۱۶۸۴	۵۶۶۴۸	۶۳	۱۶۰	۱۱۴۸
	واحد دامی	۵۶۶۴۸	۱۲۶۳	۳۴۷	۷۲۰	-	۵۱۶۶
گنبد کاووس	تعداد دام / طیور	۲۴۶۷۸۵	۱۸۷۱۶	۲۴۶۷۸۵	۲۵۱	۱۴۸۹	۴۰۱۸
	واحد دامی	۲۴۶۷۸۵	۱۴۰۳۷	۱۳۸۱	۶۷۰۱	-	۱۸۰۸۱
مراوه تپه	تعداد دام / طیور	۱۶۱۵۳۲	۹۹۳۲	۱۶۱۵۳۲	۲۰	۱۵۹	۲۵۸۳
	واحد دامی	۱۶۱۵۳۲	۷۴۴۹	۱۱۰	۷۱۵	-	۱۱۶۲۴
مینودشت	تعداد دام / طیور	۶۰۰۱۴	۷۸۶۱	۶۰۰۱۴	۲۱	-	۱۴۳۵
	واحد دامی	۶۰۰۱۴	۵۸۹۶	۱۱۵	-	-	۶۴۵۸
استان	تعداد دام / طیور	۱۱۲۱۷۵۰	۱۲۴۷۷۰	۱۱۲۱۷۵۰	۲۰۹۰	۲۶۶۰	۲۸۷۰۰
	واحد دامی	۱۱۲۱۷۵۰	۹۳۵۷۸	۱۱۴۹۵	۱۱۹۷۰	-	۱۲۹۱۵۰

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۶-۲۳ - تعداد دام، واحد دامی و طیور استان گلستان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲
(رأس/هزار قطعه)

شهرستان	نوع دام	گاو و گوساله			جمع کل دام سبک و سنگین در شهرستان	طیور
		اصیل	دورگ	بومی		
آزادشهر	تعداد دام / طیور	۹۴۶	۱۵۶۴۰	۱۹۲۰	۷۲۱۵۲	۱۲۲۵.۶
	واحد دامی	۸۹۸۷	۱۰۱۶۶۰	۷۶۸۰	۱۷۷۱۷۷	
آق قلا	تعداد دام / طیور	۴۸۹۵	۳۹۱۰۰	۸۶۰	۱۷۶۴۳۸	۲۷۰۲.۹
	واحد دامی	۴۶۵۰۳	۲۵۴۱۵۰	۳۴۴۰	۴۴۶۶۶۷	
ترکمن	تعداد دام / طیور	۹۷۹	۷۸۸۳	۱۰۳۱	۵۸۶۵۱	۶۳۶/۴
	واحد دامی	۹۳۰۱	۵۱۲۳۹	۴۱۲۴	۱۱۶۸۴۵	
بندرگز	تعداد دام / طیور	۴۲۴۳	۱۲۵۱۲	۳۱۸	۳۶۷۹۹	۱۴۵۲.۹
	واحد دامی	۴۰۳۰۸	۸۱۳۲۸	۱۲۷۲	۱۴۹۵۱۸	
رامیان	تعداد دام / طیور	۹۴۶	۱۴۰۷۶	۱۷۱۹	۷۶۷۸۲	۲۱۶۷.۴
	واحد دامی	۸۹۸۷	۹۱۴۹۴	۶۸۷۶	۱۷۲۴۹۰	
علی آباد	تعداد دام / طیور	۱۱۴۲	۱۸۴۵۵	۱۱۴۶	۱۵۶۲۰۸	۲۵۷۶.۹
	واحد دامی	۱۰۸۴۹	۱۱۹۹۵۸	۴۵۸۴	۲۷۸۵۵۸	
کردکوی	تعداد دام / طیور	۲۴۱۵	۱۲۸۲۵	۳۱۵	۴۱۸۱۳	۲۵۶۳.۸
	واحد دامی	۲۲۹۴۳	۸۳۳۶۲	۱۲۶۰	۱۳۸۸۳۸	
کلاله	تعداد دام / طیور	۶۵۳	۴۴۷۳۰	۲۵۳۰	۱۴۲۹۳۹	۱۰۳۷.۳
	واحد دامی	۶۲۰۳	۲۹۰۷۴۵	۱۰۱۲۰	۴۰۳۳۴۴	
گالیکش	تعداد دام / طیور	۹۷۹	۱۰۹۴۸	۱۴۳۳	۵۹۸۶۴	۷۱۷.۲
	واحد دامی	۹۳۰۱	۷۱۱۶۲	۵۷۲۲	۱۳۴۴۹۲	
گرگان	تعداد دام / طیور	۸۱۵۹	۳۰۹۶۷	۸۶۰	۱۲۸۴۳۰	۴۲۵۹.۱
	واحد دامی	۷۷۵۱۱	۲۰۱۲۸۶	۳۴۴۰	۳۸۰۷۷۷	
گمیشان	تعداد دام / طیور	۱۰۷۷	۹۶۳۴	۱۲۸۹	۷۱۷۰۳	۱۱۵۲.۸
	واحد دامی	۱۰۲۳۱	۶۲۶۲۱	۵۱۵۶	۱۴۲۱۵۲	
گنبد	تعداد دام / طیور	۴۲۴۳	۶۸۸۱۶	۸۳۰۸	۳۵۲۶۲۶	۵۲۵۸.۹
	واحد دامی	۴۰۳۰۸	۴۴۷۳۰۴	۳۳۲۳۲	۸۰۷۸۲۹	
کاووس	تعداد دام / طیور	۳۲۶	۱۱۲۶۱	۴۹۱۶	۱۹۰۷۲۹	۸۷.۳
	واحد دامی	۳۰۹۷	۷۳۱۹۶	۱۹۶۶۴	۲۷۷۳۸۷	
مراوه تپه	تعداد دام / طیور	۱۶۳۲	۱۵۹۵۳	۲۰۰۵	۸۸۹۳۱	۷۷۹.۳
	واحد دامی	۱۵۵۰۴	۱۰۳۶۹۵	۸۰۲۰	۱۹۹۷۰۲	
استان	تعداد دام / طیور	۳۲۶۳۵	۳۱۲۸۰۰	۲۸۶۵۰	۱۶۵۴۰۵۵	۲۶۶۱۷
	واحد دامی	۳۱۰۰۳۳	۲۰۳۳۲۰۰	۱۱۴۶۰۰	۳۸۲۵۷۷۶	

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

جدول ۷-۲۳- میزان تولید گوشت قرمز و شیر در استان گلستان به تفکیک نوع دام و شهرستان در سال ۱۳۹۲

(تن)

جمع تولید در شهرستان	شتر	گاو میش	گاو و گوساله			بز و بزغاله	گوسفند و بیره	محصول تولیدی	
			یومی	دورگ	اصیل			شیر	گوشت
۱۷۶۶۸	-	۹	۴۰۵	۱۴۴۵۱	۲۵۴۸	۴۱	۲۱۴	شیر	آزادشهر
۱۳۹۹	-	۱	۷۹	۸۹۱	۷۵	۱۹	۳۳۴	گوشت	
۵۰۲۹۰	۸۴	۲۶	۱۸۲	۳۶۱۲۸	۱۳۱۸۲	۲۰۵	۴۸۳	شیر	آق قلا
۳۵۲۶	۱۹	۴	۳۶	۲۲۲۸	۳۸۹	۹۶	۷۵۴	گوشت	
۱۰۴۰۳	۱۸	۲۶	۲۱۸	۷۲۸۴	۲۶۳۶	۱۵	۲۰۶	شیر	ترکمن
۹۰۵	۴	۳	۴۳	۴۴۹	۷۸	۷	۳۲۱	گوشت	
۲۳۵۳۶	-	۳۹۳	۶۷	۱۱۵۶۱	۱۱۴۲۶	۱۶	۷۳	شیر	بندرگز
۱۲۳۵	-	۵۰	۱۳	۷۱۳	۳۳۷	۸	۱۱۴	گوشت	
۱۶۲۱۲	-	۹	۳۶۳	۱۳۰۰۶	۲۵۴۷	۴۶	۲۴۱	شیر	رامیان
۱۳۴۶	-	۱	۷۱	۸۰۲	۷۵	۲۲	۳۷۵	گوشت	
۲۱۰۸۴	-	۹	۲۴۲	۱۷۰۵۲	۳۰۷۵	۱۹۹	۵۰۷	شیر	علی آباد
۲۰۷۶	-	۱	۴۷	۱۰۵۲	۹۱	۹۴	۷۹۱	گوشت	
۱۸۷۶۸	-	۲۲۷	۶۶	۱۱۸۵۰	۶۵۰۳	۱۹	۱۰۳	شیر	کردکوی
۱۱۳۴	-	۲۹	۱۳	۷۳۱	۱۹۲	۹	۱۶۰	گوشت	
۴۴۱۹۵	۱۱	۹	۵۳۴	۴۱۳۳۱	۱۷۵۸	۲۳۰	۳۲۲	شیر	کلانه
۳۳۲۱	۳	۱	۱۰۴	۲۵۴۹	۵۲	۱۰۹	۵۰۳	گوشت	
۱۳۲۹۹	-	۸	۳۰۲	۱۰۱۱۶	۲۶۳۶	۵۸	۱۷۹	شیر	کالیکش
۱۰۷۰	-	۱	۵۹	۶۲۴	۷۸	۲۸	۲۸۰	گوشت	
۵۱۲۳۴	-	۹	۱۸۲	۲۸۶۱۴	۲۱۹۷۱	۱۳۶	۳۲۲	شیر	گرگان
۳۰۱۶	-	۱	۳۵	۱۷۶۵	۶۴۹	۶۴	۵۰۲	گوشت	
۱۲۳۹۱	۲۱	۲۶	۲۷۲	۸۹۰۳	۲۹۰۰	۱۹	۲۵۱	شیر	گمیشان
۱۰۹۷	۵	۳	۵۳	۵۴۹	۸۶	۹	۳۹۲	گوشت	
۷۸۳۷۱	۱۹۶	۱۰۵	۱۷۵۳	۶۳۵۸۶	۱۱۴۲۶	۲۰۹	۱۰۹۶	شیر	کاووس
۶۴۶۷	۴۵	۱۳	۳۴۳	۳۹۲۱	۳۳۷	۹۸	۱۷۱۰	گوشت	
۱۳۱۷۷	۲۱	۸	۱۰۳۷	۱۰۴۰۵	۸۷۸	۱۱۱	۷۱۷	شیر	مراوه تپه
۲۰۴۸	۵	۱	۲۰۳	۶۴۲	۲۶	۵۲	۱۱۱۹	گوشت	
۱۹۹۲۲	-	۹	۴۲۳	۱۴۷۴۱	۴۳۹۵	۸۸	۲۶۶	شیر	مینودشت
۱۵۸۰	-	۱	۸۳	۹۰۹	۱۳۰	۴۱	۴۱۶	گوشت	
۳۹۰۵۵۰	۳۵۱	۸۷۳	۶۰۴۶	۲۸۹۰۲۷	۸۷۸۸۱	۱۳۹۲	۴۹۸۰	شیر	استان
۳۴۱۲۷	۸۱	۱۱۰	۱۱۸۲	۱۷۸۲۵	۲۵۹۵	۶۵۶	۷۷۷۱	گوشت	

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

جدول ۸-۲۳ - میزان تولید گوشت مرغ، تخم مرغ، عسل و کرم ابریشم به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

(تن)

ردیف	شهرستان	گوشت مرغ		تخم مرغ		عسل		کرم ابریشم	
		تولید	درصد	تولید	درصد	تولید	درصد	تولید	درصد
۱	آزادشهر	۷۴۱۳	۴/۸	۲۴۰	۰/۸	۴۸	۶/۴	۱۳/۳	۸/۹
۲	آق قلا	۲۲۰۹۲	۱۴/۲	۳۲۸۱	۱۱/۷	۳۷	۴/۹	۰/۶	۰/۴
۳	بندرگز	۶۵۷۲	۴/۲	۵۲۶۹	۱۸/۸	۵۷	۷/۵	۰/۷	۰/۵
۴	ترکمن	۴۵۰۲	۲/۹	۹۵	۰/۳	۱۸	۲/۴	۰/۷	۰/۵
۵	رامیان	۱۱۲۷۲	۷/۲	۵۲۷۸	۱۸/۸	۸۸	۱۱/۷	۷/۲	۴/۸
۶	علی آباد	۱۲۵۲۷	۸	۳۲۴۳	۱۱/۵	۸۲	۱۰/۹	۰/۷	۰/۵
۷	کردکوی	۱۵۳۱۹	۹/۸	۲۶۹۵	۹/۶	۶۱	۸/۱	۰/۷	۰/۵
۸	کلاله	۷۶۶۵	۴/۹	۷۰۴	۲/۵	۳۷	۴/۹	۲۵/۷	۱۷/۱
۹	کالیکش	۴۱۴۲	۲/۷	۲۴۴	۰/۸	۱۱۰	۱۴/۶	۲۲/۱	۱۴/۷
۱۰	گرگان	۲۹۱۲۶	۱۸/۷	۳۸۰۲	۱۳/۵	۹۲	۱۲/۲	۰/۷	۰/۵
۱۱	گمیشان	۶۶۱۵	۴/۲	۷۳۱	۲/۶	۱۰	۱/۳	۰/۷	۰/۵
۱۲	گنبد کاووس	۲۴۶۶۲	۱۵/۸	۲۱۳۱	۷/۶	۴۰	۵/۳	۴/۳	۲/۹
۱۳	مراوه تپه	۳۵۰	۰/۲	۱۰۰	۰/۳	۳۴	۴/۵	۱۴/۹	۹/۹
۱۴	مینودشت	۳۷۴۲	۲/۴	۱۸۷	۰/۶	۳۷	۴/۹	۵۷/۷	۳۸/۵
	استان	۱۵۶۰۰۰	۱۰۰	۲۸۰۰۰	۱۰۰	۷۵۱	۱۰۰	۱۵۰	۱۰۰

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

جدول ۹-۲۳ - درصد رشد تولیدات دامی استان در سال ۱۳۹۲ نسبت به ۱۳۹۱

(تن)

عنوان	تولید در سال ۱۳۹۱	تولید در سال ۱۳۹۲	درصد رشد
شیر	۳۷۵۵۱۵	۳۹۰۵۵۰	۴
گوشت قرمز	۳۲۹۱۰	۳۴۱۲۷	۳/۷
گوشت مرغ	۱۳۰۰۰۰	۱۵۶۰۰۰	۲۰
تخم مرغ	۲۷۰۰۰	۲۸۰۰۰	۳/۷
عسل	۸۲۰	۷۵۱	-۸/۴
جمع	۵۶۶۲۴۵	۶۰۹۴۲۸	۷/۶

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان.

جدول ۱۰-۲۳ - مقایسه تولیدات دامی استان گلستان با تولیدات دامی کشور در سال ۱۳۹۲

(هزارتن)

عنوان	تولید استان	تولید کشور	سهم	رتبه
شیر خام	۳۹۰۵۵۰	۸۳۰۰۰۰۰	۴/۷	۹
گوشت قرمز	۳۴۱۲۷	۷۷۶۰۰۰	۴/۴	۱۱
گوشت مرغ	۱۵۶۰۰۰	۱۹۷۵۰۰۰	۷/۹	۳
تخم مرغ	۲۸۰۰۰	۸۸۹۰۰۰	۳/۱۵	۱۰
عسل	۷۵۱	۷۴۳۰۰	۱/۰۱	۱۲

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان.

واحدهای پرورش مرغ استان:

براساس اطلاعات سازمان جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۲ تعداد ۸۵۵ واحد پرورش مرغ گوشتی با ظرفیت ۲۱۳۲۵ هزار قطعه، ۲۵ واحد پرورش مرغ تخمگذار و پالت با ظرفیت ۲۵۰۷ هزار قطعه و ۵۱ واحد پرورش مرغ مادر گوشتی با ظرفیت ۱۵۷۲ هزار قطعه در استان وجود دارد.

تعداد و ظرفیت واحدهای پرورش مرغ گوشتی نسبت به سال قبل به ترتیب ۱۰ و ۱۱ درصد افزایش یافته است. از بین شهرستان های استان، بیشترین تعداد واحد و ظرفیت پرورش مرغ گوشتی مربوط به شهرستان های گنبد کاووس و گرگان به ترتیب با ۱۶۹ و ۱۶۸ واحد و ۴۶۷۸ و ۳۶۶۳ هزار قطعه ظرفیت پرورش بوده است. بیشترین تعداد واحد پرورش مرغ تخمگذار مربوط به شهرستان بندرگز با ۵ واحد و ۴۳۰ هزار قطعه ظرفیت پرورش و بیشترین تعداد و ظرفیت پرورش مرغ مادر گوشتی مربوط به شهرستان آق قلا با ۱۱ واحد پرورش و ۴۶۰ هزار قطعه بوده است (جدول ۱۱-۲۳).

میزان تولید جوجه یکروزه در سال ۱۳۹۲ معادل ۱۰۰ میلیون قطعه بوده که نسبت به سال قبل ۱۰ درصد افزایش یافته است. شهرستان آق قلا و پس از آن شهرستانهای گنبد کاووس و بندرگز، بیشترین تولید جوجه یکروزه را در سال ۱۳۹۲ به خود اختصاص داده اند (جدول ۱۱-۲۳).

جدول شماره ۱۱-۲۳- تعداد و ظرفیت واحدهای پرورش مرغ گوشتی، مادر گوشتی و تخمگذار و بولت استان گلستان
در سال ۱۳۹۲

(هزار قطعه)

ردیف	شهرستان	مرغ گوشتی		مرغ تخمگذار		بولت		مرغ مادر گوشتی		تولید جوجه یکروزه
		تعداد	ظرفیت	تعداد	ظرفیت	تعداد	ظرفیت	تعداد	ظرفیت	
۱	آزادشهر	۱۱۲۲	۳۶	۰	۰	۰	۰	۳۰	۱	۲۰۸۱
۲	آق قلا	۱۸۶۸	۵۰	۲	۲۴۰	۱	۵۰	۴۶۰/۷۵	۱۱	۳۱۹۶۰
۳	ترکمن	۵۴۷	۲۲	۰	۰	۰	۰	۶۰	۳	۳۸۱۵
۴	بندرگز	۷۱۳	۳۷	۵	۴۳۰	۰	۰	۲۲۸/۲۵	۷	۱۵۸۳۳
۵	رامیان	۱۵۲۵	۷۵	۱	۴۲۰	۱	۱۶۰	۰	۰	۰
۶	علی آباد	۲۱۷۱	۹۳	۲	۲۵۰	۲	۷۵	۰	۰	۰
۷	کردکوی	۲۱۱۲	۷۸	۱	۲۰۰	۱	۵۲	۱۹۲/۵	۶	۷۵۹۶
۸	کلانه	۹۵۰	۳۵	۱	۵۰	۰	۰	۱	۳۰	۰
۹	کالیکش	۳۶۸	۱۴	۰	۰	۰	۰	۱۶۰	۶	۱۱۰۹۹
۱۰	گرگان	۳۶۶۳	۱۶۸	۲	۲۸۰	۱	۱۰۰	۶۰	۲	۴۱۶۲
۱۱	کمیشان	۹۸۳	۴۴	۱	۵۰	۰	۰	۸۶/۲۳	۳	۵۹۸۲
۱۲	کنبد کاووس	۴۶۷۸	۱۶۹	۳	۱۲۰	۱	۳۰	۲۵۰	۱۰	۱۷۳۴۲
۱۳	مراوه تپه	۵۰	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۴	مینودشت	۵۷۵	۳۱	۰	۰	۰	۰	۱۵	۱	۱۰۴۰
	استان	۲۱۳۲۵	۸۵۵	۱۸	۲۰۴۰	۷	۴۶۷	۱۵۷۲/۷۳	۵۱	۱۰۰۹۱۰

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان.

نوغانداری:

استان گلستان از دیر باز یکی از مراکز مهم پرورش کرم ابریشم بوده است. در حال حاضر علاوه بر استان گلستان، در استان های گیلان، مازندران، خراسان، آذربایجان، اصفهان، یزد و کرمانشاه، پرورش کرم ابریشم رایج است. استان گلستان دارای رتبه دوم تولید و پرورش بعد از استان گیلان می باشد. پرورش کرم ابریشم در اردیبهشت شروع و در سایر استان ها در فروردین ماه زمانی که توت پنج برگی می شود، آغاز می گردد.

در سال ۱۳۹۲ میزان تخم توزیع شده در استان ۴۱۴۶ جعبه بوده که از این میزان تخم ۱۵۰ تن پيله تر تولید شده است. در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، میزان تخم توزیعی ۲۰ درصد افزایش یافته و این خود موجب افزایش پيله تر به میزان ۱۶ درصد نسبت به سال ۱۳۹۱ شده است. قابل ذکر است که تعداد ۳۶۴۶ نفر بهره بردار در این صنعت وجود دارد که نسبت به سال قبل ۲۶ درصد افزایش یافته اند.

از بین شهرستانهای پرورش دهنده کرم ابریشم، مینودشت و کلالة بیشترین تولید را به خود اختصاص داده اند (جدول ۱۲-۲۳).

جدول شماره ۱۲-۲۳- وضعیت پرورش کرم ابریشم (نوغانداری) استان گلستان در سال ۱۳۹۲

(جعبه / کیلوگرم / نفر)

ردیف	شهرستان	تخم توزیع شده	پيله تر	پيله خشک	نخ ابریشم قابل تولید	تعداد بهره بردار
۱	کنبد کاووس	۱۱۸	۴۳۰۷	۱۷۲۳	۷۹۲/۵	۱۱۰
۲	آزادشهر	۳۶۰	۱۳۲۴۸	۵۲۹۹	۲۴۳۷/۵	۳۲۰
۳	مینودشت	۱۵۹۷	۵۷۶۵۱	۲۳۰۶۰	۱۰۶۰۸	۱۳۵۰
۴	کلان	۷۱۱	۲۵۶۶۷	۱۰۲۶۷	۴۷۲۳	۶۴۶
۵	مراوه تپه	۴۱۵	۱۴۹۸۱	۵۹۹۲	۲۷۵۶	۳۷۰
۶	رامیان	۲۰۰	۷۲۴۰	۲۸۹۶	۱۳۳۲	۱۸۰
۷	علی آباد	-	-	-	-	-
۸	کالیکش	۶۱۳	۲۲۱۲۹	۸۸۵۲	۴۰۷۲	۵۵۰
۹	سایر شهرستانها	۱۳۲	۴۸۱۸	۱۹۲۷	۸۸۶	۱۲۰
	استان	۴۱۴۶	۱۵۰۰۴۱	۶۰۰۱۶	۲۷۶۰۷	۳۶۴۶

ماخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان

– شیلات

صید و پرورش ماهی از یک سو تامین کننده بخش قابل توجهی از پروتئین و از سوی دیگر به دلیل ایجاد اشتغال مولد در حوزه آبهای داخلی و دریایی در خور توجه است. تنوع اقلیمی، شرایط خاص اکولوژیکی و برخورداری از منابع آبی از جمله سواحل جنوب شرقی دریای خزر (به طول ۹۰ کیلومتر)، اکوسیستم های آبی خلیج گرگان و تالاب گمیشان، مزارع و منابع آبی و آب بندان ها، دریاچه های پشت سدها و برخورداری سه حوزه آبخیز گرگان رود، قره سو و اترک و سایر رودخانه هایی که به دریای خزر می ریزند، این منطقه را از نظر تولید و استحصال انواع آبزیان شاخص می سازد. همچنین استان گلستان با دارا بودن ۱۱۰ کیلومتر نوار ساحلی در کنار دریای خزر یکی از مناطق مستعد صیادی کشور محسوب می گردد.

برخی از مواد قانونی برنامه پنجم مرتبط با بخش شیلات و آبرزی پروری:

در بند «ج» ماده ۱۴۹ دولت مجاز است با هدف تامین امنیت غذایی نسبت به حمایت از افزایش تولید پروتئین حیوانی حاصل از انواع دام، طیور و آبزیان اقدام نماید.

در بند «ل» ماده ۱۹۴ دولت مکلف شده به منظور بهبود وضعیت روستاها، اقدام قانونی در جهت ایجاد شرکت شهرک های کشاورزی با اصلاح اساسنامه یکی از شرکت های مادر تخصصی موجود در چهارچوب سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به منظور هدایت، راهبری و احداث و توسعه زیر ساختهای مجتمع های کشاورزی، دامی و شیلاتی اقدام نماید.

قابلیت ها، تنگناها و راهبردهای توسعه بخش در اسناد بالادستی توسعه استان:

از جمله قابلیت های استان که در سند چشم انداز توسعه استان به آن اشاره شده است «امکان استفاده از ظرفیت های آب و خاک برای توسعه آبرزی پروری» و «وجود بزرگترین مرکز صید ماهیان خاویاری در کشور» می باشد که اداره کل شیلات استان می تواند نقش بسیار مهمی در این امر داشته باشد.

همچنین در سند ملی توسعه استان به «حفظ و توسعه ذخایر ماهیان خاویاری و استخوانی از طریق تکثیر و رهاسازی در دریا» به عنوان راهبرد بلندمدت در توسعه استان بر شمرده شده است که در این راستا می توان از ظرفیت های مرکز تحقیقات شیلات استان بهره برد.

مساحت کل مزارع و منابع آبی پرورش آبزیان استان تا پایان سال ۱۳۹۲ معادل ۸۲۴۹ هکتار بوده که حدود ۲۲۱۵ هکتار آن مربوط به مزارع پرورش گرم آبی و سرد آبی و پرورش میگو و ۶۰۳۴ هکتار به منابع آبی و آب بندان ها اختصاص داشته است. نسبت به سال قبل سطح مزارع گرم آبی و سرد آبی استان ۱۳ درصد افزایش یافته است. از بین ۱۴ شهرستان استان، شهرستان گنبد کاووس با ۴۲۸۵ هکتار دارای بیشترین مساحت مزارع گرم آبی و سرد آبی و آب بندان و منابع آبی، در بالاترین سطح پرورش ماهی استان قرار گرفته است (جدول ۱۳-۲۳).

میزان تولید در مزارع پرورشی گرم آبی و سرد آبی و منابع آبی و آب بندان های استان با ۲/۸ درصد رشد نسبت به سال قبل حدود ۱۸۱۲۸ تن بوده که بیشترین افزایش مربوط به تولید بالای ماهی در منابع آبی و آب بندانها به دلیل وضعیت و بیلان مثبت در زمینه آبگیری مزارع آبی پروری بوده است. با احتساب ۳۰۴ تن تولید میگو در سایت گمیشان (افزایش ۷۷ درصدی در تولید نسبت به سال قبل)، میزان کل تولید ماهیان پرورشی استان به ۱۹۶۹۴/۲۴ تن رسیده که نسبت به سال ۱۳۹۱ حدود ۵/۳ درصد افزایش تولید مشاهده می گردد (جدول ۱۴-۲۳).

میزان خاویار تولیدی در شهرستان های ترکمن، بندرگز و گمیشان در سال ۱۳۹۲، معادل ۱/۷۶ تن و میزان تولید گوشت ماهیان خاویاری در این سه شهرستان ۲۰/۶۴ تن بوده است.

به منظور حفظ و بازسازی ذخایر انواع ماهیان خاویاری و استخوانی دریای خزر و همچنین تولید ماهی در آب های داخلی استان عملیات تکثیر و بازسازی ذخایر انواع ماهیان خاویاری و استخوانی هر ساله در استان گلستان انجام می پذیرد. در سال ۱۳۹۲ به منظور بازسازی ذخایر، تعداد ۱۴۹ هزار قطعه بچه ماهیان خاویاری و ۶۵۴۸۱ هزار قطعه بچه ماهیان استخوانی رها سازی شده است. بر اساس نظر اداره کل شیلات استان، دلیل کاهش رهاسازی بچه ماهیان خاویاری در استان، عدم تأمین مولد از ماهیان خاویاری در سال ۱۳۹۱ بوده است (جدول ۱۵-۲۳).

میزان صید ماهیان استخوانی در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال قبل ۴۴/۵ درصد رشد داشته و از ۸۵۹ تن در سال ۱۳۹۱ به ۱۲۴۱/۶ تن رسیده است. از آنجایی که گونه ماهیان کپور، کلمه و سفید در آب شیرین (رودخانه) تخم ریزی می نمایند و شرایط رودخانه ها نیز برای تکثیر این گونه ها مهیا نبوده (به دلیل کاهش آب، آلودگی و حضور صیادان غیرمجاز) به تبع ذخایر این گونه ماهیان کاهش یافته و در نتیجه تخم ریزی طبیعی کفال ماهیان در دریای خزر موجب افزایش میزان صید ماهیان استخوانی نسبت به سال قبل شده است (جدول ۱۶-۲۳).

میزان صید ماهیان خاویاری مطابق جدول ۱۶-۲۳ روند نزولی داشته و به ۲۳/۲۷ تن در سال ۱۳۹۲ رسیده است. از جمله دلایل عمده این کاهش می توان به افزایش صید غیر مجاز، کاهش ذخایر دریای خزر، کاهش میزان رهاسازی ماهیان تکثیر شده در مراکز تکثیر، عدم تامین مولد کافی برای تکثیر و همچنین برداشت توسط کشورهای استقلال یافته حاشیه دریای خزر اشاره نمود.

جدول شماره ۱۳-۲۳ - سطح فعال ماهیان پرورشی به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲ (هکتار)

شهرستان	سطح فعال ماهیان پرورشی		
	مزارع گرم آبی و سردآبی و میگو	منابع آبی و آب بندان ها	جمع
آزادشهر	۲۳/۹۴	۳۶	۵۹/۹۴
آق قلا	۸۳۷	۱۹۷۴	۲۸۱۱
بندرگز	۲۰/۳۲	۲۵	۴۵/۳۲
نرگمن	۶/۷۵	۱۰	۱۶/۷۵
رامیان	۱۸/۳۴	۴۲	۶۰/۳۴
علی آباد	۱۰/۶	۴۱	۵۱/۶
کردکوی	۲۱/۲۷	۴۳	۶۴/۲۷
کلانه	۳۵/۸۸	۳۰۰	۳۳۵/۸۸
گالیکش	۱/۱۳	۰	۱/۱۳
گرگان	۲/۲۳	۳۲	۳۲۲/۲۳
گمیشان	۱۶۶/۵	۰	۱۶۶/۵
کنبد کاووس	۱۰۵۸/۲	۳۲۲۷	۱۰۹۰/۴۷
مراوه تپه	۷	۰	۷
مینودشت	۵/۸۸	۱۶	۲۱/۸۸
استان	۲۲۱۵/۹	۶۰۳۴	۸۲۴۹/۰۴

ماخذ: اداره کل شیلات استان گلستان

جدول شماره ۱۴-۲۳- میزان تولید آبزیان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

شهرستان	ماهیان خاویاری		ماهیان استخوانی	ماهیان پرورشی			میگو	جمع (بدون خاویار)
	گوشت	خاویار		مزارع گرم آبی و سرد آبی	منابع آبی	جمع		
آزادشهر	۰	۰	۰	۱۴۸	۱۰۴	۲۵۲	۰	۲۵۲
آق قلا	۰	۰	۰	۲۴۸۶	۳۶۱۲	۶۰۹۸	۰	۶۰۹۸
بندرگز	۱۱/۵۸	۰/۸۹	۸۰۸/۹۸	۴۲/۸	۶۰	۱۰۲/۸	۰	۹۲۳/۳۶
نرگمن	۰/۳۴	۰/۰۳	۱۱/۰۷	۱۶/۲	۲۸	۴۴/۲	۰	۵۵/۶۱
رامیان	۰	۰	۰	۱۱۱	۱۲۸	۲۳۹	۰	۲۳۹
علی آباد	۰	۰	۰	۳۲۰	۱۳۸	۴۵۸	۰	۴۵۸
کردکوی	۰	۰	۰	۱۰۱	۱۰۰	۲۰۱	۰	۲۰۱
کلاله	۰	۰	۰	۱۳۷	۶۱۰	۷۴۷	۰	۷۴۷
کالیکش	۰	۰	۰	۲۵	۰	۲۵	۰	۲۵
گرگان	۰	۰	۰	۵۲	۶۷۲	۷۲۴	۰	۷۲۴
گمیشان	۸/۷۲	۰/۸۴	۴۲۱/۵۵	۰	۰	۰	۳۰۴	۷۳۴/۲۷
گنبد کاووس	۰	۰	۰	۳۶۸۱	۵۴۳۲	۹۱۱۳	۰	۹۱۱۳
مراوه تپه	۰	۰	۰	۳۰	۰	۳۰	۰	۳۰
مینودشت	۰	۰	۰	۵۹	۳۵	۹۴	۰	۹۴
استان	۲۰/۶۴	۱/۷۶	۱۲۴۱/۶	۷۲۰۹	۱۰۹۱۹	۱۸۱۲۸	۳۰۴	۱۹۶۹۴/۲۴

ماخذ: اداره کل شیلات استان گلستان

جدول شماره ۱۵- ۲۳ - تولید و رهاسازی بچه ماهیان خاویاری و استخوانی استان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲
(هزار قطعه)

سال	تولید و رهاسازی بچه ماهیان خاویاری	تولید و رهاسازی بچه ماهیان استخوانی
۱۳۹۱	۱۰۶۷	۹۳۳۴۲
۱۳۹۲	۱۴۹	۶۵۴۸۱

ماخذ: اداره کل شیلات استان گلستان

جدول شماره ۱۶- ۲۳ - آمار صید ماهیان خاویاری و استخوانی استان طی سال های ۱۳۸۴ الی ۱۳۹۲
(تن)

سال	ماهیان خاویاری	ماهیان استخوانی
۱۳۸۴	۱۸۵	۴۳۱۸
۱۳۸۵	۱۳۲	۲۴۳۴
۱۳۸۶	۸۹	۱۷۴۵
۱۳۸۷	۶۷	۱۸۳۲
۱۳۸۸	۴۷	۲۱۲۰
۱۳۸۹	۳۶	۱۵۴۶
۱۳۹۰	۲۶	۱۲۰۴
۱۳۹۱	۲۴	۸۵۹
۱۳۹۲	۲۳/۲۷	۱۲۴۱/۶

ماخذ: اداره کل شیلات استان گلستان

— دامپزشکی

امنیت غذایی و تامین غذای کافی برای جامعه انسانی و رفع گرسنگی و سوء تغذیه در جهان امروز از آنچنان درجه اهمیت والایی برخوردار است که امروزه بخش عمده ای از توجهات مجامع بین المللی و اندیشمندان کشورها به این موضوع مهم معطوف گردیده است.

در کشور ما نیز با توجه به وضعیت عمومی و جمعیت رو به رشد آن، مبحث تولیدات غذایی سالم و مکفی بسیار مهم تلقی می گردد. بر اساس پیش بینی کارشناسان تا سال ۱۴۰۰ جمعیت کشور به بیش از یکصد میلیون نفر خواهد رسید و لذا برنامه ریزی برای توسعه ظرفیت های تولید از یک سو و استفاده حداکثری از ظرفیت های دامپزشکی در راستای افزایش نظارت بهداشتی و تولید محصول سالم امری اجتناب ناپذیر می باشد؛ لذا می توان به ارزش و اهمیت فراوان فعالیت های دامپزشکی در راستای افزایش تولید و امنیت بهداشتی مواد غذایی، تامین سلامت جمعیت دامی و حفاظت جامعه بشری از بیماریهای مشترک بین انسان و دام پی برد.

دامپزشکی با جلوگیری از بروز و رخداد بیماری های دامی، طیور و آبزیان باعث افزایش تولیدات دامی و حفظ سرمایه ارزشمند ژنتیکی کشور شده و از این منظر باعث مهیا ساختن بستر مناسب اقتصادی و اطمینان خاطر برای تولیدکنندگان و تضمین سرمایه گذاری های انجام شده می گردد و از سویی دیگر از طریق مبارزه با انواع بیماری های دامی و مبارزه و پیشگیری از بروز بیش از ۱۷۰۰ نوع بیماری مشترک بین انسان و دام که ۸۰۰ نوع آن از انواع بسیار خطرناک و بعضاً کشنده می باشد و همچنین کنترل و نظارت و بازرسی بهداشتی در مراحل مختلف تولید، فرآوری و نگهداری و عرضه موجبات تامین و ارتقاء سلامت و بهداشت عمومی جامعه و کاهش هزینه های بهداشتی کشور را فراهم می آورد.

جهت گیری اصلی، اهداف و برنامه های محوری برنامه پنجم دامپزشکی

- ارتقاء بهره وری عوامل و منابع تولید و امنیت غذایی با کاهش ضایعات و تلفات دام، کنترل ناقلین بیماریهای دامی از طریق ارتقاء و بهبود کمی و کیفی خدمات بهداشتی

- درمانی دامپزشکی و ارتقاء سطح سلامت جامعه از طریق دسترسی عادلانه همه مردم در سطح شهر و روستا به تولیدات سالم و حلال، کافی و به موقع (امنیت و ایمنی غذایی).
- تقویت توان پایش و مراقبت، نظارت سازمان و تجهیز شبکه قرنطینه ای دامی و اعمال ضوابط قرنطینه ای.
 - شناسایی منابع آلوده و مطالعه اپیدمیولوژیکی بیماریهای دام و بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان و تأثیر اقتصادی ناشی از بیماریها.
 - ارتقاء کیفی و بهداشتی محصولات دامی و شیلاتی و تطبیق آنها با استانداردهای ملی و بین المللی از طریق ترویج توسعه صنایع کشتارگاهی با بسته بندی، نگهداری، تبدیل و تدوین و اعمال سیاستهای بهداشتی.
 - گسترش و اعمال استانداردها با دستورالعمل ها و مقررات ملی و بین المللی در برنامه ها، خدمات و نهاده های دامپزشکی و اجرای برنامه های بهداشتی منطقه ای و بین املی.
 - توسعه و اعمال سیستمهای اطلاع رسانی، ممیزی، طبقه بندی واحدهای تولیدی و تعیین هویت دام و استقرار نظام جامع اطلاعات بهداشتی دام و سیستم مراقبت فعال بیماریها.
 - ارتقاء نقش حاکمیتی، کاهش تصدی گری و تمرکز زدایی و اتخاذ تدابیر حمایتی برای افزایش زمینه مشارکت دامپزشکی غیر دولتی.
 - توانمند سازی و توسعه بخش غیر دولتی دامپزشکی از طریق اتخاذ سیاستهای حمایتی در زمینه تعرفه ها، اعتلای تسهیلات و کمک های فنی - اعتباری - پرداخت یارانه تولیدکننده ها در راستای سیاستهای اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

عملکرد شاخص های بخش

استان گلستان با دارا بودن ۱۴ اداره دامپزشکی شهرستان در ۱۰۷۰ روستا در قالب برنامه های مصوب ملی و شهرستانی با نظارت بهداشتی بر کشتارگاه های دام و طیور، مراکز جمع آوری شیر، کارخانجات خوراک دام و طیور، مراکز بسته بندی فرآورده های خام دامی و مراکز فرآوری کود

دامی و کارخانجات لبنی نقش بسیار مهمی در حفاظت و صیانت از سرمایه عظیم دام و طیور استان و نیز تولیدات غذایی و کاهش بیماری های مشترک بین انسان و دام ایفا نموده است. عملیات و اقدامات دامپزشکی در راستای توسعه اقتصادی و اجتماعی استان در قالب برنامه های زیر به مرحله اجرا گذاشته می شود.

الف - پوشش بهداشتی دام در برابر بیماریها:

پوشش بهداشتی دام به منظور بهبود مدیریت بهداشتی، ظرفیت سازی و تأمین و تجهیز اکیپ های دامپزشکی جهت نمونه برداری و شناسایی عوامل بیماری زای دامی و توسعه عملیات پیشگیری از بیماریهای واگیر و انگلی دام و مبارزه با بیماریها در قالب واکسیناسیون شاربن، شاربن علامتی، تب برفکی، آنتروتوکسمی، آگالاکسی، قانقاریای کبدی انجام می گیرد.

مبارزه با بیماری های مشترک سل، بروسلوز، تب مالت و مسممه از طریق واکسیناسیون دامی علیه بیماری انجام می گیرد. بر اساس آمار اعلام شده از سوی اداره کل دامپزشکی استان ۲۷۹۳۰۸۰ رأس دام استان در سال ۱۳۹۲ علیه بیماری های انگلی دامی مبارزه شده که در مقایسه با سال قبل بیش از سه برابر شده است. همچنین برای مبارزه با بیماری های واگیر دام ۶۰۱۴۷۵۸ نوبت سر واکسیناسیون انجام گرفته است (جدول ۱۷-۲۳)

ب - پوشش بهداشتی طیور و آبزیان:

کلیه عملیات زیر بنایی و تأمین و تدارک تجهیزات در جهت بهبود مدیریت بهداشتی و اعمال نظارت و کنترل بیماریهای طیور و آبزیان در مراکز تکثیر و پرورش آبزیان، واحدهای پرورش دهنده انواع طیور و همچنین عملیات مربوط به مبارزه با بیماریها از طریق پایش و مراقبت از بیماریهای مختلف در سطح طیور صنعتی در روستاها و سایر واحدهای اپیدمیولوژیک را شامل می گردد.

در سال ۱۳۹۲ میزان کنترل بیماری روی ۳۵۰۶۴ هزار قطعه جوجه ریزی طیور استان انجام گرفته و همچنین تعداد ۲۷۷ مزرعه آبی پروری در استان تحت پوشش مبارزه با بیماری های آبزیان قرار گرفته است (جداول ۱۷ و ۱۹-۲۳).

ج- پوشش و کنترل بهداشتی فرآورده های خام دامی و شیلانی:

کنترل بهداشتی فرآورده های خام دامی از مرکز تولید و همچنین صید، فرآوری، توزیع، عرضه و نقل و انتقال فرآورده های شیلانی در تامین بهداشت عمومی و ارتقاء سلامت جامعه نقش بسزایی داشته و استان گلستان جزء پیشروترین در زمینه بکارگیری مسئولان فنی در تمامی مزارع پرورش و نظارت دقیق بر زنجیره تولید، حمل و نقل و توزیع فرآورده های دامی بوده است.

طی سال ۱۳۹۲ نظارت بر حمل بهداشتی محموله های صادراتی استان و صدور مجوزهای گواهی حمل توسط اداره کل دامپزشکی استان انجام گرفته است. صدور گواهی حمل جوجه های یکروزه گوشتی از استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۳۲۰۰ هزار قطعه بوده که نسبت به سال قبل ۹۰ درصد رشد داشته است. همچنین در همین سال نظارت بر حمل بهداشتی ۵۹۱۰ تن گوشت مرغ منجمد و ۲۶۱ تن میگو انجام گرفته که نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش بسیار چشمگیری داشته است (جدول ۲۰-۲۳).

د- نظارت شرعی بر ذبح و صید:

با توجه به قانون نظارت شرعی بر ذبح و صید کشور، در سال ۱۳۹۲ در ۱۲ واحد کشتارگاه دام و ۱۲ واحد کشتارگاه طیور در سطح استان، ناظران شرعی مشغول به انجام وظایف قانونی می باشند (جدول ۱۹-۲۳).

ه- واحد های فنی دامپزشکی

تعداد ۲۰۶ واحد فنی بخش خصوصی و ۲۰ واحد فنی دولتی دامپزشکی در سال ۱۳۹۲ در سطح استان وجود داشته که شهرستان های گرگان و گنبد کاووس دارای بیشترین تعداد واحد فنی خصوصی بوده اند. تعداد واحدهای قرنطینه دامی استان در همین سال ۴ واحد بوده است (جدول ۱۸-۲۳).

جدول ۱۷-۲۳- عملکرد شاخصهای بخش دامپزشکی استان در سال ۱۳۹۲

مبارزه با بیماری های طيور (قطعه)	مبارزه با بیماری های انکلی به تفکیک دام			پیشگیری و درمان بیماری های انکلی دام (رأس)	پیشگیری و درمان بیماری های واگیر دام (نوبت سر)	شهرستان	ردیف
	سگ (قلاده)	گوسفند و بز (رأس)	گاو و گوساله (رأس)				
۱۹۸	۵۵۰	۳۳۳۹۰	۱۲۱۶۱	۱۳۸۸۳۰	۳۱۰۶۸۸	آزادشهر	۱
۸۷۷۹	۷۵۲	۱۲۹۹۶	۵۹۳۲	۱۶۴۶۶۷	۲۴۶۱۳۵	آق قلا	۲
۵۶۶۰	۷۵۰	۴۶۴۵	۳۲۴۵	۶۳۶۳۵	۲۱۸۵۹۲	بندرگز	۳
۲۷۷۲	۱۲۷۰	۴۶۳۵۰	۸۵۸۴	۲۰۹۴۶۰	۲۴۳۳۷۱	ترکمن	۴
۱۷۴۱	۴۶۲	۶۵۲۸۲	۸۰۷۲	۱۷۹۴۸۱	۳۲۸۰۶۹	رامیان	۵
۹۸۰	۶۱۰	۶۱۶۵۰	۳۵۹۸	۲۴۲۸۹۰	۳۲۸۳۰۴	علی آباد	۶
۸۲۴	۶۰۴	۳۱۲۸	۳۴۵۸	۹۹۶۲۸	۱۸۶۸۶۸	کردکوی	۷
۰	۸۳۲	۱۰۰۳۹۷	۱۷۶۸۸	۳۰۴۶۸۲	۴۲۷۰۰۸	کلانه	۸
۰	۰	۰	۰	۰	۰	گالیکش*	۹
۳۰۶۵	۱۰۵۶	۱۲۵۶۷۰	۴۱۹۹۰	۶۶۰۵۷۰	۶۱۶۷۱۲	گرگان	۱۰
۰	۰	۰	۰	۰	۰	گمیشان*	۱۱
۵۹۹۹	۱۴۹۰	۱۷۱۵۰۰	۲۴۷۹۷	۳۸۱۱۳۵	۱۳۴۹۹۷۱	گنبد کاووس	۱۲
۰	۱۱۰۵	۱۴۳۴۱۷	۹۳۶۰	۲۷۲۷۰۲	۱۳۴۷۸۲۲	مراوه تپه	۱۳
۵۰۵۶	۸۲۴	۳۷۵۵۰	۳۱۰۰	۷۵۴۰۰	۴۱۱۲۱۸	مینودشت	۱۴
۵۰۵۶	۱۰۳۰۵	۸۰۵۹۷۵	۱۴۱۹۸۵	۲۷۹۳۰۸۰	۶۰۱۴۷۵۸	استان	

مأخذ: اداره کل دامپزشکی استان گلستان.

* اطلاعات شهرستان های گمیشان و گالیکش به ترتیب در شهرستان های ترکمن و مینودشت لحاظ شده است.

جدول ۱۸-۲۳- تعداد واحدهای فنی دامپزشکی و واحدهای قرنطینه به تفکیک شهرستان
در سال ۱۳۹۲

تعداد واحدهای قرنطینه موجود	تعداد واحدهای فنی دامپزشکی		شهرستان	ردیف
	خصوصی	دولتی		
۱	۵	۲	آزادشهر	۱
۰	۲۰	۱	آق قلا	۲
۱	۵	۲	بندرگز	۳
۰	۱۳	۱	ترکمن	۴
۰	۶	۱	رامیان	۵
۰	۱۵	۱	علی آباد	۶
۰	۱۲	۱	کردکوی	۷
۰	۶	۱	کلاله	۸
۱	۰	۲	کالیکنی	۹
۰	۷۰	۲	گرگان	۱۰
۰	۰	۱	گمیشان	۱۱
۱	۴۵	۲	گنبد کاووس	۱۲
۰	۲	۲	مراوه نپه	۱۳
۰	۷	۱	مینودشت	۱۴
۴	۲۰۶	۲۰	استان	

مأخذ: اداره کل دامپزشکی استان گلستان.

جدول ۱۹-۲۳- تعداد کشتارگاه ها، کارنجات دام و طیور، مراکز جمع آوری شیر و مزارع آبی پروری تحت نظارت بهداشتی اداره کل دامپزشکی استان گلستان در سال ۱۳۹۲

ردیف	شهرستان	کشتارگاه		کارخانه دام و طیور	مراکز جمع آوری شیر	مزارع آبی پروری
		دام	طیور			
۱	آزادشهر	۱	۰	۲	۲	۱۰
۲	آق قلا	۰	۱	۸	۵	۵۰
۳	بندرگز	۱	۱	۲	۹	۴
۴	ترکمن	۰	۱	۲	۱۱	۱۶
۵	رامیان	۲	۱	۰	۲	۱۳
۶	علی آباد	۲	۱	۲	۷	۱۷
۷	کردکوی	۱	۲	۳	۴	۲
۸	کلانه	۱	۰	۲	۶	۴
۹	کالیکش	۱	۰	۰	-	۰
۱۰	گرگان	۱	۳	۴	۱۰	۱۲
۱۱	گمیشان	۰	۰	۰	-	۰
۱۲	گنبد کاووس	۱	۱	۶	۱۲	۱۴۶
۱۳	مراوه تپه	۱	۰	۰	۱	۰
۱۴	مینودشت	۰	۱	۲	۵	۳
	استان	۱۲	۱۲	۴۲	۷۴	۲۷۷

مأخذ: اداره کل دامپزشکی استان گلستان.

جدول ۲۰-۲۳- آمار صدور گواهی حمل و نظارت بهداشتی اداره کل دامپزشکی استان بر محموله های صادراتی در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

ردیف	نوع محموله	واحد	سال ۱۳۹۱	سال ۱۳۹۲	درصد تغییرات
۱	جوجه یکروزه گوشتی	قطعه	۱۶۸۵۳۰۰	۳۲۰۰۵۰۰	۹۰
۲	تخم مرغ خوراکی	کیلوگرم	۶۲۸۲۸۰۰	۵۲۸۶۶۰۰	-۱۵/۸
۳	گوشت مرغ منجمد	کیلوگرم	۷۲۱۷۰	۵۹۱۰۴۰۰	۸۰۸۹
۴	پا و پنجه مرغ	کیلوگرم	۵۷۸۰۰۰	۶۲۶۰۰۰	۸/۳
۵	میگو	کیلوگرم	۴۶۸۰۰	۲۶۱۶۲۴	۴۵۹
۶	فرآورده های لبنی	کیلوگرم	۰	۲۱۰۵۴۰	-
۷	خوراک دام و مکمل طیور	کیلوگرم	۱۰۲۶۱۴۰۰	۱۸۰۲۱۱۲۰	۷۵/۶

مأخذ: اداره کل دامپزشکی استان گلستان.

۲۴- منابع طبیعی:

استان گلستان با توجه به موقعیت جغرافیایی و شرایط آب و هوایی و جنس خاک از پوشش گیاهی متنوعی از قبیل جنگل انبوه، بیشه طبیعی، مرتع، چمنزار، استپ و حتی بیابان برخوردار است و به عبارتی مینیاتوری از ایران می باشد.

منابع طبیعی استان گلستان از حیث اراضی، شامل اراضی ملی و دولتی (موات، مستحدث، ساحلی و...) ۱۳۹۷۴۵۶ هکتار بوده که ۶۸ درصد سطح استان را تشکیل می دهد که از این میان، جنگلها ۴۵۲۱۸۵ هکتار، مراتع ۸۶۲۸۲۵ هکتار، بیابان ۲۶ هکتار، اراضی ساحل و مستحدث ۲۰۰۰۰ هکتار و اراضی موات ۶۲۴۲۰ هکتار را شامل می شود.

برخی از مواد قانونی برنامه پنجم توسعه مرتبط با بخش منابع طبیعی:

در بند «ب» ماده ۱۴۰ به اجرای طرحهای تعادل بخشی نظیر آبخیزداری و آبخوانداری اشاره شده همچنین در بند ب ماده ۱۴۷ موضوع معافیت سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور حسب مورد پس از تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرائی مربوطه از پرداخت هزینه‌های دادرسی به منظور رفع معارض از اراضی دولتی و ملی قید شده است.

در بند «ج» همین ماده قانونی با هدف توانمندسازی ساختار مدیریت منابع طبیعی و آبخیزداری کشور، وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور) موظف است ظرف مدت یک سال اول برنامه، بدون رعایت تشریفات مناقصه، مدیریت، احداث، نگهداری، توسعه و بهره برداری از پارک های جنگلی و مراتع قابل درختکاری، نهالستان های متروکه و اراضی واقع در کاربری های سبز و کمربند سبز شهرها را در محدوده و حریم شهرها با حفظ مالکیت دولت و کاربری طبق طرح مورد توافق شهرداری و سازمان مذکور بدون دریافت حقوق مالکانه به شهرداری مربوطه به منظور توسعه فضای سبز و استفاده بهینه واگذار نماید.

در ماده ۱۴۸ این قانون جهت اصلاح الگوی بهره برداری از جنگل ها، مراتع و آب و خاک به موارد ذیل اشاره شده است:

الف - جایگزینی سوخت فسیلی و انرژی های تجدیدپذیر به جای سوخت هیزمی

- ب - توسعه زراعت چوب و تشدید مبارزه با قاچاق چوب و محصولات جنگلی و مرتعی و حذف تعرفه واردات چوب و امکان واردات چوب عمل آوری نشده
- ج - ساماندهی جنگلها و حمایت از تولید دام به روش صنعتی
- د - ساماندهی ساخت و ساز در مناطق جنگلی براساس قوانین و مقررات ذیربط
- هـ - توسعه جنگلهای دست کاشت
- و - اجرای عملیات آبخیزداری تا سطح هشت میلیون هکتار تا پایان برنامه
- ز - اجرای عملیات بیابانزدایی و کنترل کانونهای بحران

قابلیت ها، تنگناها و راهبردهای توسعه بخش در اسناد بالادستی توسعه استان:

از جمله اصلی ترین قابلیت های توسعه استان که در سند ملی توسعه استان گلستان به آن اشاره شده است «برخورداری از مراتع، اراضی مستعد و حاصلخیز، جنگل های صنعتی و تجارتي و زراعت چوب» و «امکان توسعه و بهره برداری از منابع آب سطحی و زیرزمینی» می باشد که اداره کل منابع طبیعی می تواند نقش به سزایی در این مهم داشته باشد.

از جمله تنگناهای موجود در این بخش که به عنوان مسائل اساسی توسعه در سند ملی توسعه استان اشاره شده است «تغییر کاربری نامناسب اراضی و بهره برداری بی رویه از منابع طبیعی»، «عدم تعادل ظرفیت مراتع و دام» و «فقدان تجهیزات پیشرفته مهار و کنترل آتش سوزی به ویژه در عرصه های جنگلی استان» می باشد.

در چشم انداز توسعه استان گلستان «مهار آب و استفاده حداکثر از آب های سطحی از حوزه های داخلی و حوزه های خارج از استان» و «بکارگیری شیوه های نوین مدیریت حفاظت از منابع طبیعی استان» بعنوان راهبردهای استان در امور آمایش سرزمین و توسعه پایدار مدنظر قرار گرفته است.

- جنگل

مساحت جنگل‌های شمال ایران حدود ۹/۱ میلیون هکتار است که از آستارا در غرب تا گلیداغ در دامنه‌های شمالی رشته کوه البرز در سه استان گیلان، مازندران و گلستان گسترش یافته است. مساحت جنگل‌های استان گلستان حدود ۴۵۲۱۸۵ هکتار می باشد. (جدول ۱-۲۴)

این جنگل‌ها از گلوگاه در غرب تا گلیداغ در شرق استان بطول تقریبی ۲۶۰ کیلومتر امتداد دارد که حدود ۲۲ درصد از سطح استان را پوشش داده است. براساس برآورد اداره کل منابع طبیعی استان، رویش سالیانه جنگل‌های استان بین ۱/۵ تا ۴ مترمکعب در هکتار متغیر بوده که به طور متوسط ۲ مترمکعب در هکتار برآورد شده است.

براساس آمار اعلام شده از سوی اداره کل منابع طبیعی استان، ۳۰/۵ درصد از جنگل‌های استان درجه ۲ با موجودی سرپای بین ۲۰۰ تا ۳۵۰ مترمکعب در هکتار، ۱۹/۵ درصد از جنگل‌های استان درجه یک با موجودی بیش از ۳۵۰ مترمکعب در هکتار و مابقی درجه ۳ (موجودی بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ مترمکعب در هکتار) و درجه ۴ (موجودی زیر ۱۰۰ مترمکعب در هکتار) به نسبت مساوی می باشند.

از مجموع ۴۵۲۱۸۵ هکتار جنگل‌های استان گلستان، ۲۴۹۳۷۲ هکتار جنگل‌های قابل کار اعم از تجاری و احیایی، ۷۰۰۰۰ هکتار جنگل‌های حفاظتی و حمایتی، ۵۱۲۹۵ هکتار جنگل‌های مخروطه، ۵۹۹۱ هکتار بیشه زار و درختچه زار و ۷۵۵۲۷ هکتار جنگل کاری می باشد (جدول ۲-۲۴).

در مجموع ۶۰ درصد جنگل‌های استان تولیدی و مابقی ۴۰ درصد آن احیایی و حفاظتی می باشد. مساحت ذخیره گاه‌های جنگلی استان ۳۲۶۵ هکتار اعلام شده است. این ذخیره گاه‌های جنگلی که بخشی از جنگل‌های هیرکانی و با ارزش خزری را تشکیل می دهد، علاوه بر گنجینه ژنتیک، چشم انداز زیبایی را فراروی دیدگان هر طبیعت گرد و گردشگر ترسیم کرده است (گونه‌های نادر و با ارزش سرخدار، سرو، نوش، زرین و آزاد). گونه کمیاب سرخدار (*Taxus baccata*) بصورت نسبتاً خالص و انبوه در محدوده ای از جنگل‌های علی آباد (۱/۵ کیلومتری روستای افرا تخته) و منطقه پونه آرام واقع در سیاه رود علی آباد وجود دارد. گونه زرین (*cupressus sempervirens*) در جنگل‌های زرین گل علی آباد، رامیان و گالیکش

جامعه جنگلی قابل توجهی را تشکیل می دهد. گونه ارس (*Juniperus polycarpus*) در دامنه های شرقی میل رادکان نیز یکی دیگر از گونه های با ارزش استان در حوزه منابع طبیعی شهرستان کردکوی می باشد. همچنین گونه سوزنی برگ سرونوش (*Thuja orientalis*) نیز یکی دیگر از گونه های درختی ویژه می باشد که در جنگل های سورکش فاضل آباد رویشگاه منحصر بفردی را تشکیل می دهد.

در جنگل های استان گلستان اغلب گونه های با ارزشی نظیر بلوط بلندمازو، راش، توسکا، افرا، آلوکک، بارانک، ملچ، نمدر، شیردار، ون، گردو و... وجود دارد که گونه بلوط بلندمازو درخت غالب شرق استان و راش درخت با ارزش غرب استان است. همچنین در منتهی الیه شرق استان (قازانقایه) لکه هایی با پوشش جنگلی و گونه غالب پسته قابل توجه می باشد.

وضعیت تولید چوب در جنگل های استان در سالهای ۶۵، ۷۵ و ۸۵ به ترتیب ۲۱۱۲۶۵، ۲۵۶۷۸۵ و ۱۰۲۰۲۵ مترمکعب بوده که روند نزولی آن به خوبی قابل تشخیص می باشد. دلایل این تغییرات ناموزون به عوامل مختلفی از جمله تغییر دیدگاهها و نگرشها نسبت به مقوله جنگل طی این دو دهه مربوط می گردد.

از لحاظ وضعیت اقتصادی اجتماعی جنگلهای استان نیز در سال ۱۳۶۹ (سال شروع طرح ساماندهی) تعداد خانوارهای جنگل نشین ۱۶۷۵۹ خانوار با ۵۸۸۵۵۲ واحد دامی بود و در شرایط فعلی به ۸۰۰۰ تک خانوار جنگل نشین با ۲۸۸۵۵۲ واحد دامی کاهش یافته است. جنگل های استان به لحاظ زیست محیطی نقش مهمی در حفاظت آب و خاک ایفاء می نماید و بعنوان بستر توسعه کشاورزی، اراضی جلگه ای، تامین آب شرب استان و پیشگیری از سیلاب ها و فرسایش های سالیانه ارزش بسزایی دارند.

به طور کلی جنگلهای استان گلستان نسبت به جنگلهای شمال کشور دارای مشابهت ها و تفاوت های نمایانی است. این جنگلها که از گلوگاه در غرب تا گلیداغ در شرق گسترش دارد، دارای سه چهره متفاوت است:

۱- **جنگلهای مرطوب:** از گلوگاه آغاز شده و به دره زیارت در گرگان ختم می‌شود. این جنگلهای با جنگلهای سایر مناطق شمالی مشابهت‌های زیادی دارد و گونه راش (*Fagus orientalis*) گونه اصلی آن بشمار می‌رود. سایر گونه‌های موجود در این جنگلهای عبارتست از: ممرز، لرگ، توسکا، پلت، انجیلی، شیردار، نمدار و بلوط.

۲- **جنگلهای نیمه مرطوب:** در واقع به تعبیری شاید بتوان جنگلهای شرق دره زیارت را با عنوان جنگلهای نیمه مرطوب نیمه خشک نام‌گذاری کرد. جنگلهای نیمه مرطوب عمدتاً از آمیختگی خوبی برخوردارند. این گونه‌ها عبارتند از: افرا، نمدار، ممرز، آلوکک، ون، بارانک و شیردار.

۳- **جنگلهای نیمه خشک:** این جنگلهای که در دامنه شرقی و جنوبی و روی یالها گسترش دارد، عمدتاً از گونه اصلی بلوط تشکیل گردیده که بسته به موقعیت آن، با گونه‌های دیگری چون ممرز، آزاد، انجیلی و... همراه می‌باشد.

ارزش جنگلهای استان بلحاظ زیست محیطی و نقش مهمی که در حفاظت آب و خاک ایفاء می‌نماید و بعنوان بستر توسعه کشاورزی اراضی جلگه‌ای، تامین آب شرب استان و پیشگیری از سیلاب‌ها و فرسایش‌های سالیانه اهمیت بسزائی دارد.

- حوزه‌های آبخیز

آبخیزها از جمله زیربنایی‌ترین تقسیمات جغرافیایی طبیعی می‌باشند که در برگیرنده مجموعه‌ای از جلوه‌های حیات هستند. این پهنه‌ها شامل ارتفاعاتی است که برف و باران بر آن فرو می‌ریزد، نهرهایی که آنها را هدایت می‌کند، رودها و رودخانه‌هایی که آنها را جمع می‌کنند، خاک، گیاهان و رستنی‌ها، جانوران و سایر موجودات زنده، منابع آب زیرزمینی و انسانهایی که در آن زندگی می‌کنند.

عملیات آبخیزداری تمامی فعالیت‌های احیایی و اصلاحی مانند فعالیتهای بیولوژیکی بیومکانیک و مکانیکی که به منظور مدیریت اقتصادی و انسانی برای بهبود منابع آب و خاک انجام می‌شود را شامل می‌شود. این فعالیت‌ها براساس شرایط هر منطقه با بررسی و مطالعه پارامترهای محیطی اجرا

می شود که شامل روش های احیاء پوشش گیاهی، احداث سازه های کنترلی و اصلاحی، تغذیه سفره های آب زیرزمینی، کنترل و پخش سیلاب، مدیریت جامع حوزه و... می باشد.

استان گلستان در مجموع دارای ۹۶ حوزه آبخیز بزرگ و کوچک است. کلیه روان آب های حاصل از بارش باران با شدت های مختلف و جریان های حاصل از ذوب برف همراه با بار خالص و آوردهای رسوبی محصول فرآیندهای مختلف و متنوع فرسایش، توسط رودخانه های موجود در این حوزه ها حمل و در نهایت در رودخانه های بزرگ گرگانرود، قره سو، اترک و دریای خزر تخلیه می شوند.

میزان فرسایش از غرب به شرق بعثت کاهش پوشش جنگلی انبوه، تغییرات اقلیمی و تغییرات کاربری اراضی شیبدار در مناطق حساس به فرسایش، روند فزونی دارد؛ بطوری که میزان متوسط فرسایش سالیانه از ۲/۸ تن در هکتار در غرب استان تا ۳۶ تن در هکتار در منطقه گلیداغ (شرق) افزایش می یابد. از جمله انواع فرسایش که در تولید رسوب و جریان های واریزه ای بسیار موثر است فرسایش توده ای و لغزش های دامنه ای می باشد. اراضی لسی در استان از عوامل مهم ایجاد فرسایش و کانون تولید رسوب می باشد. از کل مساحت استان گلستان حدود ۴۲۰۰۰۰ هکتار آن را اراضی لسی (حدود ۲۰ درصد از سطح خاک های استان) با کاربری های مختلف زراعی، جنگلی و مرتعی تشکیل می دهد که عمده آن تحت عملیات زراعی مخصوصاً دیم می باشد. مساحت مناطق سیل خیز استان ۹۵۰۰۰۰ هکتار و سطح مناطق سیل گیر ۶۸۰۰۰۰ هکتار می باشد.

پنج حوزه آبخیز اصلی استان گلستان عبارتند از:

۱- حوزه آبخیز گرگانرود:

این حوزه با ۱۱۱۶۰۰۰ هکتار مساحت مهمترین حوزه تامین آب زراعی و شرب استان بوده و ۳ سد موجود یعنی وشمگیر، گلستان، بوستان و ۲ سد در درست احداث استان (زرین گل و نورآب) و قسمت اعظم اراضی زراعی استان و پارک ملی گلستان در این حوزه واقع است. سرشاخه های حوزه مادر سو در حوزه سیاسی استانهای سمنان و خراسان شمالی واقع شده که پس از محدوده تونل گلستان وارد استان گلستان می شود.

۲- حوزه آبخیز اترک:

این حوزه با مساحت ۸۲۳۰۰۰ هکتار در استان گلستان از استان خراسان رضوی سرچشمه گرفته و پس از عبور از خراسان شمالی در محدوده قازانقایه مراوه تپه وارد استان گلستان می شود. رودخانه اترک جزء رودخانه های مرزی کشور می باشد. قسمت اعظم مساحت این حوزه را مراتع تشکیل می دهند و بیشتر خاک آن خاک لس است که علی رغم حاصلخیزی بالای آن، بسیار حساس به فرسایش می باشد.

۳- حوزه آبخیز قره سو:

این حوزه با مساحت ۱۶۵۰۰۰ هکتار در محدوده شهرستانهای گرگان و کردکوی واقع شده، قسمت اعظم آن را اراضی زراعی و جنگلی تشکیل می دهد و به دلیل شیب تند حوزه و طول کم رودخانه های آن حوزه از نظر سیلخیزی و خطرات سیل از اهمیت بالایی برخوردار است.

۴- حوزه آبخیز خلیج گرگان:

این حوزه با مساحت ۴۰۰۰۰ هکتار تمامی شهرستان بندرگز و درصد کمی از شهرستان کردکوی را شامل می شود. وضعیت سیل خیزی و سیل گیری آن مشابه حوزه قره سو می باشد.

۵- حوزه آبخیز نکارود:

این حوزه از ارتفاعات چهار باغ و شاهکوه شهرستان گرگان سرچشمه گرفته و پس از عبور از محدوده شهرستانهای کردکوی و بندرگز به شهرستان نکا در استان مازندران منتهی می شود. مساحت این حوزه در محدوده استان گلستان حدود ۱۰۰۰۰۰ هکتار می باشد.

- مرتع

مراتع کشور یکی از موهبت های الهی است که بطور رایگان در اختیار انسان قرار گرفته تا از آن جهت تأمین بخشی از نیازهای خود استفاده نماید. با توجه به ویژگی های دامداری در ایران که عمدتاً سنتی و عشایری می باشد، مراتع در اقتصاد کشور نقش اساسی دارند. سطح مراتع ایران معادل ۹۰ میلیون هکتار است که از این سطح حدود ۱۴ میلیون هکتار جزء خوب تا متوسط و ۶۰ میلیون هکتار مرتع متوسط تا ضعیف و ۱۶ میلیون هکتار مراتع خیلی ضعیف می باشد.

سطح مراتع استان که به دلیل ویژگی تغذیه‌ای و تأمین خوراک دام‌ها، از اهمیت خاصی برخوردارند، حدود ۸۶۲۸۲۵ هکتار است که تحت تاثیر شرایط اقلیمی، موقعیت و توپوگرافی دارای تیپ‌های متفاوتی از گیاهان علفی و بوته‌ای می‌باشد، بطوری که مناطق شمالی استان دارای جوامع استپی و نیمه استپی با حضور گیاهان نظیر گندمیان و پهن برگان علفی و مناطق جنوبی دارای جوامع کوهستانی و سرد با حضور گیاهانی مانند بالشتکی‌ها و گراس‌های چندساله می‌باشد. مراتع ییلاقی استان عمدتاً از ارتفاع ۱۱۰۰ متری از سطح دریا شروع و به بالاترین باند موجود ۲۴۰۰ متر ختم می‌شوند. مراتع قشلاقی نیز عمدتاً در حوزه شهرستانهای گنبد کاووس، کلالة، آق‌قلا، ترکمن و گمیشان و در طبقات ارتفاعی ۱۶- تا ۱۱۰۰ متر واقع می‌باشند.

مراتع استان از نظر کیفی به ۳ بخش خوب (درجه یک)، متوسط (درجه ۲) و فقیر (درجه سه) تقسیم می‌شوند. ۴۳۹۱۲۸ هکتار از کل مراتع استان درجه یک، ۳۳۴۰۷۶ هکتار درجه ۲ و ۸۹۶۲۱ هکتار درجه سه می‌باشند. میزان تولید علوفه خشک مراتع در سال ۱۳۹۲ معادل ۱۶۰۸۶۶ تن بوده است (جدول ۳-۲۴).

در برخی از عرصه‌های مرتعی درجه سه که از میزان تولید اندکی برخوردارند، مداخلات انسانی موجب تبدیل این عرصه‌ها به عرصه‌های کشاورزی دیم شده است. همچنین وجود دام مازاد بر ظرفیت مراتع و چرای خارج از فصل در عرصه‌های مرتعی منجر به کاهش و گاهی از بین رفتن عرصه‌های مرتعی با ارزش در استان شده که نیازمند اجرای مدیریت جامع بر روی عرصه‌های مرتعی استان می‌باشد.

جدول شماره ۱- ۲۴ - مساحت جنگل های استان گلستان سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(هکتار / تن)

سال	مساحت جنگل	مساحت جنگل های دست کاشت و پارک های جنگلی	مساحت جنگل کاری	مجموع تولیدات جنگلی	مساحت حوزه های آبخیز تحت پوشش عملیات آبخیزداری
۱۳۹۱	۴۵۲۱۸۵	۷۵۴۷۳	۲۱۵۰	۱۵۰۵۱۴	۳۳۵۱۲۰
۱۳۹۲	۴۵۲۱۸۵	۷۸۰۲۱	۲۰۸۶	۱۶۰۶۱۳	۳۷۷۶۳۴

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان

جدول شماره ۲- ۲۴ - مساحت جنگل های استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۲

(هکتار / درصد)

عنوان	مساحت جنگل							
	تجاری و احیائی (قابل کار)	حفاظتی و حمایتی	مغروبه	بیشه زار و درختچه زار	جنگل کاری	درجه ۱	درجه ۲	درجه ۳
استان	۲۴۹۳۷۲	۷۰۰۰۰	۵۱۲۹۵	۵۹۹۱	۷۵۵۲۷	۱۹.۵	۳۰.۵	۵۰

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان

جدول شماره ۳- ۲۴ - مساحت مراتع و میزان تولید علوفه مراتع استان گلستان در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲

(هکتار / تن)

تولید علوفه خشک	مرتع			سال
	فقر	متوسط	خوب	
۲۱۳۹۸۸	۸۹۶۲۱	۳۳۴۰۷۶	۴۳۹۱۲۸	۱۳۹۱
۱۶۰۸۶۶	۸۹۶۲۱	۳۳۴۰۷۶	۴۳۹۱۲۸	۱۳۹۲

ماخذ: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان

۲۵- منابع آب

ویژگی‌های اقلیمی استان متفاوت بوده و از اقلیم نیمه خشک در نوار مرزی و حوضه آبریز اترک، تا معتدل و نیمه مرطوب در مناطق جنوب و جنوب غربی متغیر است. به همین علت ریزش‌های جوی در مناطق مختلف استان متفاوت است. متوسط بارندگی سالیانه در استان گلستان حدود ۴۵۰ میلیمتر می‌باشد که ۷۰ درصد آن در فصول غیرزراعی اتفاق می‌افتد.

میزان بارندگی در مناطق جنوب و جنوب غربی استان حدود ۷۰۰ میلیمتر و در نواحی شمالی و نوار مرزی حدود ۲۰۰ میلیمتر می‌باشد. متوسط بارندگی استان در سال آبی ۹۳-۱۳۹۲ معادل ۳۹۵/۴۵ میلیمتر بوده که نسبت به سال قبل حدود ۲۶/۲ درصد کاهش و نسبت به دوره دراز مدت ۱۶/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد (جدول ۱-۲۵). میانگین سالانه درجه حرارت روزانه از ۷ درجه سانتی‌گراد در ارتفاعات ۲۰۰۰ متری و تا ۱۹ درجه سانتی‌گراد در منطقه گنبد متغیر است. متوسط تبخیر از ۸۰۰ میلیمتر در نواحی جنوبی و ارتفاعات استان تا ۲۰۰۰ میلیمتر در نواحی مرزی و شمال استان تغییر می‌نماید.

- منابع آب استان

پتانسیل آب‌های سطحی و زیرزمینی استان حدود ۲۴۸۵ میلیون مترمکعب می‌باشد که ۵۰/۳ درصد آن (حدود ۱۲۵۰ میلیون مترمکعب) آب زیرزمینی و ۴۹/۷ درصد آن حدود (۱۲۳۵ میلیون مترمکعب) آب سطحی است. حدود ۸۳/۲ درصد (۲۰۶۷/۷۰۹ میلیون مترمکعب) از پتانسیل منابع آب استان بهره‌برداری می‌شود (جدول ۲-۲۵).

- منابع آب سطحی

پتانسیل آب سطحی استان حدود ۱۲۳۵ میلیون مترمکعب است که از ۴۰ شاخه رودخانه بزرگ و کوچک در ۵ حوزه آبریز اصلی (اترک، گرگانرود، قره‌سو و بخشی از حوزه آبریز خلیج گرگان و نکا) به ترتیب ۲۵۷، ۸۲۸، ۱۰۰ و ۴۰ و ۱۰ میلیون مترمکعب جریان دارند که این حجم آب

سطحی استان (۱۲۳۵ میلیون مترمکعب) برابر ۱/۳ درصد آب های سطحی کشور است که با توجه به نیاز بخش های کشاورزی، شرب و صنعتی بسیار ناچیز می باشد.

تعداد زیادی از رودخانه های مذکور پس از ورود به دشت از طریق رودخانه اترک، گرگانرود و قره سو با روند شرقی - غربی وارد دریای خزر شده و در حوزه خلیج نیز رودخانه در امتداد جنوب به شمال وارد دریای خزر می شوند.

در استان گلستان، در سال های قبل از برنامه اول، جز در اراضی تحت پوشش سد گلستان، مابقی نواحی با روش های سنتی بهره برداری می شد که عمدتاً با ایجاد بند و آبگیر بر روی رودخانه ها و سوار نمودن آب به شبکه های منشعب صورت می گرفته است و همه ساله با جاری شدن سیلاب این تاسیسات آبی تخریب شده و این روند موجبات افت محصولات کشاورزی را فراهم ساخته است.

بتدریج در طول برنامه های اول، دوم، سوم، چهارم و پنجم توسعه، با ایجاد تاسیسات آبی از جمله سد کوثر و آلاگل و گلستان و لایروبی آبنندان ها و احداث ایستگاه های پمپاژ و بندهای انحرافی بهره برداری از آبهای سطحی بهبود یافته است.

در سال آبی ۹۳-۱۳۹۲ حجم آب بهره برداری شده از منابع آب سطحی ۸۸۷/۸۳۹ میلیون مترمکعب (۷۱/۸۹ درصد) بوده است. حجم آب تنظیمی از طریق سدهای موجود در استان در سال آبی ۹۳-۱۳۹۲ معادل ۱۴۱/۵ میلیون متر مکعب می باشد که نسبت به سال گذشته ۲۹/۷ درصد کاهش داشته است (جداول ۳-۲۵ و ۵-۲۵).

- منابع آب زیرزمینی

پتانسیل منابع آب زیرزمینی استان ۱۲۵۰ میلیون مترمکعب برآورد شده که حجم بهره برداری از آن ۱۱۷۹/۸۷ میلیون مترمکعب (۹۴/۳۹ درصد) بوده است (جدول ۴-۲۵). از این مقدار حدود ۱۱۵۳/۷۷ میلیون مترمکعب آن از طریق چاه های عمیق و نیمه عمیق و ۲۶/۱ میلیون مترمکعب آن از طریق قنوات بهره برداری می گردد (جدول ۷-۲۵). از طرفی به دلیل خطر شوری سفره ها، تحت تأثیر آب های شور زیرزمینی در قسمت مرکزی دشت ها و نیز پیشروی آب شور دریا و عدم وجود پتانسیل آب زیرزمینی در بخش وسیعی از استان و همچنین هزینه های گزاف، امکان توسعه منابع آب زیرزمینی به مقدار زیاد وجود ندارد.

- تحلیل بهره برداری از منابع آب موجود**- بهره برداری**

از مجموع پتانسیل آبهای سطحی استان ۸۸۷/۸۳۹ میلیون مترمکعب (۷۱/۸۹ درصد) بهره برداری و باقیمانده ۳۴۷/۱۶۱ میلیون مترمکعب (۲۸/۱۱ درصد) بدون استفاده از دسترس خارج می شود (جدول ۳-۲۵). این شاخص در سال ۱۳۸۷ معادل ۴۱/۱ درصد بوده، در حالی که ضریب بهره برداری از آب های زیر زمینی از ۶۶ درصد در سال آبی ۱۳۷۵ به ۹۴/۳۹ درصد در سال آبی ۹۳-۱۳۹۲ افزایش یافته است (جدول ۴-۲۵).

محدودیت های بهره برداری:

- اتلاف بیش از حد آب در شبکه ها (انتقال و توزیع)
- پایین بودن راندمان مصرف آب در کشاورزی
- استحصال و بهره برداری زیاد از آب های زیرزمینی
- خطر شوری سفره های آب زیرزمینی (در بخش زیادی از استان)
- وجود زمین های کشاورزی غیر مکانیزه در ابعاد کوچک
- تغییر الگوی کشت

- ظرفیت ذخیره سازی آب استان

میزان حجم بهره برداری از منابع آب سطحی استان در سال آبی ۹۳-۱۳۹۲ معادل ۸۸۷/۸۳۹ میلیون مترمکعب بوده که از طریق سدها، بندهای انحرافی، سدهای خاکی کوچک، ایستگاه های پمپاژ احداثی و استخرهای ذخیره آب تأمین گردیده است (جدول ۳-۲۵).

طرح های سد و شبکه در دست بهره برداری:

سد وشمگیر، آلاگل، کوثر (نومل)، گلستان یک، بوستان (گلستان دو)، سد لاستیکی خواجه نفس و سد مخزنی دانشمند، سد اینچه برون، سد شهید دستغیب، سد آلمانگل، سد کرند، سد شهید چمران، سد ایمر او، ۲، سد لاستیکی دیگچه، و سد کیودوال (قرهسو زرینگل) که در سال جاری در مرحله آنگیری آزمایشی می باشد.

طرح های سد و شبکه در دست اجرا:

ساختمان سد و شبکه آبیاری و زهکشی چات (چایلی)، شبکه قرهسو زرینگل، شبکه و ایستگاه پمپاژ سد بوستان (گلستان ۲)، ساختمان سد و شبکه نرماب، علاج بخشی سد وشمگیر، سد لاستیکی گنبد بر روی رودخانه گرگانرود در شهرستان گنبد کاووس، تکمیل شبکه های آبیاری و زهکشی سد گلستان یک، مطالعه و اجرای زهکشی اراضی اولویت دار گلستان، سد آقدگش و توسعه منابع آب محمد آباد.

طرح های سد و شبکه در دست مطالعه:

احداث کانال سراسری مازندران به گلستان، سد و شبکه سیاه جوی رامیان، سد نارلی، سد شصت کلا، سد لاستیکی آق قبر بر روی رودخانه گرگان رود و طرح های کوچک تأمین آب.

- ضرورت توسعه منابع آب

وسعت اراضی زیرکشت استان در حال حاضر حدود ۶۹۰۰۰۰ هکتار می باشد که از این مقدار حدود ۴۰۰۰۰۰ هکتار دیم می باشد.

براساس آمار و اطلاعات موجود، پتانسیل آبی استان ۲/۴ میلیارد مترمکعب است که در حال حاضر ۲ میلیارد مترمکعب بهره برداری می گردد و نظر به محدودیت توسعه منابع آب زیرزمینی و خطر شوری این منابع و لحاظ عوامل زیست محیطی امکان توسعه منابع آب استان کمتر از یک میلیارد مترمکعب است. باتوجه به وسعت اراضی استان در صورت توسعه و بهره برداری کامل از حجم آب قابل توسعه، نیازهای آب استان مرتفع نخواهد شد. لذا تأمین و توسعه منابع آب استان نقش حیاتی در توسعه و اقتصاد منطقه دارد.

- مصارف آب استان

مصرف آب استان در سال آبی ۹۳-۱۳۹۲ از منابع آب های سطحی و زیرزمینی در بخش های کشاورزی، شیلات، شرب، صنعت و معدن ۲۰۶۷/۷۱ میلیون مترمکعب بوده است (جدول ۶-۲۵).

مصارف آب شرب

در حال حاضر ۲۲۵/۰۶ میلیون مترمکعب از منابع آب برای شرب به مصرف می رسد که ۴۲/۱۹ میلیون مترمکعب آن از منابع آب سطحی و چشمه ها و ۱۸۲/۸۶۸ میلیون مترمکعب نیز از چاه ها و قنات ها تأمین می گردد (جدول ۶-۲۵).

مصارف صنعت و معدن

مجموع آب مصرف شده در بخش صنعت و معدن معادل ۶۷/۳۴ میلیون مترمکعب است که ۳۵/۸۳ میلیون مترمکعب آن از آب های زیرزمینی (چاه و قنات) و ۳۱/۵۱ میلیون مترمکعب نیز از منابع سطحی تأمین می شود. در سال ۱۳۸۷ معادل ۱۳ میلیون متر مکعب آب به پالایشگاه و ۱۶ میلیون متر مکعب جهت پتروشیمی تخصیص داده شده است. که تاکنون به بهره برداری نرسیده است (جدول ۶-۲۵).

مصارف کشاورزی و شیلات و محیط زیست و تبخیر

در سال آبی ۹۳-۱۳۹۲ حدود ۳/۱۷۷۵ میلیون مترمکعب از منابع آب سطحی و زیرزمینی برای آبیاری اراضی زراعی و پرورش ماهی و زیست محیطی استفاده شده که ۱۷/۹۶۱ میلیون مترمکعب آن از آب های زیرزمینی (چاه و قنات) و ۱۳/۸۱۴ میلیون مترمکعب نیز از منابع سطحی تأمین شده است (جدول ۶-۲۵).

- وضع موجود آبخوان های استان و ارائه پیشنهادات

بررسی های بعمل آمده نشان می دهد که توسعه و بهره برداری بهینه از منابع آب موجود برای مصارف کشاورزی، شرب و صنعت بسیار ضروری بوده و نگهداری صحیح از منابع آب و تأسیسات موجود، در جهت استحصال منابع جدید آب و بالابردن راندمان مصرف آب از اولویت های بخش منابع آب به شمار می رود، به همین دلیل اقدامات اجرایی در جهت بهره برداری صحیح از منابع آبی بشرح ذیل بیان می گردد:

- ۱- ایجاد و تکمیل شبکه های مناسب انتقال آب و تبدیل کانال های سنتی به کانال های مدرن به منظور افزایش راندمان انتقال و آبیاری.
- ۲- جبران بیلان منفی آب های زیرزمینی استان از طریق اجرای طرح های پخش سیلاب، تغذیه مصنوعی و کنترل برداشت از منابع آب های زیرزمینی.
- ۳- ایجاد ظرفیت های جدید استحصال آب جهت تأمین بخش های سه گانه.
- ۴- ایجاد شبکه های اندازه گیری مصارف آب در بخش کشاورزی و تحویل حجمی آب.
- ۵- ایجاد و تکمیل شبکه ها و سیستم های مدرن آبیاری و اشاعه فرهنگ استفاده از این نوع سیستم ها به زارعین ذینفع از طریق آموزش های لازم.
- ۶- بازیافت آب مصرفی در بخش های مختلف و حداکثر بهره گیری از آن.

اهداف مرتبط در سند چشم انداز در بخش آب

- ۱- فراهم شدن زمینه لازم جهت مدیریت جامع و بهم پیوسته منابع آب براساس مشارکت ذی نفعان و دستگاه های مکمل.
- ۲- مدیریت توامان عرضه و تقاضا از طریق تمهیدات سازه ای (اجرای طرح های توسعه منابع آب، کاهش تلفات، انجام عملیات علاج بخشی و نگهداری...) و تمهیدات غیره سازه ای (فرهنگ سازی، تغییر رفتارها، اطلاع رسانی، استفاده از ابزارها...) با هماهنگی دستگاه های بخشی و فرابخشی تقویت گردیده، به گونه ای که ساختار مصرف، الگوی مصرف، تحویل حجمی، بازدهی اقتصادی هر واحد تولیدی، راندمان مراحل مختلف، استفاده از تجهیزات نوین، اجرای طرحهای مکمل و... متناسب با استانداردها و شاخص های تعریف شده بخش آب مستقر و پیاده شود.
- ۳- با واگذاری کلیه وظایف غیر حاکمیتی بخش آب، موجبات تقویت مشارکت مردم، افزایش بهره وری از تاسیسات و سرمایه های فیزیکی، تقویت تشکل های مردمی، بهبود ساختار تشکیلاتی و انسانی و کاهش هزینه ها فراهم گردیده و اعمال حاکمیت به نحو موثری صورت می پذیرد.
- ۴- کلیه پتانسیل های منابع آب قابل کنترل منطقه عمل شرکت (داخلی و مرزی)، مطابق با اهداف کمی تعریف شده در برنامه های بلند مدت با اجرای طرحها و پروژه ها و نیز انتقال حوزه ها در جهت رشد و توسعه، کنترل و استحصال گردیده و مصارف بخشهای مختلف تامین می گردد.
- ۵- از منابع و مجاری آبی و تاسیسات ایجاد شده به گونه ای حفاظت و حراست خواهد شد که تامین آب سالم، مطابق با استانداردها صورت پذیرفته و با اتخاذ تدابیر سازه ای و غیر سازه ای، از برداشتهای غیر مجاز و آلودگی منابع آب جلوگیری بعمل آمده و تعادل بین عرضه و تقاضا فراهم خواهد شد.
- ۶- شرکت از نظر فن آوری به تجهیزات مدرن ارتقاء یافته، سیستم ها و بانکهای اطلاعاتی و نیروی انسانی ورزیده تجهیز شده، گردش کار، قوانین و مقررات در جهت تحول اداری و تکریم ارباب رجوع، بروکراسی زدایی شده و برای استفاده از ظرفیتهای و منابع، انگیزه خدمت و بهره وری از کار و سرمایه فراهم شده است.

سیاست های کلی مرتبط بخش آب در سند چشم انداز:

- ۱- ایجاد نظام جامع مدیریت در کل چرخه آب بر اساس اصول توسعه پایدار و آمایش سرزمین در حوضه های آبریز کشور.
- ۲- ارتقاء بهره وری و توجه به ارزش اقتصادی و امنیتی و سیاسی آب در استحصال، عرضه، نگهداری و مصرف آب.
- ۳- افزایش میزان استحصال آب و به حداقل رساندن ضایعات طبیعی و غیر طبیعی آب در کشور از هر طریق ممکن.
- ۴- تدوین برنامه های جامع به منظور رعایت تناسب در اجرای طرح های سد، آبخیز داری و آبخوان داری، شبکه های آبیاری، تجهیز و تسطیح اراضی، حفظ کیفیت آب، مقابله با خشکسالی و پیشگیری از سیلاب.
- ۵- مهار آب هایی که از کشور خارج می شوند و اولویت استفاده از منابع آب های مشترک.

جدول شماره ۱-۲۵- مقادیر بارندگی استان به تفکیک حوضه های آبریز

در سال های آبی ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲

(میلیمتر)

سال حوزه	سال آبی ۱۳۹۱-۹۲	سال آبی ۱۳۹۲-۹۳	درصد تغییرات نسبت به سال قبل	دوره درازمدت	درصد تغییرات نسبت به دوره درازمدت
خلیج	۸۱۹/۴۹	۷۷۳/۲۹	-۵/۶	۵۹۲/۳۲	۳۰/۶
قره سو	۶۶۷/۸۳	۵۶۱/۴۳	-۱۵/۹	۵۹۹/۲۳	-۶/۳
گرگانرود	۶۵۱/۴۱	۴۷۲/۲۷	-۲۷/۵	۵۷۵/۲	-۱۷/۹
اترک	۳۷۳/۸۷	۲۶۰/۸۱	-۳۰/۲	۳۱۹/۱	-۱۸/۳
نکارود	۲۳۶/۸۹	۲۰۸/۸۸	-۱۱/۸	۳۲۷/۴۷	-۳۶/۲
متوسط استان	۵۳۵/۷۳	۳۹۵/۴۵	-۲۶/۲	۴۷۳/۰۹	-۱۶/۴

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان.

جدول شماره ۲-۲۵- پتانسیل منابع آب استان به همراه حجم و ضریب بهره برداری

در سال های آبی ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲

(میلیون مترمکعب)

عنوان	حجم پتانسیل (سطحی و زیرزمینی)	حجم بهره برداری		ضریب بهره برداری	
		۱۳۹۲-۹۳	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۲-۹۳	۱۳۹۱-۹۲
استان	۲۴۸۵	۲۰۰۸/۶۵۹	۲۰۶۷/۷۰۹	۸۰/۸۳	۸۳/۲

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان.

جدول شماره ۳ - ۲۵- پتانسیل منابع آب سطحی استان به همراه حجم و ضریب بهره‌برداری
در سال های آبی ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲

(میلیون مترمکعب)

ضریب بهره‌برداری		حجم بهره‌برداری		حجم پتانسیل	عنوان
۱۳۹۲-۹۳	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۲-۹۳	۱۳۹۱-۹۲		
۷۱/۸۹	۶۷/۳۰	۸۸۷/۸۳۹	۸۳۱/۲۴۱	۱۲۳۵	استان

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان.

جدول شماره ۴ - ۲۵- پتانسیل منابع آب زیرزمینی استان به همراه حجم و ضریب بهره‌برداری
در سال های آبی ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲

(میلیون مترمکعب)

ضریب بهره‌برداری		حجم بهره‌برداری		حجم پتانسیل	عنوان
۱۳۹۲-۹۳	۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۲-۹۳	۱۳۹۱-۹۲		
۹۴/۳۹	۹۴/۱۹	۱۱۷۹/۸۷	۱۱۷۷/۴۱۸	۱۲۵۰	استان

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان.

جدول شماره ۵-۲ - حجم آب مهار شده از طریق تأسیسات آبی موجود استان
در سال های آبی ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲

(میلیون مترمکعب)

حجم آب تنظیم شده		تأسیسات
۱۳۹۲-۹۳	۱۳۹۱-۹۲	
۴۶/۱	۵۳	سد وشمگیر
۳/۲	۳/۸	سد کوثر
۴/۵	۱۶/۶	سد آلاکل
۳۹/۵	۳۹/۸	سد گلستان
۱۵/۷	۱۵/۹	سد بوستان
۲/۱	۶/۴	سد دانشمند
۳	۶	سد شهید ایمری (ایمر ۱)
۲	۴	سد شهید قریانی (ایمر ۲)
۱/۵	۳	سد شهید چمران
۱/۵	۲/۵	سد شهید دستغیب
۰	۰	سد کوند
۰/۴	۱/۵	سد اینچه برون
۰	۱	سد آلما گل
۲۲	۴۷/۹	مجموع سایر سدها (سدهای کوچک)
۱۴۱/۵	۲۰۱/۴	جمع

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان.

جدول شماره ۶-۲۵- میزان مصارف آب استان به تفکیک بخش های مصرف در سال های آبی
۱۳۹۲-۹۳ و ۱۳۹۱-۹۲

(میلیون مترمکعب)

جمع	محیط زیست و تبخیر	کشاورزی و شیلات	صنعت و معدن	آب شرب	بخش های مصرف	
					۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۲-۹۳
۸۳۱/۲۴۱	۷۹/۸۸	۶۸۴/۶۵۴	۳۱/۴۸۶	۳۵/۲۲۱	۱۳۹۱-۹۲	آب های سطحی
۸۸۷/۸۳۹	۸۳/۴۰۶	۷۳۰/۷۳۲	۳۱/۵۱۱	۴۲/۱۹	۱۳۹۲-۹۳	
۱۱۷۷/۴۱۸		۹۸۰/۶۲	۳۵/۶۲۸	۱۶۱/۱۷	۱۳۹۱-۹۲	آب های زیرزمینی
۱۱۷۹/۸۷		۹۶۱/۱۷	۳۵/۸۳۲	۱۸۲/۸۶۸	۱۳۹۲-۹۳	

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان.

جدول شماره ۷-۲۵- میزان برداشت از منابع آب زیرزمینی استان گلستان
در سال های ۱۳۹۱-۹۲ و ۱۳۹۲-۹۳

(میلیون مترمکعب)

میزان برداشت	سال	منابع آب زیرزمینی
۱۱۳۴/۸۷۱۸۸	۱۳۹۱-۹۲	چاه
۱۱۵۳/۷۷	۱۳۹۲-۹۳	
۴۳/۲۳	۱۳۹۱-۹۲	قنات
۲۶/۱	۱۳۹۲-۹۳	
۲۵۲/۲۳۶	۱۳۹۱-۹۲	چشمه*
۲۵۲/۲۳۶	۱۳۹۲-۹۳	
۱۱۷۷/۴۱۸	۱۳۹۱-۹۲	جمع
۱۱۷۹/۸۷	۱۳۹۲-۹۳	

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان.

*حجم تخلیه آب چشمه در بخش آب های سطحی محاسبه و لحاظ شده است.

جدول شماره ۸ - ۲۵ - منابع آبهای زیرزمینی استان گلستان در سال های آبی ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲

سال	چاه عمیق (حلقه)	*چاه نیمه عمیق (حلقه)	**قنات (رشته)	***چشمه
۱۳۹۱-۹۲	۷۲۸۴	۱۱۲۱۸	۳۰۶	۸۶۸۹
۱۳۹۲-۹۳	۷۶۰۴	۱۲۷۶۵	۳۰۶	۸۶۸۹

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان.

*ضمناً" تعداد ۱۶۸۲۱ حلقه چاه غیر مجاز شناسایی گردیده است.

**از ۳۰۶ رشته قنات استان تعداد ۱۵۲ رشته فعال می باشد.

***تعداد چشمه ها شامل تمام چشمه ها بدون توجه به آبدهی آنها و بر اساس نتایج مربوط به آخرین آماربرداری منابع آب استان می باشد.

جدول شماره ۹- ۲۵ - شاخص های عمومی بخش آب در استان گلستان در سال های آبی ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲

(درصد)

سال	*نسبت آبهای ذخیره شده به آبهای سطحی	شاخص بهره برداری از آبهای سطحی به کل آبهای سطحی	شاخص بهره برداری از آبهای زیرزمینی به کل آبهای زیرزمینی
۱۳۹۱-۹۲	۲۲/۷	۶۷/۳	۹۴/۱۹
۱۳۹۲-۹۳	۲۷/۸	۷۱/۸۹	۹۴/۳۹

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان.

*نسبت آبهای ذخیره شده در یک سال آبی به کل آبهای سطحی جریان یافته در آن سال لحاظ شده است. در سالهای گذشته مبنای محاسبات نسبت آبهای ذخیره شده در یک سال آبی به پتانسیل آبهای سطحی بوده است.

جدول شماره ۱۰ - ۲۵ - عملکرد شاخص های هدف کمی بخش آب بر اساس سند ملی توسعه استان گلستان در سال های آبی ۹۲-۱۳۹۱ و ۹۳-۱۳۹۲

۱۳۹۲-۹۳	۱۳۹۱-۹۲	واحد اندازه گیری	عنوان شاخص های هدف کمی
۷۱/۸۹	۶۷/۳	درصد	نسبت بهره برداری از منابع آب سطحی به کل حجم آبهای قابل تجدید*
۹۴/۳۹	۹۴/۱۹	درصد	نسبت بهره برداری (برداشت) از منابع آب زیرزمینی به کل حجم آبهای قابل تجدید و استحصال زیرزمینی*
۴۹/۱۵	۴۹/۱۵	درصد	نسبت آب قابل تنظیم به آب قابل تجدید

مأخذ: شرکت سهامی آب منطقه ای گلستان.

* شاخص بهره برداری از آبهای سطحی نسبت به پتانسیل کل آبهای سطحی محاسبه شده است. همچنین شاخص بهره برداری از آبهای زیرزمینی نسبت به پتانسیل کل آبهای زیرزمینی محاسبه گردیده است.

۲۶- صنعت و معدن**صنعت**

فعالیت های صنعتی مظهر ارزش افزوده مواد خام و استراتژی آرمانی برای دستیابی به توسعه پایدار و قدرت اقتصادی و فنی به شمار می روند.

نتایج طرح آمارگیری از کارگاه های صنعتی ده نفر کارکن و بیشتر سال ۱۳۹۱ نشان می دهد که در این سال تعداد ۳۲۸ کارگاه صنعتی ده نفر کارکن و بیشتر در استان به فعالیت صنعتی اشتغال داشته اند. از این تعداد ۹۷ درصد (۳۱۷ واحد) در مالکیت بخش خصوصی و ۳ درصد (۱۱ واحد) در مالکیت بخش عمومی بوده است.

تعداد کل شاغلان کارگاه های صنعتی ده نفر کارکن و بیشتر استان گلستان در سال ۱۳۹۱ برابر ۱۳۸۸۰ نفر که ۹۸/۶ درصد آنان با مزد و حقوق بگیر و ۱/۴ درصد بدون مزد و حقوق بوده اند (جدول ۱-۲۶).

- ارزش افزوده

ارزش افزوده کارگاه های صنعتی ده نفر کارکن و بیشتر استان در سال ۱۳۹۱ با ۴۲ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۴۷۷۴۷۲۰ میلیون ریال رسیده و میزان سرمایه گذاری آن به ۵۰۲۷۶۱ میلیون ریال رسیده است (جدول ۱-۲۶).

ارزش افزوده صنعت استان در سال ۱۳۹۱، معادل ۶۹۹۳/۱ میلیارد ریال و ۷/۸۶ درصد از کل ارزش افزوده استان را تشکیل داده است. سهم استان از ارزش افزوده کشور ۰/۶۲ درصد بوده و در جایگاه بیست و سوم کشور قرار گرفته است. استان های تهران، خوزستان و اصفهان به ترتیب رتبه های اول تا سوم را داشتند.

- جواز تأسیس و پروانه های بهره برداری صادره

در سال ۱۳۹۲، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان تعداد ۲۹۵ فقره جواز تأسیس باحجم سرمایه گذاری ۱۳۸۸۲ میلیارد ریال و پیش بینی اشتغال ۶۴۴۳ نفر برای متقاضیان سرمایه گذاری در زمینه های مختلف صادر نموده است (جدول ۲-۲۶). مقایسه ارقام فوق با مدت مشابه سال قبل

نشانگر این است که تعداد جوازهای تاسیس، میزان سرمایه گذاری و اشتغال پیش بینی شده به ترتیب ۴۶، ۱۶۴ و ۴۴ درصد افزایش یافته است. بیشترین تعداد جواز تاسیس صادره در سال ۹۱ مربوط به گروه صنایع «محصولات غذایی و آشامیدنی» با ۶۳ فقره (۲۱ درصد) و کمترین آن مربوط به گروه «استخراج معادن» ۶ فقره (۲ درصد) بوده است (جدول ۳-۲۶).

در بررسی تعداد جوازهای صادره از نظر پراکندگی در شهرستانها، شهرستان آق قلا با ۷۶ فقره در رتبه اول و پس از آن شهرستانهای گرگان و گنبد کاووس به ترتیب، با تعداد ۴۶ و ۳۶ فقره در رتبه های بعدی قرار گرفته اند. همچنین بیشترین میزان پیش بینی سرمایه گذاری با ۳۴۳۰ میلیارد ریال مربوط به شهرستان آزادشهر و بالاترین اشتغال پیش بینی شده به تعداد ۱۶۸۴ نفر نیز مربوط به شهرستان آق قلا بوده است (جدول ۲-۲۶).

در بخش پروانه بهره برداری موجود استان تا پایان سال ۱۳۹۲، تعداد ۹۰۰ فقره پروانه بهره برداری صنعتی با سرمایه گذاری ۱۲۷۵۶ میلیارد ریال و اشتغال ۲۰۶۷۴ نفر در استان صادر شده است (جدول ۴-۲۶).

در بین شهرستانهای استان، بیشترین تعداد پروانه های بهره برداری موجود مربوط به شهرستان گرگان با ۱۹۷ فقره و کمترین آن در شهرستان مراوه تپه با ۶ فقره می باشد. شهرستان گرگان با سرمایه گذاری ۲۷۱۴ میلیارد ریال بالاترین حجم سرمایه گذاری و با اشتغالی ۵۱۳۷ نفر بیشترین اشتغال را در بخش صنعت داشته است (جدول ۴-۲۶).

در بخش صدور پروانه بهره برداری و مکمل استان در سال ۱۳۹۲، تعداد ۸۵ فقره پروانه بهره برداری صنعتی با سرمایه گذاری ۲۴۴۳ میلیارد ریال و اشتغال ۱۴۰۰ نفر در استان صادر شده است. مقایسه ارقام فوق با مدت مشابه سال قبل نشان می دهد که تعداد پروانه های بهره برداری صادره و میزان اشتغال آن به ترتیب ۲۷ و ۶۵ درصد افزایش یافته و میزان سرمایه گذاری در پروانه های بهره برداری صادره بیش از دو برابر شده است (جدول ۶-۲۶).

بیشترین تعداد پروانه بهره برداری صادره، سرمایه گذاری و اشتغال به تفکیک گروه های صنعتی، در این سال مربوط به گروه «محصولات غذایی و آشامیدنی» به ترتیب با ۳۳ فقره (۳۸/۸ درصد)، ۱۱۴۷ میلیارد ریال (۶۴/۹ درصد) و ۴۷۵ نفر (۳۳/۹ درصد) بوده است (جدول ۷-۲۶).

در بین شهرستان های استان، بیشترین تعداد پروانه های بهره برداری صادره مربوط به شهرستان های گرگان، آق قلا و گنبد کاووس به ترتیب با ۱۷، ۱۶ و ۱۵ فقره بوده و کمترین آن در شهرستان های رامیان، گالیکش و مراوه تپه هر کدام با یک فقره می باشد. شهرستان گرگان با سرمایه گذاری ۶۹۴ میلیارد ریال بالاترین حجم سرمایه گذاری و با اشتغالی ۴۱۰ نفر بیشترین اشتغال را در بخش صنعت داشته است (جدول ۶-۲۶).

- مروری بر وضعیت صنعتی استان

استان گلستان به لحاظ جواز تاسیس صادره در سال ۱۳۹۲، با ۲۹۵ فقره و ۱/۵ درصد سهم از کشور رتبه ۲۲ را داشته در حالی که به لحاظ میزان سرمایه و اشتغال پیش بینی شده در جوازهای صادره به ترتیب رتبه ۲۵ و ۲۱ را کسب نموده است.

متوسط سرمایه پیش بینی شده در جوازهای تاسیس صادره به ازاء هر واحد در استان ۴۷ میلیارد ریال و در کشور ۶۵ میلیارد ریال و متوسط اشتغال پیش بینی شده استان به ازاء هر واحد استان ۲۲ نفر و در کشور ۲۵ نفر می باشد (جدول ۸-۲۶).

استان گلستان به لحاظ پروانه بهره برداری صادره در سال ۱۳۹۲ رتبه ۱۹ کشور را به خود اختصاص داده است (جدول ۹-۲۶).

تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۹۲ فقره طرح با پیشرفت فیزیکی ۶۰ درصد به بالا، ۱۲۱ فقره طرح با پیشرفت فیزیکی ۴۰ درصد به بالا، ۳۱۶ فقره طرح در دست اجرا با پیشرفت بالای ۱۰ درصد و ۵۶۷ فقره طرح با پیشرفت فیزیکی زیر ۱۰ درصد وجود داشته است. پیش بینی سرمایه گذاری و اشتغال برای واحدهای دارای پیشرفت بالای ۱۰ درصد به ترتیب ۱۸۲۳۹ میلیارد ریال و ۹۷۶۳ نفر می باشد (جدول ۱۰-۲۶).

- صنایع روستایی

با وجود بیش از نیمی از جمعیت استان در مناطق روستایی، اختلاف در سطح درآمد و رفاه نسبی و برخوردای از فرصت های شغلی و توزیع نامناسب امکانات بین نقاط شهری و روستایی، رواج فعالیت های کشاورزی با بازدهی پائین، وجود نیروی کار مازاد بر فعالیت های این بخش و بیکاران فصلی در روستاها و مهاجرت روستائیان به شهرها و... لزوم ایجاد و گسترش صنایع روستایی و توجه هر چه بیشتر به روستاها به منظور ارتقاء سطح درآمد و زندگی مردم در این مناطق را ایجاب می نماید. به منظور توسعه صنایع روستایی استان، در سال ۱۳۹۲ تعداد ۱۳۱ فقره جواز تاسیس با پیش بینی اشتغال ۲۱۲۰ نفر و سرمایه گذاری ۲۷۸۰/۳ میلیارد ریال با ظرفیت اسمی ۷۵۲/۹ هزار تن توسط جهاد کشاورزی استان صادر گردیده است.

در بخش صدور پروانه های بهره برداری در سال ۱۳۹۱ تعداد ۱۸ فقره پروانه بهره برداری با حجم سرمایه گذاری ۳۹۱/۲ میلیارد ریال و ظرفیت اسمی ۱۲۷/۲ هزار تن توسط جهاد کشاورزی استان صادره گردیده که زمینه اشتغال ۴۳۲ نفر را فراهم نموده است (جدول ۱-۲۶).

جدول شماره ۱ - ۲۶ - برخی اطلاعات مربوط به کارگاه های صنعتی ده نفر کارکن و بیشتر استان گلستان تا پایان سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱

سال ۱۳۹۱	سال ۱۳۹۰	واحد	شرح
۳۱۷	۳۴۸	کارگاه	تعداد کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر
۱۱	۱۱	کارگاه	
۳۲۸	۳۵۹	کارگاه	
۱۳۶۹۲	۱۳۹۹۶	نفر	تعداد شاغلین
۱۸۹	۲۴۶	نفر	
۱۳۸۸۰	۱۴۲۴۲	نفر	
۵۰۲۷۶۱	۸۸۸۱۳۶	میلیون ریال	میزان سرمایه گذاری کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر
۴۷۷۴۷۲۰	۳۳۵۸۸۶۹	میلیون ریال	ارزش افزوده کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر

مأخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۲ - ۲۶ - تعداد، میزان سرمایه گذاری و اشتغال جواز تأسیس‌های صادره
به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

ردیف	نام شهرستان	تعداد		سرمایه گذاری		اشتغال	
		فقره	سهام (درصد)	میلیارد ریال	سهام (درصد)	نفر	سهام (درصد)
۱	آزادشهر	۱۶	۵/۴	۳۶۱۴	۲۶	۵۳۹	۸/۴
۲	آق قلا	۷۶	۲۵/۸	۳۴۳۰	۲۴/۷	۱۶۸۴	۲۶/۱
۳	بندرگز	۱۴	۴/۷	۴۶۱	۳/۳	۲۹۵	۴/۶
۴	ترکمن	۱۴	۴/۷	۵۳۳	۳/۸	۳۵۳	۵/۵
۵	رامیان	۱۴	۴/۷	۲۴۳	۱/۷	۲۱۴	۳/۳
۶	علی آباد	۳۴	۱۱/۵	۸۰۳	۵/۸	۶۱۵	۹/۵
۷	کردکوی	۱۹	۶/۴	۲۱۲	۱/۵	۲۴۴	۳/۸
۸	کلاه	۹	۳/۱	۲۰۹	۱/۵	۱۳۸	۲/۱
۹	کالیکش	۵	۱/۷	۱۳۵	۱	۳۳۲	۵/۲
۱۰	گرگان	۴۶	۱۵/۶	۲۰۴۵	۱۴/۷	۱۰۰۱	۱۵/۵
۱۱	کمیشان	۵	۱/۷	۵۵	۰/۴	۶۳	۱
۱۲	گنبد کاووس	۳۶	۱۲/۲	۲۰۸۶	۱۵	۸۷۰	۱۳/۵
۱۳	مراوه تپه	۲	۰/۷	۱۷	۰/۱	۲۲	۰/۳
۱۴	مینودشت	۵	۱/۷	۳۹	۰/۳	۷۳	۱/۱
	جمع	۲۹۵	۱۰۰	۱۳۸۸۲	۱۰۰	۶۴۴۳	۱۰۰

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۳ - ۲۶- تعداد، میزان سرمایه گذاری و اشتغال جواز تأسیس های صادره استان

به تفکیک گروه صنعت در سال ۱۳۹۲

ردیف	نام گروه صنعت	تعداد		نام گروه صنعت	سرمایه گذاری		نام گروه صنعت	اشتغال	
		فقره	سهم (درصد)		میلیارد ریال	سهم (درصد)		نفر	سهم (درصد)
۱	محصولات غذایی و آشامیدنیها	۶۳	۲۱/۴	ساخت فلزات اساسی	۴۲۹۵	۳۰/۹	محصولات غذایی و آشامیدنیها	۱۵۰۸	۲۳/۴
۲	محصولات ازلاستیک و پلاستیک	۳۳	۱۱/۲	محصولات غذایی و آشامیدنیها	۴۰۰۰	۲۸/۸	سایر محصولات کانی غیر فلزی	۹۰۰	۱۴
۳	سایر محصولات کانی غیر فلزی	۳۲	۱۰/۸	سایر محصولات کانی غیر فلزی	۱۹۴۳	۱۴	ساخت فلزات اساسی	۶۱۴	۹/۵
۴	ساخت مواد و محصولات شیمیایی	۲۷	۹/۲	محصولات ازلاستیک و پلاستیک	۷۰۰	۵	ساخت مواد و محصولات شیمیایی	۵۴۸	۸/۵
۵	محصولات فلزی فابریکی	۱۹	۶/۴	ساخت مواد و محصولات شیمیایی	۵۴۸	۴	محصولات ازلاستیک و پلاستیک	۴۷۴	۷/۴
۶	ساخت کاغذ و محصولات کاغذی	۱۸	۶/۱	ساخت کاغذ و محصولات کاغذی	۵۳۰	۳/۸	ساخت ماشین آلات و تجهیزات	۳۸۰	۵/۹
۷	سایر فعالیت های کسب و کار	۱۷	۵/۸	چوب و محصولات چوبی بجز میل	۴۰۶	۲/۹	ساخت کاغذ و محصولات کاغذی	۳۱۴	۴/۹
۸	کک و فرآورده های حاصل از نفت	۱۶	۵/۴	ساخت منسوجات	۲۹۱	۲/۱	محصولات فلزی فابریکی	۲۸۷	۴/۵
۹	چوب و محصولات چوبی بجز میل	۱۴	۴/۷	محصولات فلزی فابریکی	۲۴۰	۱/۷	کک و فرآورده های حاصل از نفت	۲۵۸	۴
۱۰	باز یافت	۹	۳/۱	کک و فرآورده های حاصل از نفت	۲۲۰	۱/۶	چوب و محصولات چوبی بجز میل	۲۴۷	۳/۸
۱۱	ساخت فلزات اساسی	۹	۳/۱	ساخت ماشین آلات و تجهیزات	۱۹۷	۱/۴	ساخت منسوجات	۲۳۰	۳/۶
۱۲	ساخت منسوجات	۹	۳/۱	سایر فعالیت های کسب و کار	۱۵۵	۱/۱	سایر فعالیت های کسب و کار	۱۹۷	۳/۱
۱۳	ساخت ماشین آلات و تجهیزات	۷	۲/۴	باز یافت	۱۰۹	۰/۸	باز یافت	۱۴۰	۲/۲
۱۴	استخراج سایر معادن	۶	۲	استخراج سایر معادن	۶۳	۰/۵	استخراج سایر معادن	۷۷	۱/۲

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۳-۲۶- تعداد، میزان سرمایه گذاری و اشتغال جواز تأسیس‌های صادره استان
به تفکیک گروه صنعت در سال ۱۳۹۲

ردیف	نام گروه صنعت	تعداد		نام گروه صنعت	سرمایه گذاری		اشتغال	
		فقره	سهم (درصد)		میلیارد ریال	سهم (درصد)	نفر	سهم (درصد)
۱۵	وسایل نقلیه موتوری	۵	۱/۷	وسایل نقلیه موتوری	۴۳	۰/۳	۵۹	۰/۹
۱۶	پوشاک و عمل آوردن پوست خز	۳	۱	پوشاک و عمل آوردن پوست خز	۳۱	۰/۲	۵۸	۰/۹
۱۷	ابزاربزشکی-دقیق-ساعت	۱	۰/۳	ابزاربزشکی-دقیق-ساعت	۲۴	۰/۲	۳۵	۰/۵
۱۸	انتشاروچاپ و تکثیر	۱	۰/۳	سایر تجهیزات حمل و نقل	۲۰	۰/۱	۳۰	۰/۵
۱۹	دباغی-چرم-کیف-چمدان-کفش	۱	۰/۳	رادیوتلوویزیون وسایل ارتباط	۱۶	۰/۱	۲۵	۰/۴
۲۰	رادیوتلوویزیون وسایل ارتباط	۱	۰/۳	سایر تجهیزات حمل و نقل	۱۶	۰/۱	۱۸	۰/۳
۲۱	سایر تجهیزات حمل و نقل	۱	۰/۳	دباغی-چرم-کیف-چمدان-کفش	۱۳	۰/۱	۱۷	۰/۳
۲۲	ماشین آلات و دستگاههای برقی	۱	۰/۳	مبلمان سایر مصنوعات	۱۰	۰/۱	۱۵	۰/۲
۲۳	ماشین آلات سایر مصنوعات	۱	۰/۳	مبلمان سایر مصنوعات	۱۰	۰/۱	۹	۰/۱
۲۴	محصولات ازتونون و تنباکو	۱	۰/۳	انتشاروچاپ و تکثیر	۳	۰/۰۲	۳	۰/۰۴
	جمع	۲۹۵	۱۰۰	جمع	۱۳۸۸۲	۱۰۰	۶۴۴۳	۱۰۰

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۴ - ۲۶ - تعداد، میزان سرمایه گذاری و اشتغال پروانه های بهره برداری موجود استان
به تفکیک شهرستان تا پایان سال ۱۳۹۲

ردیف	نام شهرستان	تعداد		سرمایه گذاری		اشتغال	
		فقره	سهم (درصد)	میلیارد ریال	سهم (درصد)	نفر	سهم (درصد)
۱	آزادشهر	۴۶	۵/۱	۳۵۱	۲/۸	۱۰۰۳	۴/۹
۲	آق قلا	۱۵۸	۱۷/۶	۱۵۰۴	۱۱/۸	۳۲۶۷	۱۵/۸
۳	بندرگز	۷۳	۸/۱	۱۱۷۶	۹/۲	۱۸۰۴	۸/۷
۴	بندر ترکمن	۲۸	۳/۱	۱۶۵	۱/۳	۳۱۰	۱/۵
۵	رامیان	۲۶	۲/۹	۱۵۰	۱/۲	۸۹۲	۴/۳
۶	علی آباد	۸۶	۹/۶	۹۲۴	۷/۲	۱۸۶۷	۹
۷	کردکوی	۶۰	۶/۷	۹۸۱	۷/۷	۱۵۳۷	۷/۴
۸	کاله	۲۷	۳	۲۲۳	۱/۸	۴۹۵	۲/۴
۹	کالیکش	۱۲	۱/۳	۱۹۴۷	۱۵/۳	۳۹۷	۱/۹
۱۰	گرگان	۱۹۷	۲۱/۹	۲۷۱۴	۲۱/۳	۵۱۳۷	۲۴/۸
۱۱	کمیشان	۱۶	۱/۸	۱۸۰	۱/۴	۴۳۲	۲/۱
۱۲	گنبد کاووس	۱۳۶	۱۵/۱	۱۶۰۹	۱۲/۶	۲۶۲۴	۱۲/۷
۱۳	مراوه تپه	۶	۰/۷	۸۷	۰/۷	۸۹	۰/۴
۱۴	مینودشت	۲۹	۳/۲	۷۴۳	۵/۸	۸۲۰	۴
	جمع	۹۰۰	۱۰۰	۱۲۷۵۶	۱۰۰	۲۰۶۷۴	۱۰۰

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۵-۲۶ - تعداد، میزان سرمایه گذاری و اشتغال پروانه های بهره برداری موجود

به تفکیک گروه صنعت تا پایان سال ۱۳۹۲

ردیف	نام گروه صنعت	تعداد		نام گروه صنعت	سرمایه گذاری		اشتغال	
		فقره	سهام (درصد)		میلیارد ریال	سهام (درصد)	نفر	سهام (درصد)
۱	محصولات غذایی و آشامیدنیها	۲۷۶	۳۰/۷	محصولات غذایی و آشامیدنیها	۴۸۵۱	۳۸	۷۸۸۸	۳۸/۲
۲	سایر محصولات کانی غیر فلزی	۲۰۰	۲۲/۲	سایر محصولات کانی غیر فلزی	۳۱۷۵	۲۴/۹	۳۹۵۸	۱۹/۱
۳	محصولات ازلاستیک و پلاستیک	۸۷	۹/۷	ساخت مواد و محصولات شیمیائی	۹۴۱	۷/۴	۱۲۹۳	۶/۳
۴	ساخت ماشین آلات و تجهیزات	۵۹	۶/۶	چوب و محصولات چوبی بجز میل	۸۰۱	۶/۳	۱۲۹۱	۶/۲
۵	ساخت مواد و محصولات شیمیائی	۴۹	۵/۴	ساخت فلزات اساسی	۷۴۸	۵/۹	۱۲۳۵	۶
۶	محصولات فلزی فابریکی	۴۲	۴/۷	محصولات ازلاستیک و پلاستیک	۶۵۶	۵/۱	۱۰۶۲	۵/۱
۷	چوب و محصولات چوبی بجز میل	۳۵	۳/۹	محصولات از توتون و تنباکو	۴۰۰	۳/۱	۶۶۷	۳/۲
۸	ساخت منسوجات	۳۰	۳/۳	ساخت منسوجات	۲۲۴	۱/۸	۶۱۵	۳
۹	ساخت کاغذ و محصولات کاغذی	۲۹	۳/۲	محصولات فلزی فابریکی	۱۹۶	۱/۵	۵۵۸	۲/۷
۱۰	ساخت فلزات اساسی	۲۱	۲/۳	ساخت کاغذ و محصولات کاغذی	۱۸۸	۱/۵	۴۸۱	۲/۳
۱۱	ماشین آلات و دستگاههای برقی	۱۵	۱/۷	ساخت ماشین آلات و تجهیزات	۱۸۳	۱/۴	۴۶۶	۲/۳
۱۲	باز یافت	۱۲	۱/۳	ماشین آلات و دستگاههای برقی	۹۰	۰/۷	۳۳۵	۱/۶
۱۳	میلان سایر مصنوعات	۱۱	۱/۲	باز یافت	۶۸	۰/۵	۱۵۷	۰/۸
۱۴	پوشاک و عمل آوردن پوست خز	۶	۰/۷	کک و فراورده های حاصل از نفت	۶۸	۰/۵	۱۵۰	۰/۷

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۵-۲۶ - تعداد، میزان سرمایه گذاری و اشتغال پروانه های بهره برداری موجود

به تفکیک گروه صنعت تا پایان سال ۱۳۹۲

ردیف	نام گروه صنعت	تعداد		نام گروه صنعت	سرمایه گذاری		اشتغال	
		فقره	سهم (درصد)		نام گروه صنعت	میلیارد ریال	سهم (درصد)	نفر
۱۵	کک و فرآورده های حاصل از نفت	۶	۰/۷	انتشار و چاپ و تکثیر	۴۴	۰/۳	۱۳۶	۰/۷
۱۶	وسایل نقلیه موتوری	۶	۰/۷	مبلمان سایر مصنوعات	۳۳	۰/۳	۱۰۹	۰/۵
۱۷	انتشار و چاپ و تکثیر	۴	۰/۴	ابزار پزشکی - اپتیکی - دقیق - ساعت	۲۹	۰/۲	۶۴	۰/۳
۱۸	سایر تجهیزات حمل و نقل	۴	۰/۴	ماشین آلات دفتری و حسابداری	۱۸	۰/۱	۶۳	۰/۳
۱۹	ابزار پزشکی - اپتیکی - دقیق - ساعت	۳	۰/۳	وسایل نقلیه موتوری	۱۶	۰/۱	۵۶	۰/۳
۲۰	دباغی - چرم - کیف - چمدان - کفش	۱	۰/۱	سایر تجهیزات حمل و نقل	۱۴	۰/۱	۴۱	۰/۲
۲۱	رادیو تلویزیون و وسایل ارتباط	۱	۰/۱	پوشاک و عمل آوردن پوست خز	۵	۰	۲۵	۰/۱
۲۲	ساخت مبلمان، مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر	۱	۰/۱	ساخت مبلمان، مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر	۴	۰	۱۱	۰/۱
۲۳	ماشین آلات دفتری و حسابداری	۱	۰/۱	رادیو تلویزیون و وسایل ارتباط	۳	۰	۹	۰
۲۴	محصولات از توتون و تنباکو	۱	۰/۱	دباغی - چرم - کیف - چمدان - کفش	۰	۰	۴	۰
	جمع	۹۰۰	۱۰۰	جمع	۱۲۷۵۶	۱۰۰	۲۰۶۷۴	۱۰۰

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۶-۲۶ - تعداد، میزان سرمایه گذاری و اشتغال پروانه های بهره برداری صادره
به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

ردیف	نام شهرستان	تعداد		سرمایه گذاری		اشتغال	
		فقره	سهام (درصد)	میلیارد ریال	سهام (درصد)	نفر	سهام (درصد)
۱	آزادشهر	۶	۷/۱	۳۶	۱/۵	۵۳	۳/۸
۲	آق قلا	۱۶	۱۸/۸	۲۳۵	۹/۶	۱۸۷	۱۳/۴
۳	بندرگز	۶	۷/۱	۷۸	۳/۲	۳۹	۲/۸
۴	بندر ترکمن	-	-	-	-	-	-
۵	رامیان	۱	۱/۲	۱	۰	۱۶	۱/۱
۶	علی آباد	۷	۸/۲	۱۴۲	۵/۸	۷۱	۵/۱
۷	کردکوی	۸	۹/۴	۳۹۸	۱۶/۳	۱۲۲	۸/۷
۸	کلانه	۴	۴/۷	۹۹	۴	۴۰	۲/۹
۹	کالیگش	۱	۱/۲	۲۰	۰/۸	۴۶	۳/۳
۱۰	گرگان	۱۷	۲۰	۶۹۴	۲۸/۴	۴۱۰	۲۹/۳
۱۱	گمیشان	-	-	-	-	-	-
۱۲	گنبد کاووس	۱۵	۱۷/۶	۶۴۸	۲۶/۵	۳۰۴	۲۱/۷
۱۳	مراوه تپه	۱	۱/۲	۱۵	۰/۶	۱۰	۰/۷
۱۴	مینودشت	۳	۳/۵	۷۷	۳/۲	۱۰۲	۷/۳
	جمع	۸۵	۱۰۰	۲۴۴۳	۱۰۰	۱۴۰۰	۱۰۰

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۷ - ۲۶ - تعداد، میزان سرمایه گذاری و اشتغال پروانه های بهره برداری صادره
به تفکیک گروه صنعت در سال ۱۳۹۲

ردیف	نام گروه صنعت	تعداد		نام گروه صنعت	سرمایه گذاری		اشتغال	
		فقره	سهام (درصد)		میلیارد ریال	سهام (درصد)	نفر	
۱	محصولات غذایی و آشامیدنیها	۳۳	۳۸/۸	محصولات غذایی و آشامیدنیها	۱۱۴۷	۶۴/۹	۴۷۵	۳۳/۹
۲	سایر محصولات کانی غیر فلزی	۱۸	۲۱/۲	ساخت مواد و محصولات شیمیایی	۵۵۴	۲۲/۷	۳۳۶	۲۴
۳	ساخت مواد و محصولات شیمیایی	۸	۹/۴	چوب و محصولات چوبی بجز میل	۲۸۷	۱۱/۷	۲۳۵	۱۶/۸
۴	ساخت کاغذ و محصولات کاغذی	۴	۴/۷	سایر محصولات کانی غیر فلزی	۲۲۴	۹/۲	۸۳	۵/۹
۵	ساخت ماشین آلات و تجهیزات	۴	۴/۷	محصولات از لاستیک و پلاستیک	۸۲	۳/۴	۸۲	۵/۹
۶	محصولات از لاستیک و پلاستیک	۴	۴/۷	ساخت فلزات اساسی	۵۱	۲/۱	۴۸	۳/۴
۷	محصولات فلزی فابریکی	۴	۴/۷	ساخت کاغذ و محصولات کاغذی	۵۱	۲/۱	۴۶	۳/۳
۸	انتشار و چاپ و تکثیر	۲	۲/۴	ساخت ماشین آلات و تجهیزات	۱۸	۰/۷	۳۴	۲/۴
۹	ساخت فلزات اساسی	۲	۲/۴	محصولات فلزی فابریکی	۱۵	۰/۶	۳۰	۲/۱
۱۰	باز یافت	۱	۱/۲	کک و فرآورده های حاصل از نفت	۸	۰/۳	۱۱	۰/۸
۱۱	چوب و محصولات چوبی بجز میل	۱	۱/۲	ساخت میلمان، مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر	۴	۰/۱	۱۰	۰/۷
۱۲	ساخت میلمان، مصنوعات طبقه بندی نشده در جای دیگر	۱	۱/۲	باز یافت	۳	۰/۱	۱۰	۰/۷
۱۳	ساخت منسوجات	۱	۱/۲	انتشار و چاپ و تکثیر	۰	۰	۰	۰
۱۴	سایر تجهیزات حمل و نقل	۱	۱/۲	ساخت منسوجات	۰	۰	۰	۰
۱۵	کک و فرآورده های حاصل از نفت	۱	۱/۲	سایر تجهیزات حمل و نقل	۰	۰	۰	۰
	جمع	۸۵	۱۰۰	جمع	۲۴۴۳	۱۰۰	۱۴۰۰	۱۰۰

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۸ - ۲۶ - سهم و رتبه استان در کشور براساس جواز تاسیس صادره در سال ۱۳۹۲

جواز تاسیس			شرح
تعداد (فقره)	سرمایه (میلیارد ریال)	اشتغال (نفر)	
۲۹۵	۱۳۸۸۴	۶۴۴۳	استان
۱۸۷۶۷	۱۲۱۹۴۹۸	۴۷۶۹۴۰	کشور
۱/۵	۱/۳	۱/۳	سهم (درصد)
۲۲	۲۵	۲۱	رتبه

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۹ - ۲۶ - رتبه استان در کشور براساس پروانه بهره برداری صادره در سال ۱۳۹۲

پروانه بهره برداری			شرح
تعداد (فقره)	سرمایه (میلیارد ریال)	اشتغال (نفر)	
۸۵	۲۴۴۳	۱۴۰۰	استان
۴۴۸۶	۲۶۱۱۴۳	۱۴۵۲۶۷	کشور
۱/۸	۰/۹	۰/۹	سهم (درصد)
۱۹	۲۰	۲۳	رتبه

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۱۰ - ۲۶ - طرحهای صنعتی در دست اجرا به تفکیک پیشرفت فیزیکی تا پایان سال ۱۳۹۲

اشتغال		سرمایه گذاری		تعداد		شرح
سهم از کل (درصد)	نفر	سهم از کل (درصد)	میلیارد ریال	سهم از کل (درصد)	فقره	
۵/۵	۱۳۸۷	۲/۶	۱۳۳۶	۱۰/۴	۹۲	بالای ۶۰٪
۱۰/۱	۲۵۳۱	۵/۳	۲۷۳۱	۳۸/۳	۱۲۱	بالای ۴۰٪
۳۹	۹۷۶۳	۳۵/۶	۱۸۲۳۹	۳۵/۸	۳۱۶	بالای ۱۰٪
۶۰/۹	۱۵۲۳۰	۶۴/۴	۳۲۹۷۴	۶۴/۲	۵۶۷	زیر ۱۰٪
۱۰۰	۲۴۹۹۳	۱۰۰	۵۱۲۱۳	۱۰۰	۸۸۳	کل (۹۹ تا ۱۰۰)

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۱۱-۲۶ جدول اطلاعات مجوزهای صادره مدیریت صنایع روستایی سازمان جهاد کشاورزی و واحدهای به تولید رسیده تا پایان سال ۱۳۹۲

واحد های به تولید رسیده در سال ۱۳۹۲	کل واحدهای به تولید رسیده	طرح های نیمه تمام یا پیشرفت فیزیکی تا پایان سال ۱۳۹۲		جواز تاسیس در سال ۱۳۹۲	کل جواز تاسیس	نوع فعالیت	نوع صنعت
		۲۰ درصد	۲۱-۹۹ درصد				
۵	۴۴	۸	۸۵	۲۸	۹۳	تعداد (فقره)	صنایع تبدیلی باغی
۱۲۵/۴	۳۴۳/۴	۶۲/۸	۱۵۳۸/۲	۶۵۶/۸	۱۶۰۰/۳	سرمایه ثابت (میلیارد ریال)	
۸۴	۶۹۹	۱۴۳	۱۴۸۳	۴۷۶	۱۶۲۶	اشتغال (نفر)	
۱۷/۸	۱۲۹/۸	۳۲/۴	۲۰۹/۴	۴۲/۶	۲۴۷۹	ظرفیت اسمی (هزار تن)	
۲۱	۱۴۶/۱	۳۵/۴	۲۲۹/۴	۵۶/۱	۲۷۲۶	جذب مواد خام (هزار تن)	
۸	۶۰	۱۹	۱۳۳	۷۴	۱۵۲	تعداد (فقره)	صنایع تبدیلی دامی
۲۲۹/۶	۱۱۰۸/۲	۴۹۲	۲۸۱۱/۵	۱۴۶۶/۷	۳۳۳۰	سرمایه ثابت (میلیارد ریال)	
۳۱۵	۱۶۹۱	۴۸۳	۲۸۴۷	۱۱۲۸	۳۳۳۰	اشتغال (نفر)	
۹۷/۷	۷۲۶/۴	۱۲۴	۱۲۴۴/۵	۵۵۹/۸	۱۳۶۸/۵	ظرفیت اسمی (هزار تن)	
۹۵/۳	۸۴۲/۸	۱۳۶	۱۳۶۸/۵	۵۹۲	۱۵۰۴/۵	جذب مواد خام (هزار تن)	
۵	۱۰۴	۲۹	۷۸	۲۶	۱۰۷	تعداد (فقره)	صنایع تبدیلی زراعی
۳۶/۲	۴۰۶/۹	۲۴۹/۱	۱۳۴۰/۶	۵۳۷/۲	۱۵۸۹/۸	سرمایه ثابت (میلیارد ریال)	
۳۳	۸۲۱	۴۴۷	۱۱۳۸	۴۲۵	۱۵۸۵	اشتغال (نفر)	
۱۱/۶	۳۴۳/۵	۹۰/۵	۳۱۹	۹۰/۴	۴۰۶/۶	ظرفیت اسمی (هزار تن)	
۱۹/۵	۴۵۷/۱	۹۹/۵	۳۴۰	۱۸۰/۲	۴۴۹/۶	جذب مواد خام (هزار تن)	

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۱۱-۲۶ جدول اطلاعات مجوزهای صادره مدیریت منابع روستایی سازمان جهاد کشاورزی و واحدهای به تولید رسیده تا پایان سال ۱۳۹۲

واحد‌های به تولید رسیده در سال ۱۳۹۲	کل واحدهای به تولید رسیده	طرح‌های نیمه تمام یا پیشرفت فیزیکی تا پایان سال ۱۳۹۲		جواز تاسیس در سال ۱۳۹۲	کل جواز تاسیس	نوع فعالیت	نوع صنعت
		۲۰ درصد	۲۱-۹۹ درصد				
۰	۲	۲	۱۴	۳	۱۶	تعداد (فقره)	صنایع تبدیلی شیلات
۰	۱۱/۶	۲۱/۱	۶۹۱/۷	۱۱۸/۸	۷۱۲/۸	سرمایه ثابت (میلیارد ریال)	
۰	۲۲	۶۵	۴۵۲	۹۱	۵۱۷	اشتغال (نفر)	
۰	۲/۷	۵/۵	۱۳۵/۴	۶۰	۱۴۰/۵	ظرفیت اسمی (هزار تن)	
۰	۲/۷	۶	۱۴۸/۴	۶۱/۲	۱۵۴/۵	جذب مواد خام (هزار تن)	
۱۸	۲۱۰	۵۸	۳۱۰	۱۳۱	۳۶۸	تعداد (فقره)	جمع
۳۹۱/۲	۱۸۷۰/۲	۸۲۴/۳	۶۳۸۲/۱	۲۷۸۰/۳	۷۲۰۶/۲	سرمایه ثابت (میلیارد ریال)	
۴۳۲	۳۲۳۳	۱۱۳۸	۵۹۲۰	۲۱۲۰	۷۰۵۸	اشتغال (نفر)	
۱۲۷/۲	۱۲۰۱/۴	۲۵۲/۵	۱۹۰۸/۴	۷۵۲/۹	۲۱۶۱	ظرفیت اسمی (هزار تن)	
۱۳۵/۸	۱۴۴۸/۸	۲۷۷/۵	۲۰۸۶/۳	۸۸۹/۶	۲۳۷۷	جذب مواد خام (هزار تن)	

مأخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان گلستان.

- صنایع دستی

صنایع دستی به بخشی از صنعت گفته می‌شود که با بهره‌گیری از مواد اولیه و انجام کارهای اساسی به کمک دست و افزار دستی در مراحل مختلف منجر به ساخت محصولاتی شود که هر کدام از این محصولات به شکلی ذوق هنری و خلاقیت فکری سازنده آن را به نمایش بگذارد.

صنایع دستی استان شامل انواع قالی، قالیچه و پستی، چادر شب بافی، جاجیم بافی، سوزن دوزی، گلیم بافی، نم‌مالی، معرق و نقاشی مینیاتور و ... می‌باشد.

تعداد صنعتگران دارای مجوز استان از ابتدای سال ۱۳۷۷ تا پایان سال ۱۳۹۲ حدود ۱۸۴۹۲ نفر می‌باشد. در سال ۱۳۹۲ تعداد مجوزهای صادر شده برای صنعتگران خانگی و کارگاه‌های صنایع دستی به ترتیب ۱۹۶۴ و ۱۷ مجوز بوده است که در این میان، شهرستان‌های گرگان، گنبد کاووس و علی‌آباد به ترتیب با اختصاص ۳۳، ۱۵ و ۱۱/۵ درصد بیشترین تعداد صنعتگران خانگی را دارا می‌باشند (جدول ۱۲-۲۶).

با توجه به نقش مهمی که صنایع دستی در ایجاد فرصت‌های شغلی، رشد درآمد خانوارها و درآمد ارزی کشور دارد، توسعه آن با بهره‌گیری از امکانات داخلی قابل توجه است. مضافاً اینکه توسعه این فعالیت‌ها به سرمایه‌زیادی نیاز ندارد و از طریق آموزش‌های کوتاه‌مدت نیز می‌توان به ارتقاء کیفیت و ارزش افزوده این تولیدات دست یافت.

جدول شماره ۱۲-۲۶- تعداد مجوزهای صادره شده برای صنعتگران خانگی و کارگاههای صنایع دستی

به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

عنوان	آق قلا	آراده شهر	بندرگز	تورکمن	راسیان	علی آباد	گردکوی	کلاکه	کالیچین	گرگان	گیشان	مجنید کاروس	مراوه تپه	مینودشت	استان
سفالگری و سرامیک	تعداد کارگاه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۱
	تعداد صنعتگران	۱	۰	۰	۰	۱۵	۰	۰	۰	۱۰۴	۰	۰	۰	۰	۱۲۰
زیورآلات تورکمن	تعداد کارگاه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	تعداد صنعتگران	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰	۰	۳
کلیم بافی و پلاس بافی	تعداد کارگاه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	تعداد صنعتگران	۴۸	۴	۵	۴۲	۱	۵۳	۱۸	۴	۵۴	۰	۵۹	۰	۴۳	۳۳۱
چادر کلیم بافی و ابریشم بافی	تعداد کارگاه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	تعداد صنعتگران	۰	۴	۰	۰	۲۸	۲	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۷	۴۵
جاجیم بافی	تعداد کارگاه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	تعداد صنعتگران	۰	۷	۰	۰	۵۳	۲۱	۲	۰	۳۲	۰	۰	۰	۱	۱۱۶
سوزن دوزی دستی	تعداد کارگاه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	تعداد صنعتگران	۲۱	۳۵	۰	۱۰۸	۱	۳۰	۱۷	۸۹	۱۲۲	۰	۱۸۸	۰	۳۳	۶۴۴
نوار بافی کتول	تعداد کارگاه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	تعداد صنعتگران	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۴
سایر	تعداد کارگاه	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰	۰	۸	۰	۴	۰	۰	۱۶
	تعداد صنعتگران	۶	۹	۱۲	۲۰	۱	۱۰۳	۵۱	۹	۳۳۵	۰	۴۹	۰	۱۰۶	۷۰۱
جمع	تعداد کارگاه	۰	۰	۰	۲	۰	۲	۰	۰	۹	۰	۴	۰	۰	۱۷
	تعداد صنعتگران	۷۶	۵۹	۱۷	۱۷۱	۸۴	۲۳۶	۸۸	۱۰۶	۶۵۰	۰	۲۹۷	۰	۱۹۰	۱۹۶۴

مأخذ: اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان گلستان

- شهرک‌ها و نواحی صنعتی

شهرک‌ها و نواحی صنعتی که با هدف رشد و توسعه واحدهای صنعتی در فضایی مناسب و برای پرهیز از تخریب اراضی کشاورزی و رعایت اصول زیست محیطی ایجاد می‌شوند بیش از هر جای دیگر ایران در استان‌های شمالی کشور (با توجه به ساختار کشاورزی آنها) معنی و مفهوم پیدا می‌کنند.

با اجرای سیاست احداث شهرک‌های صنعتی در اطراف شهرها و نواحی روستایی، دستیابی به اهدافی چون: سازماندهی تولید، دسترسی آسان به بازار، بهره‌گیری از امکانات زیربنایی و پشتیبانی (راه، آب، برق و ...) در جهت کاهش دادن هزینه‌های ثابت و جاری واحدهای صنعتی با جلوگیری از تمرکز ناموزون صنایع در محدوده شهرها و آثار زیست محیطی ناشی از استقرار صنایع و به تبع آن استفاده بهینه از سرمایه‌گذاری تسهیل می‌گردد.

مساحت کل شهرک‌های صنعتی استان ۱۸۵۰/۹ هکتار می‌باشد که شهرستان آق‌قلا با ۱۱۷۵ هکتار بیشترین وسعت شهرک صنعتی و شهرستان رامیان با ۳۲ هکتار کمترین وسعت شهرک صنعتی را به خود اختصاص داده است.

تا پایان سال ۱۳۹۲ کل واحدهای صنعتی مستقر در ۱۳ شهرک صنعتی استان ۷۳۰ واحد بوده که از کل واحدهای صنعتی مستقر ۱۲۵ واحد صنعتی در حال ساخت، ۴۳۰ واحد در حال بهره‌برداری و ۱۷۵ واحد زمین بدون پیشرفت فیزیکی می‌باشند. شهرک صنعتی آق‌قلا با ۲۲۰ واحد (۳۰ درصد)، بیشترین تعداد واحدهای صنعتی مستقر را دارا می‌باشد.

مساحت واحدهای در حال ساخت و ساز حدود ۷۶/۱۵ هکتار، مساحت واحدهای بهره‌برداری حدود ۱۸۵/۸۳ هکتار و مساحت زمین (بدون پیشرفت فیزیکی) حدود ۹۵/۷۲ هکتار بوده است (جدول ۱۳-۲۶).

مساحت کل نواحی صنعتی روستایی استان ۱۸۹/۵۸ هکتار بوده که شهرستان کلاله با اختصاص ۵۲/۱ هکتار با دو ناحیه صنعتی، بیشترین مساحت نواحی صنعتی روستایی استان را به خود اختصاص داده است.

تعداد کل واحدهای صنعتی مستقر در نواحی صنعتی استان مجموعاً ۲۳۰ واحد می‌باشد که در این میان ناحیه صنعتی آقچلی آزاد شهر با ۴۷ واحد بالاترین رقم را از لحاظ تعداد واحدهای صنعتی مستقر دارا می‌باشد (جدول ۱۴-۲۶).

از مجموع ۲۴ شهرک و ناحیه صنعتی مصوب استان، میزان برخورداری از امکانات زیربنایی همچون آب، برق، گاز، تلفن، اینترنت و تصفیه خانه فاضلاب به ترتیب ۲۰، ۲۳، ۱۴، ۱۵، ۹ و ۱۰ شهرک و ناحیه صنعتی بوده است. شهرکهای صنعتی آق قلا، بندرگز، علی آباد، گنبد کاووس و مینودشت و همچنین نواحی صنعتی آقچلی آزادشهر، بناور گمیشان، گز غربی بندرگز و هزارجریبی گرگان از تمامی امکانات زیربنایی نامبرده برخوردارند (جدول ۱۵-۲۶).

جدول شماره ۱۳ - ۲۶ - اطلاعات مربوط به شهرک‌های صنعتی استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۲

ردیف	نام شهرک	شهرستان	فاصله تا مرکز استان (کیلومتر)	مساحت شهرک (هکتار)	مساحت صنعتی (هکتار)	کل واحدهای صنعتی مستقر	مساحت واگذاری (هکتار)	واحدهای در حال ساخت و ساز		
								تعداد واحد	مساحت (هکتار)	تعداد پرسنل (فقر)
۱	آزاد شهر	آزاد شهر	۸۲	۶۵	۵۳	۳۰	۲۱/۹۲	۹	۶/۰۷	۱۰۶
۲	آق قلا	آق قلا	۱۶	۱۶۸/۴	۱۲۳/۶	۲۱۷	۸۳/۹۲	۳۱	۱۸/۶۳	۴۸۵
۳	گرگان ۳									
۴	بندرگز	بندرگز	۴۰	۷۳	۴۹/۱	۷۷	۴۰/۹۱	۱۲	۸/۷۱	۲۵۰
۵	بندر ترکمن	ترکمن	۴۴	۵۰	۳۳/۲	۴۲	۲۱/۵۷	۱۱	۴/۹۰	۲۱۳
۶	رامیان	رامیان	۷۴	۳۲	۲۴/۸	۲۳	۱۲/۶۳	۱۱	۵/۳۳	۲۲۳
۷	علی آباد	علی آباد	۴۵	۷۱	۳۶/۲	۷۲	۳۲/۱۸	۶	۱/۴۹	۷۷
۸	گردکوی	گردکوی	۲۷	۶۲	۴۱/۸	۵۴	۲۰/۹۵	۷	۴/۳۵	۱۰۸
۹	گرگان ۱	گرگان	۱۶	۴۰/۲	۲۸/۹	۱۳	۱۲/۲۸	۱۰	۱۰/۱۸	۲۳۰
۱۰	گرگان ۲									
۱۱	گنبد	گنبد کاووس	۱۰۲	۱۰۰/۶	۸۲/۱	۱۰۷	۶۹/۰۳	۷	۷/۲۷	۱۰۱
۱۲	مراوه تپه	مراوه تپه	۲۰۲	۱۰۰	۱۸	۵	۴/۴۳	۰	۰	۰
۱۳	مینودشت	مینودشت	۹۳	۴۱/۵	۲۹	۴۱	۲۰/۶۲	۶	۳/۰۴	۱۴۳
		جمع	۸۰۰	۱۸۵۰/۹	۶۲۹/۸	۷۳۰	۳۵۷/۷	۱۲۵	۷۶/۱۵	۲۲۳۸

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۱۳-۲۶-اطلاعات مربوط به شهرک‌های صنعتی استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۲

ردیف	نام شهرک	شهرستان	واحدهای بهره برداری			زمین بدون پیشرفت فیزیکی		
			تعداد واحد	مساحت (هکتار)	تعداد (نفر)	تعداد واحد	مساحت (هکتار)	تعداد (نفر)
۱	آزاد شهر	آزاد شهر	۸	۲/۱۸	۱۱۱	۱۳	۱۳/۶۷	۱۸
۲	آق قلا	آق قلا	۱۷۲	۵۵/۷۵	۳۰۱۰	۱۴	۹/۵۳	۲۶۳۴
۳	گرگان ۳		۰	۰	۰	۰	۰	۰
۴	بندرگز	بندرگز	۵۸	۲۹/۵۶	۱۳۰۷	۷	۲/۶۴	۲۲۹
۵	بندر ترکمن	ترکمن	۸	۴/۲۸	۱۶۹	۲۳	۱۲/۳۸	۸۸
۶	رامیان	رامیان	۰	۰	۰	۱۲	۷/۲۹	۰
۷	علی آباد	علی آباد	۵۲	۲۲/۱۱	۷۷۷	۱۴	۸/۵۸	۳۴۲
۸	کردکوی	کردکوی	۱۷	۶/۶۷	۲۸۴	۳۰	۹/۹۱	۳۱۶
۹	گرگان ۱	گرگان	۱	۰/۶۹	۲۵	۲	۱/۴۰	۴
۱۰	گرگان ۲		۲۳	۶/۷۳	۵۴۰	۱۱	۴/۳۴	۳۷۱
۱۱	کنبد	کنبد گاووس	۶۱	۳۹/۳۳	۱۰۰۵	۳۹	۲۲/۴۲	۳۸۴
۱۲	مراوه تپه	مراوه تپه	۲	۳/۵۹	۳۳	۳	۰/۸۳	۰
۱۳	مینودشت	مینودشت	۲۸	۱۴/۹	۷۱۶	۷	۲/۶۸	۵۱
جمع			۴۳۰	۱۸۵/۸۳	۷۹۷۷	۱۷۵	۹۵/۷۲	۴۳۳۷

مأخذ: شرکت شهرک‌های صنعتی استان گلستان.

جدول شماره ۱۴-۲۶ - اطلاعات مربوط به نواحی صنعتی روستایی استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۲

ردیف	نام ناحیه	شهرستان	فاصله تا مرکز استان (کیلومتر)	مساحت ناحیه (هکتار)	مساحت صنعتی (هکتار)	کل واحدهای صنعتی مستقر	مساحت واگذاری (هکتار)	واحدهای در حال ساخت و ساز		
								تعداد پرسنل (نفر)	مساحت (هکتار)	تعداد واحد
۱	آقچلی	آزادشهر	۸۶	۲۰	۱۵/۱۱	۴۷	۱۵/۱۱	۳	۰/۸۴	۵۴
۲	گز غربی	بندرگز	۵۳	۱۱/۹	۹/۵	۲۳	۸/۸۸	۱	۰/۵۷	۱۸
۳	فاضل آباد	علی آباد	۳۵	۲۵	۱۹/۱	۲۱	۱۰/۸۸	۸	۴/۶۴	۹۳
۴	امام خمینی	گردکوی	۲۹	۱۰	۷/۲	۲۰	۶/۶۷	۱	۰/۶۶	۱۳
۵	دهنه	کلاله	۱۳۲	۱۰	۸/۸	۲۲	۷/۶۵	۱	۰/۲۰	۱۲
۶	کلاله		۱۲۲	۴۲/۱	۲۶/۵۷	۹	۵/۸۹	۷	۴/۶۲	۱۶۱
۷	هزار جریبی	گرگان	۱۴	۱۵/۷	۱۰/۵	۳۰	۹/۲۴	۰	۰	۰
۸	گوزن فارس		۲۸	۲۴/۸۸	۱۷/۸	۲۹	۱۲/۷۷	۲	۰/۷۸	۲۶
۹	بناور	گمیشان	۴۴	۱۰	۷/۰۳	۲۹	۶/۳۶	۱	۰/۴	۱۵
۱۰	گمیشان		۷۸	۲۰	۱۵	۰	۰	۰	۰	۰
جمع			۵۴۳	۱۸۹/۵۸	۱۳۶/۶۱	۲۳۰	۸۳/۴۸	۲۴	۱۲/۷۴	۳۹۲

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۱۴-۲۶- اطلاعات مربوط به نواحی صنعتی روستایی استان گلستان تا پایان سال ۱۳۹۲

ردیف	نام ناحیه	شهرستان	واحدهای بهره برداری			واحدهای بدون پیشرفت		
			تعداد واحد	مساحت (هکتار)	تعداد پرسنل (نفر)	تعداد واحد	مساحت (هکتار)	تعداد پرسنل (نفر)
۱	آقچلی	آزادشهر	۳۸	۱۳/۳۱	۷۷۰	۷	۱/۱۵	-
۲	گز غربی	بندرگز	۲۱	۷/۸۱	۴۳۳	۱	۰/۴۹	-
۳	فاضل آباد	علی آباد	۱	۰/۲	۴	۱۲	۶/۰۴	-
۴	امام خمینی	کردکوی	۱۲	۴/۸۵	۲۶۶	۷	۱/۱۵	-
۵	دهنه	کالاه	۱۲	۵/۵۶	۱۷۴	۹	۱/۸۹	-
۶	کالاه		۱	۱/۰۴	۲۵	۱	۰/۲۱	-
۷	هزار جریبی	گرگان	۲۵	۷/۶۷	۴۴۱	۵	۱/۵۷	-
۸	گوزن فارس		۵	۲/۷۶	۷۵	۲۲	۹/۲۲	-
۹	بناور	کمیشان	۲۲	۵/۰۷	۳۷۶	۶	۰/۸۸	-
۱۰	کمیشان		۷۸	۰	۰	۰	۰	-
جمع			۱۳۷	۴۸/۴	۲۵۶۴	۶۹	۲۲/۴۳	-

مأخذ: شرکت شهرک‌های صنعتی استان گلستان.

جدول شماره ۱۵-۲۶-امکانات زیربنایی موجود در شهرکها و نواحی صنعتی روستایی استان گلستان

تا پایان سال ۱۳۹۲

ردیف	شهرک / ناحیه	تعداد شهرکها و نواحی برخوردار از امکانات زیر بنایی				
		آب	برق	گاز	تلفن	اینترنت
۱	شهرک صنعتی آزادشهر	۱	۱	۰	۰	۰
۲	شهرک صنعتی آق قلا	۱	۱	۱	۱	۱
۳	شهرک صنعتی بندرترکمن	۱	۱	۰	۱	۰
۴	شهرک صنعتی بندرگز	۱	۱	۱	۱	۱
۵	شهرک صنعتی رامیان	۱	۱	۰	۰	۰
۶	شهرک صنعتی علی آباد	۱	۱	۱	۱	۱
۷	شهرک صنعتی کردکوی	۱	۱	۱	۱	۰
۸	شهرک صنعتی گرگان ۱	۱	۱	۰	۰	۰
۹	شهرک صنعتی گرگان ۲	۱	۱	۱	۱	۰
۱۰	شهرک صنعتی گرگان ۳	۰	۱	۰	۰	۰
۱۱	شهرک صنعتی گنبد	۱	۱	۱	۱	۱
۱۲	شهرک صنعتی مراوه تپه	۱	۱	۰	۰	۰
۱۳	شهرک صنعتی مینودشت	۱	۱	۱	۱	۱
۱۴	ناحیه صنعتی آقچلی	۱	۱	۱	۱	۱
۱۵	ناحیه صنعتی امام خمینی	۱	۱	۱	۱	۰
۱۶	ناحیه صنعتی بناور	۱	۱	۱	۱	۱
۱۷	ناحیه صنعتی دهنه	۱	۱	۰	۱	۰
۱۸	ناحیه صنعتی فاضل آباد	۱	۱	۰	۰	۰
۱۹	ناحیه صنعتی کلالة	۰	۱	۱	۰	۰
۲۰	ناحیه صنعتی گزغری	۱	۱	۱	۱	۱
۲۱	ناحیه صنعتی گوزن فارس	۱	۱	۱	۱	۰
۲۲	ناحیه صنعتی هزارجریبی	۱	۱	۱	۱	۱
۲۳	ناحیه صنعتی گمیشان	۰	۱	۰	۰	۰
۲۴	ناحیه صنعتی خان به بین*	۰	۰	۰	۰	۰
جمع		۲۰	۲۳	۱۴	۱۵	۹

مأخذ: شرکت شهرک‌های صنعتی گلستان.

*ناحیه صنعتی خان به بین جزو نواحی صنعتی مصوب استان می باشد.

- معدن

بخش معدن از عمده‌ترین بخش‌های تأمین‌کننده مواد اولیه مصالح ساختمانی و همچنین بخش صنعت کشور محسوب شده و ذخایر غنی مواد معدنی به عنوان یک امکان بالقوه می‌تواند نقش اساسی را در توسعه صنعتی کشور ایفا نموده و راه‌گشای بسیاری از معضلات خودکفایی صنعتی کشور باشد، لذا روند حرکتی این بخش از نظر اقتصادی بسیار حایز اهمیت است.

استان گلستان از نظر وجود منابع معدنی دارای تنوع نسبتاً زیادی است که شامل منابع ید، سرب و روی، آهن، مس، قلع، تیتانیوم، بوکسیت، لاتریت، تالک، کوارتز، گچ، سنگ آهن، سنگ آهن ساختمانی، شن و ماسه، زغال سنگ، نفت و گاز و...

از نظر زمین‌شناسی سن سنگ‌های منطقه را می‌توان به صورت زیر تقسیم بندی کرد.

۱- دوران پرکامبرین: شامل سنگ‌های شیست که با نام شیست‌های گرگان می‌باشد.
 ۲- دوران پالوزوئیک: شامل ماسه سنگ، کوارتز، دولومیت، شیل، بازالت، گچ، سنگ آهک و سنگ آهک ماری می‌باشد.

۳- دوران مزوزوئیک: در این دوران سنگ‌های بوکسیتی و لاتریتی، ماسه سنگ و شیل زغال دار فراوان می‌باشد.

۴- دوران سنوزوئیک که شامل:

- دوره ترشیری: که اغلب شامل سنگ آهک و کمی ماسه سنگ قرمز است.

- دوره کوارتز: که شامل نهشته‌های لسی، رسوبات آبرفتی مانند شن و ماسه می‌باشد.

این استان از نظر زمین‌ساختی در پهنه زون‌های گرگان - رشت، البرز - آذربایجان و کپه داغ قرار دارد. بیشترین پهنه زون گرگان - رشت را جلگه گرگان می‌پوشاند در قسمت شرقی، این زون‌ها با زون‌های بینالود و هزار مسجد کپه داغ هم‌مرز می‌باشند.

- معادن موجود و ذخایر معدنی به تفکیک نوع

بر اساس نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور در سال ۱۳۹۱، تعداد معادن فعال استان ۹۴ معدن (با معادن شن و ماسه) و مقدار استخراج ماده معدنی (قبل از کانه آرابی) به غیر از معادن شن و ماسه، بالاست و پوکه معدنی ۱۷۲۱ هزار تن بوده است (جدول ۱۶-۲۶).

تعداد کل معادن استان به جزء معادن شن و ماسه در سال بالغ بر ۴۱ معدن بوده که ۱۶ معدن ذغال سنگ، ۸ معدن سنگ لاشه آهکی، یک معدن سنگ نسوز، ۱۳ معدن صدف، یک معدن ید، یک معدن آلومینیوم و یک معدن سنگ آهک می باشد (جدول ۱۹-۲۶).

بالاترین میزان استخراج اسمی معادن مربوط به معدن سنگ آهک نیلکوه با استخراج اسمی ۱۳۰۰ هزار تن و پایین‌ترین آن مربوط به معدن ید اینچه با ۰/۰۶۵ هزار تن می باشد. همچنین میزان ذخیره قطعی معادن فعال استان (دارای پروانه بهره برداری) حدود ۸۰۶۶۹ هزار تن برآورد گردیده است (جدول ۲۰-۲۶).

- برآورد مقدار و ارزش تولیدات معدنی

مقدار تولیدات معادن استان در سال ۱۳۹۲ معادل ۱۹۱۶/۷ هزار تن بوده که نسبت به سال قبل حدود ۲۲ درصد افزایش یافته است. از این مقدار ۱۴۹۳/۶ هزار تن آن (۷۸ درصد تولیدات استان) مربوط به معدن سنگ آهک سیمان گالیکش می باشد (جدول ۲۰-۲۶).

- اشتغال

تعداد کل شاغلین در بخش معدن استان در سال ۱۳۹۱ معادل ۱۰۱۴ نفر بوده که این میزان حدود ۱/۲ درصد کل شاغلین بخش معدن کشور را شامل می شود (جدول ۱۶-۲۶). جمعیت شاغل معادن به جز معادن شن و ماسه استان در سال ۱۳۹۲ حدود ۱۶۱۶ نفر بوده که حدود ۷۳ درصد شاغلین بخش معدن در معادن ذغال سنگ مشغول فعالیت هستند (جدول ۲۰-۲۶).

- سرمایه گذاری

میزان سرمایه گذاری در بخش معدن استان گلستان در سال ۱۳۹۱ حدود ۴۱۹۸۶ میلیون ریال بوده که بیشترین میزان سرمایه گذاری به بخش لوازم و تجهیزات اداری با ۵۱۲۰ میلیون ریال اختصاص داشته است (جدول ۱۸-۲۶).

ارزش کل تولیدات معادن استان ۷۴۰۵۰۱ میلیون ریال بوده است (جدول ۱۷-۲۶).

- ارزش افزوده

ارزش افزوده معدن در استان برابر با ۵۱۴/۷ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۱ بوده که ۰/۵۸ درصد ارزش افزوده استان را تشکیل داده است. سهم استان در بخش معدن کشور ۰/۰۷ درصد بوده و دارای رتبه بیستم می باشد. استان های خوزستان، کهگیلویه و بویر احمد و کرمان به ترتیب رتبه های اول تا سوم را داشته اند.

جدول شماره ۱۶-۲۶- تعداد معادن در حال بهره برداری و شاغلان آنها در استان گلستان و مقایسه آن با کشور سال ۱۳۹۱

شرح	تعداد معادن	تعداد شاغلان (نفر)
استان	۹۷	۱۰۱۴
کشور	۵۳۱۶	۸۴۹۲۲
سهم	۱/۸	۱/۲

ماخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۱۷-۲۶- میزان تولید، ارزش تولید و ارزش افزوده معادن در حال بهره برداری استان گلستان و مقایسه آن با کشور سال ۱۳۹۱

شرح	مقدار تولید (تن)	ارزش کل تولیدات (میلیون ریال)	ارزش افزوده (میلیون ریال)
استان	۷۰۷۵۰۵۹	۷۴۰۵۰۱	۴۹۷۳۴۹
کشور	۳۴۰۴۶۱۳۱۷	۱۰۱۲۰۹۸۳۶	۷۹۱۶۳۴۷۹
سهم	۲/۰۸	۰/۷۳	۰/۶۳

ماخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۱۸-۲۶ سرمایه گذاری معادن در حال بهره برداری استان گلستان بر حسب نوع اموال سرمایه ای
در سال ۱۳۹۱

(میلیون ریال)

عنوان	ماشین آلات، ابزار وسایل بادوام و تجهیزات	وسایل قفبه	ساختمان و تاسیسات (بدون زمین)	راه اختصاصی	توسعه و اکتشاف	نرم افزارهای رایانه ای	لوازم و تجهیزات اداری	سایر	جمع
استان	۴۱۵۰۴	۲۶۱۰	۴۹۸۸	۱۸۸	۰	۱۱۱	۵۱۲۰	۲۵۶۱	۴۱۹۸۶
کشور	۵۹۶۴۴۳۹	۴۷۳۷۱۱	۱۵۲۸۷۶۹	۱۱۲۲۹۷	۳۱۶۶۷۸	۲۰۱۲۸	۱۵۱۲۸۱	۳۹۲۳۵	۸۶۰۶۵۳ ۸
سهام	۰/۷۰	۰/۵۵	۳/۲۶	۰/۱۷	۰	۰/۵۵	۳/۳۸	۶/۵۳	۰/۴۸

ماخذ: مرکز آمار ایران.

جدول شماره ۱۹-۲۶-نوع مواد معدنی موجود در حال بهره برداری در استان گلستان در پایان سال ۱۳۹۲

ردیف	ماده معدنی	تعداد معدن
۱	ذغالسنگ	۱۶
۲	صدف گوهری	۱۳
۳	سنگ لاشه آهکی	۸
۴	ید	۱
۵	سنگ نسوز	۱
۶	شن و ماسه، سنگ لاشه و بالاست	۲۳ مجوز برداشت
۷	خاک رس	۸ مجوز برداشت
۸	سنگ آهک	۱
۹	آلوووم	۱

ماخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

جدول شماره ۲۰-۲۶- فهرست معادن استان به تفکیک نوع ماده معدنی، ظرفیت اسمی و میزان ذخیره قطعی در سال ۱۳۹۲ (هزار تن / نفر)

نام معدن	شهرستان	نوع ماده معدنی	میزان استخراج اسمی	میزان ذخیره قطعی	میزان تولید	تعداد کارکن
آشیری	آزادشهر	سنگ لاشه آهکی	۲۰	۵۸۰	۴۲/۸	۸
زمستان یورت		ذغال سنگ	۷۵	۱۲۶۵	۹۲/۹۳	۵۴۰
وطن ۲		ذغال سنگ	۲۴	۴۲۴	۰/۹۸	۵۲
غرب کلات		ذغال سنگ	۵	۱۶۰	۳/۷۸	۳۵
شرق کلات		ذغال سنگ	۳/۵	۱۲۰	۵/۹۹	۳۱
قشلاق		ذغال سنگ	۳۵	۱۴۷۷	۰/۲۹	۵۱
نرگس جال		ذغال سنگ	۵	۷۵	۱/۹۱	۱۴
چشمه ساران		ذغال سنگ	۱۳	۱۵۷	۱۰/۰۸	۴۸
قشلاق		سنگ نسوز	۲/۵	۴۰	۱/۹۶	۹
فارسیان		ذغال سنگ	۵	۲۴	-	۴
رحیم آباد ۱		سنگ لاشه آهکی	۱۰۰	۲۵۵۰	-	-
تخت		مینودشت	ذغال سنگ	۵۱	۶۹۳۸	۳۶/۱۸
بقچه	گنبد کاووس	صدف	۴	۹۳	۱۲/۶۶	۱۰
جانبازان		صدف	۱۰	۱۴۰۰	۰/۲۹	۳
کیمیا سنگ		صدف	۱۵	۴۳۸	-	-
نگین		صدف	۵	۳۵۰	۵	۵
غنچه حسن		صدف	۲۰	۵۰۰۰	۲۴/۹	۱۴
ماسن		صدف	-	۳۳۰	-	-
آزادگان		صدف	۶	۷۳۰	۴	۷
دم دم		صدف	۶	۴۷۰	۱	۲
کانسار جویان		صدف	۶	۶۰۰	۲۱/۲۵	۱۰
آق بند		صدف	-	۲۱۰۰	-	-
اگری دره		صدف	۵	۱۳۰۰	۵/۹	۵

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۲۰-۲۶- فهرست معادن استان به تفکیک نوع ماده معدنی، ظرفیت اسمی و میزان ذخیره قطعی در سال ۱۳۹۲

(هزار تن / نفر)

نام معدن	شهرستان	نوع ماده معدنی	میزان استخراج اسمی	میزان ذخیره قطعی	میزان تولید	تعداد کارکن
نیلکوه	گالیکش	سنگ آهک	۱۳۰۰	۱۰۱۹۷	۱۴۹۳/۶	۷۰
دوزین		سنگ لاشه آهکی	۶۳/۵	۷۲۳۳	۰/۹۶	۳
دارآباد		سنگ لاشه آهکی	۱۵	۴۲۰۰	۲۲/۱۵	۷
بش اویلی		سنگ لاشه آهکی	۱۵	۵۰۰۰	۱۰/۶	۱۲
رستم گالیکش		سنگ لاشه آهکی	۱۰	۳۸۹۲	۱۱/۹۶	۵
رضی	رامیان	ذغال سنگ	۴۲/۶	۱۱۰۰	۳/۱۴	۱۰۷
ملج آرام فوقانی		ذغال سنگ	۳۰	۲۵۰۰	۱۷/۷۵	۱۰۸
ملج آرام تختانی		ذغال سنگ	۲۶	۲۶۰۰	۳۶/۶۱	۱۲۵
جوزچال ۲		ذغال سنگ	۱۲/۲	۵۰۰	۷/۸	۶۳
دوآب		ذغال سنگ	۱/۲	۱۱/۷	۰	۲
جوزچال		ذغال سنگ	۱۸/۸۵	۳۳۱	۰	۰
یدا اینچه	آق قلا	ید	۰/۰۶۵	۳۵	۰/۱۲	۲۱
یلی بدرق	کلاله	صدف	۶	۱۰۰۰	۵/۱	۳
شور دره		صدف	-	۳۸۰	۰	۰
کونیلی		سنگ لاشه آهکی	۵۵	۹۸۶۰	۳۵/۵	۴
سیاه مرزکوه	علی آباد	ذغال سنگ	۲	۲۰	۰/۵	۵
گنو		سنگ لاشه آهکی	۹۰	۳۲۰۰	۰	۰
شاهکوه	گرگان	آلوویوم	۸۰	۲۰۰۰	۰	۰
جمع			۲۱۶۴/۵	۸۰۶۶۹	۱۹۱۶/۶۹	۱۶۱۶

مأخذ: سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان.

۲۷- محیط زیست

امروزه محیط زیست به عنوان یکی از مهمترین ارکان توسعه پایدار قلمداد شده و توسعه سایر بخش های اقتصادی و اجتماعی در گرو پایداری و کارکرد صحیح آن معنا و مفهوم پیدا می کند. به همین خاطر نیز طی سالهای گذشته و خصوصاً از اوایل دهه ۹۰ میلادی و همزمان با برگزاری کنفرانس سران زمین در سال ۱۹۹۲ در ریودوژانیرو برزیل، توجه جامعه جهانی و دولت ها بیش از پیش به موضوع حفاظت از محیط زیست معطوف شده و تفاهم نامه های منطقه ای و بین المللی متعددی برای حفاظت از محیط زیست در سطح جهان منعقد شده است. تحولات زیست محیطی در سطح بین المللی از یک سو و گسترش فرایندهای تخریب محیط زیست در داخل کشور به مانند بسیاری از کشورهای در حال توسعه از سوی دیگر، باعث شده است تا موضوع حفاظت از محیط زیست در ایران نیز بیش از گذشته در کانون توجه سیاست گذاران و تصمیم گیران کشور قرار گیرد که بازتاب آنها را می توان در مواد قانونی متعدد به ویژه برنامه پنجم توسعه (مواد ۱۸۷ الی ۱۹۳) و سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور مشاهده کرد. براساس مفاد این قوانین، سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان دستگاه هماهنگ کننده فعالیت های محیط زیست و وظیفه اجرا، هماهنگی و نظارت بر کلیه فعالیت های اثرگذار بر محیط زیست را بر عهده دارد.

ماموریت ها و اهداف محیط زیست

- تحقق اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- دستیابی به اهداف مندرج در افق ۱۴۰۴ در راستای رسیدن به محیط زیست مطلوب و سازگاری توسعه با محیط زیست
- پیشگیری، کنترل و جلوگیری از تخریب و آلودگی محیط زیست
- احیا و حفاظت از اکوسیستم های طبیعی اعم از دریا، تالاب ها، سواحل، جنگل ها، مراتع، بیابان، کوهستان و...
- همسو نمودن اهداف و برنامه های توسعه با ظرفیت های محیط زیست

- مشارکت فعال و موثر در مناسبات، تعهدات و تحولات جهانی زیست محیطی
- تحقق اخلاق و عدالت زیست محیطی مبتنی بر فرهنگ اسلامی - ایرانی

محیط زیست استان

استان گلستان به لحاظ موقعیت جغرافیایی و ویژگی‌های اقلیمی و توپوگرافی در برگیرنده چند اکوسیستم کلان متفاوت می‌باشد. مناطق کوهستانی استان خصوصاً در دامنه شمالی تا ارتفاع ۲۴۰۰ متر جنگل‌های خزان کننده و مناطق دشتی شمال از دشت ترکمن صحرا تا نوار مرزی دارای اکوسیستم استپ‌های نیمه خشک بیابانی می‌باشد. همچنین به علت وجود منابع آبی رودها و تالاب‌ها، اکوسیستم‌های آبی کوچک و بزرگی به صورت متمرکز (تالاب‌ها) و یا نواری (رودخانه‌ها) در نقاط مختلف استان پراکنده شده‌اند. علاوه بر این اکوسیستم‌های آبی، می‌توان با توجه به ویژگی‌های خاص از قبیل میزان شوری و اتصال به دریا و اکوسیستم‌های آبی تالاب گمیشان و خلیج گرگان را جدا از دیگر اکوسیستم‌های آبی استان طبقه‌بندی نمود. یکی دیگر از اکوسیستم‌های عمده استان، اکوسیستم بیشه و درختزارهای حد فاصل کوهپایه‌ها تا مناطق دشتی است که امروزه گسترش مناطق شهری و روستایی به همراه توسعه زمین‌های زراعی، این اکوسیستم را تقریباً به طور کامل محو کرده است.

الف - وضعیت زیستگاه‌های طبیعی استان

۱ - حیات وحش

در استان گلستان گونه‌های مختلف از رده‌های مهره‌داران مانند: پستانداران، پرندگان، خزندگان، ماهیان و دوزیستان وجود دارد. از پستانداران عمده استان می‌توان به گونه‌های علفخوار مانند: مرال، شوکا، قوچ، میش و آهو، گونه‌های گوشتخوار مانند: پلنگ، یوزپلنگ (احتمالاً در پارک ملی گلستان وجود دارد)، گربه‌وحشی، سیاه‌گوش و گرگ، گونه همه چیز خوار مانند خرس قهوه‌ای و گراز، جوندگان مانند: خرگوش، تشی و موش صحرايي، پرندگان مهاجر آبی و کنار آبی مانند: اردک‌ها، قوها و غازها و پرندگان خشکی زی مانند: قرقاول، دراج، کبک و انواع سبک‌بالان اشاره نمود.

برخی از گونه‌ها مانند سمور جنگلی، روباه ترکمنی، حشره خوار کوچک، خرگوشک و سنجابک دم موشی به دلیل اینکه در سطح کشور تنها در استان گلستان مشاهده می‌شوند ارزشمند بوده و بایستی از زیستگاه آنها مراقبت به عمل آید.

به طور کلی گونه‌های پستانداران و پرندگان مورد حمایت استان از قبیل: مرال، شوکا، آهو، روباه ترکمنی، پلنگ، فک دریای خزر، قوها، قرقاول، انواع پرندگان شکاری، پلیکان پا خاکستری، اردک سرسفید و... می‌باشند.

۲- مناطق حفاظت شده و شکار ممنوع

استان گلستان به دلیل تنوع اقلیمی و زیست محیطی ویژگی های طبیعی بسیاری دارد که بخش هایی از آنها جهت جلوگیری از هر گونه تخریب و تغییر به عنوان شاخصی از مناطق بکر و دست نخورده تحت عنوان های مختلف مورد حفاظت قرار گرفته است.

مناطق حفاظت شده و شکار ممنوع تحت مدیریت استان گلستان شامل ۱۲ زیستگاه طبیعی با مساحتی بالغ بر ۳۱۱۲۱۱ هکتار است که معادل ۱۵/۲ درصد مساحت کل استان می باشد. ۵ زیستگاه آن با مساحت ۱۳۸۷۴۸ هکتار و به فاصله ۱۲ کیلومتر از رودخانه گرگانرود در مصب دریاحفاظت شده و بقیه مناطق، شکار ممنوع می باشد.

۳- تالابها

کلمه تالاب معادل Wetland بوده که از دو کلمه تال و آب تشکیل شده است، تال به معنی رشته و آب معادل زمین های خیس می باشد. براساس آن به اراضی مردابی، اراضی باتلاقی و برکه هایی که مصنوعی یا طبیعی، به طور دائم یا موقت دارای آب ساکن یا جاری، شیرین، شور یا لب شور می باشند یا مناطق ساحلی دریاها که هنگام جذر، ارتفاع آب بیشتر از ۶ متر نباشد تالاب نامیده می شوند.

تالابها دارای نقش و اهمیت اکولوژیک، اقتصادی و زیست محیطی در خور توجهی هستند و آبریان بویژه ماهیان وابستگی زیادی به تالابها جهت تکثیر و تکمیل چرخه زندگی دارند.

- تالاب های بین المللی (آلاگل، آجی گل و آلماکل): دریاچه آلاگل با مساحت

۲۵۰۰ هکتار در شمال و غرب تپه های قراقر و در جنوب روستای اوخی تپه و شرق جاده مرزی آق قلا به اینچه برون در شمال، دریاچه آجی گل با مساحت ۳۲۰ هکتار در شمال شرقی دریاچه آلاگل و دریاچه آلماکل با مساحت ۲۰۷ هکتار در شمال دریاچه آجی گل واقع شده است.

از گیاهان بن در آب، نی، جگن و لویی و از بین گیاهان غوطه ور و شناور در آب، بومادران آبی و گونه ای گوشاب با نام *P.Pecticatus* فراوانترین گونه ها می باشند. در تالاب های فوق تاکنون ۱۴ گونه ماهی از ۴ خانواده و ۱۲ جنس شناسایی شده است. خانواده کپور ماهیان

(Cyprinidae) با ۱۱ جنس و ۱۲ گونه دارای بیشترین تعداد جنس و گونه و سایر خانواده‌ها دارای یک جنس و یک گونه می‌باشند.

این تالاب‌ها در ناحیه شمالی استان از رودخانه اترک تغذیه شده و مساحت کل این تالاب‌ها به ۳۰۰۰ هکتار می‌رسد و از زیستگاه‌های مهم پرندگان بومی و مهاجر آبی و کنار آبی (آنقوت، اردک سرخایی، اردک سرسفید، کاکایی صورتی، چنگر و...) می‌باشند.

- تالاب گمیشان: در حدود ۳۵ کیلومتری شمال غربی شهر گرگان واقع شده و ضلع جنوبی آن به رودخانه گرگانرود محدود می‌گردد. این تالاب با دریای خزر ارتباط تنگاتنگ داشته و باریکه کوچک و نواری شکل از شن‌زارهای ساحلی، تالاب گمیشان را از دریای خزر جدا می‌سازد. مساحت کل این تالاب حدود ۲۰۰۰۰ هکتار است که حدود ۱۴۰۰۰ هکتار آن در بخش شمالی کانال زهکشی سرریز آلاگل، بین دریا و جاده شوسه منتهی به پاسگاه مرزی مختوم قلی واقع می‌شود بعنوان منطقه شکار و تیراندازی ممنوع از طرف سازمان حفاظت محیط زیست اعلام گردیده است.

تالاب گمیشان پناهگاه پرندگان مهاجر آبی و کنار آبی در پاییز و زمستان بوده است که می‌توان به گونه‌های با ارزش از قبیل عقاب دریایی دم سفید، انواع اردک‌ها (اردک چشم طلایی، بلوطی، تنجه و...) انواع فلامینگو - پلیکان - پاخاکستری و حواصیل‌ها اشاره نمود. همچنین مکانی بسیار ارزشمند برای تخم‌ریزی و طی دوره نوزادی چندین گونه عمده از ماهیان دریای خزر می‌باشد. در این تالاب ۲۰ گونه ماهی شناخته شده که به ۸ خانواده کپور ماهیان، سه خار ماهیان، شیشه ماهیان، کفال ماهیان، گاو ماهیان، نی ماهیان، سگ ماهیان و سوف ماهیان تعلق دارند. بررسی‌های بعمل آمده نشان می‌دهد که بسیاری از گونه‌های ماهیان مانند: کپور، شیشه ماهی جهت تولید مثل از اواخر زمستان، تا اواسط بهار به این منطقه مهاجرت نموده و دوره‌ای از سال را در این زیستگاه می‌گذرانند.

۴- موزه تاریخ طبیعی و حیات وحش استان

موزه حیات وحش میرزا بایلوکه در حدود ۲۰۰ کیلومتری جاده گرگان - مشهد و در منتهی‌الیه شرقی محدوده پارک ملی گلستان قرار دارد. بنای این موزه در سال‌های ۵۶-۱۳۵۵ گذاشته شده و بعد از تعطیلی در سال ۱۳۵۷ و افتتاح مجدد آن در سال ۱۳۶۲، بعد از ده سال در اثر سیلاب ساختمان موزه (سال ۱۳۷۳) نشست نمود. در اواخر سال ۱۳۷۷ مجدداً موزه بازگشایی شده و سیلاب‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ خسارات عمده‌ای بر آن وارد نساخته است. مجموعه تأسیسات آن علاوه بر سالن نمایش که دارای تروفه‌هایی از پستانداران و پرندگان جمع‌آوری شده از پارک ملی گلستان و نیز چند نمونه از زیستگاه‌های دیگر کشور می‌باشد، شامل محوطه بازی کودکان و سوئیت نگهبانی می‌باشد. اقشار مختلف بازدیدکنندگان موزه به علت قرار گرفتن آن در مسیر جاده اصلی و دوری از مراکز شهری و روستایی، صد درصد مسافر بوده و اکثریت مسافری نیز جزء زوآر مشهد مقدس می‌باشند.

لازم به ذکر است که در سال ۱۳۸۱ موزه حیات وحش مجتمع بازدیدکنندگان در پارک ملی گلستان در محل تفرجگاه گلشن پارک افتتاح شد که جدا از سالن موزه حیات وحش، سالن‌های مخصوص برگزاری سخنرانیها و نمایش فیلم سبز تأسیس شده است.

تهدیدهای محیط طبیعی استان:

الف: عوامل تهدید زیستگاههای استان:

- ۱- تعلیف غیر مجاز دام‌های اهلی در جنگل‌ها و مراتع
- ۲- راه‌سازی و تعریض جاده‌ها و معابر جنگلی و کوهستانی
- ۳- مصرف کود و سموم کشاورزی در اراضی حاشیه زیستگاهها و ورود پسابهای حاصل به منابع آبی
- ۴- تغییر الگوهای آب و هوایی
- ۵- آتش سوزی
- ۶- رانش زمین
- ۷- آلودگی‌ها

- ۸- خشکسالی که اثرات زیادی بر آبدهی چشمه ها و سایر آبشخورهای طبیعی و غیر طبیعی دارد.
- ۹- کمبود نیروی انسانی و خالی بودن پست های سازمانی در اثر بازنشستگی نیروها.
- ۱۰- فعالیت معادن
- ۱۱- نامشخص بودن وضعیت اراضی مستثنیات در داخل وحاشیه مناطق تحت مدیریت و تالابها.
- ۱۲- نادیده گرفتن ملاحظات زیست محیطی در اتخاذ سیاستها و اجرای برنامه ها و طرح های عمرانی توسط ارگانهای ذیربط
- ۱۳- نداشتن سند مالکیت به نمایندگی از دولت برای مناطق تحت مدیریت

ب: عوامل تهدید کننده حیات وحش:

شکار غیر مجاز، وجود اسلحه بیش از حد بصورت قاچاق و حتی بصورت مجاز به نحوی که هر فرد با پرداخت مقداری پول می تواند اسلحه تهیه کند، تعلیف غیر مجاز دام های اهلی در جنگل ها و مراتع، راه سازی و تعریض جاده ها و معابر کوهستانی و جنگلی، مصرف کود و سموم کشاورزی در اراضی حاشیه زیستگاهها، تغییر الگوهای آب و هوایی، آتش سوزی، بیماری ها و آفات، آلودگی، خشکسالی که به ویژه بر آبدهی چشمه ها و آبشخورها موثر است، عوامل ژنتیک.

ج: عوامل تهدید تالاب های استان:

عدم تامین حقاچه زیست محیطی از سدها و آبندان ها، آبی پروری، ورود گونه های غیربومی، شکار و صید غیر مجاز، خشکسالی، شکار و صید مجاز (بر آورد دقیق از میزان ذخایر وجود ندارد)، نبود مدیریت یکپارچه، آلودگی، استفاده از کودهای شیمیایی در اراضی حاشیه، تغییر کاربری اراضی حاشیه تالاب، نبود فرهنگ زیست محیطی، عدم اطلاع رسانی کافی از رسانه ها و صدا و سیما، تغییر الگوهای آب و هوایی و سدسازی.

ب - محیط زیست انسانی

جوامع انسانی در مقایسه با محیط های طبیعی از ویژگی های بسیار متفاوت دارا می باشد. در واقع هر چند انسان نیز در طبیعت به عنوان یکی از اجزای اکوسیستم شناخته می شود و از ابتدای خلقت در مجموعه اجزای محیط زیست قرار گرفته ولی متأسفانه به دلیل توانایی که دارد محیط زیست اطراف خود را آن طور که بهتر است تغییر می دهد. محیط زیست انسانی در برگیرنده کلیه بخش هایی است که در جوامع انسانی حکم فرماست، به عنوان مثال می توان به جمعیت اقتصاد و مسائل اقتصادی و فرهنگی، صنعت، کشاورزی و... اشاره نمود.

بنابراین ارائه تحلیل های اکولوژیک در زمینه مسایل زیست محیطی باید با مطالعه اکوسیستم های مصنوعی و بررسی اثرات حاصل از استقرار جوامع انسانی و مراکز صنعتی و آلاینده گی آنها انجام پذیرد، همچنین بهره برداری های بی رویه و فعالیت هایی که بدون در نظر گرفتن اثرات حاصل از آنها انجام می گیرد تأثیر پذیری اکوسیستم های طبیعی را که عمدتاً بواسطه صنایع و فعالیت های کشاورزی می باشد مضعف می نماید.

- اثرات فعالیت های کشاورزی بر اکوسیستم های استان

استان گلستان به عنوان یکی از قطب های کشاورزی کشور بوده و به لحاظ شرایط خاص اقلیمی در طول سال چندین محصول مختلف در آن کشت می گردد. بالا بودن میزان مصرف سموم و کودهای شیمیایی مهمترین مشکل محیط زیست در این بخش می باشد، چرا که مصرف بالای کودهای شیمیایی و مصرف نامناسب انواع سموم نه تنها خاک را غنی نمی کند بلکه باعث شسته شدن برخی از عناصر و مواد خاک شده و از طریق جریانات آب های سطحی و زهکش ها وارد تالاب ها و خلیج گرگان و دریای خزر و یا منابع زیرزمینی می گردد و باعث انواع آلودگی ها بخصوص پدیده پرغذایی یا Eutrophication می گردد.

- اثرات فاضلاب‌ها و زباله‌های شهری استان

زباله شهری به عنوان یکی از آلاینده‌های توسعه شهری مطرح است. در اکثر شهرهای استان این زباله‌ها در محیط‌های اطراف، تخلیه یا سوزانده می‌شوند که این امر موجب آلودگی شدید اکوسیستم‌های طبیعی اطراف شهرها می‌گردد. از اواخر سال ۸۰ تمامی زباله‌های غرب استان در ۱۷ کیلومتری شمال غرب آق‌قلا جمع‌آوری می‌شود که کارخانه کمپوست در این مکان تکمیل و راه اندازی شده است. دفن زباله‌های شرق استان نیز در محدوده آزادشهر انجام می‌شود که کارخانه کمپوست شرق استان نیز در این محل در حال احداث می‌باشد. لازم به ذکر است حدود ۸۰ درصد از زباله‌های خانگی شهرها در استان مواد فاسدپذیر می‌باشند. این امر ضرورت احداث کارخانه کمپوست را در استان ایجاب می‌نماید.

در سال ۱۳۹۲، روزانه ۵۰۰ تن زباله عادی تولید شده که (۱۰۰ درصد) آن مدیریت شده است. همچنین روزانه ۳-۴ تن (۱۰۰ درصد) پسماندهای ویژه پزشکی در سایت‌های زون غربی و شرقی دفن زباله استان بصورت جداگانه، آهک پاشی و دفن بهداشتی می‌شود.

از ۲۹ شهر استان، ۴ شهر مجهز به شبکه جمع‌آوری و تصفیه خانه فاضلاب شهری می‌باشد. از چهار شهر مذکور، در سه شهر (شهرهای بندرگز، کردکوی و بندرترکمن) شبکه تصفیه خانه فاضلاب شهری، راه اندازی و در حال بهره‌برداری بوده و شبکه جمع‌آوری و تصفیه خانه فاضلاب شهری گرگان نیز آماده بهره‌برداری است از ۲۵ شهر فاقد شبکه جمع‌آوری و تصفیه خانه فاضلاب، در ۱۶ شهر پروژه شبکه جمع‌آوری و تصفیه خانه فاضلاب در حال مطالعه و در ۲ شهر (آزادشهر و گنبد کاووس)، پروژه در حال اجرا می‌باشند و سه شهر اینچه برون، نوده خاندوز و جلین نیز اقدامی صورت نگرفته است.

در ۲۵ شهر فاقد شبکه جمع‌آوری و تصفیه خانه، فاضلاب‌های شهری بدون تصفیه در محیط‌های اطراف، تخلیه و موجب آلودگی آب‌های سطحی و زیرزمینی استان می‌گردند.

تعداد ۱۰ بیمارستان در سال ۱۳۹۲ مجهز به سیستم امحاء و بی‌خطر سازی پسماند عفونی هستند

که تا پایان سال ۱۳۹۳ کل ۲۳ بیمارستان مجهز می‌شوند.

ج- محیط زیست دریایی استان گلستان

۱- وضعیت سواحل دریای خزر در استان گلستان:

دریای خزر با وسعت ۳۸۰۰۰۰ کیلومتر مربع و حجم آب ۷۷۰۰۰ کیلومتر مکعب بزرگ ترین محیط آبی بسته دنیاست که بخشی از سواحل آن در استان گلستان قرار دارد. گلستان یکی از استانهای ساحلی شمال کشور است که حدود یکصد کیلومتر از سواحل بخش جنوب شرقی دریای خزر با دو بندر، ترکمن و بندرگز (تفریحی و تفریحی) در آن قرار دارند. به لحاظ زیستی و اکولوژیک، سواحل استان گلستان دارای چند زیست بوم مهم و حساس است که مهمترین آنها شامل: تالاب بین المللی ساحلی گمیشان در بخش جنوب شرقی دریا با مساحت ۲۰۰۰۰ هکتار و خلیج گرگان، که از نظر اکولوژیکی و بیولوژیکی دارای اهمیت ویژه ای برای زیست‌مندان آبی و کنار آبی است.

قابل ذکر است سواحل استان گلستان بیشترین تراکم مهاجرت فک خزری را دارا بوده و ۴۶ درصد ماهیان خاویاری در این استان صید شده و قسمت اعظم خاویار تولیدی ایران نیز در این استان تولید می گردد. ماهیان خاویاری از گونه های نادر ماهیان غضروفی - استخوانی اند که ارزش زیستی بالایی دارند. ماهیان خاویاری در آبهای استان گلستان شامل ۵ گونه هستند که از آن ها بعنوان فسیل زنده یاد می شود که عبارتند از:

فیل ماهی، اوزون برون، قره برون (تاس ماهی ایرانی)، شیب و چالباش، تاس ماهی روسی، گونه قره برون بیشترین تراکم را در سواحل این استان داراست. همچنین از انواع ماهیان استخوانی می توان به ماهی سفید، کپور و کفال اشاره کرد. در حال حاضر متأسفانه به علت صید بی رویه، ذخایر این ماهیان به شدت کاهش یافته است.

خلیج گرگان در سطح پایین تری از سطح تراز دریاهاى آزاد واقع شده و دارای آب و هوای معتدل است و از طریق یک دهانه ۷۰۰ متری (دهنه چاقلی) به دریای خزر متصل شده و ورود آب رودخانه و آبراهه های فصلی و دائمی از سلسله جبال البرز به داخل خلیج سبب شده شوری

آن نسبت به دریای خزر در برخی از نقاط کمتر باشد. و با عنایت به ارتباط اراضی پیرامونی از زیستگاه‌های مهم پرندگان مهاجر آبی و انواع گونه‌های شکاری و غیره در شمال کشور به شمار می‌آید.

حاشیه جنوب شرقی دریای خزر و تالاب بین‌المللی ساحلی گمیشان، زیستگاه مناسبی برای پرندگان آبی و کنار آبی و سایر زیست‌مندان آبی است همچنین حاشیه این تالاب از اصلی‌ترین زیستگاه‌های روباه ترکمنی (سردم سیاه) شناخته می‌شود.

۲- بررسی فرصت‌ها و نقاط قوت محیط زیست دریایی استان گلستان

از آنجائی که فعالیت‌های بسیاری از سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی در جهت دستیابی به اهداف سازمانی (نظیر راه‌سازی، سدسازی، ساخت بنادر، پروژه‌های گردشگری ساحلی، طرح‌های زهکشی اراضی و...) در صورت عدم رعایت اصول توسعه پایدار، بالقوه تهدیدی برای محیط زیست به شمار می‌روند، لذا محیط بیرون سازمان محیط زیست به طور مستمر با تهدید مواجه است و از فرصت‌های بسیار محدودی برخوردار است.

۳- نقاط قوت:

- ۱- تنوع پوشش گیاهی استان با توجه به اقلیم متنوع و مناسب استان (وجود ۷۶٪ خانواده‌های گیاهی و ۹۷٪ گیاهان دارویی کشور)
- ۲- وجود جاذبه‌های طبیعی اکوتوریستی (سواحل و تالاب بین‌المللی ساحلی - دریایی گمیشان)
- ۳- وجود گل‌فشان متعدد (شرق تالاب گمیشان و...)
- ۴- جزیره آشوراده و سواحل دریایی
- ۵- احداث سیستم‌های تصفیه‌خانه فاضلاب برای شهرهای ساحلی استان گلستان
- ۶- وجود مرکز تحقیقات محیط زیست دریایی بندر ترکمن و انجام پایش‌های دوره‌ای از زیستگاه‌های آبی و دریایی استان به عنایت به امکانات موجود (تجهیزات آزمایشگاهی، شناور و...)

فعالیت های حفاظتی و کنترلی محیط زیست دریایی استان:

- با راه اندازی مرکز تحقیقات محیط زیست دریایی بندرترکمن از تیر ماه ۱۳۹۰، اقدامات انجام شده در این مرکز به شرح ذیل می باشد:
- ۱- نمونه برداری از ایستگاههای تعیین شده در مصب رودخانه های گرگانرود و قره سو، تالاب بین المللی ساحلی گمیشان و خلیج گرگان به منظور کنترل و تعیین آلودگی آب رودخانه ها و اکوسیستم های تالابی و دریایی و کیفیت منابع آبی در شاخص های فیزیکی و شیمیایی.
 - ۲- نمونه برداری و انجام آنالیز میکروبی از شناگاهها و طرح های سالم سازی دریای استان به منظور کنترل و تعیین بار آلودگی میکروبی در این سایت ها.
 - ۳- الزام بر رعایت اصل ۱۰۵ قانون برنامه سوم و اصل ۷۱ قانون برنامه چهارم (تفیدی در برنامه پنجم توسعه) مبنی بر توسعه و نظارت بر فرایند تهیه و تدوین و ارائه و اجرای ارزیابی اثرات توسعه محیط زیستی پروژه های مشمول ضوابط زیست محیطی در صنایع مستقر در نوار ساحلی.
 - ۴- پایش و نظارت بر صنایع و واحدهای خدماتی حریم ۳ کیلومتری ساحل دریای خزر در استان گلستان.
 - ۵- پایش زیست بوم ها و زیستمدان دریایی علی الخصوص فک دریای خزر (یگانه پستاندار دریای خزر)

شاخص های عملکردی استان در زمینه آلودگی هوا

- تا پایان سال ۱۳۹۲ تعداد ۴۲۳ خودرو فرسوده از رده خارج شده اند.
- تعداد ۸ مرکز معاینه فنی خودرو سبک و ۲ مرکز معاینه فنی خودرو سنگین در استان مستقر می باشد که تعداد ۵۱۲۳۲ خودرو سبک و ۱۶۴۲۰ خودرو سنگین تحت معاینه فنی قرار گرفته اند.
- تعداد ۶۲ ایستگاه CNG در استان فعال می باشد.
- تعداد ۳۸ واحد صنعتی نظیر آسفالت سازی و سایر منابع آلاینده هوا به سیستم کنترل آلودگی (اسکراپر، سیلکون، فیلتر کیسه ای و...) مجهز می باشد.

- فعالیت‌های حفاظتی و کنترلی محیط‌زیست استان در بخش محیط‌زیست انسانی

اقدامات انجام شده در بخش محیط‌زیست انسانی در زمینه حفظ و ارتقاء محیط‌زیست استان را می‌توان به شرح زیر ارائه نمود.

- در اجرای بند «الف» ماده ۶۱ قانون برنامه چهارم توسعه و بند «ب» ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه مبنی بر الزام واحدهای صنعتی به انجام خود اظهاری در پایش، واحدها و صنایع از طریق ۶ واحد آزمایشگاه معتمد استانی فعال تعداد ۹۷ واحد بالقوه آلاینده در سال ۱۳۹۲ خود اظهاری در پایش را انجام داده‌اند. که نسبت به سال قبل ۱۲/۸ درصد رشد داشته است.

- نمونه برداری از فاضلاب خروجی شهرک‌ها و نواحی صنعتی و صنایع شاخص در استان.
- اجرا طرح‌هایی به منظور شناخت وضعیت بخش محیط‌زیست انسانی و ارائه راه‌حل‌های اصولی به منظور جلوگیری از تخریب محیط‌زیست.

- نظارت بر توسعه و بهره برداری از سیستم‌های تصفیه فاضلاب شهرک‌ها و نواحی صنعتی و صنایع شاخص در استان.

- از ۱۳ شهرک و ۱۲ ناحیه صنعتی استان ۵ شهرک صنعتی (آق قلا و بندرگز، گنبد کاووس، مینودشت و علی آباد) و ۵ ناحیه صنعتی (گزر غربی، بالاجاده کردکوی، بناور، هزار جریبی گرگان، آقچلی گنبد کاووس) دارای شبکه جمع‌آوری و تصفیه خانه فاضلاب مرکزی می‌باشد که فاضلاب شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان از سوی شرکت شهرک‌های صنعتی استان، کنترل کیفی می‌شود. علاوه بر آن از طریق آزمایشگاه معتمد محیط‌زیست و همچنین واحد پایش اداره کل محیط‌زیست رصد و کنترل می‌شوند.

- براساس بند الف ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه نظارت بر فرآیند تهیه، تدوین، ارائه و اجرای ارزیابی اثرات توسعه زیست محیطی پروژه‌های مشمول ضوابط زیست محیطی در استقرار صنایع بر عهده محیط‌زیست بوده که در این راستا تعداد ۵۱ پروژه بزرگ مقیاس صنعتی، عمرانی و

-
- خدماتی در استان مشمول مطالعات ارزیابی زیست محیطی می باشند که از این تعداد ۳۱ پروژه دولتی و ۲۰ پروژه غیر دولتی (بخش خصوصی) هستند.
- نظارت بر مدیریت و اجرای قانون پسماند ها (شهری، روستایی، صنعتی، بهداشتی).
 - پیگیری توسعه و تکمیل زون غربی بازیافت زباله در اراضی منگالی و زون شرقی آزادشهر.

گزارش بخش پایش اداره کل حفاظت محیط زیست استان گلستان (۱۳۸۸-۱۳۹۲)

۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	نیمه دوم ۱۳۸۸	سال	
					مشخصات	
۵۶۲	۲۰۴	۱۹۴	۲۵۳	۵۹	پایش*	خارج طرح خوداظهاری در پایش
۹۸	۱۹۱	۲۷۰	۲۵۳	۵۹	نمونه	
۵۰۵	۲۳۵	۶۸۶	۸۱۴	۴۳۳	فاکتور	
۳۵۷	۳۱۰	۱۵۸	۳۷	-	پایش	طرح خوداظهاری در پایش
۶۰۲	۵۸۴	۲۹۸	۳۷	-	نمونه	
۴۲۵۷	۲۴۰۶	۱۴۶۷	۱۱۷	-	فاکتور	
۹۷	۸۶	۵۵	۳۷	-	تعداد واحد خوداظهاری کننده**	
۷	۶	۳	۳	۲	تعداد آزمایشگاه معتمد	

مأخذ: اداره کل حفاظت محیط زیست استان گلستان.

*پایش شامل بازرسی از صنایع و واحدهای خدماتی به همراه آمار ادارات شهرستانی می باشد.
در سال ۹۲ با وجود این مشکلات، ۵ ایستگاه اصلی رودخانه گرگانرود (۱۹ پارامتر و ۹۵ فاکتور) و ۵ ایستگاه اصلی رودخانه قره سو (۱۸ پارامتر و ۹۰ فاکتور) مورد پایش قرار گرفته اند.
**در سالهای ۹۰ و ۹۱ تعداد ۴۰ واحد سنگ شکن که مدار بسته بوده اند و پساب آنها مجدداً مورد استفاده قرار گرفته و به محیط تخلیه نشده است، به واحد های خود اظهاری کننده افزوده شد.
تعداد ۲۵ واحد صنعتی در استان گلستان به علت ایجاد آلودگی در فهرست واحد های آلاینده و مشمول پرداخت یک درصد عوارض آلاینده می باشند.

چالش های زیست محیطی استان در زمینه محیط زیست انسانی

مهمترین چالش ها و عوامل تهدید کننده در زمینه محیط زیست انسانی استان گلستان فهرست وار به شرح ذیل اعلام می گردند:

- آلودگی ناشی از تخلیه فاضلاب کش ها در منطقه هزار پیچ گرگان

فاضلاب انسانی توسط فاضلاب کش ها در منطقه هزار پیچ گرگان تخلیه می شود و موجب آلودگی آب و خاک می گردد.

- ایستگاه سنجش آلودگی هوا

ایستگاه ثابت سنجش آلودگی هوا تهیه شده و سه پارامتر آلوده شامل دی اکسید گوگرد، اکسید های ازت و مونو اکسید کربن تنسپ دستگاه، قابل اندازه گیری می باشد. در مرکز شهر گرگان باید استقرار یابد و در مرحله رایزنی با شهرداری گرگان و شرکت دخانیات استان می باشد.

- عدم ایجاد کارخانه کود آلی از زباله (کمپوست) در منطقه شرق استان

کارخانه کمپوست در غرب استان از سال ۱۳۸۴، مورد بهره برداری قرار گرفته است در شرق استان (زون آزاد شهر) هم ایجاد و راه اندازی شده است، اما تکمیل نمی باشد.

- عدم تفکیک زباله از مبداء تولید

بر اساس ماده ۴ آئین نامه اجرایی قانون مدیریت پسماند تا پایان سال ۱۳۹۰ در مراکز استان ها (گرگان) و در سایر شهر ها و روستاها تا پایان سال ۱۳۹۲، زباله ها بایستی به صورت تفکیک شده جمع آوری گردد. تفکیک زباله در برخی شهر های استان اجرا می شود اما کامل نمی باشد.

- مدیریت نخاله و پسماندهای ساختمانی

نخاله در زمره زباله های خانگی محسوب می شود و یکی از چالش های زیست محیطی در استان، عدم مدیریت آن می باشد.

- مدیریت پسماندهای ویژه صنعتی استان

سایت دفع پسماندهای ویژه (خطرناک) استان، مطالعه و از سوی سازمان حفاظت محیط زیست و کارگروه استانی مدیریت پسماندها، مورد تصویب قرار گرفته است. اقدام عملیاتی نشده است.

– آلودگی ناشی از کشتار گاههای سنتی دام شهرداریها

یکی از معضلات استان، تخلیه فاضلاب آلوده و ضایعات ناشی از کشتار گاههای سنتی دام شهرداری ها می باشد. استان گلستان فاقد واحد تبدیل ضایعات دام به پودر می باشد.

– عدم پایش مستمر و لحظه ای اکوسیستم های آبی استان

استان گلستان دارای سه رودخانه اصلی قره سو، اترک و گرگان رود می باشد. ضروری است به صورت مستمر از طریق سیستم پایش لحظه ای، رصد شود هم اکنون در برخی استانها (مازندران ...) در مناطق پائین دست رودخانه ها، سیستم پایش لحظه ای تعبیه شده است.

– اطلاع رسانی و فعالیت های آموزشی در رابطه با محیط زیست

امروزه یکی از روش های حفاظت محیط زیست، حضور و مشارکت مردم می باشد اطلاع رسانی و فرهنگ سازی از طریق اصحاب رسانه، دستگاههای آموزشی و آموزه های دینی یکی از عوامل موثر در مشارکتهای مردمی تلقی می گردد. در همین راستا واحد آموزشی و برنامه ریزی محیط زیست استان فعالیت های آموزشی و برگزاری دوره ها و نشست هایی را جهت اشاعه فرهنگ و اخلاق زیست محیطی داشته است.

– فعالیت های حفاظتی و کنترلی محیط زیست استان در بخش محیط زیست طبیعی

در بخش محیط زیست طبیعی عمده ترین اقدامات انجام شده در استان شامل حفاظت و نگهداری مناطقی از استان به عنوان مناطق حفاظت شده، شکار ممنوع و مناطق آزاد به شرح ذیل ارائه می گردد:

۱- افزایش وسعت مناطق حفاظت شده استان.

۲- ایجاد سیستم ارتباطی بی سیم در مناطق استحقاقی فاقد سیستم ارتباطی بی سیم به منظور کاهش استهلاک و وسائط نقلیه و بهره وری بیشتر از نیروی گارد در منطقه و حفاظت بهتر و بیشتر از اکوسیستم منطقه.

۳- اجرای طرح های مطالعاتی و تحقیقاتی در خصوص شناخت گونه های نادر گیاهی و جانوری و وضعیت آب های استان (طرح شناخت و احیاء محیط زیست طبیعی گرگان)

- ۴- تهیه نقشه حوضه‌های استحقاقی واحدهای تابعه و کدبندی مناطق جهت مدیریت صحیح آنها.
- ۵- تعیین حد و حدود مناطق حفاظت شده با استفاده از دستگاه GPS.
- ۶- تجهیز پرسنل اجرایی به دستبند
- ۷- گشت و کنترل شبانه روزی پرسنل در مناطق تحت مدیریت به منظور جلوگیری از تخلفات احتمالی شکار و صید.
- ۸- دستگیری متهمین و متخلفین شکار و صید به تعداد ۳۶۴ نفر و توقیف ۱۹۵ قبضه از انواع سلاحهای شکاری و ارجاع به مقامات قضایی.
- ۹- اعلام ممنوعیت شکار برای افراد متخلف و ارسال به کل کشور به منظور عدم صدور هرگونه مجوز و پروانه شکار و صید با توجه به نوع تخلف و درجه آن
- ۱۰- خرید و تحویل سلاح شکاری بی هوشی جهت استفاده در موارد تحقیقی و علمی بر روی گونه‌های حیات وحش
- ۱۱- پایش میدانی عرصه‌های طبیعی و صعب‌العبور حوزه استحقاقی استان به منظور شناسایی مناطق حساس و مستعد آتش‌سوزی.
- ۱۲- هماهنگی با فرمانده مرزبانی استان به منظور جلوگیری از تخلفات صید غیر مجاز بازهای شکاری در محدوده مرز مشترک با جمهوری ترکمنستان
- از دیگر فعالیت‌های حفاظتی و کنترلی محیط زیست، پروانه‌های صادره جهت صید و شکار و موارد کارشناسی کارخانجات تحت پوشش می‌باشد.
- با توجه به آمار موجود، درآمدهای حاصل از فروش پروانه‌های شکار و صید در سال ۱۳۹۲ مبلغ ۵۰۹۷ میلیون ریال می‌باشد.
- فعالیت‌های حفاظتی و کنترلی محیط زیست استان در سال ۱۳۹۱ توسط ۲۵۱ نفر پرسنل در بخش‌های محیط زیست انسانی و طبیعی انجام شده که از این تعداد ۱۹۶ نفر نیروهای متخصص و ۵۵ نفر نیروهای پشتیبانی هستند.

برنامه ریزی راهبردی سند آمایش استان گلستان در بخش محیط زیست:

- توسعه و ارتقاء فرهنگ زیست محیطی در استان
- ارتقاء ظرفیت های مقابله با مخاطرات محیطی و حوادث غیر مترقبه (مدیریت بحران) و ایمن سازی زیر ساخت ها و شریان های حیاتی در کانونهای زیستی
- سازمان دهی نظام مدیریتی هماهنگ و یکپارچه برای حفظ، احیاء و بهره برداری از منابع طبیعی در حوزه های آبخیز.
- حفاظت از منابع اکولوژیک و ذخیره گاه های زیستی و اکوسیستم های نادر و برنامه ریزی برای استفاده بهینه بر اساس طرح های جامع حفاظت.
- مدیریت جامع بلایای طبیعی و تهیه و اجرای برنامه های مدیریتی حفاظت از مناطق حساس ویژه
- ارتقاء نقش مردم در حفاظت، بهره برداری، تامین، توزیع و مصرف آب با تمرکز زدایی و جلب مشارکت نهادهای غیر دولتی و مردمی
- حفاظت از جنگل ها و استفاده مناسب از اراضی با قابلیت جنگلی برای ایجاد پارکهای جنگلی، باغستان ها و باغ شهرهای مولد و مناسب برای تفریح و گردشگری
- استفاده از مناطق حفاظت شده چهارگانه استان برای تفرج و گردشگری
- ساماندهی مدیریت جامع بر اکوسیستم های جنگلی بر اساس اصول مدیریت جامع آبخیزها و نظام بخشی بر طرح های جامع جنگلداری با توجه به سه اصل حفاظت، توسعه و بهره برداری مناسب.
- شناسایی، دسته بندی و تهیه طرح جامع حفاظت از منابع اکولوژیک و ذخیره گاه های زیستی و اکوسیستمهای نادر و برنامه ریزی در جهت استفاده بهینه
- تهیه مناطق حساس ویژه و ارائه برنامه مدیریتی حفاظتی.
- ساماندهی سواحل دریایی استان، تعیین و آزادسازی حریم و اجرای طرح جامع بنادر با استقرار مدیریت یکپارچه برای جهت بخشی به کاربری اراضی متناسب با قابلیت ها و چشم اندازهای توسعه استان.

جدول شماره ۱ - ۲۷ - مناطق حفاظت شده بر حسب گونه های جانوری و گیاهی به تفکیک شهرستان در استان گلستان
در سال ۱۳۹۲

نام منطقه	کل مساحت	شهرستان	مساحت به هکتار	گونه های غالب جانوری	گونه های غالب گیاهی
پارک ملی گلستان	۹۰۵۶۴/۷	کالیکش	۲۵۵۴۴/۶	مرال، شوکا، پلنگ، خرس، آهو، انواع پرندگان شکاری و آوازه خوان	انجیلی، راش، افرا، توسکا و انواع گونه های علفی ...
		مراوه تپه	۵۲۲۴/۷		
		کلاله	۱۷۳۰۸/۶		
لوه	۳۵۸۸/۹۳	کالیکش	۳۱۳۱/۵	مرال، شوکا، پلنگ، خرس، آهو، انواع پرندگان شکاری و آوازه خوان	انجیلی، راش، افرا، توسکا و انواع گونه های علفی
		خارج استان	۴۵۷/۴		
زاو(الف)	۳۷۴۹/۴	کلاله	۳۷۴۹/۴	مرال، شوکا، پلنگ، خرس، آهو، انواع پرندگان شکاری و آوازه خوان	ارس، انجیلی و بلوط ...
زاو(ب)	۹۰۹۷/۴	کلاله	۴۰۹۲		
		کالیکش	۵۰۳۲		
جهان نما	۳۱۷۴۷/۶	کردکوی	۱۵۰۴۹	پلنگ، مرال، سیاه گوش، گربه جنگلی، شوکا، قوچ، میش و ...	ارس، انجیلی، بلوط ...
		گرگان	۱۶۶۹۸/۴		
بافر گرگان رود حفاظت شده	۳۰۱۴ (دوازده کیلومتر از مصب)	ترکمن	۱۰۴/۳	ماهی سفید، پلیکان یا خاکستری و عقاب دریایی دم سفید و پرندگان مهاجر	گز، نی و علف های شور جگن
		قسمت آبی	۲۵۷/۶		
		گمیشان	۲۶۵۲		

مأخذ: اداره کل حفاظت محیط زیست استان گلستان.

جدول شماره ۲ - ۲۷ - تعداد تالاب های زیستگاه پرندگان مهاجر بر اساس سرشماری نیمه زمستانی به تفکیک شهرستان
در سال ۱۳۹۲

نام شهرستان	تعداد تالاب	وسعت (هکتار)	گونه های غالب جانوری	گونه های غالب گیاهی
گنبد کاووس	۳ (آجی گل، آلما گل، آلا گل)	۳۰۰۰	روپاه ترکمنی، پلیکان خاکستری، شاهین، بالا بان، انواع اردکها و ...	گز، آرنبیلکس، سلمه سفید
ترکمن	۱ (گمیشان)	۲۰۰۰۰		گیاهان در آب مانند نی، لویی

مأخذ: اداره کل حفاظت محیط زیست استان گلستان.

جدول شماره ۳ - ۲۷ - مناطق شکار ممنوع بر حسب گونه‌های جانوری و گیاهی استان گلستان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

نام منطقه	مساحت منطقه (هکتار)	گونه‌های غالب جانوری	گونه‌های غالب گیاهی
کلاله - شکار ممنوع عزیز آباد	۱۹۵۳۰	گربه جنگلی، انواع پرندگان آواز خوان و شکاری - روباه	کاج، سرو و انواع گیاهان علفی
مراوه تپه - شکار ممنوع قاز انقاپه	۱۷۸۶۲	روباه - گرگ - شغال - پلنگ - کبک - گراز و....	گلابی وحشی، پسته وحشی، فندق وحشی، زرشک، گون
علی آباد - شکار ممنوع چلچلی	۳۳۱۰۰	مرال - شوکا - کل و بز - قوچ میش - پلنگ - گربه جنگلی - خرس قهوه ای - کبک دری	انجیل - بلوط - راش و.... گزن، تاق، علف شور، جگن و گیاهان شورپسند
آق قلا - شکار ممنوع صوفیگم	۳۳۲۸۰	روباه ترکمنی - شغال - انواع اردک ها و پرندگان مهاجر آبزی و کنار آبی	
گمیشان	۱۴۸۳۶	روباه ترکمنی، شغال، گراز و انواع پرندگان آبی	نی، جگن، لویی، سلمه و علف شور و....
نیشاک	۱۳۵۳۷		
سیامرزکوه	۴۵۷۰۰		

مأخذ: اداره کل حفاظت محیط زیست استان گلستان.

جدول شماره ۴ - ۲۷ - تعداد پروانه‌های صادر شده برای شکار و صید و وسایل توقیف شده و درآمدهای حاصله به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

شهرستان	وسایل شکار و صید توقیف شده		درآمد حاصل از فروش پروانه (هزار ریال)	متخلفان دستگیر شده (نفر)
	صید شکار شده**	سلاح شکاری (قبضه)		
آزادشهر	-	-	-	-
آق قلا	-	-	-	-
بندرگز	-	۴	-	۱۰
ترکمن	-	۴۰	۴۰۰	۸۱
رامیان	-	-	-	-
علی آباد	-	۲۱	۶۰۰	۳۹
کردکوی	-	۲۰	-	۴۲
کلاله	-	۶	-	۱۲
کالیکش	-	-	-	-
گرگان	-	۳۰	۵۰۸۳۴۵۱	۴۹
گمیشان	-	-	-	-
گنبد کاووس	-	۴۴	۱۳۲۰۰	۵۸
مراوه تپه	-	۳	-	۱۱
مینودشت	-	۱۹	-	۴۱
پارک ملی گلستان	-	۱۱	-	۲۱
گروه سیار اداره کل	-	-	-	-
منطقه حفاظت شده	-	-	-	-
جمع	-	۱۹۵	۵۰۹۷۶۵۱	۳۶۴

(ادامه جدول در صفحه بعد)

ادامه جدول شماره ۴ - ۲۷ - بازدیدهای کارشناسی برای استقرار صنایع و معادن و درآمدهای حاصله
به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۲

کارخانجات و کارگاههای تحت پوشش		شهرستان	**درآمدهای حاصل شده (ریال)
مخالف شده در اثر تخلف (مورد)	تعداد موارد کارشناسی شده		
۳	۱۷۰	آزادشهر	-
۱۰	۲۴۲	آق قلا	-
۷	۵۹	بندرگز	-
۲	۳۴	ترکمن	-
-	-	رامیان	-
۲	۴۷	علی آباد	-
۰	۸۲	کردکوی	-
-	-	کلانه	-
-	-	کالیکش	-
-	-	گرگان	-
-	-	گمیشان	-
۲	۷	گنبد کاووس	-
۲	۳۱	مراوه تپه	-
۲	۱۱۸	مینودشت	-
۱۰	۱۰۲	جمع	-

مأخذ: اداره کل حفاظت محیط زیست استان گلستان.

*اطلاعات شهرستان گالیکش در شهرستان مینودشت لحاظ شده است.

**اطلاعات از اداره کل حفاظت محیط زیست استان واصل نشد.

جدول شماره ۵-۲۷- فعالیت‌های حفاظتی بخش محیط زیست انسانی استان گلستان در سال ۱۳۹۲

منبع آبی	تعداد نمونه	تعداد پارامتر مورد سنجش	تعداد آزمایش انجام شده
رودخانه	۹	۳۴	۱۵۴
تالاب	-	-	-
آب شرب	-	-	-
جمع	-	-	-

مأخذ: اداره کل حفاظت محیط زیست استان گلستان.

جدول شماره ۶-۲۷- وضعیت نیروهای انسانی شاغل در بخش محیط زیست استان گلستان در سال ۱۳۹۲

وضعیت نیروی انسانی	سال		
	۱۳۹۱	۱۳۹۲	
نیروهای متخصص	زیر دیپلم	۲۱	۱۷
	دیپلم	۸۷	۸۷
	فوق دیپلم	۲۰	۲۵
	کارشناسی و بالاتر	۶۱	۶۷
	جمع	۱۸۹	۱۹۶
نیروهای پشتیبانی	زیر دیپلم	۱۰	۶
	دیپلم و بالاتر	۴۶	۴۹
	جمع	۵۶	۵۵
جمع کل	۲۴۵	۲۵۱	

مأخذ: اداره کل حفاظت محیط زیست استان گلستان.